MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 187

YEVGENİ ZAMYATİN

BİZ

RUSÇA ASLINDAN ÇEVİREN:
BARIŞ ZEREN

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

YEVGENİ İVANOVİÇ ZAMYATİN
BİZ

ÖZGÜN ADI
Мы

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2013
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
GAMZE VARIM

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
KORKUT TANKUTER

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM OCAK 2022, İSTANBUL

ISBN 978-625-405-853-0

BASKI: AYHAN MATBAASI
Mahmutbey Mah. 2622. Sokak No:6/31 Bağcılar/İstanbul
Tel. (0212) 445 32 38 Sertifika No: 44871

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: BARIŞ ZEREN

(1978) İ.Ü. Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Aynı üniversitede İktisat Tarihi üzerine yüksek lisansını tamamladı. Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi Güney ve Batı Slavları Tarihi Bölümü'nde araştırmacı olarak bulundu. Doktorasını Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü ve Fransa EHESS'te Osmanlı-Balkan tarihi üzerine yaptı. Türkiye ve Rusya tarihi üzerine akademik çalışmalarını sürdürmekte, İngilizce ve Rusçadan sosyal bilim, tarih ve edebiyat çevirileri yapmaktadır.

Modern
Klasikler
Dizisi - 187

Yevgeni İvanoviç Zamyatin

Biz

Rusça aslından
çeviren: Barış Zeren

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

İçindekiler

Yevgeni Zamyatin'in Önsözü ix

KAYIT 1. Plan: Duyuru. Çizgilerin En Bilgesi. Şiir. 1
KAYIT 2. Plan: Bale. Kareler Armonisi. X. 3
KAYIT 3. Plan: Ceket. Duvar. Çizelge. 9
KAYIT 4. Plan: Barometreli Yabani. Epilepsi. Keşke. 14
KAYIT 5. Plan: Kare. Dünyanın Efendileri.
Rahatlatıcı-Yararlı Fonksiyon. 19
KAYIT 6. Plan: Rastlantı. Kahrolası "Apaçık".
24 saat. 23
KAYIT 7. Plan: Kirpik. Taylor. Banotu ve İnciçiçeği. 31
KAYIT 8. Plan: İrrasyonel Kök. R-13. Üçgen. 37
KAYIT 9. Plan: Ayin. Yamblar ve Horey.
Dökme Demirden El. 43
KAYIT 10. Plan: Mektup, Diyafram, Kıllı Ben. 48
KAYIT 11. Plan: Hayır, Yapamıyorum,
Böyle Kalsın, Plansız. 57
KAYIT 12. Plan: Sonsuzluğun Sınırlanması. Melek.
Şiir Üzerine Düşünmeler. 63
KAYIT 13. Plan: Sis. Sen. Bütünüyle Saçma Olay. 67
KAYIT 14. Plan. "Benim." Olmuyor. Soğuk Zemin. 73
KAYIT 15. Plan: Çan. Aynaması Deniz. Bitmeyecek
Acım. 76
KAYIT 16. Plan: Sarı. İki Boyutlu Gölge.
İyileşmez Ruh. 81
KAYIT 17. Plan: Camın Ötesinde. Öldüm.
Koridorlar. 88

KAYIT 18. Plan: Mantığın Vahşi Ormanı. Yara ve Sargı Bezi. Artık Yok. 95
KAYIT 19. Plan: Üçüncü Dereceden Sonsuzküçük. Alnın Altından. Korkuluktan Aşağıya. 102
KAYIT 20. Plan: Boşalım. Fikirlerin Malzemesi. Sıfır Uçurumu. 109
KAYIT 21. Plan: Yazarın Yükümlülüğü. Buz Kabarıyor. En Zor Aşk. 113
KAYIT 22. Plan: Donakalmış Dalgalar. Her Şey Kusursuzlaşır. Ben Bir Mikrobum. 120
KAYIT 23. Plan: Çiçekler. Kristalin Eriyişi. Keşke. 124
KAYIT 24. Plan: Fonksiyonun Limiti. Paskalya. Her Şeyi Karalamak. 129
KAYIT 25. Plan: Göklerden İniş. Tarihteki En Büyük Katastrof. Bilinenin Sonu. 134
KAYIT 26. Plan: Dünya Hâlâ Dönüyor. Döküntü. 41° 141
KAYIT 27. Plan: Plan Yok. Olanaksız. 145
KAYIT 28. Plan: İkisi de. Entropi ile Enerji. Bedenin Nüfuz Edilmez Kısmı. 152
KAYIT 29. Plan: Yüzdeki İplikler. Filizler. Doğal Olmayan Kompresyon. 161
KAYIT 30. Plan: Sayıların Sonuncusu. Galileo'nun Hatası. Daha İyi Olmaz mı? 165
KAYIT 31. Plan: Yüce Operasyon. Hepsini Affettim. Trenlerin Çarpışması. 169
KAYIT 32. Plan: İnanmıyorum. Traktörler. İnsan Yongası. 177
KAYIT 33. Plan: (Bu KAYIT Plansız, Çalakalem, Sonuncu.) 184
KAYIT 34. Plan: Azatlılar. Güneşli Gece. Telsiz-Valkiriya. 186
KAYIT 35. Plan: Kasnak İçinde. Bir Küçük Havuç. Cinayet. 195

KAYIT 36. Plan: Bomboş Sayfalar. Hıristiyanlığın Tanrısı. Annem Hakkında. 202
KAYIT 37. Plan: Tek Hücreliler. Kıyamet Günü. Onun Odası. 207
KAYIT 38. Plan: (Hangi başlığı koyacağını bilemiyorum. Belki de tek başlık yeter: Atılmış İzmarit.) 212
KAYIT 39. Plan: Son. 215
KAYIT 40. Plan: Olgular. Çan. Eminim. 221

Biz *Romanına Önsöz*

Gökleri yaran, sıçanlara layık gri sükûneti darmadağın eden şimşekler, fırtınalar şu yeryüzünün eşsiz güzellikleridir ve bunlar daima, daha asırlarca varlıklarını sürdüreceklerdir, ta ki yeryüzü yaşlanıncaya, Laodikeia Kilisesi'nin* meleği misali entropinin ılımanlığında uyuklamaya başlayıncaya dek. İnsanın kanı kıpkırmızı kaynadıkça, insanlık genç ve dinç kaldıkça başkaldırılar, devrimler hep olacaktır. Devrimler de fırtınalar gibi gereklidir: Güneşin gözleri kamaştırması, havanın tazelenmesi, çiçeklerin kokular yayması için. Ancak ağzında diş kalmamış olanlar her şeyin evcilleştirilmiş, tamamına ermiş, tartılmış,** ölçülüp biçilmiş

* *Yeni Ahit*, Vahiy: 3'te söz edilen (günümüzde Denizli ili sınırları içindeki Laodikeia Antik Kenti'nde bulunan) kilise ve onu temsil eden meleğe gönderme. Bu kilise, hiçbir şeye gereksinmesi kalmadığı, yeterince zenginleştiği sanısıyla ılımanlaşmıştı: "Yaptıklarını biliyorum. Ne soğuksun, ne sıcak. Keşke ya soğuk ya sıcak olsaydın! Oysa ne sıcak ne soğuksun, ılıksın. Bu yüzden seni ağzımdan kusacağım. Zenginim, zenginleştim, hiçbir şeye gereksinmem yok diyorsun; ama zavallı, acınacak durumda, yoksul, kör ve çıplak olduğunu bilmiyorsun." (İncil'den çeviri için: *Kutsal Kitap*, *Yeni Antlaşma*, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, 2009, https://incil.info/kitap/rev/3) (ç.n.)

** İncil'deki bir metne gönderme. Belşassar'ın huzurlu krallığının duvarlarına görünmez bir el tarafından, krallığın ölümünü haber veren şu sözler yazılmıştı: "MENE, MENE, TEKEL ve PARSİN. Bu sözcüklerin anlamı şudur: MENE: Tanrı senin krallığının günlerini saydı ve ona son verdi. TEKEL: Terazide tartıldın ve eksik bulundun. PERES: Krallığın ikiye bölünerek Medler'le Persler'e verildi." (Daniel, 5: 25-28) Türkçe çeviri: *Kutsal Kitap*, *Yeni Antlaşma*, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, 2009, https://incil.info/kitap/dan/5). (Rusça editörün notu.)

olduğu; öfkeli taşkınlıkların, bağırış çağırışların bulunmadığı bir Laodikeia çağı düşler. Böyle bir entropi çağından daha korkunç bir şey düşünemiyorum, dolayısıyla bu çağın gölgesi izleyen sayfaların üzerine düşüyor.

Ne mutlu ki, elbette yaşlılık gibi kaçınılmaz olan böyle bir çağ henüz bizden sonsuz uzaklıkta. Ne mutlu ki, şimdi fırtınalı günlerde yaşıyoruz. Yankısı gitgide diniyorsa da hâlâ Rusya'nın enginliklerini baştan başa kat ediyor, sıcak ve kuru bir rüzgâr doğudan batıya doğru esiyor; orada, batıda ise dökme demirden bulutlar gökte asılı durmakta; yakında tepeden aşağıya gürleyip hiddetle seller boşaltacak, eski haneleri ve devletleri silip süpürecekler.

Gelgelelim insan, rüzgârın estiği yerlerden kendini yalıttı bile; henüz kaç gün –ya da asır– geçti de insan açlıktan ya da soğuktan, hayvanlardan ya da insanlardan korunmak için yeni duvarlar yükseltmekte, öncekilerden yüz kat granit, yüz kat demir, yeni bir devlet olgunlaştırmakta. Peki ya sonra?

Sonrası, evrimin yataklı vagonunda devletsiz düzene varma rüyası gören iyi insanlar. Oysa bu iyi insanlar diyalektiği, toplumların değişmez süredurum kanununu unutuyorlar: Devlet, ömrünü dolduracak, görevlerini tamamlayacak, ama elbette ölmeye razı olmayacaktır; derken yine yıldırımlar, boranlar, yangınlar. O ılımlı "evrimi" gümbür gümbür bir "d" ile ilelebet taçlandıracak kanun işte budur. Bu gürleyişin henüz çok uzakta olan, belki henüz kimsenin duymadığı soluğu, yine izleyen sayfalarda.

Belki insanlar söz konusu sayfaları böyle anlamayacaktır. Ama akıllı bir Alman'ın dediği gibi "filozof aptal olmak zorunda değildir". Okur da değildir. Yalnızca yürümeyi, yalnızca uygun adım gidebilmeyi değil, uçmayı da bilenlere yazdım.

Yevg. Zamyatin

KAYIT 1.

Plan: Duyuru. Çizgilerin En Bilgesi. Şiir.

Devlet Gazetesi'nde bugün çıkmış bir duyuruyu sadece buraya –sözcüğü sözcüğüne– aktarıyorum:

"INTEGRAL'in yapımı yüz yirmi gün içinde tamamlanacaktır. İlk INTEGRAL'in uzaya havalanacağı o büyük, tarihsel an yakındır. Bundan bin yıl önce kahraman ataları-nız bütün bir yerküreyi Tek Devlet'in egemenliği altına sokmuştu. Bugünse önünüzde daha şanlı bir kahramanlık sizleri bekliyor: Camdan, elektrikli, alev soluyan INTEGRAL sayesinde Kâinat'ın sonsuz denklemini entegre etmek. Önünüzde duran görev, başka gezegenlerdeki meçhul –belki de özgürlük denen o yabani durumda yaşayan– varlıkları aklın esirgeyici boyunduruğuna sokmaktır. Onlara matematik kesinlikte, şaşmaz bir mutluluk getireceğimizi anlamayacak olurlarsa, görevimiz onları mutluluğa zorlamak olacaktır. Ama silahtan önce sözü deneyeceğiz.

Velinimet adına Tek Devlet'in bütün numaralarına duyurulur:

Yapabileceğini hisseden herkes Tek Devlet'in güzelliği, yüceliği üzerine incelemeler, şiirler, bildiriler, methiyeler ya da başka yapıtlar kaleme almalıdır.

İNTEGRAL'in götüreceği ilk yük bu olacaktır.

Yaşasın Tek Devlet, yaşasın numaralar, yaşasın Velinimet!"

Bunları yazarken hissediyorum: Yanaklarım alev alev. Evet: Kâinatın o heybetli denklemini entegre etmek. Evet: Vahşi eğriyi alıp bir teğet –asimptot– doğru haline getirmek. Ne de olsa doğru, Tek Devlet'in çizgisidir. Yüce, kutsal, kesin ve bilgedir doğru — çizgilerin en bilgesidir...

Ben, D-503, İntegral'in mühendisiyim. Tek Devlet'in matematikçilerinden biriyim yalnızca. Rakamlara aşina olan kalemim, asonanslı, uyaklı bir müzik yaratmaya yatkın değil. Yalnızca gördüklerimi, düşündüklerimi buraya kaydetmeye çalışacağım — daha doğrusu, bizim ne düşündüğümüzü (evet, tam olarak, biz. Öyleyse, bu BİZ de kayıtlarımın başlığı olsun). Öte yandan, bu kayıtlar da bizim yaşamımızın, Tek Devlet'in matematiksel kusursuzluktaki yaşamının türevi olduğuna göre, benim iradem dışında, sırf bu nedenle bunlar da şiir olmaz mı? Olur — inanıyorum ve biliyorum.

Bunları yazarken hissediyorum: Yanaklarım yanıyor. Sanırım bu, içinde taze, henüz ufacık, henüz gözleri açılmamış bir insanın yürek atışını ilk kez duyan kadınların duygularına benziyor. O, aynı anda hem ben hem de ben değil. Nitekim daha uzun aylar boyunca onu özsuyumla, kendi kanımla beslemek zorunda kalacak, sonra da — ağrılar, sancılar içinde kendimden koparacak ve Tek Devlet'in ayaklarının dibine bırakacağım.

Ama hepimiz gibi, ya da hemen hemen hepimiz gibi, ben de hazırım. Hazırım.

KAYIT 2.

Plan: Bale. Kareler Armonisi. X.

İlkbahar. Yeşil Duvar'ın ardındaki yabani, görünmez düzlüklerden rüzgâr birtakım çiçeklerin sarı bal polenlerini taşıyor. Bu tatlı polenler dudakları kurutuyor –her dakika dilinizi dudaklarınızda gezdiriyorsunuz– ve karşılaştığınız bütün kadınların dudaklarını da büyük olasılıkla tatlandırıyor (elbette erkeklerin de). Bu durum mantıklı düşünmeye bir ölçüde engel oluşturuyor.

Ama ya gökyüzü! Lacivert, tek bir bulutla bile lekelenmemiş (şairlerinin şu anlamsız, düzensiz, saçma biçimde ufalanıp giden duman kümelerinden esinlenebildiğine bakılırsa eskilerin zevkleri ne kadar da yabaniymiş). Bense –aslında şöyle desem eminim yanlış olmayacaktır:– Bizse, yalnızca böyle steril, tertemiz göğü severiz. Böyle günlerde bütün dünya, Yeşil Duvarımız ya da bütün yapılarımızla aynı sağlam, ebedi camdan dökülmüş gibidir. Böyle günlerde, eşyanın kopkoyu mavi derinliklerini, o zamana kadar bilinmeyen, göz kamaştırıcı denklemlerini görürsün — en sıradan, en gündelik olanda bile görürsün bunu.

Ufak bir örnek. Bu sabah İntegral'in yapıldığı hangardaydım ve birden takım tezgâhları gözüme çarptı: Regülatör topları gözlerini kapamış, kendilerinden geçmiş halde dönü-

yor da dönüyor; manivelalar parıldayarak bir sağa bir sola yatıp duruyor; denge çubuğu dimdik omuzlarını gururla titretiyor; matkap tezgâhının ıskarpelası işitilmeyen bir müzikle bir inip bir kalkıyordu. Gün ışığının ılıman maviliğiyle bezenmiş bu görkemli makine balet, bütün güzelliğiyle gözümü şenlendirdi birden.

Sonra kendime sordum: Neden bu güzellik? Dans neden güzeldir? Yanıt: Çünkü özgürlükten arınmış harekettir dans, çünkü dansın bütün anlamı, derininde tam da mutlak, estetik itaat olmasında, özgürlüğün var olmadığı ideali temsil etmesindedir. Bu yüzden, eğer atalarımızın da yaşamlarının en coşkulu anlarında (dinsel ayinlerde, askeri geçit törenlerinde) kendilerini dansa bıraktıkları doğruysa, bunun tek bir anlamı vardır: Özgürlükten kurtulma güdüsü en eski çağlardan beri insanın organik özü olagelmiştir ve biz de bugünkü yaşamımızda bunu yalnızca bilinçli olarak...

Cümlenin devamı sonraya kaldı. Numeratör tık etti. Başımı kaldırıp baktım: O-90 elbette. Yarım dakika içinde kendisi de burada olacak. Gezinti için geldi bana.

Sevgili O-90! Görünüşünün de hep adına benzediğini düşünmüşümdür: Annelik Normları'nın 10 santimetre altındadır ve bu nedenle her yanı yusyuvarlaktır; pembe O –yani ağzı– her sözümü karşılamak üzere açıktır. Dahası: Bileklerinde tombul, yumuk boğumlar vardır, tıpkı bir bebek gibi.

O-90 içeri girdiğinde, içimdeki mantık çarkı hâlâ uğuldayarak dönüyordu ve süredurum yasası nedeniyle, ben de daha demin elde ettiğim bulguyu, hepimizi, makineleri de, dansı da içeren formülümü anlatmaya koyuldum.

— Muhteşem. Öyle değil mi? –diye sordum.

— Evet, muhteşem! Bahar, –diyerek bana pembe pembe gülümsedi O-90.

Al işte, ne demezsin: Baharmış... Aklı fikri baharda. Kadınlar... Sustum.

Aşağıya indik. Bulvar tıka basa dolu. Böyle havalarda, öğle yemeğini izleyen kişisel saatimizi genelde ek gezintilere

ayırırız. Her zamanki gibi: Müzik Fabrikası'nın bütün trompetlerinden Tek Devlet Marşı çalınıyor. Dörderli muntazam sıralar halinde, coşkuyla uygun adım yürüyor numaralar — göğüslerinde her erkeğe ve kadına devletçe atanmış numaraların yazılı olduğu plakalarıyla, mavimsi ünif* giymiş yüzlerce, binlerce numara. Bense, daha doğrusu bizim dörtlü, bu kudretli selin sayısız dalgalarından biriyiz. Solumda O-90 var (bunları bin yıl önce, kıllı atalarımdan biri yazıyor olsaydı, muhtemelen ondan şu gülünç tanımla söz ederdi: "Benimki"); sağımda tanımadığım iki numara daha var, bir kadınla bir erkek.

Kutlu, lacivert bir gök, göğüslerdeki plakalardan yansıyan mini mini, bebek güneşler, düşüncelerin çılgınlığıyla kararmamış yüzler... Ve ışınlar — anlıyorsunuz ya: Her şey ışıldayan, gülümseyen tek bir maddeden. Hele o bronzun madeni ritmi: "Tra-ta-ta-tam. Tra-ta-ta-tam"; güneşte parlayan bronz merdivenler; her basamakta daha da yükseğe, göğün baş döndürücü koyu maviliğine bir adım daha yaklaşmanız...

Ve işte, sabahleyin hangardayken olduğu gibi, ömrümde ilk defa o an görüyormuşçasına her şeye göz gezdiriyordum: Kusursuz tasarlanmış, pürüzsüz sokaklara, ışıklar püskürten cam kaldırımlara, saydam konutların oluşturduğu abidevi paralelyüzlere, soluk mavi, sıra sıra karelerin armonisine. Sanki köhne Tanrı'yı, köhne yaşamı bütün geçmiş kuşaklar değil de ben –tek başıma ben– galebe çalmıştım, bütün bunları ben kendim yaratmıştım; ben dev bir kuleydim de bütün o duvarlar, kubbeler, makineler un ufak dağılacaklar diye dirseğimi oynatmaya korkuyordum.

Derken bir anda, asırlık bir sıçrayış, +'dan –'ye doğru. Aklıma aniden (elbette zıtların birbirini çağrıştırması nedeniyle aniden) müzede gördüğüm bir tablo geldi: O çağlardan, yirminci yüzyıldan bir bulvar; insanlardan, tekerleklerden,

---

* Herhalde eski devirlerdeki "üniforma" sözcüğünden geliyor.

hayvanlardan, afişlerden, ağaçlar, renkler, kuşlardan oluşan, alacalı bulacalı bir tantana, karman çorman bir yığın... Üstelik dediklerine göre gerçekten de varmış bu, olabiliyormuş. Bu bana o denli gerçekdışı, o denli anlamsız gelmişti ki, kendimi tutamayıp aniden kahkahalara boğuluverdim.

Birden sağımda bir yankılanma: Kahkaha. Dönüp baktım: Gözüme giren beyaz, hatta olağanüstü beyaz ve keskin dişler, tanımadığım bir kadın yüzü.

— Affedersiniz, –dedi kadın, – ama her şeyi öyle mest olmuş bir halde izliyordunuz ki, sanki yaratılışın yedinci günündeki bir efsanevi ilahtınız. Sanıyorum, şu an beni de başkasının değil, kendinizin yaratmış olduğundan eminsinizdir. Göğsüm kabardı doğrusu...

Tüm bunları hiç gülmeden söylüyordu, hatta şöyle de diyebilirim, sanki biraz saygı gösterir bir edası vardı (belki de İntegral'in mühendisi olduğumdan haberdardı). Ama bilmiyorum –gözlerinde ya da kaşlarında– tuhaf, sinir bozucu bir iks işareti beliriyordu; bu şekli kesinlikle yakalayamıyor, ona sayısal bir ifade veremiyordum.

Nedense bir sıkılganlık çöktü üzerime, biraz afallamıştım, kahkahamı mantıklı bir gerekçeyle açıklamaya giriştim: Hiç kuşkusuz bu bir zıtlıktı, çağımız ile o devirler arasında geçilmez bir uçurum...

— Ama neden geçilmez olsun? –(Dişleri ne kadar da beyaz!)– Uçurumun bir ucundan diğerine küçük bir köprü konduruverirsiniz. Sadece hayal edin: Trompetler, taburlar, sıra sıra askerler. Bunlar da eski devirlerde vardı, dolayısıyla...

— Evet işte, apaçık! –diye bağırdım (bu son derece çarpıcı bir düşünce çakışmasıydı: Kadın –benimle neredeyse aynı sözcüklerle– gezintiye çıkmadan önce yazdıklarımı söylüyordu).– Anlıyorsunuz ya, düşünürken bile böyle. Çünkü burada kimse "bir" değildir, hep "birilerinden biri"dir. Bizler o kadar aynıyız...

Kadın:

— Emin misiniz bundan?

Şakaklara doğru kalkıp dik bir açı oluşturan kaşlarını gördüm — X işaretinin dik boynuzları gibiydi, nedense yine aklım karıştı; bir sağa baktım, bir sola ve...

Sağımda bir kamçı gibi incecik, kesici, esnek ve kıvrak I-330 (artık numarasını görebiliyordum); solumda ise bambaşka, bütün yuvarlaklığı, bebeksi boğum boğum kollarıyla O-90; dörtlü sıramızın ucunda ise tanımadığım, S şeklinde, iki büklüm bir erkek numara. Her birimiz öyle farklıydık ki...

Sağımdaki, I-330, anlaşılan benim bunlara dalıp gitmiş bakışlarımı yakaladı ve iç geçirerek:

— Eh... Ne fena! –dedi.

Aslında "Ne fena" ifadesi bütünüyle yerindeydi. Ama kadının yüzünde ya da sesinde yine bir şeyler...

Benden beklenmeyecek bir keskinlikle çıkıştım:

— Ne fena denecek bir şey yok. Bilim gelişiyor ve apaçık ki, bugün değilse bile elli, yüz yıl içinde...

— Herkesin burunları bile...

— Evet ya, burunları bile –neredeyse bağırıyordum.– Bir kere, insanlar arasında hâlâ imrenecek bir şey kaldıktan sonra hangisi olmuş ne fark eder... Benim burnum "düğme" gibiyken başkasında...

— İyi de, sizin burnunuz, doğrusu, eskilerin dediği gibi "klasik". Elleriniz ise... Hayır, gösterin bakayım, gösterin ellerinizi!

Ellerime bakılmasına hiç tahammül edemem: Her yerinde tüyler, kıllar, saçma bir atavizm. Elimi uzattım ve olabildiğince mesafeli bir sesle konuştum:

— Maymunsu.

Kadın bir ellerime baktı, bir yüzüme:

— Evet, hayret verici bir orantısı var. –Teraziye koyar gibi gözleriyle beni iyice bir tarttı, kaşlarının uçlarında X'in boynuzları yeniden kıvılcım saçmaya başlamıştı.

— Kendisi bana kayıtlıdır da, –dedi O-90 sevinçle açılmış, pembecik ağzıyla.

Keşke bir şey söylemeseydi — söylediğinin konuyla hiç ilgisi yoktu. O-90 tatlı mı tatlıdır, ama... nasıl desem... dilinin hız ayarı bozuktur; dilin saniyedeki hızı, düşüncenin saniyedeki hızından her zaman düşük olmalı ve asla ama asla bunun tersi şekilde işlememelidir.

Bulvarın bitimindeki akümülatör kulesinde çan boğuk boğuk 17.00'yi vurdu. Kişisel saat sona ermişti. I-330 da S-şekilli erkek numarayla birlikte yanımızdan ayrılıyordu. Erkeğin saygı uyandıran bir hali vardı, hatta artık yüzü tanıdık gelmeye bile başlamıştı. Onu bir yerlerde görmüştüm ama şimdi anımsayamıyorum.

Ayrılırken I-330 –aynı X ifadesiyle– bana gülümsedi.

— Yarından sonraki gün 112'nci oditoryuma bir uğrayın.

Omuz silktim:

— Eğer söylediğiniz oditoryumda bir işim olursa...

Kadın anlaşılmaz bir güvenle sözümü kesti:

— Olacak.

Bu kadın tıpkı denkleme aniden giren ve bölünemeyen bir irrasyonel eleman gibi tadımı kaçırmıştı. Nihayet, O-90'la kısa süre de olsa baş başa kalmaktan mutluydum.

Onunla el ele dört bulvar hattı geçtik. Köşede onun sağa dönmesi gerekiyordu, benim sola.

— Size gelmeyi çok isterim, perdeleri indirmek için. Hemen bugün, şimdi... –dedi O-90, başını kaldırıp yusyuvarlak, kristal mavi gözlerini utangaçça bana doğrultarak.

Gülünç kadın. Ne demeliyim şimdi buna? Daha dün bendeydi ve o da benim kadar biliyordu ki, bundan sonraki en yakın seks günümüz yarından sonraydı. Bu da onun "dilinden hızlı harekete geçmiş düşüncelerinden" biriydi işte; tıpkı bir motorda zamanından önce kıvılcımlar saçılması gibi (ki bu çok zararlı olabilir).

Ayrılırken iki... hayır, kesin sayı vereceğim, üç kez öptüm o muhteşem, lacivert, tek bir bulutla lekelenmemiş gözleri.

KAYIT 3.

Plan: Ceket. Duvar. Çizelge.

Dün kaydedilmiş her şeyi okudum — şunu gördüm: Yazdıklarım yeterince açık değil. Aslında bütün bu anlattıklarım bizden herhangi biri için apaçıktır. Ama kim bilir: Belki de siz, meçhul okur, İntegral'in kayıtlarımı ulaştıracağı sizler, büyük uygarlık kitabını anca 900 yıl önce atalarımızın kaldığı sayfaya kadar okumuşsunuzdur. Belki de konunun daha abecesini bile bilmiyorsunuzdur, örneğin Saat Çizelgesi, Kişisel Saatler, Annelik Normu, Yeşil Duvar, Velinimet. Bana ise bütün bunlar üzerine konuşmak gülünç, aynı zamanda çok güç geliyor. Bu, bir yazarın, sözgelimi bir yirminci yüzyıl yazarının romanında "ceket", "konut", "kadın" gibi sözcükleri açıklamak zorunda kalmasıyla aynı. Oysa o yazarın romanı yabanilerin diline çevrilecek olsa, "ceket" üzerine açıklama yapmadan geçmek düşünülebilir mi?

Eminim, yabani de "ceketi" görünce bakakalır ve şöyle düşünürdü: "Ne işe yarar ki bu? Yükten başka şey değil." Ve bana öyle geliyor ki, İki Yüzyıl Savaşları'ndan beri bizden kimsenin Yeşil Duvar'ın ötesine geçmediğini söylediğimde siz de tıpatıp aynı şekilde bakakalacaksınız.

Ama canlarım, biraz olsun düşünmek gerek, çok yararlı bir iştir bu. Örneğin, şu apaçık: Bildiğimiz bütün insanlık

tarihi, göçebe formlardan daha yerleşik formlara geçiş tarihidir. Bundan da en yerleşik yaşama formunun (bizimkinin) aynı zamanda kusursuz form (bizimki) olduğu sonucu çıkmaz mı? İnsanların şu yeryüzünde bir uçtan öbürüne koşuşturduğu devirler artık tarih öncesinde kaldı; ulusların, savaşların, ticaretin, türlü türlü Amerikaları keşiflerin devirlerinde. Şimdi kime neden gerek olsun bunlar?

Şunu kabul etmeliyim: Bu yerleşik yaşama alışmak pek de kolay ve hemen olmadı. İki Yüzyıl Savaşları zamanında bütün yollar yok olup yerlerinde otlar bitince, geçit vermez yeşilliklerle birbirinden ayrılmış kentlerde yaşamak başlangıçta büyük olasılıkla çok zor geliyordu. Peki ne çıkar bundan? İnsan, kuyruğu olmaksızın bir sineği nasıl kovacağını herhalde kuyruğu düştükten hemen sonra bulmuş değil. Önceleri kuyruksuzluktan yakınmıştır kuşkusuz. Ama artık kendinizi kuyruklu düşünebilir misiniz? Ya da sokakta çırılçıplak, üzerinizde "ceket" olmadan dolaştığınızı aklınız alır mı? (Sanırım hâlâ "ceketlerle" geziyorsunuz.) Aynı şekilde ben de Yeşil Duvar kuşanmamış bir kent, üzerine Çizelge'nin rakamlardan oluşan cüppesi geçirilmemiş bir yaşam düşünemiyorum.

Çizelge... Tam şu anda, odamdaki duvarda, altın levha üzerine kardinal morundan rakamları bana tatlı sert bakışlar atıyor. Aklıma ister istemez eskilerin "ikona" dedikleri şey geliyor ve şiirler, dualar düzmek istiyorum (ki, zaten bunlar arasında bir fark yoktur). Ah, keşke şair olsaydım da şarkılar şakıyabilseydim sana ey Çizelge! Sen ki, Tek Devlet'in yüreğisin, nabzısın!

Biz hepimiz (belki siz de) daha çocukken, okulda eskilerin edebiyatından günümüze ulaşmış yapıtlar içinde en anıtsal olanını okumuşuzdur: "Demiryolları Sefer Saatleri." İşte onu bile Çizelge'yle yan yana koysanız, biri grafit biri elmas gibi durur: İkisi de aynı malzemedendir –C, karbon– ama elmas nasıl da sonsuz, nasıl da saydamdır, nasıl da ışıl ışıl

parıldar! Sefer Saatleri'nin sayfaları arasında gezinmek hangimizin soluğunu kesmez? Ama Saat Çizelgesi her birimizi güpegündüz o yüce şiirdeki altı tekerlekli çelik kahramana dönüştürür. Her sabah, o altı tekerleklinin kesinliğiyle, aynı saatte, aynı dakikada biz, milyonlar, tek bir gövde olarak yataklarımızdan kalkarız. Her gün aynı saatte milyonluk bir bütün olarak işe başlar, milyonluk bir bütün olarak işimizi bitiririz. Tek bir bütüne karışır, milyonlarca eli olan tek bir gövdeye dönüşür, Çizelge'nin belirlediği aynı saniyede hepimiz kaşıklarımızı ağzımıza götürür, aynı saniyede gezintiye çıkar, oditoryuma, Taylor Egzersizleri salonuna gider, sonra uykuya çekiliriz...

Tamamen dürüst olacağım: Mutluluk probleminin tam ve eksiksiz bir çözümü henüz bizde de yok. Günde iki kez, 16.00 ile 17.00 ve 21.00 ile 22.00 arasında, bu bütüncül ve kudretli organizma tekil hücrelerine ayrılır: Bunlar, Çizelge'de belirlenmiş Kişisel Saatler'dir. Bu saatlerde kiminin iffetle perdelerini örttüğünü, kiminin Marş'ın uygun adım ritmiyle bulvarı arşınladığını, kiminin de –şu anda benim yaptığım gibi– yazı masasının başına oturduğunu görürsünüz. Ama şuna kesinlikle inanıyorum –varsın bana idealist ya da hayalperest desinler– gerçekten inanıyorum: Er ya da geç, ama bir gün mutlaka, bu saatlere de ortak bir formülde yer bulabileceğiz, günün birinde böyle geçen 86.400 saniye de Saat Çizelgesi'ne dahil edilebilecek.

İnsanların henüz özgür, yani örgütlenmemiş, yabani durumda yaşadığı çağlar üzerine ister istemez pek çok inanılmaz şey okudum, işittim. Ama bana en inanılmaz geleni şuydu: Nasıl olmuş da o çağlardaki devlet iktidarı –henüz tohum halinde bile olsa– bizim Çizelge'nin bir benzeri olmaksızın, zorunlu gezintiler olmaksızın, kesinkes düzenlenmiş yemek saatleri olmaksızın insanların yaşayabilmelerine, kafalarına estiği saatte yatıp kalkabilmelerine izin verebilmiş? Hatta bazı tarihçilerin dediğine göre o zamanlarda bü-

tün gece sokaklarda meşaleler yanarmış, bütün gece sokaklarda gezilip tozulurmuş.

İşte bunu kafamın alması mümkün değil. Akılları ne denli kıt olursa olsun, böyle bir yaşamın tam bir toplu cinayet olduğunu anlayabilmeleri gerekirdi; ama yavaş yavaş, günbegün işlenen bir cinayet. Devlet (insanlık) bir insanın öldürülmesini öldüresiye yasaklamış, ama milyonlarca insanın gıdım gıdım öldürülmesini yasaklamamış. Birini öldürmek, başka deyişle bir insanın yaşayacağı yıl toplamından 50 yıl çıkarmak suç, ama insanlığın yaşayacağı toplam yıl sayısından 50 milyon yıl çıkarmak suç değil. Çok gülünç değil mi? Bizde ise bu ahlaksal-matematik soruyu on yaşına gelmiş her numara yarım dakikada çözer; oysa onlar çözememiş, bütün o Kant'ları bir araya gelse de... (çünkü o Kant'larından biri bile bilimsel, yani çıkarma, toplama, bölme, çarpmaya dayalı bir etik sistemi kurmayı aklına getirememiş).

Hele bir devletin (kendine nasıl devlet diyebilmişse!) cinsel yaşam üzerinde en ufak denetim kurmaması absürt değil mi? Kim, ne zaman, ne kadar isterse... Bütünüyle bilim dışı, hayvanlar gibi. Yine hayvanlar gibi körü körüne doğurup duruyorlarmış. Ne gülünç; çiçek, kanatlı, balık üreticiliğini bilmek (bütün bunları bildiklerine ilişkin elimizde kesin veriler bulunuyor) ama aynı mantık merdiveninin son basamağına varamamak: Çocuk üreticiliğine. Bizim Annelik ve Babalık Normu'nu bulacak kadar düşünememek.

Şu yazdıklarım o denli gülünç, o denli gerçek dışı ki, şimdi yazınca korktum: Siz, meçhul okurum, beni hınzır bir şakacı sanacaksınız. Durup dururken sizi işlettiğim, ciddi bir edayla katıksız zırvalar anlattığım fikrine kapılacaksınız.

Ama birincisi: Bende şaka kapasitesi yoktur — her şakada yalan örtük bir fonksiyon üstlenir; ikincisi de, Tek Devlet Bilimi, eski devirlerde yaşamın tam da anlattığım gibi olduğunu onaylamaktadır ve Tek Devlet Bilimi'nin yanılması olasılık dışıdır. Öyle ya, insanların özgür, yani hayvanlar,

maymunlar, sürüler gibi yaşadığı o devirlerde devlet mantığı nereden ortaya çıkacaktı? Şu bizim zamanımızda bile, çok ender de olsa aşağılardan bir yerden, kıllı tüylü derinliklerden yabani, maymunsu sesler yankılanabiliyorken, o devirlerin insanlarından ne beklenebilir?

Neyse ki, artık çok ender rastlanıyor bu seslere. Neyse ki, bunlar ancak ayrıntıdaki, küçük arızalar: Makinemizin o daimi, yüce hareketini kesmeden bunlar kolayca tamir edilebiliyor. Böyle yamulan cıvataları sökmek için Velinimet'imizin hünerli, ağır eli, Koruyucularımızın deneyimli gözleri var...

Ah, sahi, şimdi anımsadım: Şu dünkü S gibi iki büklüm numara vardı ya; sanırım onu birkaç kez Güvenlik Bürosu'ndan çıkarken görmüşlüğüm var. Şimdi anlıyorum, ona karşı neden içgüdüsel bir saygı duyduğumu ve onun yanında şu tuhaf I-330'u görünce neden biraz rahatsız olduğumu... İtiraf etmeliyim, şu I-330 da biraz...

Uyku zili: 22.30. Yarın görüşmek üzere.

KAYIT 4.

Plan: Barometreli Yabani. Epilepsi. Keşke.

Şu ana kadar yaşamımda her şey açıktı (şu "açık" sözcüğüne bir tür tutku beslemem rastlantı olmasa gerek). Ama bugün... Anlayamıyorum.

Birincisi: Tam da I-330'un bana söylediği gibi tamı tamına saat 12.00'de oditoryumda olma talimatı aldım. Üstelik olasılık hesabı şuydu: 1500/10.000.000=3/20.000 (1500: oditoryum sayısı; 10.000.000: numara).

İkincisi... Neyse, en iyisi sırayla anlatmak.

Oditoryum. Masif camlardan yapılma, gün ışığıyla dolup taşan devasa bir yarım küre. Küre şeklinin asaletini dışa vuran, pürüzsüz tıraş edilmiş kafaların oluşturduğu dairesel sıralar. Yüreğim pır pır ederken etrafıma bakınıyordum. Sanırım aradığım şuydu: Bütün o mavi ünif izdihamı içinde bir pembe hilal, O-90'ın tatlı dudakları nerede parıldayacaktı? Ötede, olağandışı beyazlıkta ve keskinlikte dişler, şeye benziyor sanki... hayır, o değil. Bu akşam, saat 21.00'de O-90 bana gelecekti – bu yüzden onu oditoryumda da bulma arzum da bütünüyle doğaldı.

Ve zil sesi. Ayağa kalktık, Tek Devlet Marşı'nı söyledik — sahnede altından megafonu ve keskin zekâsıyla göz kamaştıran fonolektör.

— "Saygıdeğer numaralar! Kısa süre önce arkeologlar yirminci yüzyıla ait bir kitap buldular. Kitabın alaycı yazarı yabanilerden ve barometreden söz ediyor. Yabani şunu fark etmiş: Barometre ne zaman 'yağmur' üzerinde dursa, gerçekten de yağmur yağıyor. Dolayısıyla yabani ne zaman yağmur istese, cıvayı tam 'yağmur' seviyesine çekmek için göstergeyi kurcalıyor. (Ekranda, cıvayı yukarı çekmeye çalışan kıllarla kaplı bir yabani: Kahkahalar.) Gülüyorsunuz. Ama asıl kahkahayı o çağın Avrupalısının hak ettiğini fark etmiyor musunuz? O yabani gibi Avrupalı da 'yağmur' istiyordu — büyük harflerle yağmur, cebirsel bir yağmur. Ama tek yaptığı, barometrenin önünde ıslak tavuk gibi durmaktı. Yabaninin hiç değilse daha fazla cesareti ve enerjisi, –ne kadar yabani de olsa– bir mantığı vardı: Sonuç ile neden arasında bir bağlantı olduğunu görebilmişti. Cıvayı kurcalamakla bu kutlu yolda ilk adımını atmış oluyordu ve..."

O an (yineleyeyim, hiçbir şey sakınmadan yazıyorum), hoparlörlerden taşan yaşam seline karşı bir süreliğine nüfuz edilmez bir duvar kesildim. Birden buraya boşuna gelmişim gibi hissettim (neden "boşuna" olsun, talimat verildikten sonra nasıl olur da gelmezdim?); her şey bana içi bomboş bir kabuk gibi görünüyordu. Ben dikkatimi güç bela topladığımda fonolektör gelmişti asıl konuya: Bizim müziğimize, matematik bestelemeye (burada matematik neden, müzik sonuç), yeni geliştirilen müzikometrenin anlatımına...

— "...Basitçe şu kolu çevirerek içinizden herhangi biri saatte üç sonat üretebilecek. Oysa atalarımız için bu nasıl da zor bir işti. Ancak ve ancak –epilepsinin bilinmeyen bir formu olan– 'ilham' nöbetlerine kendilerini kaptırabildiklerinde yaratabiliyorlardı. İşte size yapıp yapabildikleri en eğlenceli şeyin bir illüstrasyonu — yirminci yüzyılda Skryabin'in müziği. Bu siyah kasaya (sahnede bir örtüyü çektiler, karşımızda eski mi eskilerden bir enstrüman), bu kasaya 'kuyruk-

lu' piyano ya da 'Royal piyano' diyorlar ve böylece bir kez daha kanıtlanıyor ki, eskilerin müzikleri son derece..."

Sonrası — yine anımsamıyorum, çünkü çok büyük olasılıkla... Peki tamam, doğrudan söyleyeceğim: Çünkü birden sahneye I-330 çıktı o "kuyruklu" kasanın yanına geldi. Onun sahnede böyle beklenmedik biçimde belirmesi düpedüz çarpmıştı beni.

I-330 eski çağlara ait fantastik bir kostüm giymişti: Dar, bedeni saran siyah bir elbise, keskin biçimde vurgulanmış bembeyaz çıplak omuzlar ve göğüs, her soluk alışıyla dalgalanan o sıcacık siluet ve... göz kamaştırıcı, neredeyse fesat dişler...

Gülüşü bir ısırık, sahneden buraya, aşağıya doğru. Oturdu ve çalmaya başladı. Yabani, telaşlı, alacalı bulacalı, tıpkı eskilerin yaşamları gibiydi, akılcı mekanikten eser yoktu. Ve elbette, etrafımdakiler gayet haklıydı: Herkes gülüyordu. Yalnızca bazıları dışında... Peki ama neden ben de... ben neden?..

Evet, epilepsi bir ruh hastalığıymış, acı verici... Yavaş, tatlı bir acı –ısırık– keşke daha derine inse, daha da acıtsa. Ve işte ağır ağır, güneş. Ama bizimki değil bu; birörnek cam tuğlalardan sızan kristal mavi güneş değil. Hayır, yabani, istilacı, kasıp kavuran bir güneş bu, önüne geleni mahveden, her şeyi un ufak eden.

Yanımda oturan, soluna –yani bana– döndü ve kıkırdadı. Nedense çok net anımsıyorum: Dudaklarının üstünde mikroskobik bir tükürük baloncuğunun belirip patlayıverdiğini gördüm. Baloncuğun patlamasıyla kendime geldim. Ben, yine bendim.

Herkes gibi artık ben de anlamsızca, telaşla tıngırdayan tellerden başka şey duymaz olmuştum. Gülüyordum. Her şey kolaylaşmış, basitleşmişti. Yetenekli fonolektör bize o yabani devirleri biraz fazla canlı betimliyordu, olan bundan ibaretti.

Ardından çağımız müziğini nasıl yüksek bir zevkle dinledim! (Gösterinin sonunda, zıtlığı göstermek için günümüzden bir parça çalınmıştı.) Bir yakınlaşıp bir ayrılan uçsuz bucaksız nota dizilerinin oluşturduğu kristal, kromatik ölçüler ve Taylor'ın, Maclaurin'in formüllerinden derlenmiş sentetik akorlar; Pisagor Pantolonu'nun tam ses, ağır ağır ilerleyen dörtlükleri; eksiltilmiş akorlardan bölümlerin dalga dalga yaydığı kederli ezgiler; Frauenhofer hatlarından türetilmiş durakların oluşturduğu dönüşümlü ritimler — gezegenin spektral bir analizi... Ne kadar yüce! Ne sarsılmaz bir düzen! Ve bunun karşısında eskilerin o başına buyruk –yabani fanteziler dışında– hiçbir kısıtı olmayan, zavallı müzikleri...

Kural olduğu üzere, herkes dörderli düzenli sıralar halinde geniş kapılardan geçerek oditoryumdan çıktı. Yanımda tanıdık, iki büklüm bir figür belirdi; saygıyla eğilerek selamladım.

Bir saat içinde sevgili O-90 gelecekti. İçten içe rahatlatan ve yararlı bir heyecan duyuyordum. Eve varınca hemen nöbetçi masasına gittim ve nöbetçiye pembe kuponumu vererek perde hakkı belgesi aldım. Bu bize yalnızca seks günlerinde tanınan bir hak. Onun dışında, saydam, sanki bemberrak bir gökyüzünden kesilip alınmış duvarların ardında, her zaman gözler önünde, sınırsızca ışıkla yıkanarak yaşıyoruz. Birbirimizden saklayacak hiçbir şeyimiz yok. Üstelik, böylesi Koruyucuların zorlu ve şanlı görevlerini de kolaylaştırıyor. Yoksa kim bilir neler olurdu. Eskilerin o acınası hücre psikolojisini de muhtemelen tuhaf, dışa kapalı yaşantıları doğurmuştu. "Benim (*sic!*) evim, benim kalemdir" — ah biraz daha kafalarını çalıştırsalardı!

Saat 21.00'de perdeleri indirdim ve o anda O-90, biraz soluk soluğa içeri girdi. Bana pembe ağzını ve pembe kuponunu uzattı. Koçanı yırtıp attım ve o pembe dudakları son ana, –saat 22.15'e– dek bırakamadım.

Ardından O-90'a "kayıtlarımı" gösterdim ve ona karenin, küpün, doğrunun güzelliğini — sanırım oldukça da iyi — anlattım. O da hayran hayran, bütün pembeliğiyle dinliyordu ki, birden lacivert gözlerinden bir gözyaşı, sonra bir diğeri, bir üçüncüsü tam da açık duran sayfanın (sayfa 7'nin) üzerine düşüverdi. Mürekkep dağıldı. Al işte, yeniden yazmak gerekecek.

— Sevgili D, keşke siz, keşke...

"Keşke" ne? Ne "keşkesi"? Herhalde yine o eski teranesi: Çocuk. Yoksa yeni şeyle — şeyle ilgili... öbür kadınla mı? Sanki sahiden biraz... Hayır hayır, çok anlamsız olur bu.

KAYIT 5.

Plan: Kare. Dünyanın Efendileri. Rahatlatıcı-Yararlı Fonksiyon.

Yine olmuyor. Meçhul okurum, sizinle yine sanki... nasıl diyeyim, eski dostum R-13'müşsünüz gibi konuşuyorum; kendisi zenci dudaklı bir şairdir, evet, herkesçe tanınır. Oysa sizler belki Ay'dasınız, Venüs'tesiniz, Mars ya da Merkür'desiniz, kim bilir kimsiniz, neredesiniz.

Şöyle söyleyeyim: Bir kare hayal edin, canlı, harika bir kare. Bu kare kendisini, kendi yaşamını anlatacak olsun. Kabul edersiniz; karenin aklına en son gelecek şey, dört köşesinin eşit olduğundan söz etmektir: O bunu görmez bile, çünkü onun için bu son derece sıradan, gündelik bir durumdur. İşte ben de hep o karenin durumundayım. Şu pembe kuponlar ve onlarla ilgili her şey: Benim için bunlar karenin dört köşesinin eşit olması kadar alelade, ama sizin için belki de Newton'ın binom teoreminden daha kayda değer.

İşte öyle. Eski bilginlerden biri, hiç kuşkusuz rastlantı eseri, akıllıca bir şey söylemiş: "Dünyaya aşk ve açlık hükmeder." *Ergo*: İnsan dünyaya hükmetmek için, dünyanın efendilerine hükmetmelidir. Atalarımız çok yüksek bedeller ödeyerek sonunda Açlık'a boyun eğdirdiler: Büyük İki Yüzyıl Savaşı'ndan söz ediyorum — kent ile köy arasındaki

savaştan. Hıristiyan yabaniler, "ekmeklerine"* muhtemelen dinsel önyargılarından dolayı inatla sarılmışlardı. Oysa daha 35 yılında –Tek Devlet'in kuruluşundan önce– bugünkü petrol ürünü besinimiz elde edildi. Doğru, yerküre nüfusunun yalnızca onda ikisi ayakta kalabilmişti. Ama bin yılların kir pasından temizlenmiş dünyanın çehresi nasıl da pırıl pırıldı. İşte o kalan onda iki, Tek Devlet'in saraylarında, köşklerinde doyumu tadabildi.

Açık değil mi? Doymak ile imrenmek, mutluluk olarak adlandırılan kesrin pay ve paydasıdır. Öyle ya, yaşamımızda imrenmek için hâlâ bahane kalmış olsaydı, İki Yüzyıl Savaşları'nda sayısız kurban vermenin ne anlamı kalırdı? Yine de bahane bir ölçüde kaldı işte, çünkü "düğme" burunlular ile "klasik" burunlular hâlâ vardı (o gezintide konuştuğumuz konu); bahane kaldı, çünkü aşkta bazılarını arzulayan pek çok kimse varken, başkalarını arzulayan hiç kimse yoktu.

Dolayısıyla, Açlık'a boyun eğdirdikten sonra (cebirsel ifadeyle = yeryüzündeki bütün doyumun toplamını sağladıktan sonra) Tek Devlet'in hedefinde bu kez elbette dünyanın öbür efendisi vardı: Aşk. Sonunda bu doğal element de alt edildi; başka deyişle, düzenlendi, matematikselleştirildi ve bundan yaklaşık 300 yıl önce, tarihi *Lex Sexualis* ilan olundu: "Her numaranın –cinsel bir ürün olarak– her numara üzerinde hakkı vardır."

Bundan sonrası artık teknik bir iştir. Seks İşleri Bürosu laboratuvarlarında sizi titiz testlere tabi tutarlar, kanınızda devinen hormonların içeriği kesin olarak saptanır ve sizin için uygun seks yapma günlerini gösteren bir Çizelge düzenlenir. Sonra gününüz geldiğinde filanca numarayla (ya da numaralarla) hakkınızdan yararlanmak istediğinizi bildirir, ilgili kupon koçanını (pembe olanı) alırsınız. İşte bu kadar.

Apaçık: Kimsenin imrenmek için bahanesi kalmamış-

---

* Bu sözcük bizde artık yalnızca şiirsel bir metafor olarak korunuyor: Söz konusu nesnenin kimyasal bileşimi bilgimiz kapsamında değil.

tır ve mutluluk kesrinin paydası sıfıra indirilmiştir — kesir muhteşem bir sonsuza dönüşür. Eskiler için aptalca sayısız trajedinin kaynağı olan şey, bizim devrimizde tıpkı uyku, fiziksel çalışma, beslenme, boşaltım gibi, organizmanın uyum bozmayan, rahatlatıcı ve yararlı bir fonksiyonuna çevrilmiştir. Buradan da görüyorsunuzdur, mantığın yüce kudreti dokunduğu her şeyi nasıl da arındırıyor! Ah meçhul okurlar, keşke siz de bu ilahi kudreti tanısaydınız, keşke siz de onu sonuna dek izleyebilmeyi öğrenmiş olsaydınız.

...Tuhaf şey, bugün bir yandan insanlık tarihinin en yüksek zirvelerini yazar, bütün o düşünce dağlarının temiz havasını solurken içimde bir pus; örümceksi, haça benzer dört bacaklı bir iks hissediyorum. Belki de bunlar benim şu pençelerimdir, bütün bu hissin nedeni, kıllı ayaklarımın uzun süre gözlerimin önünde durmalarıdır. Onlar üzerine konuşmaktan hiç hoşlanmam, onları hiç sevmem. Yabani devirlerin kalıntılarıdır onlar. Yoksa, yoksa benim içimde de aslında...

Şu son yazdıklarımı karalamak istedim, çünkü planın dışına çıktım. Ama sonra karar verdim: Silmeyeceğim. Varsın bu kayıtlarım, hassas bir sismograf gibi en önemsiz beyin dalgalanmalarını bile yansıtsın: Hem bazen tam da böyle dalgalanmalar bizi uyarır o...

Ama hayır bu kadarı da saçma artık, bunun üstünü gerçekten de çizmek gerekiyordu: Bütün elementleri yola getirdik biz, artık bir felaket olması mümkün değil.

Artık benim için apaçık: İçimdeki o tuhaf duygu, en başta söz ettiğim kare durumunda olmamdan kaynaklanıyor. İçimde X filan yok (ve olamaz da), yalnızca sizde, meçhul okurlarım, sizde bir X'in hâlâ kalmış olmasından korkuyorum. Ama inanıyorum ki, hakkımda katı bir yargıya varmayacaksınız. Bunları yazmanın benim için ne denli güç olduğunu anlayacağınıza inanıyorum; bütün insanlık tarihinde hiçbir yazarın görmediği bir güçlük bu: Kimisi çağdaşlarına

yazmıştır, kimisi gelecek kuşaklara, ama kimse atalarına ya da yabanilere, uzak atalarına benzer varlıklara yazmamıştır...

KAYIT 6.

Plan: Rastlantı. Kahrolası "Apaçık". 24 saat.

Yineliyorum: Hiçbir şeyi gizlemeden yazmaya kendimi yükümlü kıldım. Bu nedenle üzücü de olsa burada şunu belirtmeliyim; besbelli, bizde bile yaşamın katılaştırılması, kristalleştirilmesi süreci henüz tamamlanmamış; ideale ulaşmaya daha birkaç basamak var. İdeal (apaçık ki) hiçbir şeyin rastlantıya bağlı olmadığı noktadır, oysa bizde... İşte tam yerinde bir örnek: Devlet Gazetesi'nde bugün okuduğuma göre, Küp meydanda iki gün sonra Adalet şöleni düzenleniyor. Muhtemelen yine numaralardan biri yüce Devlet Makinesi'nin işleyişine çomak soktu, yine öngörülmeyen, önceden hesaplanmayan bir şey oldu.

Bunun dışında bende de birtakım gelişmeler var. Tamam, bu gelişmeler Kişisel Saat'te, yani tam da öngörülemez olaylara özel olarak ayrılmış zaman aralığında gerçekleşti, ama yine de...

Yaklaşık saat 16.00'da (tam olarak 16.00'ya on kala) evdeydim. Birden telefon:

— D-503 mü? –Bir kadın sesi.

— Evet.

— Uygun musunuz?

— Evet.

— Benim, I-330. Şimdi size uçuyorum ve Kadim Konak'a gidiyoruz. Anlaştık mı?

I-330... Şu I bende asabiyet ve gerginlik uyandırıyor, beni neredeyse ürkütüyor. Ama işte tam da bu yüzden ona tamam dedim.

Beş dakika sonra aero'suna binmiştik bile. Mayısın lacivert mayolikasından bir gökyüzü; ılıman güneş de altın aero'suna atlamış, dibimizde uçmaktaydı; ne öne geçiyor ne geride kalıyordu. Ama tam karşımızda, eski "Cupid"in* yanaklarına benzer, biçimsiz, tombul bir bulut bütün beyazlığıyla belirdi; biraz rahatsız ediciydi bu. Ön cam açıktı; bu yüzden rüzgâr dudakları kurutuyor, sen de ister istemez sürekli dudaklarını yalıyordun ve aklın hep dudaklara gidiyordu.

Derken uzakta, ta Duvar'ın ardında belli belirsiz, yeşil lekeler belirmeye başladı. Sonrası, yüreğinde hafif, istem dışı çarpıntılar — iniyor, iniyor, iniyorsun, sarp bir tepeden düşermiş gibi. Ve işte Kadim Konak'ın önündeyiz.

Bütün o garip, kırık dökük, metruk yapı cam bir kaplamayla çevrelenmişti: Bu yapılmasaydı, hiç kuşku yok, çoktan yerle bir olmuştu. Cam kapının önünde ihtiyar bir kadın duruyordu; baştan aşağı kırış kırıştı, özellikle de ağzı öyle buruşmuş, büzüşmüştü ki, dudakları artık içeriye kaçmış, ot bürümüş gibi kırışıklıklarla kaplanmıştı; ağzını açıp iki söz edebilmesi imkânsız gibiydi. Yine de konuşmaya başladı.

— Ne oldu canlarım, yuvacığıma mı bakmaya geldiniz? –Kadın konuştukça kırışıklıkları parıldıyordu (daha doğrusu ışık huzmeleri biçimini alıyor, "parıldıyormuş" izlenimi yaratıyordu).

— Evet nineciğim, yine göreyim istedim –dedi I-330.

Kırışıklıklar birbiri ardına parıldadı:

---

* Cupid, Cupidon: Aşk tanrısı, Eros. (ç.n.)

— Nasıl da güneş var değil mi? N'aparsın? Ah haylaz, ah haylaz! Biliyo-rum, biliyorum! Eh peki, haydi siz kendiniz girin, ben biraz daha kalayım güneşte...

Hmm... Anlaşılan yol arkadaşım burayı sık sık ziyaret ediyordu. Silkinip kurtulmak istediğim bir şeyin varlığını hissediyordum, çok rahatsız ediciydi. Sanırım sorun yine o arsız görsel imge: Bemberrak lacivert mayolika üzerindeki bulut.

Genişçe, karanlık merdivenleri çıkarken I-330 şöyle dedi:

— Kendisini pek severim, şu ihtiyar kadını yani.

— Nesini?

— Bilmem. Belki ağzı hoşuma gidiyor. Belki de belli bir şeyini değil. Öylesine seviyorum...

Omuz silktim. Sözlerini sürdürürken hafif hafif gülümsüyordu, ya da belki de gülümsemiyordu:

— Bak şimdi, kendimi çok suçlu hissettim. Apaçık ki, "öylesine-seviyorum" değil, "şu-nedenle-seviyorum" demeliydim. Doğanın bütün elementleri mutlaka...

— Apaçık... –diye söze girdim ki, ağzımdan çıkar çıkmaz tuttum dilimi; belli etmeden I-330'a baktım: Fark etmiş miydi acaba?

Aşağılarda bir yere bakıyordu; gözkapakları perde gibi inmişti.

Aklıma geldi: Akşam, saat 22.00 civarı bulvarda yürürken, apaydınlık, saydam hücreler arasında karanlık, perdeleri inmiş olanlar bulunur. O perdeler ve ardında olanlar... Peki şu kadının perdelerinin ardında neler oluyor? Ne oldu da bugün beni aradı, neydi bütün bunlar?

Ağır, gıcırdayan, nüfuz edilmez kapıyı açtım; kasvetli, karmakarışık bir mekâna girdik (buraya "daire" deniyor). İçeride o günkü tuhaf, "kuyruklu" enstrüman ile geçen günkü müziğe benzer yabani, düzensiz, delice bir renk ve form karmaşası. Dümdüz, beyaz bir tavan; lacivert duvarlar; kırmızı, yeşil, turuncu ciltleriyle eski kitaplar; tunç sarısı

şamdanlar, bir Buddha heykeli; epileptik gibi çarpık çurpuk, hiçbir denkleme konamayan dizi dizi mobilyalar.

Böyle bir kaosa katlanmakta epey zorlanıyordum. Ama yol arkadaşımın anlaşılan daha dayanıklı bir organizması vardı.

— Bu da en sevdiğim... –Birden karşımda ısırık gülüşüyle bembeyaz, keskin dişler...– Doğrusu, bütün "dairelerinin" içinde en saçma sapan olanı.

— Ya da daha doğrusu: Bütün devletlerinin içinde, –diye düzelttim.– Binlerce ve binlerce, birbiriyle durmaksızın savaşan mikroskopik devletleri vardı, yine aynı acımasızlıkla...

— Orası apaçık... –Gördüğüm kadarıyla I-300 bunu söylerken son derece ciddiydi.

Çocuklar için küçücük yatakların (o devirlerde çocuklar da özel mülkmüş) bulunduğu odadan geçtik. Karşımızda yine odalar, parıldayan aynalar, kasvetli dolaplar, katlanılmaz ölçüde alacalı bulacalı divanlar, devasa bir "şömine", büyükçe, maun bir yatak. Günümüzdeki muhteşem, saydam, engin camlarımız yerine acınası, kırık dökük, kare pencereler.

— Düşünsene: Buralarda "öylesine-sevmişler", yanıp tutuşmuşlar, acı çekmiş, çektirmişler... (Gözlerdeki perdeler yine iniyor.) – İnsan enerjisi nasıl da saçma, hesapsızca israf ediliyormuş, değil mi?

I-330 sanki benim yerime konuşuyor, benim düşüncelerimi dile döküyordu. Ama gülümsüyor, gülümsemesinde de hep o sinir bozucu iks beliriyordu. Orada, perdelerinin ardında bir şeyler dönmekteydi. Böyle sabrımı zorlayanın ne olduğunu bilemiyordum; onunla tartışmak, ona bağırmak (evet bağırmak) istiyor, ama sonunda onunla hemfikir olmak zorunda kalıyordum — hemfikir olmamak imkânsızdı.

Derken aynanın önünde durduk. O anda yalnızca gözlerini görüyordum. Aklıma şu fikir geldi: İnsan da bu saçma

sapan "daireler" gibi yabani yaratılmıştır, onun da kafası bu denli nüfuz edilmez, bu denli dışarıya kapalıdır ve içeriyi ancak o küçük pencereler gösterir: Gözler. Sanki o da aklımdan geçenleri sezdi ve arkasını döndü. "Peki, işte al sana gözlerim, oldu mu?" (Elbette bunları konuşmaksızın söylemişti.)

Karşımda iki tane ürkünç, kapkara pencere vardı, içeride ise bilinmez, başka bir yaşam. Tek seçebildiğim, alevdi –oralarda bir yerlerde "şöminesi" harıl harıl yanmaktaydı– bir de bazı figürler, sanki tam da şey...

Gördüğüm elbette son derece doğaldı: Düpedüz kendi yansımama bakıyordum. Ama doğal olmayan bir şey vardı, bana benzemiyordu (besbelli ki iç karartıcı ortam yüzünden). Şu yabani hücrede kıstırılmış, kapatılmış gibi hissediyordum; eski çağlardaki yaşamın vahşi kasırgasına kapılmış gibi hissediyordum.

— Baksanıza, –dedi I-330,– bir dakikalığına yan odaya geçin lütfen. –Sesi oralardan, ta derinlerden, içinde şöminenin alev alev parladığı kara gözlerden geliyordu.

Odadan çıktım, oturdum: Tam karşımdaki duvar rafının üstünde yassı burnu, asimetrik fizyonomisiyle eski şairlerden biri bana gülümsüyordu (sanırım Puşkin'di). Neden burada öyle oturmuş, şu sırıtışa katlanmak zorundaydım? Nedendi bütün bunlar? Burada, şu saçma sapan durumda ne yapıyordum? Bu sinir bozucu, nefret edilesi kadın, tuhaf bir oyun...

Yan odadan gardırop kapısının tıkırtıları, ipekli kumaş hışırtıları gelmeye başladı; kendimi zor tutuyordum, gidip orada neler döndüğüne bakıp sonra... sonra ne yapacaktım, tam anımsamıyorum, sanırım I-330'a çok ağır şeyler söylemek istiyordum.

Derken odadan çıkıp geldi. Kısa, eski tarz, açık sarı bir elbise giymişti; siyah bir şapkası ve siyah çorapları vardı. Elbisesi ince ipektendi, net olarak görebiliyordum; çorapları

çok uzundu, dizinin epey üstüne çıkıyordu, boynu da açıktaydı ve o karaltı, onların arasındaki...

— Baksanıza, siz apaçık ki, orijinal olmak istiyorsunuz, ama acaba siz...

— Apaçık tabii, –diye ekledi I-330,– orijinal olmak, bir şekilde diğerlerinden ayırt edilmek demek. Dolayısıyla, orijinal olmak, eşitliği bozmak demek... Eskilerin budalaca dilinde "banal olmak" dediklerine biz, görevini yerine getirmek diyoruz. Çünkü...

— Evet, evet, evet! Kesinlikle. –Kendimi tutamamıştım.– Sizinse hiç, hiçbir şey...

Yassı burunlu şairin büstüne yaklaştı ve tam orada, gözlerinin içinde, pencerelerinin ardında yanan yabanıl ateşi perdelerle örterek, anlaşılan bu kez tam bir ciddiyetle (belki de beni yumuşatmak için) son derece mantıklı bir şey söyledi:

— İnsanların bir zamanlar şunun gibilere katlanmış olmaları size de şaşırtıcı gelmiyor mu? Hatta katlanmakla da kalmamışlar, tapınmışlar. Nasıl kölece bir ruh! Öyle değil mi?

— Apaçık... Yani bence de... (Yine o kahrolası "apaçık"!)

— Anlıyorum tabii. Aslında, böyle insanlar kendi krallarından da güçlü olan efendilerdi. Peki, neden o krallarını bir kenara itmiyor, yok etmiyorlardı? Oysa bizde...

— Evet, bizde... –diye söze girdim.

Ama I-330 aniden bir kahkaha patlattı. Gözlerimle görmüştüm: Kahkahanın çınladığını, pervasızca, kıvrak, esnek bir kamçı gibi eğilip büküldüğünü.

Anımsıyorum, tepeden tırnağa titriyordum. Şunu tuttuğun gibi... Artık ne düşündüm o an, bilemiyorum, ama bir şey yapmalıydım. Altın plakamı mekanik hareketlerle çıkardım, saatime baktım. 17.00'ye on var.

— Sizce de artık gitme saati gelmedi mi? –dedim, olabildiğince nazik bir üslupla.

— Sizden burada benimle kalmanızı rica etsem?

— Baksanıza, siz... Siz ne dediğinizin farkında mısınız? On dakika içinde oditoryumda olmak zorundayım çün...

— ...çünkü bütün numaralar önceden saptanmış sanat ve bilim derslerinden geçmek zorunda... –dedi I-330 benim sesimle. Derken perdelerini açtı, gözlerini kaldırdı: Karanlık pencerelerin içinde şömine yanmaktaydı.– Tıp Bürosu'nda bir doktorum var, bana kayıtlıdır. Ondan rica ederim, size hasta raporu verir. Ne dersiniz?

Anlamıştım. Bütün bu oyunun nereye vardığını sonunda anlamıştım.

— Hem de böyle bir şey! Biliyorsunuz, aslında her sadık numara gibi ben de hemen şimdi Güvenlik Bürosu'na gidip...

— Peki ya "aslında" değilse? –(Keskin bir ısırık gülüş.)– Çok merak ediyorum: Büro'ya gidecek misiniz, gitmeyecek misiniz?

— Siz kalıyor musunuz? –Kapının kolunu tuttum. Kol bronzdu. Sesimde de aynı bronz tonu duyuyordum.

— Bir dakikacık... Olmaz mı?

Telefona gitti. Bir numarayı aradı. Öyle gergindim ki kim olduğunu çıkaramadım; bağırdı:

— Sizi burada, Kadim Konak'ta bekliyorum. Evet evet, tek başıma...

Soğuk, bronz kolu çevirdim:

— Aero'yu alabilir miyim izninizle?

— Ah, evet elbette! Lütfen...

Evin çıkışında ihtiyar kadın bir bitki gibi güneş altında uyukluyordu. Bir daha hiç açılmayacakmış gibi duran ağzını hayret verici biçimde aralayıp konuştu:

— Ya sizinki... n'oldu, tek başına mı kaldı?

— Evet, tek başına.

İhtiyarın ağzı yine kayboldu. Başını bir o yana bir bu yana salladı. Anlaşılan, şu kadıncağızın güçsüz beyni bile onun davranışlarındaki saçmalığı, tehlikeyi kavrıyordu.

Saat tam 17.00'de seminerdeydim. Ama nedense birden fark ettim: İhtiyara doğruyu söylememiştim. Şu anda I-330 orada tek başına değildi. Belki de o anda, içimi kemiren, seminere kulak vermemi engelleyen, tam da istemeden ihtiyarı kandırmış olmamdı. Evet, tek başına olmaması — bütün mesele buydu.

Saat 21.30'dan sonra serbest zamanım vardı. Bugün gidip Güvenlik Bürosu'na ihbarda bulunabilirdim. Ne var ki, onca saçma hikâyeden sonra fazlasıyla yorulmuşum. Hem, ihbar için yasal süre iki gün. Yarın giderim, önümde koca bir 24 saat daha var.

KAYIT 7.

Plan: Kirpik. Taylor. Banotu ve İnciçiçeği.

Gece. Yeşil, oranj, lacivert; kırmızı bir kuyruklu enstrüman; narenciye sarısı bir elbise. Sonra, bronz Buddha; aniden bronz gözkapaklarını kaldırıyor, bir özsu fışkırıyor, Buddha'dan. Sarı elbiseden de özsu damlıyor. Aynada suyun damlaları, büyük yataktan sular sızıyor, bebeklerin beşiklerinden de; derken içimde ölümcül, tatlı bir dehşet...

O an uyandım: Hafif, mavimsi bir ışık; camdan duvar, camdan koltuk ve masa ışıldamaktaydı. Bunu görünce biraz rahatladım, yüreğimin çarpıntısı geçti. Özsu, Buddha... Nasıl bir saçmalıktı bu? Apaçık: Hastaydım. Daha önce hiç rüya görmemiştim. Dediklerine göre eskilerde en sıradan, olağan şeymiş rüya görmek. Evet, aslında onların bütün yaşamları ürkütücü bir atlıkarınca gibiymiş: Yeşil, oranj, Buddha, özsu. Oysa artık biliyoruz ki, rüya ciddi bir ruhsal hastalık. Ben de farkındayım: Bu zamana dek beynim kronometrik doğruluk ve tutarlılıkta, zerre kadar tozlanmamış parlak bir mekanizmaydı, halbuki şimdi... Evet, şimdiyse kesinlikle durumum şu: Orada, beynimde yabancı bir cisim olduğunu hissediyorum, tıpkı gözünüze kaçmış incecik kirpik gibi. Hani genel olarak her şey yolundadır, hissedersin

ama gözünde bir kirpik vardır, kendisini bir saniyecik olsun unutturmaz...

Başucumdaki coşkun, kristal çan çaldı: Saat 7.00, kalkma zamanı. Sağımda solumda, cam duvarların ötesinde sanki yine kendimi, kendi odamı, kendi giysilerimi ve kendi hareketlerimin binlerce tekrarını görüyorum. İnsana coşku veriyor bu: Kendini muazzam, kudretli bir bütünün parçası olarak duyumsuyorsun. İşte kusursuz güzellik de bu: Tek bir fazladan jest, eğilip bükülme, dönme olmaması.

Evet, hiç kuşku yok, eski devirlerin en büyük dehası şu Taylor'mış. Doğru, yöntemini bütün yaşama, atılan her bir adıma, günün her saniyesine yaymak Taylor'ın hiç aklına gelmedi. Sistemini saat 1.00'den 24.00'e kadar entegre hale getiremedi. Yine de insan şaşırıyor, nasıl olur da eskiler Kant gibi bayağı biri üzerine kütüphaneler dolusu yazarken, Taylor'ı, bin yıl ilerisini görebilmiş bu peygamberi ancak fark edebilmişler!

Kahvaltı bitmişti. Tek Devlet Marşı tam uyumla söylendi. Aynı düzenle, dörderli sıralar halinde asansörlere. Motorların uğultusu belli belirsiz duyuluyordu — hızla aşağıya iniyorduk, aşağıya, aşağıya, daha aşağıya... Yürekte hafif çarpıntılar.

Derken, nereden çıktıysa birden yine o saçma sapan rüya ya da o rüyanın bir örtük fonksiyonu. Ah evet ya, dün de aero'da böyle bir hızlı iniş yaşamıştım. Ama artık bütün bunlar geçti gitti: Nokta. Ayrıca I-330'a böyle kararlı ve sert çıkmam da çok iyi oldu.

Yeraltı treninin vagonunda, İntegral'in o hareketsiz, henüz alevlerle canlandırılmamış zarif bedeninin güneş altında ışıldadığı tersaneye doğru süzülüyordum. Gözümü kapamış, formüller düşlemeye dalmıştım: İntegral'i yerden kaldırabilmek için başlangıç hızının ne olması gerektiğini kafamdan bir kez daha hesaplamaya koyuldum. Her bir atom saniyede İntegral'in kütlesi değişecekti (patlayıcı yakıtını tüketecekti).

Transandental büyüklükler nedeniyle denklem son derece karmaşık bir hal almıştı.

Sanki bir rüya: Burada, sayıların bu katı dünyasında birisi gelip yanıma oturdu, aynı birisi hafifçe dokunarak "Affedersiniz," dedi.

Gözlerimi araladım, ilk gördüğüm, (İntegral'in çağrıştırması) süratle uzaya fırlayan bir şey: Bir kafa; evet, kafa, iki yanından çıkmış iki pembe kanat-kulak sayesinde fırlayıp gidebiliyordu. Bir de eğik, kavisli bir boyun –kambur bir sırt– iki büklüm bir harf, S...

Cebirsel dünyamın cam duvarları ardında göze giren bir kirpik daha — tatsız bir şey, bugün, hemen yapmam gereken o iş...

— Ne demek, ne demek, lütfen, –diye gülümsedim konuğuma doğru hürmetle eğilerek. Üzerindeki plakada numarası parlıyordu: S-4711 (onu ilk andan beri neden S harfiyle bağdaştırdığım böylece anlaşılmıştı: Bilincin kaydetmediği bir optik izlenimdi bu). Gözleri parıldadı; tam hızla dönen, giderek daha da derine inen iki sivri matkap gibiydiler; birazdan en dibe kadar inecek, göreceklerdi, benim, kendimin bile...

Bir anda kirpiğin ne olduğu tümüyle açıklığa kavuştu: İşte karşımda onlardan biri, bir Koruyucu vardı ve artık ertelememeli, ona her şeyi anlatmalıydım.

— Ben, biliyor musunuz, dün Kadim Konak'a gitmiştim de... –Sesim tuhaftı, yassılaşmış, düzleşmişti; öksürerek boğazımı temizlemeye çalıştım.

— Ne var bunda, harika. Son derece öğretici sonuçlar için malzeme sağlar.

— Hayır, anlıyorsunuz ya, yalnız değildim, numara I-330'a eşlik ediyordum ve...

— I-330 mu? Adınıza sevindim. Çok ilginç, yetenekli bir kadındır. Hayranı boldur.

...Acaba bu adam, hani gezintideyken... Acaba o da mı I'ya kayıtlıydı? Hayır, bu adama konduramam, düşünülemez bile. Apaçık bu.

— Evet, evet! Dediğiniz gibi, dediğiniz gibi! Çok... –Giderek daha kocaman ve budalaca sırıtıyordum; hissettiğim, beni çıplak ve aptal gösteren bir sırıtış...

Matkaplar en derinlerime kadar oydu, sonra hızla çıkarak gözyuvalarıma girdi: S belli belirsiz gülümsedi, beni başıyla selamladıktan sonra çıkışa doğru süzüldü.

Kafamı gazetenin ardına gömdüm (herkes bana bakıyor gibi geliyordu); ama çok geçmeden kirpiği de matkapları da, her şeyi unuttum gitti: Okuduğum şey beni allak bullak etmişti. Kısa bir satır: "Güvenilir kaynaklara göre, bugüne dek bilinmeyen ve Devlet'in esirgeyici boyunduruğundan özgürleşme amacı güden bir organizmanın daha izlerine rastlandı."

"Özgürleşmek" mi? Suçlu içgüdülerinin insan türü içinde hâlâ canlılığını koruması akıl almaz bir şey. Bilerek bu sözcüğü seçtim: "Suçlu." Özgürlük ile suç birbirine kopmaz biçimde bağlıdır, tıpkı... evet tıpkı aero'nun hareketi ile hızı gibi: Aero'nun hızı = 0 olursa hareket etmez; insan özgürlüğü = 0 olursa, suç işlemez. Bu apaçık. İnsanı suçtan kurtarmanın tek yolu, onu özgürlükten kurtarmaktır. Bizse bundan tam da yeni yeni kurtulmuşken (kozmik ölçekte bir yüzyıl elbette "yeni" sayılabilir) bir iki zavallı aptal çıkıp...

Hayır, hiç anlamıyorum: Neden dün zaman yitirmeden Güvenlik Bürosu'na gitmedim? Bugün 16.00'dan sonra kesinlikle gideceğim...

Saat 16.10'da çıktım, hemen köşede O-90'ı gördüm; karşılaşınca heyecanlandı, yüzü pespembe kesildi. "İşte ne güzel, yusyuvarlak, sade bir aklı var... Güzel denk düştü: O da beni anlayacak ve destekleyecektir..." Ama hayır, benim desteğe zaten hiç ihtiyacım yoktu ki, kararım kesindi.

Müzik Fabrikası'nın trompetleri gümbür gümbür Marş çalıyordu — her gün söylenen Marş bu. Her gün olanda, tekrarlananda, aynı olmakta açıklanamaz bir çekicilik var!

O-90 elimi kavradı.

— Gezelim. –Karşımda alabildiğine açılmış, yuvarlak, lacivert gözler, içeriyi gösteren lacivert pencereler. İçeriye süzülüyorum, hiçbir engele takılmadan; içeride hiçbir şey yok, yani yabancı, gereksiz hiçbir şey.

— Yok, gezemeyiz. Tam da şimdi gidiyordum... –Nereye gideceğimi ona söyledim. Hayretle şunu gözlemledim: Yuvarlak pembe ağzı, aşağı doğru bükülüp pembe bir hilale dönüştü, sanki ekşi bir tat almıştı. Bunun üzerine patladım.

— Siz kadın numaralar, anlaşılan iflah olmazsınız, önyargılarla dolusunuz. Soyut düşünme yeteneğiniz kesinlikle yok. Beni affedin, ama bu basbayağı ahmaklık.

— Ajanlara gidiyorsunuz... Uff! Oysa ben de size Botanik Müzesi'nden bir dal inciçiçeği getiriyordum...

— Neden "Oysa ben", neden "oysa"? İşte baştan aşağı kadınca! –Asabi bir hareketle (itiraf ediyorum) elinden inci çiçeğini aldım.– Hah, işte inci çiçeğiniz, oldu mu? Koklasanıza: Nasıl, güzel değil mi? Buraya kadar tamamsa, şimdi biraz olsun mantık öğrenin. İnciçiçeği güzel kokuyor. Tamam. Peki, aynısını kokunun kendisi için, yani "koku" kavramı için söyleyebilir misiniz? Söy-le-ye-mez-si-niz, değil mi? Bir inciçiçeğinin kokusu vardır, bir de banotunun tiksindirici kokusu: O da koku, öbürü de. Eski devletlerde de ajanlar vardı, bizde de var. Evet, ajanlar. Sözcüklerden hiç çekinmem. Ama şurası nettir: O zamanlardaki ajan, banotuydu; buradaki ajan ise, inciçiçeği. Evet, inciçiçeği, evet!

Pembe hilal titreşiyordu. Şimdi fark ediyorum: Yanlış anlamışım, ama o an karşımda gülmekte olduğundan emindim. Daha da hiddetle bağırdım:

— Evet, inciçiçeği. Bunda gülünecek bir şey yok, hiçbir şey.

Yuvarlak, parlak küre kafalar yanımızdan süzülürken dönüp bakıyorlardı. O-90 şefkatle elimi tuttu.

— Bugün sizde bir şeyler var... Hasta değilsiniz, değil mi?

Rüya, sarı, Buddha... Birden her şey apaçık oldu: Tıp Bürosu'na gitmeliydim.

— Evet, sanırım hastayım, --dedim, büyük bir hoşnutlukla (burada açıklanamaz bir çelişki bulunuyordu: Hoşnut olunacak hiçbir şey yoktu).

— Öyleyse şimdi doğruca doktora gitmeniz gerek. Ne de olsa, biliyorsunuz ki, sağlıklı olmaya yükümlüsünüz, bunu size kanıtlamaya çalışmam da gülünç olur.

— Peki sevgili O, elbette haklısınız. Kesinlikle haklısınız!

Güvenlik Bürosu'na gitmedim: Yapabileceğim bir şey yoktu, Tıp Bürosu'na gitmeliydim ve orada beni saat 17.00'ye kadar tuttular. Akşam ise (akşamları da zaten öbür Büro kapalıydı) O-90 bana geldi. Perdeler indirilmedi. Eski alıştırma defterinden ödevler çözdük: Zihni son derece dinlendiriyor, temizliyor. O-90 defterin başında, başını sol omzuna eğmiş, problem çözmenin dalgınlığıyla dilini içeriden sol yanağında gezdiriyordu. Biraz çocukça, hoş bir hal. Benim içimde de her şey yolunda, kesin, basit...

O-90 gitti. Tek başıma kaldım. İki kez derin derin soluk aldım (uykudan önce çok yararlıdır). Aniden daha önce hiç duymadığım bir koku geldi burnuma, çok, ama çok kötü bir şey anımsatan... Çok geçmeden buldum: Yatağımın içine bir dal inciçiçeği gizlenmişti. Birden her şey uçuşmaya, fırıl fırıl dönmeye başladı, aşağıdan yukarılara bir şeyler tırmanıyordu. Hayır, yalnızca hanımefendi bir patavatsızlık yapmış, bu inciçiçeklerini bana bırakmıştı. Neyse, evet: Güvenlik Bürosu'na gitmedim. Ama kabahat bende değil, hastaydım.

KAYIT 8.

Plan: İrrasyonel Kök. R-13. Üçgen.

Başıma √-1 geleli epey zaman oluyor, ta okul yıllarıydı. Apaçık, kesin çizgilerle anımsıyorum: Aydınlık, küre şeklinde bir salon, yuvarlak yuvarlak yüzlerce çocuk kafası ve Plyapa, matematik öğretmenimiz. Ona Plyapa derdik: Artık enikonu yıpranmış, her yanı dökülür haldeydi ve nöbetçi, arkasından fişini taktığında hoparlörlerden önce "Plya-plya-plya-tışşş" sesleri çıkarır, ders böyle başlardı. Bir keresinde Plyapa bize irrasyonel sayıları anlatıyordu ki, anımsıyorum, ağlamaya başladım; masayı yumrukluyor, haykırıyordum: "√-1'i istemiyorum! Kurtarın beni √-1'den!" Bu irrasyonel kök, içimde yabancı, tuhaf, korkunç bir şey gibi dal budak salmaya başlamıştı; beni yutuyordu, onu kavrayabilmek, zararsız kılmak imkânsızdı, çünkü o, *ratio* dışıydı.

Ve işte şimdi √-1 yeniden buradaydı. Kayıtlarımı gözden geçiriyordum ve artık benim için apaçıktı: Kendimi kandırmıştım, kendime yalan söylemiştim, sırf o √-1'i görmemek için. Hastalıkmış başka şeymiş, hepsi bahane: Oraya gidebilirdim; bütün bunlar bir hafta önce olsaydı, biliyorum, iki kere düşünmezdim. Peki, neden şimdi böyle... Neden?

İşte bugün olanlar. Tamı tamına 16.10'da, ışıldayan cam duvarın önünde duruyordum. Tepemde, Büro'nun tabela-

sındaki harflerin altınsı, güneşli, dupduru parıltısı. Camın ardında, içerilerde, mavimsi üniflerden oluşan upuzun bir kuyruk. Yüzler, eski kiliselerdeki fenerler gibi için için yanıyor; buraya fedakârca bir iş için gelmişler: Tek Devlet'in sunağı için sevdiklerini, dostlarını, kendilerini ele vermeye. Bana gelince, ben de aralarına katılmaya can atıyordum. Ama olmuyordu: Ayaklarım cam levhalara lehimlenmiş gibiydi; öylece durmuş, budala gibi etrafıma bakınıyordum, adım atacak takatim yoktu...

— Hey, matematikçi, dalıp gitmişsin!

Bir an irkildim. Karşımda kapkara, kahkahayla verniklenmiş gözler, tombul, zenci dudaklar. Şair R-13, eski dostum, yanında da pembe O-90.

Kızgınlıkla arkamı döndüm (düşünüyorum da, bunlar engel olmasalardı eninde sonunda √-1'i etimle birlikte koparıp atar, o Büro'ya girerdim).

— Daldığım filan yok, ama doğrusunu isterseniz hayranlıkla seyrediyordum –dedim olabildiğince sert bir ifadeyle.

— Tabii, tabii! Siz, çok sevgili dostum, matematikçi değil, şair olsaymışsınız şair, evet ya! Baksanıza, siz de bize katılsanıza, şairlere? İsterseniz hemen ayarlarım, ha?

R-13 boğulur gibi konuşur; sözcükler ağzından adeta fışkırır, kalın dudakları arasından püskürür; her bir "ş" fıskiye işlevi görür, hele "şairler" derken ortalığı sular seller götürür.

— Ben bilgiye hizmet ettim ve edeceğim, –diye homurdandım.– Şakayı sevmem, şakadan da anlamam, R-13'ün ise sürekli şaka yapmak gibi berbat bir huyu vardır.

— Şuna da bak: Bilgiymiş! Sizin bilgi dediğiniz düpedüz ödleklik. Hiç itiraz etme: Doğru bu. Tek istediğiniz, sonsuzluğu duvarlara hapsetmek, duvarın ardına bakmaya ise korkuyorsunuz. Öyle tabii! Duvarın ötesine bakacak olsanız gözlerinizi hemen sıkı sıkı yumarsınız. Evet!

— Duvarlar, bütün insanlığın temeli... –diye söze girecek oldum.

R-13 fıskiye gibi püskürdü; O-90 ise yuvarlak yüzüyle pembe pembe gülüyordu. Elimi boş verircesine salladım: İstediğiniz kadar gülün, bana ne. Benim başka dertlerim vardı. Ağzımdaki şu kötü tadı geçirmeli, lanet olası √-1'i bastırmalıydım.

— Baksanıza, –dedim,– hadi gelin bize gidelim, biraz soru çözeriz (dünkü sakin saatler aklıma gelmişti, belki bugün de aynısını yapabilirdik).

O-90, R-13'e baktı; sonra apaçık, yuvarlak gözlerini bana dikti, yanakları hafifçe kızarınca kuponlarımızın zarif, heyecan verici rengine bürünmüştü.

— Aslında bugün ben... Bugün ona gitmek için kupon almıştım –diye R'yi gösterdi,– ama akşama işi çıkmış... O yüzden...

Islak, vernikli dudaklar dostane şapırdadı:

— Ne olacak ki: O-90 ile yarım saat bize yeter. Değil mi O? Sizin soruların da pek meraklısı değilim, bana gidip oturalım.

Kendimle baş başa kalmak bana dehşet verici gelmişti; daha doğrusu, şu yeni, yabancı benle, sanki tuhaf bir rastlantı sonucu benim D-503 numaramı almış kişiyle. Bu yüzden ona, R-13'e gittim. Aslına bakılırsa, kendisi hiç de kesin ve ritmik biri değildi, baş aşağı dönmüş, gülünç bir mantığa sahipti, ama yine de dosttuk işte. Üç yıl önce ikimizin de şu sevimli, pembemsi O-90'ı seçmemiz boşuna sayılamazdı. Bu seçimimiz, bizi okul yıllarından bile daha sıkı biçimde birbirimize bağlamıştı.

Devam edelim; R-13'ün odası. İlk bakışta, her şey benim evimdeki gibi. Çizelge, hepsi camdan olmak üzere koltuk, masa, dolap, yatak. Ama R içeri girer girmez koltuğun birini, sonra diğerini oynattı ve bütün düzlemler değişti, her şey saptanmış boyutundan çıktı, Öklid dışı hale geldi. Şu R-13 hep aynıdır; Taylor ve matematikte hep yaya kalmıştır.

İhtiyar Plyapa'yı andık: Ne çocukluk, nasıl da onun o camdan bacaklarının her yanına minnettarlık notları yapıştırır dururduk (Plyapa'yı çok severdik). Kanun Öğreticisi'ni* de andık. Bizim Kanun Öğreticisi'nin olağandışı çınlayan bir sesi vardı, megafondan dışarı rüzgâr gibi esiyordu; biz de çocuk halimizle onun okuduğu metinleri avazımız çıktığı kadar bağırarak tekrarlıyorduk. Bir keresinde bizim bu yaramaz R-13 de Kanun Öğreticisi'nin megafonuna çiğnediği kâğıtları doldurmuş; tabii megafondan ne söz çıksa, bir çiğnenmiş kâğıt fırlıyor. R-13 elbette bu yaptığından dolayı cezalandırıldı, hem de ağır bir cezayla; ama bugün anımsayınca kahkahalarla hepimiz güldük –ilişki üçgeni olarak hepimiz– evet, itiraf ediyorum, ben de dahil olmak üzere.

— Ya bir de öğretici canlı olsaydı eski devirlerdeki gibi, ha? –Tombul, şapırdayan dudaklardan bir "ş" harfi sıçramıştı...

Güneş, tavandan, duvarlardan içeri doluyordu; ışınları yukarıdan, her iki yönden giriyor ve tabandan yansıyordu. O-90, R-13'ün dizlerinde; lacivert gözlerinde damlacıklar. Nedense hararet bastı, aklım başka yere gitti; $\sqrt{-1}$ susmuştu, bir fısıltısı bile duyulmuyordu...

— E nasıl gidiyor sizin İntegral? Yakında uçup başka gezegenlerdeki canlıları da aydınlatıyoruz değil mi? E hadi çabuk ama, hızlanın! Yoksa biz şairler size o kadar çok gaz vermiş olacağız ki İntegraliniz bile kaldıramayacak. Uğraşıyoruz, her gün 8.00'den 11.00'e kadar...

–R-13 kafasını bir yandan ötekine sallıyor, ensesini kaşıyordu: Ensesi dörtgendi, sanki arkasına iliştirilmiş bir bavul gibi (eski bir resmi, "Faytonda" resmini anımsatıyordu).

Birden canlanmıştım:

— Siz de mi İntegral için yazıyorsunuz? E söylesenize, ne anlatıyorsunuz? Örneğin bugün ne yazdınız.

---

* Tabii burada anlatılan eski devirlerdeki gibi "Tanrı'nın Kanunları" değil, Tek Devlet'in Kanunları.

— Bugün bir şey yazmadık. Başka şeyle meşguldüm... – "Ş" doğrudan üzerime fışkırdı.

— Neyle meşguldünüz?

R-13 yüzünü buruşturdu:

— Aman hiç sormayın! Söyleyeyim bari: Hükümle. Bir hükmü şiire döküyordum. Bizim şair takımından ahmağın biri... İki yıl öylece yanımızda oturdu, durdu durdu, sonra bir gün başladı: "Ben," dedi, "dâhiyim, dâhi ve kanunun üstündeyim." Boşboğazlıklar... Boş verin... İşte böyle!

Tombul dudakları sarkmış, gözlerindeki vernik kaybolmuştu. R-13 ayağa fırladı, arkasını döndü ve duvarın ardında bir yere gözlerini dikti. Bense onun sıkıca tutturulmuş bavuluna bakarken düşünüyordum: Acaba o anda ne işler çeviriyordu o bavulunun içinde?

Bir dakikalık tekinsiz, asimetrik suskunluk. Ne olduğunu anlayamamıştım, ama bir şeyler döndüğü kesindi.

— Neyse ki, Shakespeare'lerin, Dostoyevski'lerin ya da onlar gibilerin her şeye kadir olduğu o tufan öncesi devirler geçti gitti, –dedim, sesimi kasten yükseltmiştim.

R-13 yüzünü bana döndü. Yine sözcükler püskürtmeye, üzerime sıçratmaya başladı; ama artık gözlerinde neşeli vernik parıltısını göremiyordum.

— Evet pek sevgili matematikçi, neyse ki öyle, neyse ki öyle! Biz, en mutlu aritmetik ortalamalarız... Aranızda dediğiniz gibi: Sıfırdan sonsuza, mağaradaki adamdan Shakespeare'e dek entegre etmek... Tek iş bu!

Neden bilmem, belki hiç de yeri değildi, ama bu bana onun tonunu anımsatmış, o kadınla R-13 arasında belli belirsiz, incecik bir iplik (nasıl bir iplik?) var gibi gelmişti. $\sqrt{-1}$ yine kıpırdamaya başlamıştı. Plakamı açtım: 16.00'yı 25 geçiyordu. Pembe kuponlarına göre 45 dakikaları kalmıştı.

— Pekâlâ, ben çıkıyorum... –O-90'ı öptüm, R-13'ün elini sıktım, asansöre bindim.

Bulvara çıktığımda, karşıya geçip şöyle bir bakındım: Güneş ışınlarıyla yıkanan pırıl pırıl cam blok karşımdaydı; içerisinde ise perdeleri indirilmiş, soluk mavi, opak hücreler... Ritmik, Taylorist mutluluğun hücreleri. Gözlerimle yedinci katta R-13'ün hücresini arayıp buldum: O da perdelerini indirmişti.

Sevgili O... Sevgili R... Onlarda da (neden "da" dediğimi bilmiyorum ama aklıma geldiği gibi yazayım), onlarda da bir şeyler var, ama ne olduğunu apaçık göremiyorum. Yine de ben, R ve O, biz bir üçgeniz; eşkenar değilse de, bir üçgen. Atalarımızın diliyle konuşacak olursak (belki de siz başka gezegenlerdeki okurlarıma da bu dil anlaşılır gelecektir), biz bir aileyiz. Kısa süreliğine de olsa ne denli iyi geliyor şöyle sıkı bir üçgen halinde kafa dinlemek ve kendini kapatmak her şeye, hani o bütün...

KAYIT 9.

Plan: Ayin. Yamblar ve Horey. Dökme Demirden El.*

Kutlu, aydınlık bir gün. Böyle bir günde kendi zaaflarını, belirsizliklerini, hastalıklarını unutuyorsun; her şey kristal gibi kaskatı, değişmez oluyor, tıpkı bizim yeni cam malzememiz gibi...

Küp Meydanı. Altmış altı tane görkemli, eşmerkezli daire: Tribünler. Yine altmış altı sıra: Yüzlerin, gözlerin oluşturduğu sessiz meşaleler; göğün parıltısını — ya da belki de Tek Devlet'in parıltısını yansıtmaktalar. Kan gibi al rengi dudaklarıyla kadınlar. Zarif çelenkler halinde çocuk yüzleri; ilk sıradalar, sahneye yakın yerde. Derin, tavizsiz, gotik bir sessizlik.

Bize ulaşan betimlemelerden anladığımız kadarıyla eskiler, "ibadetleri" sırasında benzer bir şey deneyimliyorlardı. Ama onların taptıkları, anlamsız, bilinemez bir Tanrı'ydı; oysa biz anlamlı, en kesin biçimde bilinebilir bir Tanrı'ya tapınıyoruz. Onların Tanrısı onlara sonu olmayan, eziyet dolu bir arayış dışında hiçbir şey vermiyordu; onların Tanrısı, nedendir bilinmez, kendini kurban etmekten daha zekice bir

* Yamb ile Horey, özellikle epik şiirde ölçü adlarıdır. Yamb'da vurgu ikinci ya da her iki hecededir; horey'de ise vurgu ilk hecededir. (ç.n.)

şey düşünememişti. Biz ise Tanrımıza, Tek Devlet'e kurban sunarız, ama sakince, etraflıca düşünülmüş, akla uygun bir kurbandır bu. Evet, Tek Devlet'in ayinidir bu, o kutsal günleri –İki Yüzyıl Savaşı yıllarını– anma töreni, herkesin birey üzerindeki, tümelin tikel üzerindeki yüce zaferinin bayramı...

İşte bir tikel de orada: Gün ışığıyla yıkanan Küp'ün basamaklarında durmakta. Beyaz... hayır, beyaz da değil, tümüyle renksiz, cam bir surat ve cam dudaklar. Yalnızca gözleri kapkara, her şeyi içine çeken, yutan iki oyuk ve önünde hepi topu birkaç dakikaya gideceği o ürpertici dünya. Numarasının yazılı olduğu altın plakası çıkarılmış. Elleri mor bir kurdeleyle bağlanmış (eski bir âdet bu: Açıklaması da, görünüşe bakılırsa, eski devirlerde, bu törenlerin Tek Devlet adına yapılmadığı zamanlarda yatıyor; anlaşıldığı kadarıyla mahkûmlar o zamanlarda direnmeyi kendilerine hak görüyorlardı, o yüzden de elleri genelde zincire vuruluyordu).

Yukarıda, Küp'ün üzerinde, Makine'nin yanında, Velinimet dediğimiz varlığın silueti metaldenmiş gibi hareketsiz duruyordu. Yüzünü buradan, aşağıdan seçmek olanaksızdı: Yalnızca sert, heybetli, köşeli hatları olduğu görülebiliyordu. Ama ya elleri... Böylesine bazen fotoğraf çekimlerinde rastlanır: Fazla yakına, ön plana yerleştirilmiş eller öyle devasa çıkar ki, bakışları kendisine kilitler, her şeyi gölgesinde bırakır. Ağır ama henüz dizleri üzerinde sakince duran elleri –apaçık– taştandı ve dizler ellerin ağırlığını güçlükle taşımaktaydı.

İşte o devasa ellerden biri aniden yavaşça kalktı; ağır, dökme demirden bir jestti bu. Ve numaralardan biri, kalkan ele itaatle tribünden Küp'e doğru yaklaşmaya başladı. Yaklaşan, bir Devlet Şairi'ydi ve payına şanlı bir görev düşmüştü: Bu töreni dizeleriyle taçlandırmak. Tribünlerin üzerinde ulu, pirinç enstrümanlardan yamblar gürlemeye başladı; basamaklarda durup akılsızlığının mantıksal sonucunu bekleyen o cam gözlü akılsızı betimliyordu.

...Yangın. Yamblar evlerin zangırdadığını, yukarıya ergimiş altın püskürterek yerle yeksan olduğunu anlatıyordu. Yemyeşil ağaçlar boyun büküyor, özsuları dışarı sızıyor, geriye yalnızca kapkara haç gövdeleri kalıyordu. Ama birden Prometheus sökün etti (bu, tabii biz oluyoruz):

"Ve kilitledi alevi makineye, çeliğe
Böyledir ki kaos kanuna boyun eğdi."

Artık her şey yeni ve çeliktendi: Güneş çelikten, ağaçlar çelikten, insanlar çelikten. Ama yine bir akılsız çıkageldi, "alev, zincirlerinden kurtulup özgürlüğüne koşunca" her şey yine yok olmaya başladı...

Ne yazık, şiir belleğim kötüdür ama şunu anımsıyorum: Daha öğretici, daha harika imgeler seçilemezdi.

Yeniden yavaş, ağır bir jest ve Küp'ün merdivenlerinde ikinci bir şair. O an ayağa fırladım: Olacak iş değildi!

Hayır, tombul, zenci dudaklarıyla basbayağı o... Neden bana daha önce söylemedi böyle yüce... Dudakları titriyordu, sapsarı kesilmişti. Anlıyorum tabii: Velinimet'in huzurundasın, bütün o Koruyucu ordusu sana bakıyor; ama yine de böyle heyecanlanmak...

Şiddetli, hızlı –keskin bir baltanın darbeleri gibi– horeyler. Kulakların duymadığı bir suçtan söz ediyor; Velinimet'in adının geçtiği, küfür dolu şiirlerden... Hayır, ellerim tekrarlamayı reddediyor.

R-13'ün beti benzi atmıştı, kimseye bakmıyordu (ondan böyle bir korkaklık beklemezdim); merdivenlerden indi, oturdu. Sonsuz küçüklükteki bir saniye içinde R-13'ün yanında bir yüz gözüme çarptı; sivri, kara bir üçgendi bu, hemen kayboldu. Gözlerim –ve binlerce göz– oraya, yukarıya, Makine'ye bakıyordu. İnsanüstü elin dökme demirden üçüncü hareketi. Görünmez bir rüzgârın tir tir titrettiği suçlu yürümeye başladı: Yavaş yavaş, bir basamak, bir basamak

daha ve işte yaşamının son adımı; yüzü göğe bakacak şekilde başını arkaya yatırdı, onu yaslayacağı son yerdi bu.

Velinimet, kader gibi ağır ve kaskatı, Makine'nin etrafında döndü, görkemli elini manivelaya koydu. Ne bir fısıltı ne bir soluk... herkesin gözü o elin üzerindeydi. Kasıp kavuran bir kasırga olmak, yüz binlerce voltu harekete geçirebilmek, böyle bir alet olabilmek nasıl bir şeydir! Ne büyük bir talih!

Sonsuz sınırsız bir saniye. El, cereyanı açarak indi. Bir anda, dayanılmaz şiddette delici ışınlar fışkırdı, borularından gelen tıkırtılarla Makine sanki tir tir titriyordu. Kollarından gerilmiş beden –hafif, parlak bir dumanla kaplanmıştı– işte gözlerimizin önünde eriyor, eriyor, ürpertici bir hızla çözeltiye dönüşüyordu. Ve nihayet, bir hiç. Geriye kalan yalnızca bir avuç kimyasal saf suydu; henüz bir dakika önce yürekte küt küt, kıpkırmızı çarpıyordu...

Her şey son derece basit olmuştu, ne olduğunu içimizde herkes biliyordu: Maddenin çözünmesiydi bu, evet, insan bedeninin atomlara ayrılması. Yine de her defasında mucizevi geliyordu, Velinimet'in insanüstü kudretinin bir nişanıydı.

Yukarıda, O'nun önünde, kıpkırmızı yüzleri, hayretten aralanmış ağızlarıyla onlarca kadın numara ve rüzgârla salınan çiçekler.*

Kadim âdetler uyarınca on kadar kadın, Velinimet'in serpintiler nedeniyle hâlâ ıslak ünifini çiçeklerle donatıyordu. Derken O, en ululara özgü vakur adımlarla ağır ağır aşağıya indi, tribünlerin arasından geçti; ardı sıra da kadınların nazik dallar gibi havaya kalkmış bembeyaz kolları ve bir milyon ağızdan esen tezahürat fırtınası. Buralara, içimizde bir yerlere gizlenmiş Koruyucu kalabalığı onuruna da aynı tezahüratlar yapıldı. Belki de eski insanlar, herkese doğduğu

---

* Çiçekler elbette Botanik Müzesi'nden. Kişisel olarak, çiçeklerde ya da çoktandır Yeşil Duvar'ın ardına atılmış, yabani dünyaya ait başka herhangi bir şeyde güzellik bulmam. Yalnızca rasyonel ve yararlı olan güzeldir: Makineler, çizmeler, formüller, yiyecekler vb.

andan itibaren eşlik eden o zarif ama korkutucu "melekleri" düş dünyalarında yaratırken tam da bu Koruyucuları öngörmüşlerdi, kim bilir.

Evet, bu kutsal törende eskilerin dinlerinden bir şey, fırtınalar ya da tufanlar gibi arındırıcı bir şey de vardı. Siz, her kim bunları okuyorsa, siz de böyle anlara aşina mısınızdır? Eğer değilseniz, üzülürüm sizin için...

KAYIT 10.

Plan: Mektup, Diyafram, Kıllı Ben.

Dün benim için, kimyagerlerin çözeltilerini filtrelediği kâğıtlar gibiydi: Bütün tortul partiküller, fazlalık olan her şey o kâğıtta kaldı. Sabahleyin baştan aşağı damıtılmış, saydamlaşmış halde aşağıya inmiştim.

Aşağıda, girişte nöbetçi kadın masasında oturmuş, bir gözü sürekli saatte, girenlerin numaralarını kaydediyordu. Adı U... Neyse, numarasını vermesem daha iyi olur, hakkında kötü bir şeyler yazmaktan korkuyorum. Aslında son derece saygıdeğer, yaşı geçkince bir kadındır. Hoşuma gitmeyen tek yanı yanaklarının sarkıklığıdır, bir balığın solungaçları gibi. (Gerçi ne var bunda?)

Kalemini haşır huşur oynattı, sayfa üzerinde kendimi gördüm: "D-503" ve yanında da bir mürekkep lekesi.

Nöbetçi kadının dikkatini tam lekeye çekecektim ki, başını kaldırdı, gülücüğüyle içime bir mürekkep damlattı:

— Size bu mektup. Tabii. Alırsınız canım, elbette alacaksınız.

Biliyordum: Mektup onun tarafından okunup bir de Güvenlik Bürosu'ndan geçtikten sonra (bu doğal işleyişi de açıklamama gerek yoktur sanırım) en geç 12.00'de elimde olacaktı. Ama o gülücüğü aklımı karıştırmış, mürekkep

damlası bu saydam çözeltiyi bulandırmıştı. O kadar ki, daha sonra İntegral'in yapımına da hiç odaklanamadım, hatta bir kere hesaplama hatası bile yaptım, asla yapmadığım bir şey.

Saat 12.00'de gittim, karşımda yine o pembemsi-kahverengi solungaçlar ve gülücük. Sonunda mektup elimdeydi. Neden bilmiyorum, mektubu hemen orada okumak yerine cebime sokuşturduğum gibi odama çıktım. Zarfı açtım, mektuba göz gezdirdim ve oturdum... Resmi bir tebligattı; numara I-330 bana kaydolmuştu ve bugün saat 21.00'de onda olmalıydım, altta da adresi...

Hayır, bütün bu olanlardan sonra, ona yaklaşımımı o denli yoruma yer bırakmayacak biçimde gösterdikten sonra. Üstüne üstlük, Güvenlik Bürosu'na gidip gitmediğimi bile bilmiyordu, öyle ya, nereden bilecekti hastalandığımı, sonrasında da... başıma onca şey gelince de...

Kafamın içinde bir dinamo çalışmaya, uğuldamaya başladı. Buddha, sarı, inciçiçeği, pespembe hilal... Üstelik şu işe bak, yetmiyormuş gibi: Bugün O-90 da bana uğramak istiyordu. Ona da I-330'la ilgili bu tebligatı gösterse miydim? Bilemiyorum, hayatta inanmazdı bunda benim hiç payım olmadığına (gerçekten de nasıl inansın?) ve hatta tümüyle... Hem emindim: Bu zor, anlamsız, kesinlikle de mantıksız bir konuşma olurdu... Hayır, istemez. Her şey mekanik olarak kendi kendine çözülmeliydi: Ona tebligat kopyasını yollamak yeterli olurdu.

Tebligatı alelacele cebime tıkarken o korkunç, maymunsu el gözüme ilişti. Aklıma geldi; I-330 da birlikte gezintideyken elimi tutmuş, ona bakmıştı. Yoksa bu kadın gerçekten...

Derken, 21.00'e çeyrek kala. Beyaz bir gece. Her yanda yeşile çalan camlar. Ama bu seferkiler biraz başka, kırılgan bir tür cam — bizimkilerden değil, sahici değil; ince, camdan bir kabuk; kabuğun içinde de bir şeyler dönüyor, kabarıyor, uğulduyor... O an hiçbir şeye şaşırmazdım: Oditoryumların

kubbeleri buharlaşıp döne döne göğe karışsa, şu ihtiyar ay tıpkı sabah masadaki kadın gibi bir gülücükle bana mürekkep damlatsa ya da bütün evlerdeki bütün perdeler bir anda inse ve perdelerin ardında...

Tuhaf bir histi: Kaburgalarımı hissediyordum, sanki birer demir parmaklık olmuş, yüreğimi müthiş rahatsız ediyor, sıkıştırıyor, boşluk bırakmamacasına daraltıyordu. Cam kapının önünde duruyordum, tam karşımda altından harfler: I-330. I-330, sırtı bana dönük, masa başında bir şeyler yazıyordu. İçeriye girdim...

— İşte... –Ona pembe kuponu uzattım.– Bugün tebligatı aldım ve işte buradayım.

— Ne kadar da dakiksiniz! Bir dakikacık izin verir misiniz? Siz lütfen oturun, şimdi bitiriyorum.

Gözlerini yeniden mektuba dikti; kafasının içinde, o inmiş perdelerinin ardında neler dönüyordu acaba? Ne diyecekti, birkaç saniye sonra ne yapacaktı? Nasıl bilinir, hesaplanır bunlar, o her parçasıyla yabani, eski bir rüyalar diyarından gelmişken?

Susmuş, onu izliyordum. Kaburgalarım birer demir parmaklık, iyice sıkıştırıyorlar... I-330 konuşurken yüzü hızla dönen, kıvılcımlar saçan bir tekerleğe dönüşür; tekerin parmaklarını seçemezsin. Ama o sıra teker durmuştu. Karşımda tuhaf bir bileşim vardı: Şakaklara doğru iyice uzanan kara kaşlarıyla alaycı, sivri bir üçgen; burundan ağzın köşelerine doğru inen iki derin kırışıklıkla da üst açısı beliren bir diğeri. Sanki birbiriyle kafa kafaya zıtlaşan bu iki üçgen, bütün yüze o tatsız, sinir bozucu X şeklini vermişti; bir haç gibiydi ya da üzerine haç çizilmiş bir yüz.

Tekerlek dönmeye başladı, parmakları yine birbirine karıştı...

— Ee, Güvenlik Bürosu'na gitmediniz mi?

— Gittim... Ama yapamadım: Hastaydım da.

— Evet. Ben de öyle düşünmüştüm. Bir şey sizi alıkoy-

muştur mutlaka, yani herhangi bir şey (keskin dişler, gülücük). Ama işte artık avucumdasınız. Anımsıyorsunuzdur: "48 saat içinde Büro'ya ihbarda bulunmamış her numara aynı kapsamda..."

Yüreğim öyle çarpıyordu ki, demir parmaklıklar yamulmaya başladı. Küçük bir çocuk gibi aptal, küçük bir çocuk gibi enselenmiş, budalaca susuyordum. Hissediyordum: Elim ayağım dolaşmıştı...

I ayağa kalktı, aheste aheste gerindi. Bir düğmeye bastı ve her yandaki perdeler hafif bir tıkırtıyla indi. Artık dünyadan koparılmıştım, onunla ikimizdik.

I arkamda bir yerde, dolabın yakınındaydı. Ünifinin hışırtısı, düşüşü — kulak kesilmiş, her yanımla dinliyordum. O an aklıma geldi... daha doğrusu, saniyenin yüzde biri içinde bir şimşek çaktı... Bir süre önce yeni tip sokak diyaframlarının eğimini hesaplamam gerekmişti (incelikle dekore edilmiş bu diyaframlar şimdi bütün büyük caddelerde insanların günlük konuşmalarını Güvenlik Bürosu için kaydediyor). Ve anımsıyorum, içbükey, pembe pembe titreyen bir zar vardır; ne tuhaf bir varlıktır o, yalnızca tek bir organdan oluşur: Kulak. İşte o an öyle bir diyafram olmuştum.

Ve eşiğin oradan düğmelerin çıt çıt sesleri gelmeye başladı, önce göğüs hizasında, sonra aşağılara, aşağılara doğru. Camsı ipek kumaş omuzlarda hışırdadı ve dizlerin üzerinden yere süzüldü. Duyuyordum –görmekten daha netti– soluk mavi ipekten önce bir ayak sıyrıldı, sonra diğeri...

Diyafram, alabildiğine gergin, titreşiyor, sessizliği kaydediyordu. Hayır, bir çekiç demir parmaklıklarımı olanca şiddetle dövüyor, her bir vuruş aralığı sonsuza uzuyordu. Duyuyordum ve görüyordum: I, arkamdaydı, bir saniye düşündü.

İşte, dolabın kapıları, sonra bir çekmecenin takırtısı ve yine ipek, yine ipek...

— Tamamdır, buyurunuz.

Arkamı döndüm. Üzerinde ince, safran sarısı, eski tarz bir elbise vardı. Bu, çırılçıplak olmasından binlerce kat büyük bir fesattı. İpince kumaşın içinden köz gibi pespembe parlayan iki sivri nokta, küllerin içinde iki kor. Yusyuvarlak iki zarif diz kapağı...

Alçak bir koltukta oturuyordu. Önündeki dikdörtgen sehpada, zehir yeşili bir şeyle dolu sürahi ve dimdik duran iki de minik kadeh. Ağzının kenarında tüten ince kâğıttan bir silindir; bu eskilerin keyif için içtikleri bir şey (adı şimdi aklıma gelmedi).

Diyafram hâlâ titreşiyordu. Çekiç –tam içimde– kızgınlaşmış demirleri dövdükçe dövüyordu. Her bir darbeyi net biçimde duyuyordum ve... birden düşündüm: Ya o da bunu duyarsa?

Ama o gayet sakince tüttürmeyi sürdürüyordu, yine sakince bana baktı ve külünü aldırışsız bir hareketle silkti — pembe kuponumun üstüne.

Soğukkanlılığımı olabildiğince koruyarak sordum:

— Baksanıza, madem öyle, neden bana kaydoldunuz? Neden beni buraya gelmek zorunda bıraktınız?

Duymuyor gibiydi. Kadehini doldurdu, bir yudum aldı.

— Enfes bir likör. Alır mıydınız?

İşte o an anlamıştım: Alkoldü bu. Dünkü şimşekler gözümün önünde yine çaktı: Velinimet'in taştan eli, dayanılmaz, delici ışınlar ve orada Küp'ün üstünde, başı geriye düşmüş, kollarından gerilmiş bir beden. Ürperdim.

— Dinleyin, –dedim,– herhalde biliyorsunuz: Kendini nikotinle, özellikle de alkolle zehirleyen birini Tek Devlet affetmez ve...

Şakaklara uzanan kara kaşlar, sivri sivri gülümseyen üçgen:

— Çoğunluğa kendini mahvetme fırsatı vermektense az kişiyi hızla yok etmek daha mantıklıdır, yoksa yozlaşma olur, falan filan. Bu doğru, hatta müstehcenlik derecesinde doğru.

— Evet... Müstehcen...

— Ya bu küçük kel ve çıplak hakikatler takımı sokağa çıkarsa... Hayır, bir düşünsenize... Benim şu şaşmaz hayranım, tanıyorsunuz hani, düşünsenize, ya bütün o yalanlar elbisesini üzerinden atar da halkın önüne hakiki görüntüsüyle çıkarsa... Amanın!

Gülüyordu. Ama aşağıdaki kederli üçgeni de apaçık karşımdaydı: Ağız kenarlarından buruna doğru uzanan iki derin kırışıklık. Ama nedense o iki kırışıklıktan o iki büklüm, kambur, kanat kulaklı adam gözümün önünde belirdi; adam karşımda I'ya sarılıyordu... Ve...

Elbette o sıradaki — anormal — duygularımı aktarmaya çalışıyorum. Yoksa şimdi bunları yazarken şunun son derece bilincindeyim; her şey olması gerektiği gibiydi, o adamın da her dürüst numara gibi mutlu olmaya hakkı vardı, tersi hiç adil olmazdı... Evet, bu apaçık.

I oldukça tuhaf ve uzun uzun güldü. Ardından gözlerini bana dikti, ta içime bakıyordu:

— En önemlisi şu ki sizinle ilgili en ufak kaygım yok. Siz çok tatlı birisiniz, hah, şundan çok eminim, Büro'ya gidip likör içtiğimi de, sigara tüttürdüğümü de bildirmeyi düşünmüyorsunuz. Yine hastalanırsınız, bir işiniz çıkar ya da kim bilir ne olur. Dahası şundan da eminim, şimdi oturup benimle birlikte bu efsunlu zehri içeceksiniz.

Ne kadar küstah, alaycı bir ses tonu. Duygularım son derece kesindi: Şimdi ondan yine nefret ediyordum. Hatta, "şimdi" de neymiş? Ondan hep nefret etmiştim.

Kadehindeki bütün yeşil zehri ağzına aldı, ayağa kalktı, safranların içinden beliren pembe teniyle birkaç adım attı ve koltuğumun arkasında durdu...

Aniden, boynuma dolanan bir kol; dudaklarımda dudakları... Hayır, daha derinlere, daha ürpertici yerlere... Yemin ederim, bu benim için bütünüyle beklenmedik bir şeydi, belki bu yüzden... Tam da bu yüzden, şimdi daha net bi-

çimde anlıyorum, sonrasında olanları benim istemiş olmam olanaksız.

Karşı konulmaz, tatlı mı tatlı dudaklar (sanıyorum bu likörün tadıydı) ve iç yakan o zehrin yudum yudum içime akışı... biraz daha... biraz daha... Yeryüzünden kopmuş, bir başıboş gezegen olup çılgınca döne döne aşağılara süzülmüş, bilinemez, hesaplanmamış bir yörüngeye oturmuştum sanki...

Gerisini ancak yaklaşık olarak, yaşadıklarıma az çok yakın benzetmelerle betimleyebileceğim.

Böyle bir şey daha önce aklımın ucundan bile geçmemişti ama olan tam da şuydu: Yeryüzünde bizler, yerkürenin karnında gizlenmiş fokurdayan, kor bir ateş denizinin üzerinde yürür dururuz. Ama bunu hiç düşünmeyiz. Oysa ayağımızın altındaki ince yer kabuğu birden cama dönüşüverse her şeyi görürdük...

İşte ben de aniden cam olmuştum. Görüyordum, kendimi, içimi.

İki tane ben vardı. Biri, önceki ben, D-503, numara D-503, öbürü ise... Öbürü eskiden ara sıra kıllı pençelerini kabuğumdan dışarı uzatırdı, şimdiyse her şeyiyle ortaya çıkıyordu, kabuk çatırdamaya ve parçaları etrafa saçılmaya başlamıştı işte... Peki şimdi ne olacak?

Olanca gücümle yılana sarılmış, koltuğun koluna yapışmıştım; sesimi, önceki benin sesini duyabilmek için sordum:

— Nereden... Nereden buldunuz... bu zehri?

— Ah şu mu? Hekimin birinden, benimkilerden biri...

— "Benimkilerden" mi? "Benimkilerden." Kimmiş o?

Ve o an öbür ben, kabuğu yarıp fırladı ve haykırmaya başladı:

— İzin vermiyorum! Benim dışımda kimse olamaz! Kim olursa öldürürüm... Çünkü sizi... ben sizi...

Gördüğüm: Öbür ben kıllı pençeleriyle I'yı kavramış, üzerindeki incecik ipekliyi parça parça ediyordu, dişlerini geçirerek. Netlikle anımsıyorum, tam olarak dişlerini.

Artık nasıl bilemiyorum, I sıyrılmayı başardı. Yine gözlerindeki o lanet olası nüfuz edilmez perdeleri kapattı, dolaba sırtını yasladı, beni dinliyordu.

Anımsıyorum: Kendimi yere atmış, ayaklarına kapanmış, dizlerini öpüyordum. Yalvarıyordum: "Şimdi... Hemen şimdi... Şu anda..."

Keskin dişler, keskin, alaycı kaşlar üçgeni. I eğildi ve hiç konuşmadan plakamı söktü.

— Evet! Evet tatlım, canım benim! –Ayağa kalktım, alelacele ünifimi çıkarmaya başladım. Ama I, aynı suskunlukla, gözüme plakamdaki saati tuttu. Saat 22.30'a beş vardı.

Tüylerim diken diken oldu. Saat 22.30'dan sonra sokakta olmanın ne anlama geldiğini biliyordum. Bütün çıldırmışlığım o anda sönüp gitti. Ben, yine bendim. Benim için tek bir şey apaçıktı: Ondan nefret ediyorum, nefret ediyorum, nefret ediyorum!

Ne bir veda ne bir bakış, odasından fırlayıp çıktım. Plakayı bir şekilde takmayı başarmış, aşağıya atlaya sıçraya iniyordum, yangın merdiveninden (asansöre binersem birilerine rastlamaktan korkmuştum); derken kendimi boş bulvara attım.

Her şey yerli yerindeydi. Alabildiğine basit, alışageldik, kanuna uygun: Işıl ışıl parıldayan cam evler, soluk, cam gibi bir gökyüzü, yeşilimsi, durgun bir gece. Ama o sessiz, serin camın altında, azgın, kor, kıllı bir şey usul usul kabarmaktaydı. Soluk soluğa tam hız koşmaya başladım, geç kalmamalıydım.

Birden fark ettim: Telaş içinde taktığım plaka gevşemekteydi, çözüldü ve cam kaldırıma düştü. Almak için eğildim, bir anlık sessizlik içinde ardımda birinin adımları. Arkama baktım: Köşeden küçük, bükülmüş bir şey dönüverdi. Ya da en azından bana öyle geldi.

Olanca gücümle koşmaya başladım, tek duyduğum hızın ıslığıydı. Oturduğum binanın girişinde durdum: Saat

22.30'a bir vardı. Kulak kesildim: Arkamda kimse yoktu. Hepsi besbelli saçma sapan bir fanteziydi, zehrin etkisi.

Gece işkence gibi geçti. Altımdaki yatak bir havaya kalkıyor, bir iniyor, sonra tekrar kalkıyor, sinüzoidal hareketlerle süzülüyordu. Kendimi telkine başladım: "Bütün numaralar geceleri uyumaya yükümlüdür; bu bir yükümlülüktür, tıpkı gündüzleri çalışmak gibi. Gündüzleri çalışabilmek için bu zorunludur. Akşamları uyumamak, suçtur..." Yine de olmadı, uyuyamadım.

Mahvoluyorum. Tek Devlet karşısındaki yükümlülüğümü yerine getirebilecek durumda değilim... Ben artık...

KAYIT 11.

Plan: Hayır, Yapamıyorum, Böyle Kalsın, Plansız.

Akşam. Puslu. Gökyüzünde altın sarısı, kaymaksı bir doku; en yukarılarda, ötelerde, yükseklerde ne olduğu görünmüyor. Eskilerin bilgisine göre oralarda septiklerin en yücesi ve en sıkılmışı oturuyordu: Tanrı. Bizim bilgimize göre de orada olan yalnızca berrak, lacivert, çıplak, açık saçık bir hiçlik. Bense orada ne olduğunu artık bilemiyorum, çünkü çok fazla şey öğrendim. Bilgi, bilginin hatasız olduğuna mutlak güven bir inançtır. Benim de kendime sarsılmaz bir inancım vardı, içimdeki her kuytu köşeyi bildiğime inanırdım. Oysa şimdi...

Ben, aynanın karşısındayım. Ve ömrümde ilk kez — tam olarak öyle, ömrümde ilk kez — kendimi apaçık, net, bilinçle görüyorum; hayretler içinde başka birine, "ona" bakar gibi kendime bakıyorum. İşte ben-o: Kara, düzlemesine çizilmiş kaşlar; aralarında — yara gibi — dikey kırışıklık (bu önceden de var mıydı, emin değilim). Uykusuz bir gecenin karartılarıyla çevrilmiş çelik grisi gözler; ve o çeliğin arkasında... Anlaşılan, işte orada ne olduğunu hiç bilmiyormuşum. Şimdi "oradan" (bu "oradan" aynı zamanda hem burası hem sonsuz uzaklar anlamına geliyor), şimdi "oradan"

kendime bakıyorum, ona bakıyorum ve şunu kesin biçimde biliyorum: O, dosdoğru çizilmiş kara kaşları olan kişi, benim için tanımadık, yabancı biri; onunla ömrümde ilk kez karşılaşmış durumdayım. Asıl ben benim, ben o değilim...

Hayır: Nokta. Baştan aşağı saçmalık bunlar, bütün bu kuruntular dün zehirlenmemden kaynaklanan hezeyanlar... Hangi zehir peki? Yudum yudum içtiğim yeşil zehir mi, yoksa I'nın kendisi mi? Hiç fark etmez. Bütün bunları not etmemin nedeni, insan aklının –bütün kesinliğine ve keskinliğine rağmen– ne denli karışabildiğini, çelinebildiğini göstermek. O akıl ki, eskileri o denli ürkütmüş olan sonsuzluğu bile kolayca sindirilir hale getirebilmiş ve bunu sağlayan da...

Numaratörün tıklayışı ve rakamlar: R-13. Neyse, iyi de oldu aslında: Daha fazla kendi başıma kalsam...

YİRMİ DAKİKA SONRA

Kâğıdın yüzeyinde, iki boyutlu dünyada, şu çizgiler böyle yan yanalar ama başka bir dünyada olsa... Sayı duygumu yitiriyordum: 20 dakika, 200 de olabilir 200000 de. Ve ne kadar yabanice: R'yle aramda neler geçtiğini böyle soğukkanlılıkla, ölçüp biçerek, her sözcüğü tartıp düşünerek anlatmak. Sanki kendi yatağınızın başucundaki sandalyede bacak bacak üstüne atmış oturuyorsunuz da o yatakta kıvranıp duran kendinize merakla bakıyorsunuz.

R-13 içeri girdiğinde bütünüyle sakinleşmiş, normale dönmüştüm. Hükmü şiirleştirmedeki büyük başarısından içten bir hayranlıkla söz ettim ve o akılsızı lime lime edenin de en çok o dizeler olduğunu söyledim.

— ...Hatta şunu da söyleyeyim: Velinimet'in Makinesi'nin şematik bir çizimini yap deseler, hiç düşünmeden o çizime sizin dizelerinizi de eklerdim, –diye sözlerimi bitirdim.

Bir baktım, R'nin gözlerinin feri sönüyor, dudakları soluyor.

— Neyiniz var?

— Ne, ne? Şey... Şey, usandım yalnızca: Her yanım hüküm de hüküm. Duymak bile istemiyorum. Öyle işte!

Kaşlarını çatmıştı, ensesini — sanki tuhaf, anlaşılmaz bir yük taşıyan küçük bavulunu — kaşıdı. Bir duraksama. Derken bavulunda bir şey buldu, çıkardı, açıyor, gözlerindeki vernik gülüşle parladı, yerinden fırladı.

— Ama işte sizin şu İntegraliniz için şiir yazıyorum... Evet! Tamı tamına böyle!

Eski haline döndü: Dudaklar şapırdadı, tükürükler sıçradı, sözcükler fıskiyeden fışkırmaya başladı.

— Biliyorsunuz (fışkıran bir "b") eskilerde bir cennet efsanesi vardır... O aslında bizi anlatır, bugünü. Evet! Düşünsenize bir. Cennettekilere iki seçenek sunulmuştu: Ya özgürlüksüz bir mutluluk ya mutluluksuz bir özgürlük, üçüncü bir seçenek verilmemişti. O aptallar ise özgürlüğü seçtiler; sonrası malum, asırlar boyu pranga özlemi çektiler. Hep prangalarla ilgiliydi ya dünyanın perişanlığı. Asırlar boyu böyle geçti! Ancak ve ancak biz, mutluluğu nasıl geri getirebileceğimizi bulduk... Neyse, dinleyin şunu bir, dinleyin! Eskilerin Tanrısı ile biz, yan yana aynı masada oturmuşuz. Evet ya! Tanrı'ya Şeytan karşısında nihai zaferini kazanmasında yardım etmişiz; ne de olsa, o şeytan insanları yasakları çiğnemeye itmiş, böylece özgürlüğün yıkıcılığını tatmalarını sağlamış; zehirli bir yılan o. Biz ise onun o küçük kafasını topuklarımızla ezmişiz: Çat diye! Ve işte yeniden cennet hazır ve nazır. Yeniden Âdem ile Havva kadar saf ve masummuşuz. Artık iyi nedir, kötü nedir diye hiçbir karışıklık kalmamış. Her şey son derece sadeymiş, cennet sadeliğinde, çocuk sadeliğinde. Velinimet, Makine, Küp, Gaz Çanı, Koruyucular, bunların hepsi iyi, bunların hepsi yüce, hepsi harika, saygıdeğer, üstün, kristal duruluğundaymış. Çünkü bunlar bizim özgürlüksüzlüğümüzü koruyormuş, yani mutluluğumuzu. Eskiler olsa oturur bunları yargılar, sorgular, kafayı bozarlardı, etikmiş etik değilmiş diye... Neyse işte bu:

Cennet şiirim böyle bir şey, nasıl? Tabii son derece ciddi bir tonu olacak. Anlıyorsunuz değil mi? Nasıl, zekice değil mi?

Anlaşılmayacak ne var. Şöyle düşündüğümü anımsıyorum: "Ne kadar anlamsız ve asimetrik bir dış görünüş ama ne kadar doğru düşünen bir akıl." Bu nedenle bana bu kadar yakın; tabii asıl benden söz ediyorum (hâlâ önceki beni asıl kabul ediyorum, son günlerdeki ben ise elbette yalnızca bir hastalık).

R, besbelli kafamdakileri okumuştu, omuzlarımdan kavradı, kahkaha patlattı.

— Ah siz... Âdem sizsiniz! Peki Havvanız kim diyecek olursak da...

Cebine elini attı, küçük bir not defteri çıkardı, sayfalarını çevirdi.

— Yarından sonra... Hayır, iki gün sonra, O-90'ın size pembe kuponu var. Ne dersiniz? Eskisi gibi mi? Yine onun gelip...

— Evet olur, kuşkusuz.

— Ben ona iletirim. Kendisi, biliyorsunuz ya, çekiniyor... Ne hikâye ama! Ben onun gözünde yalnızca bir pembe kuponum, siz ise... Pek söylemiyor bana, ama üçgenimize bir dördüncü dahil oldu anlaşılan. Dökülün bakalım, kim bu arsız?

Bir anda içimdeki perde kalktı, ipekli hışırtısı, yeşil sürahi, dudaklar... Birden, hiçbir neden yokken, üstelik çok yersiz biçimde, dilim çözüldü (keşke tutsaydım şu dilimi!):

— Söylesenize: Hiç nikotin ya da alkol denemişliğiniz var mı?

R dudağını ısırdı, kaşlarının altından bana baktı. Düşüncelerini apaçık işitiyordum: "Vah, dostum... iyi adamsın ama ne yaparsın ki..." Ve yanıt geldi:

— Yani, nasıl diyeyim? Kendim hiç denemedim. Ama bir kadın tanımıştım, o...

— I! diye bağırdım.

— Nasıl... siz. Siz de mi onunlasınız? –diyerek kahkahalara boğuldu, katıldı da katıldı, etrafa püskürdü püskürecek.

Evdeki aynayı öyle asmıştım ki, kendini tam görebilmek için ancak masanın ardında durmak gerekiyordu; bulunduğum koltuktansa yalnızca alnını ve kaşlarını görebiliyordum.

İşte ben — asıl olan— karşımdaki aynada bozulmuş, düz çizgisinden fırlamış kaşlarımı gördüm ve yine ben — asıl olan — yabani, iç kaldıran bir çığlık duydum:

— Ne demek "siz de mi"? Hayır, ne demek, "de"? Olmaz! Yanıt verin!

Birbirinden ayrılmış zenci dudakları. Dışarı fırlamış gözler. Ben — asıl olan — öbür benin boğazına bir yapışmışım; soluğu kesildi yabani, kıllı şeyin. Ben — asıl olan — ona, R'ye anlatmaya başladım:

— Affedin, Velinimet aşkına affedin. Ağır bir rahatsızlık geçiriyorum, gecem gündüzüm kalmadı. Ne oluyor bana anlamıyorum.

Tombul dudaklar bir anlığına sırıttı:

— Tabii, tabii, tabii! Anlamaz mıyım, anlıyorum! Ben de bilirim bunları... Teorik olarak tabii. Elveda!

Kapının önünde siyah bir top gibi geri döndü, masaya doğru yaklaştı ve masaya bir kitap attı:

— Son kitabım... Bunun için gelmiştim, az kaldı unutuyordum. Elveda... "D"yi üzerime püskürttü ve yuvarlandı gitti...

Yalnız başımaydım. Daha doğrusu, şu öbür "ben" ile baş başaydım. Koltukta, bacak bacak üstüne atmış, "oradan" bir yerden merakla bakıyor, –benim– yatakta nasıl kıvrandığımı izliyordum.

Nasıl olmuştu da, tamı tamına üç yıl ben ve O-90 o kadar arkadaşça yaşayıp gitmişken şimdi birden, sırf o kadından bir iki söz edildi diye... Acaba bütün bunlar, aşkmış kıskançlıkmış, yalnızca saçma sapan eski kitaplarda bulunan

delilikler değil mi? En önemlisi, ben! O kadar denklem, formül, rakam... ve hiçbir şey anlamıyorum! Hiçbir şey... Yarın R'ye gidip diyeceğim ki...

Doğru değil bu: Gitmeyeceğim. Ne yarın ne başka gün; artık hiç gitmeyeceğim. Gidemem, artık onu görmek de istemem. Buraya kadarmış! Üçgenimiz dağıldı.

Yalnız başımayım. Akşam. Puslu. Gökyüzünde altın sarısı, kaymaksı bir doku; keşke bilebilseydim oralarda, en yukarılarda neler olduğunu. Keşke bilebilseydim, kimim ben, hangi benim ben?

KAYIT 12.

Plan: Sonsuzluğun Sınırlanması. Melek. Şiir Üzerine Düşünmeler.

Ne olursa olsun, bence iyileşeceğim, iyileşebilirim. Harika bir uyku çektim. Ne rüyalardan ne diğer hastalık belirtilerinden eser vardı. Yarın sevgili O-90 bana gelecek, her şey basit, tam ve sınırlı olacak, bir çember gibi. "Sınırlılık" sözcüğü beni korkutmaz: İnsandaki en üstün şeyin, yani anlama yetisinin işleyişi tam da sonsuzluğu durmaksızın sınırlamaya, sonsuzluğu makul, kolaylıkla sindirilebilecek porsiyonlar –diferansiyeller– halinde dilimlemeye indirgenebilir. Benim elementimin –matematiğin– kutsal güzelliği de burada yatıyor. İşte o kadının anlayamadığı tam da bu güzellik. Neyse, bu da rastlantısal bir çağrışım yalnızca.

Bütün bunlar metroda vagonun tekerleklerinden gelen ölçülü, ritmik vuruşlar eşliğinde kafamdan geçiyordu. Zihnim (R'nin dün verdiği kitaptaki) şiirlerin ve tekerleklerin vuruş ölçüsüyle işliyordu. O an sezdim: Arkamda biri omzumun üstünden dikkatle boynunu uzattı ve önümdeki açık sayfaya göz attı. Başımı çevirmeden, gözümün ucuyla baktım: Pembe, iki kanat gibi açılmış kulaklar, iki büklüm... ta kendisi! Onu rahatsız etmek istemedim ve fark etmemiş gibi göründüm. Yanı başımda nasıl bitiverdi, anlamadım. Vagona bindiğimde orada değildi sanki.

Bu kendi başına önemsiz vaka beni özellikle olumlu etkiledi; hatta diyebilirim ki güçlendirdi. Ne güzeldir, birinin seni en ufak hatadan, en ufak yanlış adımdan şefkatle koruyan uyanık bakışlarını üzerinde hissetmek. Varsın biraz duygusal görünsün, aklıma yine o analoji geliyor: Eskilerin düşledikleri şu koruyucu melekler. Eskilerin ancak düşünü kurabildiği ne kadar çok şeyi biz yaşamımızda maddileştirebilmişiz!

Arkamdaki koruyucu meleği hissettiğim anda "Mutluluk" başlıklı sonenin lezzetine varıyordum. Bu sonenin güzellik ve fikir derinliği açısından pek nadide bir şey olduğunu söylesem yanlış olmaz sanırım. İşte ilk dörtlük:

Daima âşıklardır iki ile iki,
Daima kavuşurlar o tutkulu dörtte,
En ateşli âşıklardır onlar yeryüzünde,
Kopmazcasına bağlıdır iki ile iki...

Devamı da aynı konuda: Çarpım tablosunun verdiği bilgece, daimi mutluluk.

Her gerçek şair, mutlaka bir Kolomb'dur. Amerika Kolomb'dan önce de yüzyıllardır oradaydı, ama yalnızca Kolomb onu keşfetmeyi başarmıştı. Çarpım tablosu da R-13'ten yüzyıllar önce vardı, ama yalnızca R-13 rakamların balta girmemiş ormanında yeni bir Eldorado bulmayı başardı. Gerçekten, o mucizevi dünyadan daha bilgece, daha bulutsuz bir mutluluk nerede vardır? Çelik bile paslanır; eskilerin Tanrısı eskileri, yani hata yapabilen insanı yaratmıştır, dolayısıyla kendisi hata yapmıştır. Çarpım tablosu ise eskilerin Tanrısından daha bilge, daha mutlaktır: Çünkü o hiçbir zaman, anlıyorsunuz ya, hiçbir zaman hata yapmaz. Ve çarpım tablosunun şaşmaz, değişmez kanunlarına uygun yaşayan rakamlardan daha mutlusu olamaz. Ne bir kararsızlık ne bir yanılgı. Doğru tektir, doğrunun varacağı yer de tektir; doğru iki kere iki, doğrunun varacağı yer dörttür. O

mutlu mesut, en ideal biçimde çarpım işlemine giren ikilerin aniden bir tür özgürlük, yani hata istemeleri son derece saçma olmaz mıydı? Ben artık şunu bir aksiyom olarak görüyorum: R-13'ün burada kavrayabildiği şey en temel, en...

Tam o sırada yeniden hissettim: Önce ensemde, ardından sol kulağımda koruyucu meleğin ılık, nazik soluğu. Kucağımdaki kitabın kapanmış, benimse uzaklara dalıp gitmiş olduğumu fark etmişti besbelli. Olsun, onun önünde beynimin bütün sayfalarını tek tek açmaya hazırdım: Öyle huzur veren, öyle ferahlatan bir duyguydu ki bu. Anımsıyorum: Ona döndüm, gözlerimi ayırmadan, yalvarırcasına gözlerine baktım, ama o anlamadı –ya da anlamak istemedi– ve bana hiçbir şey sormadı... Bana da yapacak tek şey kaldı: Her şeyi sizlere anlatmak, benim meçhul okurlarım (şu anda siz de benim için değerli, hem yakın hem erişilmezsiniz, aynı o anki koruyucu meleğim gibi).

Düşünme yolum şuydu: Parçadan bütüne gitmek; parça, R-13'tü, yüce bütün ise bizim Devlet Şairleri ve Yazarları Enstitüsü'ydü. Düşündüm: Nasıl olmuş da eskiler, edebiyatlarının ve şiirlerinin saçma olduğunu azıcık da olsa fark edememişler? Sanatsal sözün o devasa, o görkemli gücü baştan aşağı boşa harcanmış. Gülünç, yalnızca gülünç: Herkes kafasına estiği gibi yazmış. Aynı ölçüde gülünç ve saçma olansa, eski devirlerde denizin sahilleri gece gündüz boşuna dövüp durmuş, milyonlarca kilometrelik dalgalar oluştursa da yalnızca âşıkların duygularını alevlendirmeye yaramış olması. Biz ise aşk fısıldayan o dalgalardan elektrik ürettik, ağzından köpükler saçılan o kudurmuş mahlûktan evcil hayvan yarattık: Bir zamanların şiirinin yabani dizeleri de tıpkı böyle eyer vurularak dizginlendi. Artık şiir, bülbülün şımarıkça ötmesi demek değil; artık şiir, devlete hizmet demek; şiir, yararlılık demek.

Diyelim, şu bizim ünlü "Matematik Mısralar": Acaba onlar olmasaydı, okulda aritmetiğin dört kuralını bu kadar

içten, bu kadar şefkatle sevebilir miydik? Ya "dikenler"? Klasik bir imgedir bu. Koruyucular, gülün dikenleridir; nazik Devlet Çiçeği'ni hoyrat dokunuşlardan korurlar... "O kötü bir çocukmuş, gülü hoyratça tutmuş. Ama çelik diken batınca, eli feci uf olmuş. Haylaz çocuk oy oy, koşar evine oy oy" diye giden o şarkının, masum çocukların ağızlarından bir dua gibi dökülmesine hangi taşlaşmış yürek kayıtsız kalabilir? Ya "Velinimet'e Günlük Methiyeler"? Onları okuyan kim, Numaraların Numarası'nın fedakârca çabaları önünde tapınarak eğilmez? Sonra, tüyler ürpertici kızıllığıyla "Mahkeme Hükümleri Çiçekleri" için ne demeli? Peki, "Mesaiye Geç Kalmış" adlı o ölümsüz tragedya? Hele artık başucu kitabı olan "Cinsel Hijyen Üzerine Dörtlükler"?

Bütün bir yaşam, bütün zorluğu ve güzelliğiyle sözcük denen altınlara dökülmüş, daimi kılınmış.

Şairlerimiz artık göklerde gezinmiyorlar: Yeryüzüne indiler; ayaklarını yere basıyor, Müzik Fabrikası'nın sert ritimli mekanik marşı altında, bizimle yan yana yürüyorlar. Onların lirikleri artık başka şeyleri anlatıyor: Elektrikli diş fırçasının sabah vızıltılarını ya da Velinimet'in Makinesi'nden saçılan göz kamaştırıcı kıvılcımların çıtırtılarını; Tek Devlet Marşı'nın yüce yankılanışı ya da kristal, parlak klozetlerin mahrem gece takırdamalarını; inmekte olan perdelerin yürek hoplatan tıkırtıları ya da yepyeni yemek kitaplarının cıvıl cıvıl seslerini, bu arada sokak diyaframlarının zar zor işitilen fısıldayışlarını.

Bizim tanrılarımız burada, bizimle birlikteler; Büro'dalar, mutfaktalar, atölyedeler, tuvaletteler; tanrılar bizim gibi oldular; *ergo,* biz tanrılar gibi olduk. Ve siz, meçhul, başka dünyadan okurlarım, bizler size de geleceğiz; geleceğiz ve sizin yaşamınıza da tanrısal bir akıl aşılayacak, sizin yaşamınızı da kesin kılacağız; tıpkı bizimki gibi...

KAYIT 13.

Plan: Sis. Sen. Bütünüyle Saçma Olay.

Şafakta uyandım. Gözlerimin önünde pespembe, gürbüz bir sema. Her şey güzel, yuvarlak. Akşama O-90 gelecek. Artık iyileştiğime kuşku yok. Gülümsedim, tekrar uykuya daldım.

Sabah zili, uyandım ki her şey bambaşka: Pencerenin ardı, cam tavanın, duvarların ardı her yer sis. Bulutlar çıldırmış, her zamankinden bir an daha ağır, bir an daha hafif, bir an daha yakın; yer ile gök arasındaki sınır yok olmuş; her şey uçuşuyor, eriyor, dökülüyor, tutunacak hiçbir şey yok. Evlerden eser kalmamış: Cam duvarlar, suya düşen tuz kristalleri gibi sisin içinde yitip gitmişler. Sokaktan baksanız, evlerde insan siluetinde karaltılar: Akla zarar, kaymaksı bir çözelti içindeki tortul partiküller gibi, kâh aşağıda kâh yukarıda, hatta en yukarılarda, onuncu katta asılı duruyorlar. Ve her şey tütüyor, belki de kimse duymadan alevlenmiş bir yangın.

Tam 11.45. O anda bilerek saatime baktım, rakamları tutmak istedim, rakamlara tutunarak kurtulmak.

11.45'te, Saat Çizelgesi uyarınca günlük, fiziksel çalışma görevime gitmeden önce odama koştum. Ani bir telefon sesi ve yüreğime ağır ağır batan upuzun bir iğne:

— Aha, evde misiniz? Çok sevindim. Köşede beni bekleyiverin. Sizinle bir yere gideceğiz... Neyse, vardığımızda öğrenirsiniz neresi olduğunu.

— Gayet iyi biliyorsunuz: Şu anda işe gidiyorum.

— Gayet iyi biliyorsunuz: Size söylediğimi yapacaksınız. Görüşürüz. İki dakika sonra...

İki dakika sonra, köşede beklemekteydim. Beni kendisinin değil, yalnızca Tek Devlet'in yönettiğini artık ona göstermek gerekiyordu. "Size söylediğimi yapacaksınız..."mış. Ne kadar da kendinden emindi: Sesinden belli oluyordu. Ama şimdi, onunla anladığı dilden konuşacaktım...

Soluk, nemli sisten dokunmuş ünifler alelacele yanımda beliriyorlar, bir saniye sonra ansızın sise karışıyorlardı. Saatten gözümü ayırmıyordum; sivri, titrek bir saniye ibresiydim. Sekiz, on dakika... üç kaldı, iki kaldı...

Tamam artık. Doğruca işe — geç bile kaldım. Nasıl nefret ediyorum şu kadından! Ama gününü göstermeliydim ona...

Köşeden, beyaz sisin içinden, keskin bir bıçağın açtığı, kan kırmızı yara: Dudakları.

— Beklettim sizi sanırım. Neyse, önemli değil. Zaten artık geç kaldınız.

Ondan nasıl da... ama evet, olan olmuştu, geç kalmıştım.

Ses çıkarmadan dudaklarını izliyordum. Bütün kadınlar, dudaktır, yalnızca dudak. Kimininki de pembe, kıvrak bir yuvarlaktır: Yüzük gibi, bütün dünyaya karşı zarif bir kalkan gibi. Ve şu karşımdakiler, bir saniye önce yoklardı, oysa şimdi: Bir bıçak darbesi ve tatlı tatlı damlayan kan.

Sokuldu, omzunu bana yasladı ve tek beden olduk; içime karışıyordu ve biliyordum, böyle olması zorunluydu. Biliyordum, her bir sinir ucumla, saçının her bir teliyle, yüreğimin sızı veren her atışıyla biliyordum. Bu "zorunluluğa" boyun eğmek nasıl da mutluluk vericiydi. Herhalde, bir demir parçası da aynı mutlulukla kaçınılmaz, kesin yasaya boyun eğip mıknatısa doğru çekiliyordur. Hani, yukarı atılan taş bir an

havada kalır, sonra aşağı, toprağa yönelir. İnsan da onca can çekiştikten sonra nihayet son bir soluk verir ve ölür.

Anımsıyorum, ben şaşkın şaşkın gülümseyip nedensizce konuştum:

— Sis... Çok.

— Sisi sever misin?

Şu eski mi eski, çoktandır unutulmuş "sen"! Hanımefendinin kölesine seslenişi olan "sen"! Bütün sivriliğiyle içime ağır ağır işlemekteydi: Ben bir köleyim ve bu da zorunlu, bu da güzel.

— Evet, güzel... –dedim, kendi kendime usulca. Sonra hemen ona döndüm ve: – Ah, sisten nefret ederim. Korkarım sisten.

— Yani seviyorsun. Korkuyorsun çünkü o senden güçlü; nefret ediyorsun çünkü korkuyorsun; seviyorsun çünkü ona boyun eğdiremiyorsun. Ne de olsa ancak ve ancak boyun eğmeyen sevilir, sevilebilir.

Evet öyle. Tam da bu nedenle, tam da bu nedenle ben...

İkimiz yürüyorduk, tek beden gibi. Sisin içinde uzakça bir yerde güneşin şarkısı belli belirsiz duyuluyordu, her şey esnekleşiyor, her yer inciler, altınlar, pembeler, kızıllarla dolup taşıyordu. Bütün dünya tek bir ele avuca sığmaz kadındı, bizlerse henüz doğmamış, o kadının rahminde mutlu mesut büyümekte olan ceninler. Artık apaçıktı, en ufak kuşkum yoktu: Her şey benim içindi; şu güneş de, sis de, pembelik de, altın da, hepsi benim içindi...

Nereye gittiğimizi sormuyordum. Ne fark ederdi. Yeter ki gidelim, gidelim ve büyüdükçe büyüyelim — daha da esnekleşelim, daha da birbirimize karışalım.

— İşte geldik... –I bir kapının önünde durmuştu.– Bugün nöbette tam da bana... Kadim Konak'tayken sana söz etmiştim ondan.

Uzaktan, yalnızca gözlerimle içimde büyümekte olanı da korumaya dikkat ederek tabelayı okudum: "Tıp Bürosu." Her şey anlaşılmıştı.

Altın sisle dolu camdan bir oda. Cam tavanlar, renk renk şişeler, kavanozlar. Teller. Ve tüplerin içinde mavi kıvılcımlar.

Bir de ipince bir insancık. Adamı sanki kâğıttan kesip yapmışlar; neresini dönerse dönsün yalnızca profili görünüyor, sivri ve keskin hatlı bir profil: Burnu, parıldayan bir bıçak, dudaklarıysa makas.

I'nın ona ne dediğini duymuyordum; nasıl konuştuğuna odaklanmıştım ve tek hissettiğim şuydu: Gülümsüyordum, kendime hâkim olamıyor, büyük bir mutlulukla gülümsüyordum. Makas dudaklar bıçak gibi parıldadı, doktor sözü aldı:

— Demek öyle. Anlıyorum. En tehlikeli hastalık, daha tehlikelisini görmedim. –Gülmeye başladı, kâğıt inceliğindeki eliyle çabucak bir şeyler yazdı, kâğıdı I'ya verdi; yine bir şeyler yazdı, o kâğıdı da bana verdi.

Bunlar, hasta olduğumuzu ve işe gidemeyeceğimizi söyleyen raporlardı. Tek Devlet görevimden kaytarıyordum, ben bir hırsızdım, ben artık Velinimet'in Makinesi'nin altında sayılırdım. Ama sanki bir kitapta okur gibi de bütün bunlara kayıtsızdım... Bir saniye duraksamadan kâğıdı aldım; ben –gözlerim, dudaklarım, ellerim– ben biliyordum: Böylesi zorunluydu.

Köşede neredeyse bomboş bir garajdan aero aldık; I yine kumandaya geçti, başlatıcıyı "ileri" konumuna getirdi, yerden havalandık ve süzülmeye başladık. Her şey ardımızda kalmıştı: Pembemsi, altın sis; güneş, doktorun bıçak keskinliğindeki, birden bana çok sevimli ve yakın gelen profili. Daha önce her şey güneşin çevresinde dönüyordu, şimdiyse biliyordum ki her şey benim çevremde dönüyordu: Yavaş yavaş, gözleri sımsıkı kapamış, tadını çıkara çıkara...

Kadim Konak'ın girişindeki ihtiyar kadın. Tatlı, ışıltı benzeri kırışıklıklarıyla buruş buruş ağzı. Herhalde geçen günler boyunca kapanmış kalmış ağzı ilk biz geldiğimizde aralandı, gülümsedi:

— A-aa haylaz kız! Herkesler çalışsın, sen yine buralarda... Neyse neyse! Bir şey olursa, koşar haber veririm...

Ağır, gıcırtılı, nüfuz edilmez kapı ardımızdan kapandı; kapandığı gibi de yüreğim sancıyla açıldı, ayan beyan meydana çıktı, her şeyiyle. Onun dudakları benim dudaklarım olmuştu, içiyor, içiyordum; kendimden geçmiştim, tek söz etmeden karşımda kocaman açılmış gözlerine baktım ve yine...

Loş oda, lacivert, safran sarısı, koyu yeşil sahtiyan, Buddha'nın altın gülümsemesi, aynadaki parıltılar. Önceden gördüğüm rüya artık anlam kazanmıştı: Her şey altınsı, pembe bir özsuya batmış, ha taştı ha taşacak, püskürecek...

Ve o an gelmişti. Kaçınılmaz biçimde, demirin mıknatısa çekilmesi gibi, kesin, şaşmaz bir yasaya tatlı tatlı itaat ederek onun içine karışıyordum. Ne pembe kupon, ne hesaplamalar, ne Tek Devlet vardı, ne de ben vardım. Yalnızca zarif keskinliğiyle sıkılmış dişler, bana kocaman bakan altın gözler vardı; o gözlerden ağır ağır içeriye sızıyor, daha derinlere, derinlere giriyordum. Ve sessizlik... Yalnızca köşede, sanki binlerce mil ötede, lavaboda su damlamaktaydı ve ben sanki kâinattım da iki damla arasında çağlar, devirler geçiyordu...

Ünifimi üzerime geçirdim, I'ya doğru eğildim, onu gözlerimle son bir kez içime çektim.

— Biliyordum... biliyordum senin... –dedi I, çok usulca. Hızla toparlandı, ünifini ve her zamanki sivri, ısırık gülüşünü kuşandı.

— Pekâlâ düşmüş melek. Ne de olsa artık mahvolmuş haldesiniz. Korkmuyorsunuz bakıyorum? Peki, görüşmek üzere! Geriye yalnız döneceksiniz. Oldu mu?

Gömme dolabın aynalı kapısını açtı, başını çevirip omzu üzerinden bana baktı, çıkmamı bekliyordu. Uysalca odadan çıktım. Ama tam kapıdan dışarı adımımı atmıştım ki birden bir zorunluluk doğdu; omzunu bana yaslasa... Bir saniyelik bir dokunuş, başka şey istemiyordum.

Arkamı döndüm, odada hâlâ ayna önünde ünifini iliklivor (olmalıydı), içeriye koştum ve kalakaldım. Apaçık görüyorum; dolabın kapısında eski bir anahtarlık sallanıyor ama I yok. Hiçbir yere gidemezdi, odanın tek bir çıkışı vardı, ama o içeride değildi işte. Odada dört dönüyordum, her yere bakındım, dolabın kapısını bile açtım, her renkten dizi dizi eski elbiseleri tek tek yokladım: Kimse yoktu...

Size böyle inanılmaz bir olayı anlatmaktan biraz da çekiniyorum aslında, benim başka gezegenlerdeki okurlarım. Ama elden ne gelir, her şey tamı tamına böyle oldu. Zaten bütün gün, ta sabahtan başlayarak inanılmaz olaylarla dolu değil miydi? Zaten her şey eskilerin şu rüya görme denen hastalığına benzemiyor muydu? Öyleyse, ha bir saçmalık fazla ha bir eksik, ne fark eder? Onun dışında, şundan eminim: Her türlü saçmalığı eninde sonunda bir tür silojizme sokmayı başarıyorum. Bu beni rahatlatıyor, umarım sizi de rahatlatır.

...Nasıl bir doyum bu duyduğum! Bir bilseniz, nasıl bir doyum!

KAYIT 14.

Plan. "Benim." Olmuyor. Soğuk Zemin.

Dünden devam. Uyku öncesi kişisel saatte meşguldüm ve dünü kaydedemedim. Ama her şey içimde, sanki içime kazınmış halde, bu yüzden de özellikle –ve herhalde sonsuza dek– o dayanılmaz soğuk zemin...

Akşam O-90'ın bana gelmesi gerekiyordu, onun günüydü. Perde hakkı almak için nöbetçiye indim.

— Neyiniz var, –diye sordu nöbetçi,– sanki bugün biraz...

— Ben... Ben hastayım da...

Aslında söylediğim doğruydu: Elbette hastaydım. Hastalık bütün bunlar. O an aklıma geldi: Evet ya, raporum var... Cebimde, hissediyorum, işte, işte, hışırdıyor. Demek, her şey, her şey düpedüz gerçekti...

Kâğıdı nöbetçiye uzattım: Yanaklarının kızardığını hissettim ve onu bakmadan gördüm: Nöbetçi beni şaşkınlıkla izliyordu.

Ve saat 21.30. Solumdaki odada perdeler inmiş. Sağımdaki odada komşuyu görüyorum: Bir kitaba eğilmiş, dazlak kafasıyla şişko bir tümsek, alnı ise kocaman, sarı bir parabol. Düşünceli düşünceli odayı bir aşağı bir yukarı arşınlıyorum: Bütün bunlardan sonra nasıl onunla, O-90 ile olacağım? Sağımdan, üzerimdeki gözleri açıkça hissediyor ve o alındaki

kırışıklıkları net biçimde görüyorum: Bir dizi sarı, okunmaz satır. Ve nedense satırlar benden söz ediyormuş gibi geliyor.

22.00'ye çeyrek kala, neşeli, pembe bir anafor, boynuma sımsıkı dolanmış pespembe kolların oluşturduğu halka. Ama hissediyorum, halka giderek gevşiyor, ayrılıyor ve kollar boşalıyor...

— Bu siz değilsiniz, eskisi gibi değilsiniz, benim değilsiniz!

— Nereden çıktı bu yabani terminoloji: "Benim"miş! Ben asla ve asla... –derken bir an dilim tutuldu: Düşündüm, eskiden asla diyebilirdim, doğru, ama ya bugün... Bugün artık akılcı dünyamızda değil, eskilerin, hezeyanların, kök eksi birlerin dünyasında yaşıyorum.

Perdeler iniyor. Sağımda, duvarın ötesinde komşu, kitabını masadan yere düşürüyor ve inen perde ile zemin arasında, o dar aralıkta, son anda görüyorum: Sarı bir el kitabı alıyor; o an içimde bütün gücümle o eli kavrama isteği...

— Bugün size gezinti sırasında rastlayacağımı sanıyordum. Size çok, size söyleyecek çok şeyim var...

Zavallı sevgili O! Pembe ağzı, iki ucu aşağı sarkmış bir hilal. Ama ona olan biteni anlatamam; anlatamam, çünkü onu suç ortağım yapmış olurum. Biliyorum, onda Güvenlik Bürosu'na gidecek güç yoktur, dolayısıyla...

O-90 uzanmıştı. Ağır ağır onu öpüyordum. Bileğindeki o masum, tombul boğumu öpüyordum, lacivert gözleri kapalıydı, pembe hilal ağır ağır bir çiçek gibi açıyor, serpiliyordu; bense onu öpücüklere boğuyordum.

Birden apaçık bir his: Her şeye ne kadar boş, ne kadar boş verilmiş. Yapamıyordum, olmuyordu. Olmalıydı ama olmuyordu. Dudaklarım hemen soğumuştu...

Pembe hilal titreşti, soldu, boyun büktü. O-90 örtüyü üzerine çekti, dönerek ona sarındı ve yüzünü yastığa gömdü...

Yerde yatağın yanında oturuyordum –nasıl da insafsız bir soğuk vardı zeminde– ses çıkarmadan oturuyordum.

Azap verici bir soğuk altımdan yukarılara doğru çıkıyor, çıkıyordu. Muhtemelen gezegenler arasındaki o lacivert, ıssız uzay da tıpkı böyle soğuktur.

— Anlayın lütfen. İsteyerek olmadı... –diye mırıldandım...– Elimden geleni...

Doğruydu bu. Ben, asıl ben, istememişti. Yine de ona hangi sözcüklerle bunu anlatabilirdim? Mıknatısa çekilen demirin bunu istemediğini ama yasanın kaçınılmaz, kesin olduğunu ona nasıl açıklayabilirdim?

O-90 yüzünü yastıktan kaldırdı ve gözlerini açmadan konuştu:

— Çıkın buradan, –ama ağladığı için ağzından "tıkın" gibi çıkmıştı; bu saçma ayrıntı da nedense belleğime kazınmış.

Soğuk iliğime işlemiş, kaskatı halde koridora çıktım. Pencerenin ardında hafif, belli belirsiz bir sis. Ama herhalde akşama doğru yine iyiden iyiye çöker, her şeyi kaplar. Peki akşama neler olur?

O-90 tek söz söylemeden hızla yanımdan geçti, asansöre bindi, kapıyı çarptı.

— Bir dakika, –diye bağırdım: Korkmaya başlamıştım.

Ama asansörün uğultusu çoktan uzaklaşmaya başlamıştı, aşağıya, aşağıya, aşağıya...

I, benden R'yi almıştı.

Benden O'yu da almıştı.

Ama yine de, yine de.

KAYIT 15.

Plan: Çan. Aynamsı Deniz. Bitmeyecek Acım.

İntegral'in inşa edildiği hangara girer girmez İkinci Mühendis'le karşılaştım. Yüzü her zamanki gibiydi: Yuvarlak, beyaz, porselen tabak gibi; konuşurken tabakta müthiş leziz bir şey sunuyordu:

— Siz tabii hastaydınız ama burada siz yokken, yani şef yokken, dün, nasıl diyeyim, birtakım olaylar oldu.

— Olaylar mı?

— Evet ya! Düdük çaldı, iş bitti, hangarı boşaltmaya başladılar; ve düşünün, tahliye görevlisi numaralanmamış bir insan yakaladı. Nasıl girebilmiş, hiç anlamıyorum. Adamı Operasyon Odası'na götürdüler. Orada bülbülü güzelce öttürür, nedenini nasılını öğrenirler... (Leziz gülücük.)

Operasyon'da en iyi ve en deneyimli doktorlarımız doğrudan Velinimet'in emri altında çalışır. Odada çeşitli aletler vardır, en başta da ünlü Gaz Çanı. Aslında eski bir okul deneyidir bu: Fare cam bir fanusun içine kapatılır, fanustaki hava bir pompayla giderek seyreltilir... Böyle bir şey işte. Ama tabii Gaz Çanı çok daha kusursuz bir aygıt; bir kere, daha çeşitli gazlar uygulanabiliyor ve küçük savunmasız canlılara eziyet olsun diye değil, yüce amaçlar için, Tek Dev-

let'in güvenliği uğruna, başka deyişle, milyonların mutluluğu uğruna kullanılıyor. Yaklaşık beş yüz yıl önce Operasyon Odası daha yeni yeni işlemeye başlamışken bazı budalalar çıkıp Operasyon'u eski engizisyonla bir tutmuşlar; ama bu o kadar saçma ki, trakeotomi yapan bir cerrah ile yol kesen bir haydudu aynı kefeye koymak gibi bir şey: İkisinin de elinde belki aynı bıçak vardır, ikisi de aynı şeyi yapar, canlı insanın boğazını keser. Ama yine de biri velinimettir, diğeri suçlu, birinin işareti + diğerininki – ...

Bütün bunlar fazlasıyla açık, bütün bunlar bir saniyelik iş, mantık makinesinin tek bir döngüsü yeter; ama işte çarkın dişlileri aniden ekside takılı kalmıştı, artık üstte başka bir şey vardı: Anahtar hâlâ dolabın üstünde sallanıyordu; kapı besbelli az önce çarpılarak kapatılmıştı, ama I yoktu: Yok olmuştu. Makine buna takılmış, mümkün değil, döngüsünü tamamlayamıyordu. Rüya mıydı acaba? Hayır, çünkü hâlâ hissediyorum: Sağ omzumda tatlı, gizemli bir ağrı var; I sağ omzuma yaslanmış, hemen yanımda, sisin içinde. "Sisi sever misin?" diyor. Evet, sisi de severim... Her şeyi de... esnek, yeni, şaşırtıcı olan her şey güzeldir...

— Her şey güzel, –diye mırıldandım.

— Güzel mi? –Porselen gözler yuvalarında döndü.– Bunun nesi güzel? Numarasız buraya girebildiyse her yerde olabilirler, yanımızda yöremizde, her an, burada, İntegral'in yanında, onlar...

— Kimmiş şu onlar?

— Nereden bileyim kim. Ama onları hissediyorum, anlıyor musunuz? Hem de her an.

— Duydunuz mu, yeni bir operasyon bulmuşlar, fanteziyi kesip çıkarıyorlarmış. (Son günlerde gerçekten böyle bir şeyler işitmiştim.)

— Evet, biliyorum. Ne ilgisi var şimdi?

— İlgisi şu: Ben sizin yerinizde olsam gider, kendime bu operasyonu yaptırmak için başvururdum.

Tabağın üzerinde limon ekşiliğinde bir şey belirdi. Ne kadar sevimli; kendisinin de fantezisi olabileceğine ilişkin uzak bir imayı bile nasıl da hakaret olarak görüyor... Ama ne demeli, bir hafta önce muhtemelen ben de öyle görürdüm. Oysa şimdi, şimdi görmüyorum: Çünkü fantezimin olduğunu biliyorum, biliyorum ki hastayım. Bir başka bildiğim ise, iyileşmeyi hiç istemediğim. İstemiyorum işte, o kadar. Cam basamaklardan yukarı çıktık. Her şey ayaklarımızın altındaydı, avucumuzun içinde gibi...

Siz, bu kayıtları okuyanlar, kim olursanız olun, tepenizde bir güneş vardır. Ve eğer bir gün siz de benim gibi böyle hasta olmuşsanız, sabah güneşinin nasıl olduğunu, nasıl olabildiğini bilirsiniz; o pembe, pürüzsüz, sıcacık altını bilirsiniz. Hani hava da biraz pembe olur, her şey güneşin tatlı kanına doygundur, her şey dipdiridir, canlıdır ve insanlığın her bir bireyi gülümsemektedir. Belki bir saat içinde bütün bunlar yok olacak, güneşin pembe kanının son damlası da damlayacaktır, ama şimdilik her şey canlıdır. Görüyorum: İntegral'in cam duruluğundaki özsularında bir şeyler fokurduyor, taşmaya hazırlanıyor. Görüyorum: İntegral düşünüyor; o büyük ve tüyler ürpertici geleceği üzerine, oralara, yukarılara, siz meçhul varlıklara, hep arayıp hiç bulamayanlara getireceği, o kaçışı olmayan mutluluğun ağır yükü üzerine düşünüyor. Onu bulacak ve mutlu olacaksınız; mutlu olmak zorundasınız, fazla beklemenize gerek kalmadı.

İntegral'in gövdesi neredeyse hazır: Bizim camımızdan üretilmiş, zarif, uzunlamasına bir elipsoid — altın kadar kalıcı, çelik kadar direngen. Enlemesine kaburga-ıskarmozlar ve boylamasına kirişleri içeriden cam gövdeye tutturduklarını görüyorum; kıç tarafında devasa roket motorunun tabanını yerleştiriyorlar. İntegral'in kudretli kuyruğu üç saniyede bir yörüngeye ateşler, gazlar salacak ve mutluluğun Timurlenk'i alevler içinde uzaklaşacak, uzaklaşacak...

Görüyordum: Aşağıda insanlar Taylor prensipleri uyarınca ölçülü, hızlı, eş zamanlı biçimde, tek bir makinenin parçaları gibi eğilip doğruluyor, aynı anda bir sağa bir sola dönüyorlardı. Ellerinde çubuklar parlıyordu: Ateşle kesiyor, ateşle cam duvarları, köşecikleri, kaburgaları, mafsalları lehimliyorlardı. Görüyordum: Saydam camdan canavar vinçler cam raylar üzerinde kayıyorlar ve tıpkı insanlar gibi uysalca dönüyor, eğiliyor, içeriye, İntegral'in karnına yüklerini boşaltıyorlardı. Hepsi bir ve aynıydı: İnsanlaşmış, kusursuzlaşmış kimseler. Yücelerin yücesi, tüyler ürpertici güzellikte bir harmoni, bir müzikti bu... Haydi aşağıya! Onların yanına! Onlarla birlikte!

İşte, omuz omuza, onlarla kaynaşmış, çeliğin ritmine kendimi kaptırmış haldeyim... Düzenli hareketler: Esnek yuvarlak, al al yanaklar; fikirlerin çılgınlığıyla lekelenmemiş ayna gibi alınlar. Ben de bu aynamsı denizde yüzüyordum. Rahatlıyordum.

Birden birisi, sakince bana döndü:

— Ee nasıl oldunuz, bugün daha iyi misiniz?

— Nasıl daha iyi?

— Yani işte, dün yoktunuz. Sandık ki, tehlikeli bir şey... –Alnı nasıl da parlıyor; masum, çocuksu bir gülümseme.

Kan yüzüme hücum etmişti. O gözlere yalan söyleyemezdim ben. Susuyordum, yerin dibine giriyordum...

Tepemde porselen surat, ambar kapağından yuvarlak bir beyazlık halinde parlayarak kafasını uzattı.

— Hey, D-503! Buraya lütfen! Bu konsollarda çerçeveler biraz dar olmuş, bağlantı noktaları dört köşeye de gerilim veriyor.

Sözün bitmesini beklemeden hemen yanına atıldım — utanç içinde kaçıyordum. Bakışlarımı oraya yöneltmeye takatim yoktu; ayağımın altındaki cam basamakların yansımalarıyla gözlerim kamaşıyor, her bir basamakta umutsuzluğum artıyordu: Ben bir suçluydum, zehirlenmiştim ve

burada yerim yoktu. Mekaniğin kesin ritmine artık asla kendimi kaptıramayacak, ayna gibi dingin sularda asla kulaç atamayacaktım. Artık bana düşen hep acı çekmek, sıvışmak, gözlerimi gizleyebileceğim kuytular aramaktı; ta ki nihayet derman bularak gidip...

Ve birden beni delip geçen bir buzul kıvılcım: Ne olacaksa olsun, ben önemli değilim. Ama onun da adını vermem gerekecek ve o zaman onu da...

Ambar kapağından güverteye çıkıp durdum: O an neredeydim, oraya neden gelmiştim, bilmiyordum. Yukarıya baktım. Güneş öğlen bitkinliğinin kasvetiyle yükseliyordu. Altımda, gri camlarıyla, öylece, cansız duran İntegral. Pembe kan sızmaya başladı, benim için apaçıktı, bütün bunlar yalnızca benim hayal gücümdü, her şey eskisi gibiydi; hem şu da apaçıktı ki...

— Neredesiniz 503, sağır mı oldunuz? Kaçtır sesleniyorum... Neyiniz var? –İkinci Mühendis'ti bu, tam kulağımın yanındaydı ve muhtemelen epeydir de bağırıyordu.

Neyim var benim? Dümeni kaybettim. Motor tüm gücüyle gurulduyor, aero titreşiyor, tam hız uçup gidiyor, ama dümeni yok; nereye uçacağımı bilmiyorum; bir an aşağı, burun üstü yere doğru bir an yukarılara, güneşe, alevlerin içine...

KAYIT 16.

Plan: Sarı. İki Boyutlu Gölge. İyileşmez Ruh.

Birkaç gündür kayıt tutmadım. Tam kaç gün bilemiyorum; bütün günler aynı. Bütün günler tek renk: Sarı. Kurak, kızgın bir kumluk gibi, ne bir parça gölgelik ne bir damla su, uçsuz bucaksız sarı kum. Ben onsuz yapamıyorum. O ise, Kadim Konak'ta anlaşılmaz biçimde kaybolduğundan beri...

O günden beri onu yalnızca bir kez gezintide gördüm. İki, üç, dört gün önceydi, bilemiyorum. Bütün günler aynı. Bir belirip kayboldu, bir saniyeliğine benim sarı, ıssız dünyamı doldurup verdi. Yanında elini tutmuş –omzuna kadar gelen– iki kıvrımlı S, kâğıt inceliğindeki doktor ve dördüncü biri daha vardı ki, insanın aklında yalnızca parmakları kalıyordu. Parmakları, ünifinin yenlerinden bir ışık demeti gibi fırlamıştı, alışılmadık ölçüde ince, beyaz ve uzundu. I elini kaldırıp bana salladı; S'nin başının üzerinden ışın parmaklıya doğru eğildi. Kulağıma bir "İntegral" lafı çalındı: Dördü de bana baktılar ve hah demeden soluk mavi gökyüzünde yitip gittiler — önümde yeniden sarı, kurak bir yol.

O gün akşam bana gelmek üzere pembe kuponu vardı. Numaratörün önünde duruyor, bir an önce tık etmesi için,

beyaz göstergesinde I-330 numarasının görünmesi için kâh nazikçe kâh küfürlerle numaratöre yalvarıyordum. Kapı çarpıyor, asansörden soluk benizliler, uzunlar, pembeler, esmerler çıkıyor, etrafta perdeler bir bir iniyordu. Ama o yoktu, gelmemişti.

Belki tam da şu satırları yazdığım an, saat tam 22.00 iken gözlerini kapamış, başka birinin omzuna başını yaslamış, o birisine "Beni seviyor musun?" diyordur. Peki ama kime? Kim o? Şu ışın parmaklı mı, yoksa löp dudaklarıyla püskürüp duran R mi? Yoksa, yoksa S mi?

S... Neden her gün ardımda onun tekdüze, su birikintilerine basıyormuş gibi şapırdayan adımlarını duyuyorum? Neden gölge gibi her gün peşimde? Önümde, yanımda, arkamda, soluk mavi, iki boyutlu bir gölge: İçinden geçiyorlar, üzerine basıyorlar ama o hep, hiç şaşmaz biçimde burada, görünmez bir göbek bağıyla bana iliştirilmiş halde, yanı başımda. Bu göbek bağı, o, yani I-330 olabilir mi? Bilmiyorum. Ya da belki, onlardandır, Koruyucular artık biliyorlardır benim halimi...

Birisi size gölgeniz sizi görüyor, her an görüyor, deseydi. Anlayabilir misiniz? O anda üzerinize tuhaf bir his çöker: Kollarınız, artık size yabancılaşır, sizi rahatsız eder; ben de kollarımı adımlarımla uyumsuz halde budalaca sallarken buluyorum. Ya da birden, mutlaka arkama bakınam gerekiyor ama bakamıyorum, olanaksız, boynum kilitlenmiş. Koşuyorum, daha hızlı, daha hızlı koşuyorum da ensemde yine o hissi duyuyorum: Gölge de ardımda daha hızlı daha hızlı. Ondan kaçış yok, yok...

Odamdaydım, sonunda yalnızdım. Ama bir yol daha vardı: Telefon. Ahizeyi kaldırdım. "Evet, I-330 lütfen." Derken ahizede yine belli belirsiz sesler, birinin adımları, onun koridorundan, odasının kapısının oralardan geliyordu. Ve sessizlik... Ahizeyi attım... Yapamıyordum, artık dayanamayacaktım. Oraya, yanına gitmeliydim.

Dün oldu bütün bunlar. Koştum ve tam bir saat, 16.00'dan 17.00'ye dek yaşadığı evin etrafında dolandım. Etrafımda dizi dizi numaralar. Binlerce ayak aynı anda duyuluyor, milyonayaklı leviathan salınarak yanımdan kayıp gidiyordu. Bense yalnız başımaydım, fırtınada ıssız bir adaya düşmüş, gözlerimle soluk mavi dalgaları tarıyordum.

İşte o an bir yerden: Şakaklara kalkmış kaşların oluşturduğu sivri, alaycı açı ve birer karanlık pencere olan gözler. Orada, içerilerde şömine yanıyor, birilerinin gölgeleri hareket ediyor. Dosdoğru oraya, içeriye giriyorum ve ona "sen", diye hitap ediyorum, evet, kesinkes "sen": "Biliyorsun, sensiz yapamıyorum. Peki neden böyle?"

Ama o susuyor. Bir an sessizliği duyuyorum, bir an Müzik Fabrikası'nı işitiyor ve anlıyorum: Saat 17.00'yi geçmiş, herkes çoktan çekip gitmiş, geç kalmışım. Etrafımda sarı güneşe bulanmış camdan bir çöl. Görüyorum: Tıpkı sudaki gibi, pürüzsüz cam zeminde baş aşağı uzayıp giden, ışıltılar içindeki duvarlar ve yine gülünç biçimde ayaklarından asılı duran ben.

Bir an önce, hemen şu saniye Tıp Bürosu'na gidip hasta raporu almalıyım; yoksa beni tuttukları gibi... Belki, belki de en iyisi o olur. Burada durur, sessizce beklerim, beni görürler, Operasyon'a götürürler ve her şey bir anda biter, bir anda her şey tertemiz olur.

Hafif bir hışırtı, önümde iki büklüm bir gölge. Daha bakmadan hissediyordum, iki gri, çelik matkap ucu içimi nasıl da hızla oyuyordu; var gücümle gülümseyip konuştum... ne de olsa bir şeyler söylemek gerekiyordu:

— Ben... Benim Tıp Bürosu'na gitmem lazım da.

— Gidin o zaman? Neden burada dikiliyorsunuz?

Budalaca altüst olmuş, ayaklarından asılı duran ben susuyordum, utançtan kıpkırmızıydım.

— Benimle gelin, –dedi S, sert bir sesle.

Hiç itiraz etmeden, gereksizleşmiş, bana yabancılaşmış kollarımı sallayarak ardından gittim. Gözlerim bir an olsun yukarı kalkmıyordu hep yabani, tepetaklak olmuş bir dünyada yürüyordum: Ters dönmüş tuhaf makineler, ayaklarından tavanlara yapıştırılmış insanlar ve onların da aşağısında, kalın kaldırım camı içine tıkılmış bir gök. Anımsıyorum: Bütün bunlar içinde en ağırıma giden, ömrümde son göreceğim şeyin bu tersine çevrilmiş, sahte yaşam oluşuydu. Ama başımı kaldırınam mümkün değildi işte.

Durduk. Önümde basamaklar. Öne doğru bir adım ve karşımda: Beyaz doktor önlüklü siluetler ile devasa, ketum Çan...

Güçlükle, sanki bir kriko yardımıyla, nihayet gözlerimi ayağımın altındaki camdan kaldırabildim; "Tıp Bürosu" tabelasının altın harfleri aniden gözlerimi kamaştırdı... Beni neden buraya getirmişti de Operasyon'a götürmemişti, neden bana merhamet göstermişti, o anda bunları bile düşünmedim: Bir çırpıda basamaklardan çıktığım gibi kapıyı ardımdan sıkıca kapadım; derin bir soluk aldım. Sanki sabahtan beri tek soluk almamıştım, yüreğim çarpmamıştı da şimdi ilk kez soluk alıyor, göğüs kafesimdeki kilit anca şimdi açılıyordu...

İki kişi: Boyu kısacık, kaide ayaklı biri, hastalara gözleriyle, hatta sanki boynuzuyla toslamaktaydı; diğeri ise ipinceydi, parıldayan makas dudakları ve bıçak gibi bir burnu vardı... Ta kendisi.

Bir yakınımı görmüşçesine hemen kendimi ona doğru, bıçağa doğru attım ve uykusuzluktan, rüyalardan, gölgelerden, sarı dünyadan filan söz etmeye başladım. Makas dudaklar parıldadı, gülümsüyorlardı.

— Kötüymüş durumunuz! Anlaşılan sizde ruh oluşmuş.

Ruh mu? Bu tuhaf, eski mi eski, çoktan unutulmuş bir sözcüktü. Zaman zaman "ruh ikizi", "ruhsuz," "ruh kararticı" dediğimiz olurdu ama ruh?..

— Ama bu... çok tehlikeli... –diye mırıldandım.

— İyileşmez, –diye kesip attı makas.

— Ama... Gerçekten, nedir bütün bunlar? Yani... hiç anlamıyorum.

— Bilirsiniz... Size nasıl anlatmalı... Siz matematikçiydiniz değil mi?

— Evet.

— Şöyle, şimdi pürüzsüz, düz bir yüzey ya da diyelim şu ayna. Bu aynanın yüzeyinde sizinle ben birlikteyiz, görüyorsunuz ya, gözlerimizi güneşten kısıyoruz, şurada kablodaki elektrikten lacivert kıvılcımlar çıkıyor, ötede aero'nun silueti beliriyor. Bunlar hep yüzeyde, bir saniyede olup bitiyor. Ama düşünün: Bir yerlerden alevler hücum ediyor ve sızdırmaz yüzey ergiyor, yumuşuyor, üzerinde durulamayacak kıvama geliyor; üzerine ne konsa içeriye gömülüyor, oraya, aynadaki dünyaya, çocukken merakla izlediğimiz dünyanın içine batıyor — çocuklar hiç de şapşal değillerdir, sizi temin ederim. Dümdüz yüzey hacim kazanıyor, beden kazanıyor, dünya halini alıyor. Bunların hepsi aynanın içinde –sizin içinizde– güneş, aero'nun yarattığı rüzgâr, şu titreyen dudaklarınız, diğer şeyler. Anlıyorsunuz ya, soğuk bir ayna yansıtır, geri teptirir ama bu yutuyor, bütün izleri muhafaza ediyor, sonsuza kadar. Bir kere birinin yüzünde belli belirsiz bir kırışıklık mı gördünüz, artık o sonsuza kadar içinizdedir. Bir kere sessizlikte bir damlanın düşüşünü mü duydunuz, hâlâ onu duyarsınız...

— Evet, evet tam olarak öyle. –Ellerini kavramıştım. Hâlâ duyuyordum, banyonun musluğundan damlalar yavaş yavaş sessizliğe damlıyordu. Biliyordum, bundan sonra da hep böyle olacaktı. Ama yine de birden nereden çıktı bu ruh? Yoktu, yoktu ve birden... Neden kimsede olmuyor da bende oluyor...

İpince ellerine daha da sıkı yapıştım: Can simidimi kaybedeceğim diye dehşete kapılmıştım.

— Neden mi? Peki neden bizim de tüylerimiz, kanatlarımız yok? Neden bizde yalnızca kanadın kökü olan kürekkemiği var? Çünkü artık kanada gereksinmemiz yok; aero'muz var. Hatta kanat olsa bize rahatsızlık vermekten başka işe yaramaz. Kanatlar uçmak içindir, oysa bizim uçup gidecek bir yerimiz yok. Biz varacağımız yere vardık, biz bulacağımızı bulduk. Öyle değil mi?

Biraz tereddütle kafamı salladım. Bana baktı, sivri, neşter gibi delici bir kahkaha patlattı. Öbürü de duydu, kaide ayaklı olan, kafasını kabininden dışarı çıkardı, gözleriyle bir ipince doktoruma bir bana tos vurdu.

— Sorun nedir? Nasıl nasıl? Ruh mu? Ruh mu dediniz? Tam felaket! Bu gidişle yakında kolera da geri döner. Size demiştim (dedi ince bıçağa toslayarak) size demiştim, bizim mutlaka herkesin, herkesin fantezisini... söküp çıkarmamız lazım. Ufak bir cerrahi müdahale, kesip alacağız...

Devasa röntgen gözlüğünü takmış, odada uzun uzun volta atıyor, kafatasımdan içeri, beynime bakıyor, not defterine bir şeyler kaydediyordu.

— Olağanüstü, olağanüstü, çok ilginç! Baksanıza, sizi alkolde muhafaza etsek mi, ne dersiniz? Bu Tek Devlet için olağanüstü olur... Salgının seyrini öngörmemize yardım eder... Yani, özel bir gerekçeniz yoksa tabii...

— Görüyor musunuz ya, –dedi, – bir de numara D-503, İntegral'in mühendisiymiş, eminim bu da sorun...

— A-a... –Bir şeyler böğürdü ve kaide ayaklarını vura vura kabinine geri girdi.

Yine ikimiz kalmıştık. Kâğıt el hafifçe, şefkatle elimin üzerinde duruyordu, profil surat burnumun dibine kadar sokulup fısıldadı:

— Size bir sır vereceğim, siz tek değilsiniz. Meslektaşım boşuna salgın demiyor. Belleğinizi bir yoklayın, siz de size benzer birilerini, çok benzer, hani çok yakın birilerini fark

etmediniz mi? –Dikkatle bana bakıyordu. Neyi ima ediyordu, kimi? Yoksa...

— Dinleyin... –diyerek sandalyeden fırladım. Ama o sesini yükselterek başka bir konuya geçti:

— Hmm... Uykusuzluğunuza, rüyalarınıza gelince... Size tek tavsiyem olabilir: Daha fazla yürüyüş yapın. Mesela yarın sabahtan yürüyüşe çıkın... Kadim Konak'a diyelim.

Bakışlarıyla beni yeniden deşti, ince ince gülüyordu. Sanki bir an apaçık biçimde o gülüşün ince dokusuna sarılmış bir sözcük gördüm, bir harf, isim, tek isim... Yoksa bu da yine benim fantezilerimden mi ibaretti?

Doktorun bugün ve yarın için hastalık raporu yazmasını beklerken yerimde duramıyordum, bir şey söylemeden elini bir kez daha kuvvetle sıktım ve kendimi dışarı attım.

Yüreğim hafiflemişti, hızlanmış, aero gibi, beni yüksekle-re uçuruyor, uçuruyordu. Biliyordum: Yarın mutluluk verici bir şey olacaktı. Ama ne?

KAYIT 17.

Plan: Camın Ötesinde. Öldüm. Koridorlar.

Allak bullak oldum. Dün, tam her şeyin artık anlaşıldığını, bütün x'lerin çözüldüğünü sandığım anda, denklemimde yeni bilinmeyenler ortaya çıktı.

Bütün hikâyenin başlangıç koordinatı yine Kadim Konak elbette. Bir süredir bütün dünyamın dayanağını oluşturan X, Y, Z eksenleri bu noktadan çıkıyor. X ekseninden (Bulvar 59'dan) başlangıç koordinatına yürüyordum. Kafamda dün olanlar, afallatıcı bir kasırga halinde dönüyor: Baş aşağı evler ve insanlar, azap veren yabancılaşmış kollar, parıldayan makas, musluktan sivri sivri damlayan damlalar — geçmişte bir ara olan olaylar. Şimdi bütün hepsi etimi yararak alevlerin erittiği yüzeyin altına girmiş, "ruh"un olduğu yerde dönüp duruyorlardı.

Doktorun talimatlarından şaşmamak için bilerek hipotenüsü değil de, diğer iki kenar yolunu izlemeye karar vermiştim. İşte ikinci kenardaydım: Yeşil Duvar'ın dibinde uzayıp giden dolambaçlı yol. Duvar'ın ötesindeki o uçsuz bucaksız, yeşil okyanusun ağaç köklerinden, çiçekler, odunlar, yapraklardan oluşan yabani dalgası üzerime hücum ediyordu; parmak uçlarımda yükseldi, şimdi beni kapıp o okyanusa

sürükleyecek ve ben artık bir insan –makinelerin en inceliklisi ve en kesini– olmaktan çıkıp...

Ama neyse ki, benimle yabani yeşil okyanus arasında Duvar'ın camı vardı. Ah duvarların, setlerin o yüce, tanrısal sınırlamalarındaki bilgelik! Duvar bütün buluşların en yücesi olsa gerek. İnsan ancak ve ancak ilk duvarı ördüğünde yabani bir hayvan olmaktan çıkmıştır. Yine ancak ve ancak Yeşil Duvarı inşa ettiğimizde, bu Duvar sayesinde kendi makineleşmiş, kusursuz dünyamızı ağaçların, kuşların, hayvanların o akıldışı, biçimsiz dünyasından yalıttığımızda insan, yabani bir insan olmaktan çıkmıştır...

Camın ötesinde, puslar içinde, zar zor seçilen, küt burunlu bir yaratık, bana sapsarı gözleriyle aynı anlaşılmaz düşünceyi ısrarla yineliyordu. Uzun uzun göz göze bakıştık; gözler, yüzey dünyadan yüzey altı dünyaya inen madenlerdir. İçimde kıpırdanıyordu o düşünce: "İster misin şu sarı gözlü mahlûk, o anlamsız, pis yaprak yığınları içinde, o hesap kitaptan yoksun yaşamı içinde bizden mutlu olsun?"

Elimi salladım, sarı gözler kırpıştı, geri geri çekildi, yapraklar arasında yitip gitti. Acınası varlık! Ne kadar absürt: Şu şey, bizden mutlu olacak! Belki benden mutludur, orası doğru; ama ben bir istisnayım, hastayım ben.

Ayrıca ben... Kadim Konak'ın koyu kırmızı duvarları artık karşımdaydı — o tatlı, buruş buruş, yaşlı mı yaşlı ağız da. Hemen koşarak ihtiyarın yanına vardım.

— Burada mı o?

Buruş buruş ağız ağır ağır açıldı:

— Kimdir o dediğin?

— Ne demek kimdir o? I elbette. Onunla gelmiştik hani, aero'muz vardı...

— Haa, o demek... demek demek demek...

Dudakların etrafındaki ışın benzeri kırışıklıklar, sarı sarı gözlerden çıkan hınzır ışıltılar içime sızmaya çalışıyorlardı, daha derine, daha derine...

Nihayet:

— Peki madem... Burada, az önce geçti.

Burada. Görüyordum: İhtiyarın ayağının yanında gümüş rengi, acı pelinotu çalısı (Kadim Konak'ın avlusu tam bir müzeydi ve tarihöncesi görünüşü özenle korunmuştu); pelinotu, dalını ihtiyarın eline doğru uzatmıştı, dalı okşarken ihtiyarın dizlerine güneşten sarı şeritler vuruyordu. Ve bir an, ben, güneş, ihtiyar, pelinotu, sarı gözler, hepimiz bir olmuş, birtakım damarlarla birbirimize iyice bağlanmıştık ve o damarlarda gürül gürül kan bütün görkemiyle hepimizi beslerken...

Şimdi bunları yazarken utanıyorum, ama kayıt tutarken sonuna dek dürüst olacağıma söz vermiştim. Neyse: Eğildim, o buruş buruş, yumuşak, nemli ağzı öptüm. İhtiyar ağzını sildi, gülümsedi...

Tanıdık, loş, yankılı odaları birbiri ardına koşarak geçip nedense dosdoğru oraya, yatak odasına vardım. Kapının önünde, kolu tam tutmuştum ki durdum: "Ya yalnız değilse?" İçeriyi dinlemeye başladım. Ama duyabildiğim tek bir şey vardı: Etrafımda –içimde değil, etrafımda bir yerde– güp güp atan yüreğim.

İçeri girdim. Geniş, bozulmamış bir yatak. Ayna. Gardırobun kapısında bir ayna daha. Anahtar deliğinde, eski bir halkaya takılmış anahtar. Kimsecikler yok. Kısık sesle seslendim:

— I! Burada mısın? –Sessizlik iyice koyulaşmıştı, gözlerimi kapatmış, tek soluk almıyordum; onun önünde diz çökmüş gibiydim:– I! Tatlım!

Sessizlik. Yalnızca musluktan beyaz lavaboya acele acele damlayan su. Şimdi neden olduğunu açıklayamayacağım ama beni rahatsız etmişti; musluğu sıkıca kapayıp çıktım. Burada değildi: Apaçık. Bu da demek oluyor ki başka bir "dairedeydi".

Geniş, karanlık merdivenlerden koşarcasına aşağıya indim, kapının birini ittim, sonra diğerini, sonra üçüncüsünü: Kilitli. Hepsi kilitlenmişti, bir tek "bizim" dairemiz açıktı ve orada da kimse yoktu.

Yine de o daireye döneyim dedim, neden bilmem. Ağır ağır yürüyor, güçlükle adım atıyordum, ayak tabanlarım sanki dökme demirden olmuştu. Şunları düşündüğümü netlikle anımsıyorum: "Yerçekimi kuvvetini sabit almak hata. Dolayısıyla bütün formüllerim..."

O an bir patırtı. Aşağıda bir kapı çarpıldı; birinin hızla taş zemini döven adımları. Ben, yine bütün ağırlığımdan kurtulup uçarcasına kendimi korkuluklara attım, tek sözle, tek bir bağırışla — "Sensin!" — her şeyi haykırmak için eğildim ki...

Donakaldım: Aşağıda, pencere çerçevesinin kare gölgesi içinden bir an S'nin kafası pembe kanatsı kulaklarını sallayarak geçti.

Zihnimde çakan bir şimşek: Tek ve yalın, hiç koşulsuz (ya da önkoşulsuz, hâlâ bilmiyorum) çıkan yegâne sonuç: "Beni asla, ne olursa olsun, görmemeli."

Parmak uçlarımda, duvara yapışmış halde üst kata, kilitlenmemiş daireye doğru süzüldüm.

Birkaç saniyede kapıdayım. Aşağıdaki paldır küldür yukarıya geliyor, buraya. Keşke şu kapı! Kapıya yalvardım, ama ahşaptı: Gıcırdadı, cıyakladı. Odadaki her şeyin yanından rüzgâr hızıyla geçtim: Yeşiller, kızıllar, altın Buddha; gardırobun kapısındaki aynanın önüne geldim: Benzim atmış, gözler dört açılmış, dudaklar... İşitiyordum: Kanın gürüldeyişi içinde daire kapısı yine gıcırdadı, işte gelmişti, buradaydı.

Dolabın kapısındaki anahtarı kavradım, baktım, halkası sallanmaya başladı. Bu bana bir şeyi anımsatmıştı: Yine anında, yalın, koşulsuz bir sonuç, daha doğrusu, sonuçtan bir kesit: "Geçen defa I..." Hızla dolabın kapısını açtım, içe-

riye girdim, karanlık, sıkıca kapattım. Bir adım attım ki ayağım boşa düştü. Aşağılara doğru tatlı tatlı süzülüyordum, gözlerim karardı, ölmüştüm.

* * *

Sonradan bu tuhaf olayları yazınam gerektiğinde hem belleğimi hem kitapları didikledim ve şimdi gayet anlıyorum: Bu bir geçici ölüm haliydi, eskilerin başına gelen ve –bildiğim kadarıyla– bizde kesinlikle bilinmeyen bir durum.

Ne kadar ölü kaldığım hakkında hiç fikrim yok; büyük olasılıkla 5-10 saniye sürmüştü, ama bir süre sonra dirildim, gözlerimi açtım: Karanlıktı ve hissediyordum, aşağıya, daha aşağıya... Elimi attım, tutundum, pürtüklü duvarın hızla elimden kaçışı ve parmaklarımda kan... Apaçık ki, bütün bunlar fantezinin bir oyunu değildi... Peki neydi?

Kesik kesik, titreyen soluğumu duyuyordum (bunları itiraf etmekten utanıyorum ama her şey öyle beklenmedik, öyle anlaşılmazdı ki...) Bir dakika, iki, üç, hâlâ aşağıya, daha da aşağıya... Sonunda yumuşak bir iniş: Ayağımın altında aşağıya inen her neyse artık sabitti. Karanlıkta el yordamıyla bir kapı kolu buldum, ittim, kapı açıldı: Ölü bir ışık. Fark ettim: Arkamda küçükçe, kare bir platform hızla yukarıya çıktı. Tutmak için hemen atıldım ama çok geçti: Burada kapana kısılmıştım... Ve o "burası" neresiydi, en ufak fikrim yoktu.

Koridor. Binlerce ton ağırlığında bir sessizlik. Kavisli kemerlerde lambalar; sonsuza uzayan, kırpışan, titrek ışık noktacıkları. Trenlerimizin "tünellerini" andırıyor, ama çok daha büyük ve bizim camımızdan değil, başka, eski mi eski bir malzemeden yapılmış. Zihnimde bir şimşek çaktı: Bunlar İki Yüzyıl Savaşları'nda insanların saklandığı söylenen yeraltı sığınakları olmasın?.. Neyse ne, yürümeye devam.

Yürüdüm; tahminimce yirmi dakika kadar. Sağa dön-

düm, koridor daha geniş, lambalar daha parlak. Belli belirsiz bir uğultu. Belki makinelerin, belki başka bir şeyin sesi, bilemiyorum, ama ağır, nüfuz edilmez bir kapının yanındaydım, uğultu oradan geliyordu.

Kapıyı çaldım, bir daha, bu kez daha güçlü. Kapının ardında ses kesildi. Birtakım tıkırtılar, kapı yavaşça, ağır ağır aralandı.

Bilmiyorum hangimiz daha uzun süre kalakaldık: Karşımda bıçak burunlu, ipince doktor vardı.

— Siz? Burada ne işiniz var? –Makasın bıçakları iyice kenetlenmişti. Bana gelince, bense sanki ömründe tek sözcük öğrenmemiş, bilmemiş biriydim: Öylece bakıyor, söylediklerinden hiçbir şey anlamıyordum. Sanırım oradan çıkınam gerekiyordu; çünkü ardından kâğıt gibi düz göbeğiyle beni koridorun aydınlık kısmının sonuna kadar sürükledi ve sırtımdan itekledi.

— Affedersiniz... Amacım... Sandım ki, o, I-330 yani. Ama peşimden...

— Burada durun, –diye sözümü kesti doktor ve kayboldu...

Nihayet! Nihayet I yanımdaydı, buradaydı ve artık "burası"nın neresi olduğu hiç önemli değildi. Safran sarısı ipek, ısırık gülümseme, perdeleri örtülü gözler... Dudaklarım, ellerim, dizlerim titriyor, kafamın içinde saçma sapan fikirler dolaşıyordu:

"Dalga, sestir. Titreşim ses çıkarmalı. Neden hiç ses yok?"

Gözleri benim için sonuna dek açılmıştı, içeriye girdim...

— Artık dayanamadım! Neredeydiniz? Neden, –gözlerimi gözlerinden bir saniye ayırmadan, sayıklar gibi konuşuyordum, hızlı ve bağlantısız; hatta belki de yalnızca düşünüyordum.– Gölge... ardımda... Öldüm... Dolaptan... Çünkü bu sizin... Makas ağızlı dedi ki: Bende ruh varmış... İyileşmezmiş...

— İyileşmez ruh! Ah zavallım benim! –I bir kahkaha koyuverdi, üzerime püskürdü: Bütün hezeyanım geçmişti, her yanda kahkahalar parlıyor, çınlıyordu ve her şey nasıl, nasıl da güzeldi.

Köşeden yine doktor çıkageldi, o mucizevi, harika, ipince doktor.

— Ne varmış, –diye I'nın yanında durdu.

— Yok bir şey yok! Size sonra anlatırım. Tesadüfen... Gidip söyleyin, ben birazdan dönerim... yirmi dakika sonra...

Doktor köşeden dönüp kayboldu. I bekliyordu. Kapı gürültüyle çarptı. Ardından I yüreğime sivri, tatlı iğnesini yavaş yavaş, yavaş yavaş batırmaya başladı, omzuyla, kollarıyla, her şeyiyle yükleniyordu; onunla yürümeye başladık, onunla, ikimiz, tek beden gibi...

Karanlığa hangi an saptık, anımsamıyorum; ama karanlıkta basamaklardan çıkmaya başladık, sonsuzluğa doğru, tek ses etmeden. Göremesem de biliyordum: O da aynı benim gibi yürüyordu; gözlerini yummuş, kör, başını yukarı kaldırmış, dudaklarını kenetlemiş halde... Ve bir de müzik dinliyordu: Benim hafif hafif duyulan titreyişlerimi.

Kadim Konak'ın avlusundaki sayısız kuytudan birinde gözlerimi açtım. Karşımda uzayan bir çit, sanki topraktan fırlamış çıplak, taşlaşmış kaburgalar, bir de viran duvarların sararmış dişleri. I gözlerini açtı, "Yarından sonra, saat 16.00'da," dedi. Çekip gitti.

Bütün bunlar gerçekten oldu mu? Bilemiyorum. Yarından sonra öğreneceğim. Gerçeğe ilişkin tek bir iz var: Sağ elimde, parmaklarının ucunda derim soyulmuş. Ama bugün İntegral'de İkinci Mühendis, o parmaklarla zımpara makinesine dokunduğumu kendi gözleriyle gördüğüne temin etti beni; bütün mesele buymuş. Doğru olabilir. Gayet olabilir. Bilmiyorum, hiçbir şey bilmiyorum.

KAYIT 18.

Plan: Mantığın Vahşi Ormanı. Yara ve Sargı Bezi. Artık Yok.

Dün yattım ve hemen uyku âleminin derinliklerine battım, aşırı yükten alabora olmuş bir gemi gibi. Usulca kıpırdanan yemyeşil suyun yoğunluğu. Derken ağır ağır diplerden yüzeye doğru çıkıyorum, çıkarken gözlerimi açıyorum: Odamdayım, etraf hâlâ yeşil, durağan bir sabah. Gardırobun kapısındaki aynada güneş kırıkları gözüme giriyor. Saat Çizelgesi'nde saptanmış uyku süresini tamamlamamı engelliyor. En iyisi gardırop kapısını açmak. Ama her yanım sanki örümcek ağı, gözümde bile örümcek ağları var, kalkacak mecalim yok...

Yine de kalktım, açtığım gibi aynalı kapının ardında, giysilerin arasından I bütün pembeliğiyle belirdi. Artık en inanılmaz olaylara o kadar alışmıştım ki, anımsadığım kadarıyla hiç şaşırmadan, hiçbir şey sormadan hemen dolaba girdim, arkamdan aynalı kapıyı çarptığım gibi soluk soluğa, hızla, körlemesine, alabildiğine iştahla I'yla birleştim. Şu an yaşanıyormuş gibi gözlerimin önünde: Dolap kapılarının arasından sızan keskin gün ışığı şimşek misali karanlık gardırobun zeminine, kenarlarına vuruyor, sonra daha yukarı çıkıyor — ve bu acımasız, parlak bıçak I'nın geriye atılmış,

çıplak boynuna düşüyordu... Bütün bunlarda bana bir şeyler öyle dehşet verdi ki dayanamadım, çığlık attım; bir kez daha gözlerim açıldı.

Odamdayım. Yine yeşil, durağan bir sabah. Gardırobun kapısında güneş kırıkları. Ben yataktayım. Rüya. Ama yüreğim hâlâ sancıyla çarpıyor, hopluyor, göğsümden fırlıyor, parmaklarımın ucunda, dizlerimde sızılar. Burası kuşkusuz gerçek. Artık neyin rüya neyin gerçek olduğunu bilmiyorum. En kesin, en olağan, üç boyutlu şeyler içinden irrasyonel büyüklükler yükseliyor; artık katı, pürüzsüz yüzeyler yerine her yan eğri büğrü, her yan kıllı...

Saatin çalmasına daha var. Uzanıyorum ve düşünüyorum; olağanüstü tuhaf bir mantık zinciri çözülmeye başlıyor.

Yüzey dünyada her denkleme ya da her formüle bir eğri ya da bir cisim denk düşer. Oysa irrasyonel formüllere, yani benim şu $\sqrt{-1}$'e denk bir cisim bilmiyoruz, hiç görmedik... Ama işin korkunç yanı şu ki, bu –görünmez– cisimler vardır, kesinlikle, mutlaka olmalıdır. Çünkü matematikte onların acayip, göze batan siluetleri bir ekrandan geçer gibi önümüzden geçip giderler: İrrasyonel formüllerden söz ediyorum. Matematik de, ölüm de asla şaşmaz. Bu cisimleri bizim dünyamızda, yüzey dünyada görmüyorsak da onlar için orada, yüzey altında koskoca bir dünya vardır — kaçınılmazdır bu...

Saatin çalmasını beklemeden yerimden fırladım, odada koşuşturmaya başladım. Benim matematiğim, şu çığırdan çıkmış yaşamımda bugüne kadarki yegâne sağlam ve sarsılmaz adacıktı ama artık o da çatırdamakta, batmakta, fırıl fırıl dönmekteydi. Yani bütün bunlar o "ruh" denen anlamsız şey de (gardırobun aynalı kapısının ardında duran) ünifim gibi, çizmelerim gibi şu anda ben göremesem bile gerçektir demek mi oluyor? Peki eğer bu çizmeler hastalık değilse, "ruh" neden hastalık olsun?

Mantığın bu yabani ormanından çıkış arıyorsam da bulamıyordum. Bu orman da tıpkı öbürü –Yeşil Duvar'ın

ardındaki– gibi gizemli ve tüyler ürperticiydi; onun gibi olağandışı, anlaşılmaz, tek söz konuşmayan varlıklarla doluydu. Sanki bir kalın camın ardından bakar gibiydim; sonsuz büyüklükte ama aynı zamanda da sonsuz küçüklükte, akrep biçimli, gizli ama hep hissedilen eksi-iğnesiyle bir şey: $\sqrt{-1}$. Belki de bu benim "ruhumdan" başkası değildir; ben de tıpkı eski çağların efsanevi akrebi gibi kendimi bile isteye sokarak her şeyi...

Zil çaldı. Gün başladı. Bütün bu düşünceler ne ölecek ne yok olup gidecek, yalnızca gün ışığıyla örtülecek; tıpkı görünen nesnelerin geceleri ölmemesi, gecenin karanlığıyla örtülmesi gibi. Kafamda hafif, dalgalanan bir sis. Sisin içinde uzun, camdan masalar; ağır ağır, ses çıkarmadan, çenelerini eşzamanlı oynatan küre kafalar. Uzaktan, sisin içinden metronom tıklamaları geliyor ve bu alışageldik, okşayıcı müzik eşliğinde bir makine gibi, herkesle birlikte elliye kadar sayıyorum: Her lokma için kanunla belirlenmiş elli adet çene hareketi. Derken mekanik uyumu hiç bozmadan aşağıya iniyor, adımı mesai bitiş listesine kaydediyorum, diğer herkes gibi. Ama duygularım başka: Herkesten yalıtık yaşıyorum, tek başıma, yumuşak ama sesleri boğan bir duvarla çevrelenmiş durumdayım; bu duvarın berisi, benim dünyam...

Öte yandan şu var: Madem bu dünya yalnızca benim, bütün bu kayıtlarda işi ne? Neden şu saçma "rüyalar", gardıroplar, uçsuz bucaksız koridorlar burada? Esefle fark ediyorum ki, benden Tek Devlet'e adanmış ölçülü, sağlam bir matematiksel şiir yerine bir fantastik macera romanı çıkıyor. Ah, keşke bu yalnızca bir roman olsaydı da böyle iksler, $\sqrt{-1}$'ler, düşüşlerle dolu yeni yaşamım olmasaydı.

Yine de belki bütün bunlar iyi bir sonuca bağlanır. Büyük olasılıkla siz meçhul okurlarım bize kıyasla çocuk sayılırsınız (ne de olsa biz Tek Devlet'çe büyütüldük, dolayısıyla insan için olabilecek en yüksek zirveye ulaştık). Ve çocuk olduğunuz için de serüven şekerlemesine şöyle iyice buladıktan

sonra size verdiğim bütün acı lokmaları hiç itiraz etmeden yutacaksınız.

AKŞAM

Bilir misiniz o duyguyu; hani aero'nuzda mavi spiraller çizerek yükseklere, daha yükseklere uçmaktasınızdır, cam açıktır da rüzgâr tüm şiddetiyle yüzünüzü kamçılar, hani artık yeryüzü yoktur ve toprağı unutmuşsunuzdur da yeryüzü size Satürn, Jüpiter, Venüs kadar uzak gelir? Ben de şimdi yaşamımı öyle sürdürüyorum: Yüzüme sert rüzgârlar vuruyor ve yeryüzünü unutmuş; sevgili, pembe O-90'ımı unutmuş durumdayım. Ama yine de yeryüzü orada duruyor işte; er ya da geç yeniden oraya iniş yapmam gerekecek ve artık tek yapabileceğim, Seks Çizelgesi'nde onun adının, O-90'ın yazılı olduğu güne dek gözlerimi kapamak...

İşte bu akşam o uzaktaki yeryüzü bana kendini anımsattı. Doktorun talimatlarını uygulamak üzere (iyileşmeyi gerçekten, gerçekten istiyorum), pürüzsüz ve ıssız cam bulvarlarda iki saat boyunca durmadan yürüdüm. Herkes, Saat Çizelgesi'ne uygun olarak oditoryumda toplanmıştı ve bir tek ben, yalnız başıma... Aslında çok olağandışı bir görüntü vardı: Bütünden, elden koparılmış bir insan parmağı düşünün; bu ayrı parmak, kambur gibi büküle büküle camdan kaldırım üzerinde zıp zıp zıplıyor. Ben o parmağım.

Daha tuhafı, hepsinden olağandışı olanı, parmak artık ele dönmek, diğerleriyle yan yana olmak da istemiyor: Ya böyle yalnız kalmalı ya da... –sahi, artık saklayacak bir şeyim kalmadı– ya da onunla, I-330'la çift olmalı; yaslanmış omuzdan ya da kenetlenmiş ellerin parmaklarından her şeyini ona akıtmalı...

Eve döndüğümde güneş batmıştı. Günbatımının pembemsi tozları duvarların camında, akümülatör kulesinin sivri, altın külahında, birbiriyle karşılaşan numaraların seslerinde, gülüşlerinde. Ne tuhaf değil mi? Güneşin ışık-

ları solup giderken de sabahleyin etrafı kavururken de tam olarak aynı açıyla vurur, ama yine de her şey bambaşkadır; bambaşka bir pembeliktir söz konusu olan: Bu saatte çok usul, hafif hafif yakar ama sabahları yine kudretli, yine coşkundur.

Neyse, aşağıda, lobide kontrolör U, üstlerini pembe tozlar bürümüş zarfların arasından bir mektup çıkarıp verdi. Yineleyeyim: U çok saygıdeğer bir kadındır ve eminim bana karşı çok iyi duygular besler.

Yine de, o solungaç gibi sarkık yanakları ne zaman görsem nedense biraz rahatsız olurum.

U, boğum boğum eliyle bana mektubu uzatırken bir iç çekti. Ama bu iç çekiş beni dünyadan ayıran perdeyi biraz aralamıştı: Bütün benliğimi ellerimin arasında titreyen zarfa odaklamıştım; hiç kuşkum yoktu, elimdeki mektup I'dandı.

O anda ikinci iç çekiş; o kadar net, iki kalın alt çizgiyle vurgulanmış bir soluktu ki dikkatimi zarftan çeldi. Karşımda, solungaçların arasında, gözlerin utangaçlıkla indirilmiş perdeleri ardından sevecen, dolu dolu, göz kamaştırıcı bir gülümseme. Ardından:

— Ah size ne kadar üzülüyorum, zavallıcık. –Bu kez üç çizgili bir iç çekiş, sonra hafif bir baş hareketiyle mektubu işaret. (Mektubun içeriğini görevi gereği, doğal olarak biliyordu.)

— Hayır, aslında, ben... Neden ki?

— Hayır, hayır, canım benim. Ben sizi sizden iyi tanıyorum. Uzun süredir sizi gözlüyorum ve görüyorum ki, uzun yıllar görmüş geçirmiş birinin elinizden tutması şart şu hayatta.

Hissediyorum: Her şeyi baştan aşağı sarıp sarmalayan, yapışkan bir gülümseme bu; ellerimde titreyen şu mektubun birazdan bende açacağı yaralar için plaster bir sargı bezi. Ve nihayet, –utangaç perdelerin ardında– tam bir sessizlik:

— Düşüneceğim canım, düşüneceğim. İçinizi ferah tu-

tun: Gücüm kuvvetim yeterse — ama yok yok, önce biraz daha düşünmeliyim...

Yüce Velinimet! Başıma neler gelecek... yoksa bana söylemek istediği...

Gözlerimin önünde dalgalanmalar, binlerce sinüzoit, zarf ağır ağır yırtılıyor. Işığa, duvara doğru yaklaşıyorum. Gün batmakta ve her zamankinden daha koyu pembe, keder tozları üzerimi, zemini, ellerimi ve mektubu kaplamakta.

Zarf yırtıldı, hemen imzaya bakış ve ilk yara: Yazan I değil. Bu... O-90. Ve ikinci yara: Kâğıdın altında, sağ köşede biçimsiz bir leke, mürekkep damlamış oraya... Lekeye katlanamıyorum, hiç fark etmez, ister mürekkep olsun isterse... ne lekesi olduğunun önemi yok. Biliyorum, eskiden olsa, benim için yalnızca sevimsiz bir durum olurdu bu, yani böyle bir leke gözüme hoş gelmezdi. Oysa şimdi bu gri lekecik bana kara bir bulut gibi geliyor, onun yüzünden her şeye bir kurşunilik, bir karanlık çöküyor; neden? Yoksa bu da mı yine "ruh"?

MEKTUP

"Biliyorsunuz... ya da belki de bilmiyorsunuz –şimdi gereği gibi yazamayacağım– fark etmez: Artık biliyorsunuz ki, sizsiz bir günüm, bir sabahım, bir baharım olmayacak. Çünkü R benim için yalnızca... Neyse, burası sizin için önemli değil. Her koşulda ona minnettarım: O olmadan, tek başıma, şu günlerde, bilmiyorum ne yapardım... Geçen günlerde ömrümden on, belki de yirmi yıl gitti. Sanki odam dört köşe değildi de daire olmuştu, sonu yoktu, habire dönüyor, dönüyordu ve her yanı aynıydı, hiç kapısı yoktu.

Sizsiz yapamıyorum, çünkü sizi seviyorum. Çünkü görüyorum ve anlıyorum: Sizin artık yeryüzünde kimseye, kimseye ihtiyacınız yok, bir tek onu, ötekini istiyorsunuz; anlıyorsunuz ya, madem sizi seviyorum, yapmam gereken...

Bana bir iki gün daha gerek, o zaman şu dağılmış parçalarımı bir şekilde tekrar yapıştırıp eski O-90'a az çok benzer biri yapabilirim belki. Sonra da gidip sizinle olan kaydımın silinmesi için başvuruda bulunacağım; bu size daha iyi gelir, iyi olur. Artık ben yokum, affedin. O."

Artık yok. Elbette böylesi daha iyi: Haklı. Ama neden ki, neden...

KAYIT 19.

Plan: Üçüncü Dereceden Sonsuzküçük. Alnın Altından. Korkuluktan Aşağıya.

Cılız lambaların titreşen noktacıklar halinde dizildiği o tuhaf koridordayken... ya da hayır, hayır, orada değildi: Daha sonra, onunla Kadim Konak'ın avlusundaki kuytudayken demişti: "Yarından sonra." İşte o "yarından sonra" bugün. Ve bugün her şey kanatlanmış durumda: Gün uçuyor, bizim İntegral'in de artık kanatları var; roket motorunu kurma işi bitti, ilk denemesi bugün yapıldı. Alevleri ne kadar heybetli ve kudretliydi! Gözümde bunların hepsi ona, biriciğime selamdı, bugüne bir selamdı.

İlk provada (ateşlemede) bizim hangardan on kadar numara boş bulunup motorun menzili içinde durmuşlar; neredeyse tamamen yok oldular, geriye anca biraz kırıntı ve kül kaldı. Buraya kıvançla kaydediyorum ki, bu yüzden çalışma ritmimiz bir saniye olsun aksamadı, kimse irkilmedi bile; biz de aletlerimiz de doğrusal ve dairesel hareketlerimizi hiçbir şey olmamış gibi, aynı kesinlikte sürdürdük. Pratik bir hesaplamayla on tane numara, Tek Devlet kütlemizin yüz milyonda biri ya eder ya etmez; üçüncü dereceden sonsuzküçüktür bu. Aritmetik hesaba dayanmayan üzüntüleri yalnızca eskiler duyar; bize gülünç gelir.

Bana gülünç gelen bir başka şey de dün zavallı, küçücük, soluk lekeye, bir mürekkep damlasına o kadar kafamı takmış, hatta bunu şu sayfalara yazabilmiş olmam. O da işte duvarlarımız gibi aslında elmas sertliğinde (eskilerin "taş kafa" dediği kıvamda) olması gereken "yüzeyin yumuşamasıydı."

Saat on altı. Gezintinin ek kısmını yapmadım. Kim bilir, belki birden şimdi gelmek ister, tam her şeyin güneşle çınladığı saatler...

Evde neredeyse tek başınayım. Güneşle yıkanan duvarlar ardında seçebiliyorum, sağımda solumda aşağıda, havada asılı duran, boş, birbirini aynada yansıtıyormuş gibi tekrarlayan odalar. O sırada maviye çalan, güneşten mürekkeple rötuşlanmış merdivenlerden yukarıya sıska, gri bir siluet süzülüyor. İşte ayak sesleri gelmeye başladı bile –kapı ardından bakıyorum– ve hissediyorum, yüzüme bir plaster gülümseme yapışmış; o ise önümden geçip bir başka merdivenden dosdoğru aşağıya...

Numaratör tıkladı. Hemen numaratörün daracık, beyaz göstergesine yumuldum ve... ve hiç tanımadığım, erkek (sessiz harfli) bir numara. Asansör uğuldadı, kapısı çarptı. Karşımda şapka gibi, gözlerin üzerine doğru özensiz, eğik bırakılmış bir alın duruyordu, gözler ise... çok tuhaf bir izlenim: Sanki alnının örttüğü yerlerden, gözlerinin oralardan konuşuyordu.

— Ondan size bir mektup... (alnının altından, bir perdenin aralığından). Rica etti, her şey tam olarak burada söylendiği gibi olmalı.

Alnının altından, perdenin aralığından, etrafına bakındı. Tamam, kimse yok işte, hadi versene şunu! Bir kez daha bakındı, sonra zarfı elime tutuşturup gitti. Tek başınaydım.

Hayır, tek başına değildim: Zarfın içinde pembe bir kupon ve onun belli belirsiz kokusu. Bu o! Geliyor, bana geliyor. Hemen mektuba baktım, kendi gözlerimle okuyacağım, en ufak kuşkuya yer bırakmadan...

Ne? Olamaz! Bir kez daha okuyor, satırdan satıra atlıyorum: "Kupon... Mutlaka perdeleri indirin, sanki gerçekten de size gelmişim gibi... Benim hakkımda... sanmaları çok önemli... Çok, çok üzgünüm..."

Mektup artık lime lime. Bir saniye kadar aynaya bakıyorum, kaşlarım yamuk yumuk, eğri büğrü olmuş. Kuponu alıyorum ve tam olarak söylediği yazılı...

— "Rica ediyorum, her şey tam olarak burada söylendiği gibi olmalı."

Ellerim boşalmış, parmaklarım çözülmüştü. Aralarından kupon masanın üstüne süzüldü. O benden daha güçlü ve sanırım ne diyorsa yapacağım. Ama yine de... yine de göreceğiz bakalım, akşama daha var... Kupon masanın üzerinde öylece yatıyordu.

Aynada yamuk yumuk, eğri büğrü kaşlarım. Neden bugün için de doktor raporum yok? Yürüyüşe çıksam, kendimi yollara vursam, bütün Yeşil Duvar'ı dolansam, sonra kendimi yatağa bıraksam, ta diplere... Oysa saat 13.00'te oditoryumda olmalıyım, bütün cıvatalarımı iyice sıkmalıyım ki iki saat, iki saat boyunca oynatmayayım... Ne de olsa, tezahürat yapmak, tempo tutmak gerekecek.

Konferans. Ne tuhaf, parıldayan aygıttan her zamanki metalik ses değil, daha yumuşak, yontulmamış, yosunlu bir ses geliyor. Bir kadın sesi bu ve bir an gözlerimin önünde, eskilerde yaşamış olan küçük, çengel gibi kambur mu kambur ihtiyarcık canlanıyor, hani şu Kadim Konak'taki gibi.

Kadim Konak... o an en derinlerden duyduğum bir basınçla bütün oditoryumu haykırışlara boğmamak için cıvatalarımı tüm gücümle tutuyorum. Yumuşak, salkım saçak, yosunlu sözcükler bir kulağımdan girip öbüründen çıkıyor, tek aklımda kalan: Çocuklarla, çocuk yetiştirmeyle ilgili bir şeyler. Zihnim bir fotoğraf plakası olmuş, her gördüğümü acayip, yabancı, anlamsız bir kesinlikte oraya basıyorum: Altın orak, ışığın hoparlör üzerindeki yansıması; altında

da bir çocuk, capcanlı bir illüstrasyon, yüreğe dokunuyor; mikroskobik ünifinin bir yakası ağzına girmiş; sımsıkı bir yumruk, yumruğun içinde baş parmağı (doğrusu minicik bir şey); yumuk yumuk bileğinde bir boğumun hafif karaltısı. Bir fotoğraf plakası gibi basmaya devam ediyorum: Şimdi çıplak ayacığı tam sahnenin ucunda aşağıya sallanmakta, pembe pembe parmakları bir yelpaze gibi salınarak boşluğa adım atıyor, çocuk ha düştü ha düşecek...

Ve bir kadın çığlığı, ünifinin saydam kanatlarıyla sahneye fırlıyor, dudaklarıyla çocuğu bileğindeki tombul boğumdan kapıyor ve masanın ortasına bırakıp sahneden iniyor. Hepsi zihnime basıldı: Uçları aşağıya doğru hilal şeklinde inen bir pembe ağız, dolu birer fincan gibi, koyu mavi gözler. Bu, O-90'dı. Ve ben, düzenli bir matematik formül okur gibi bir anda bu önemsiz olaydaki zorunluluğu, yerindeliği duyumsamıştım.

O ise benim biraz arkamda, solumda oturuyordu. Dönüp baktım; gözlerini usulca sahnedeki çocuklu masadan bana doğru çevirdi; bakışları içime işledi, delip geçti, sonra yine oraya döndü: o, ben ve sahnedeki masa. Üç nokta oluşturuyorduk ve bu üç nokta arasında çizgiler çizilmişti — birtakım kaçınılmaz, henüz görünmeyen olayların şekilleriydi bunlar.

İrigöz lambalar altındaki yeşil, loş sokaktan geçerek eve döndüm. Duyuyordum, her yerimle bir saat gibi tıklıyordum. İçimdeki ibreler şimdi bir rakamdan öbürüne geçecek ve geri alınması imkânsız bir şey yapacağım. Onun ihtiyacı olan, birilerinin onun bende olduğunu sanması. Benim ihtiyacım olan ise onun ta kendisi; bana ne onun neye "ihtiyacı" olduğundan! Ben başkasını örten bir perde olmak istemiyorum; istemiyorum, işte o kadar.

Ardımda o tanıdık, su birikintilerine basar gibi şapırdayan adımlar. Artık dönüp bakmıyorum bile, biliyorum, S bu. Kapının eşiğine kadar arkamdan gelecek ve sonra, herhalde

aşağıda, kaldırımda dikilecek ve matkap gözleriyle yukarıya, odama doğru delmeye başlayacak; ta ki, perdeler birilerinin suçunu örtmek üzere kapanıncaya dek...

O, Koruyucu Meleğim, noktayı koymuştu. Karar vermiştim: Yapmayacaktım. Kararlıydım.

Odama çıktım, ışığı yaktım ki, gözlerime inanamadım: Masamın yanında O-90 duruyordu. Ya da daha doğrusu, asılı duruyordu: İçi boş, çıkarılmış bir elbise nasıl durursa öyle; elbisenin altında en ufak bir hayat damarı kalmamış gibiydi; elleri, ayakları sarkmıştı, sesi sarkıyordu, cansızdı.

— Ben, mektubum için geldim de. Aldınız değil mi? Yanıtınızı öğrenmem gerekiyor, bugün hemen.

Omuzlarımı silktim. Gerine gerine –sanki bütün suç ondaymış gibi– yaşlarla dolu lacivert gözlerine baktım ve yanıt vermek için de acele etmedim. Büyük bir zevkle, her sözcüğü ona batıra batıra konuşuyordum:

— Yanıt mı? Ne desem... Haklısınız. Elbette. Her şeyde.

— Demek ki... –(Gülüşüyle her hücresine kadar titrediğini gizlemeye çalışıyordu ama görüyordum.)– Peki, çok iyi! Öyleyse ben, ben gideyim artık.

Masanın başında öylece, asılı durdu. Gözleri kapanmış, ayakları, elleri yere sarkmıştı. Masanın üstünde hâlâ I'nın buruşmuş pembe kuponu duruyordu. Hızla — "BİZ" başlıklı — notlarımı açtım ve kuponu sayfaların arasına sakladım (galiba O-90'dan çok kendimden saklamıştım).

— İşte, her şeyi yazıyorum. Şimdiden yüz yetmiş sayfa oldu... Hiç beklenmedik şeyler çıkıyor...

Bir ses ya da ses silueti:

— Hatırlasanıza... Daha yedinci sayfadaydınız... Yazınıza bir şey damlatmıştım ve siz de...

Koyu mavi fincanlar, kenarlarından taşan sessiz, pürtelaş damlalar; yanaklardan aşağıya doğru, kenarlardan, aceleyle süzülüşleri... Birtakım sözler:

— Yapamıyorum, şimdi çıkıp gideceğim... Artık yokum,

ne yapalım. Ama tek istediğim, sizden bir çocuk sahibi olmak. Bana bir çocuk verin, sonra gideyim, çekip gideyim!

Ünifinin altında tir tir titrediğini görüyordum ve birden hissettim: Ben de şimdi... ellerimi ardımda kavuşturdum ve gülümsedim:

— Ne? Velinimet'in Makinesi'ni mi çekti canınız yoksa?

Yine üzerime, akın akın bir barajı yıkıp gelen sözcükler:

— Ne olursa olsun! İstiyorum, kendim için istiyorum. Birkaç gün de olsa... Görmek, bir kez olsun bileğindeki o küçük boğumu görmek istiyorum, o sahnedeki gibi, masadaki gibi. Bir gün için de olsa!

Üç nokta: O, ben ve masanın üzerinde, tombik boğumuyla küçük bir yumruk...

Küçükken bir keresinde bizi akümülatör kulesine götürdüklerini anımsıyorum. Kulenin en tepesinde cam korkuluklardan sarkıp aşağıya bakmıştım; insanlar noktacıklar gibi görünüyorlardı ve yüreğim tatlı tatlı çarpıyordu: "Yapsam mı?" Ama bu düşünce korkuluklara daha da sıkı tutunmama yol açmıştı; şimdiyse, dosdoğru aşağıya atlamaktaydım.

—İstiyorsunuz demek? Ne olacağının tamamen bilincinde olmanıza rağmen...

Güneşle karşı karşıyaymış gibi yumulmuş gözler. Islak, ışıl ışıl bir gülüş.

— Evet! Evet istiyorum!

Notların arasından pembe kuponu — öbürünün kuponunu — çıkardım, aşağıya, nöbetçiye koştum. O-90 elimden tuttu, bağırarak bir şeyler söyledi, ama ne dediğini ancak sonradan, döndüğümde anladım.

Yatağın ucunda oturuyordu ve ellerini dizlerinin arasına sıkıştırmıştı.

— Bu... bu onun kuponu mu?

— Ne fark eder ki. Ama evet, onun.

Bir şey çatırdadı. Büyük olasılıkla yalnızca O-90 kımıldamıştı. Oturuyor, elleri kucağında, susuyordu.

— Peki? Haydi o zaman... –Kolunu sert biçimde kavradım, bileği tam bebeklerde tombul boğumun olduğu yerden kızardı (yarına moraracak).

Bu son. Sonra ışık kapandı, düşünceler söndü, karanlık ve kıvılcımlar... bense korkuluktan aşağıya...

KAYIT 20.

Plan: Boşalım. Fikirlerin Malzemesi. Sıfır Uçurumu.

Boşalım... En uygun tarif bu. Şimdi görüyorum, olanlar tıpkı bir elektrik boşalımı gibiydi. Son günlerimin temposunda yaşamım giderek daha kuru, daha hızlı, yüksek gerilimli bir hal aldı. Kutuplar giderek yakınlaşıyor; kuru bir çıtırtı, bir milim daha ilerliyor, bir patlama, ardından sessizlik.

İçim şimdi çok sessiz ve ıssız; evde herkesin çekip gittiği, ağrılarınla bir başına kaldığın ve düşüncelerinin metalik tıkırtılarını netlikle duyabildiğin anlardaki gibi.

Belki de bu "boşalım" beni nihayet eziyet verici "ruhumdan" kurtarmıştır da yeniden biz hepimiz nasılsak öyle olmuşumdur. En azından şimdi hiç acı duymadan O-90'ı Küp'ün basamakları üzerinde, Gaz Çanı'nda düşünebiliyorum. Operasyon Odası'ndayken benim adımı verecek olursa da versin: Son anımda, Velinimet'in kahredici elini imanla ve minnettarlıkla öperim. Tek Devlet'le ilişkimde ceza alma hakkım var ve bu hakkımı çöpe atacak değilim. Bizlerden, numaralardan kimse bu yegâne –ve en değerli– haktan vazgeçemez, vazgeçmemeli de.

...Sessizlik; düşünceler metalik netlikte tıkırdıyor; gizemli bir aero beni en sevdiğim soyutlamaların lacivert göklerine

çıkarıyor. Ve burada tertemiz, seyrek atmosferde, "gerçek hak" üzerine yargılarının –tıpkı küçük patlağından hava kaçıran bir lastik gibi– sönüp gittiğini görüyorum. Bunun yalnızca ve yalnızca eskilerden, onların "hak" üzerine fikirlerinden kalan bir boş inanç olduğunu fark ediyorum.

Bir kilden balçıktan yapılma fikirler vardır, bir de altından ya da bizim paha biçilmez camımızdan yontulmuş, daimi fikirler. Bir fikrin malzemesini belirleyebilmek için, güçlü etki gösterecek bir damla asidi üzerine damlatmak yeterlidir; böyle bir asidi eskiler biliyordu: *reductio ad finem*. Eskiler sanırım böyle adlandırıyorlardı; ama bu zehirden öylesine korkuyorlardı ki lacivert bir hiçlik yerine başka herhangi bir göğe, kilden de olsa, oyuncak da olsa başka bir göğe bakmayı tercih ediyorlardı. Biz ise –Velinimet sayesinde– yetişkin olduk, artık oyuncaklara gereksinmemiz yok.

Bu asidi "hak" fikrine damlatalım bakalım. Eskilerde en yetişkin kimseler bile şunu bilirlerdi: Hakkın kaynağı, güçtür; hak, gücün bir fonksiyonudur. Öyleyse, terazinin iki kefesinden birine bir gram koyuyorsunuz, öbürüne bir ton; birinde "ben" öbüründe "Biz", yani Tek Devlet. Çok açık değil mi? Devlet karşısında bir "hakkım" olabileceğini kabul etmek ile bir gramın bir tona eşit olduğunu kabul etmek bir ve aynı şeydir. Buradan da şöyle bir bölüşüm çıkar: Bir tonun payına haklar düşer, bir gramın payına ise görevler; hiçlikten yüceliğe giden doğal yol, ayrı bir gram olduğunu unutmak ve kendini bir tonun milyonlarca parçasından biri gibi hissetmektir.

Siz gürbüz, al yanaklı Venüslüler, siz demirciler gibi eli yüzü isli Uranüslüler, içinde bulunduğum şu lacivert sessizlikte homurtularınızı işitiyorum. Ama şunu anlayın: Yüce olan her şey basittir; anlayın artık: Yalnızca aritmetiğin dört işlemi sarsılmaz ve değişmezdir. Ve ancak bu dört işlem üzerine bina edilmiş bir moral sistem yüce, sarsılmaz ve değişmez olabilir. Bu, bilgeliğin son noktasıdır, insanlığın yüzyıllar

boyunca kan ter içinde, tepişerek, homurdanarak tırmandığı piramidin zirvesidir. Bu zirveden bakınca, aşağıda, bize yabani atalarımızdan kalmış işe yaramaz kurtçuklar hâlâ kımıl kımıl kaynaşmaktadır; bu zirveden bakınca hepsi bir ve aynıdır: Gayrimeşru annelik de –O-90– cinayet işlemek de, o kaçık gibi Tek Devlet'e şiir sıkacak cüreti göstermek de; dolayısıyla onlar hakkında verilecek hüküm de aynıdır: Erken ölüm. En ilahi adalet budur; henüz tarihin şafağının pembe, naif ışıklarıyla aydınlanan, daha taştan evlerde oturan insanlar bile bunun özlemini çekiyordu: Onların Tanrısı Kilise'yi tahkir edeni de, katili de aynı şekilde cezalandırmaktaydı.

Siz ey Uranüslüler, ta eski çağlarda yakarak cezalandıracak bilgeliğe erişebilmiş İspanyollar gibi sert ve kara Uranüslüler, susuyorsunuz; bu susmanızdan anlıyorum ki, bana katılıyorsunuz. Ama pembe Venüslüler, sizden hâlâ işkenceler, idamlar, barbar devirlere dönüş lafları duyuyorum. Canlarım benim: Sizin için üzülüyorum, sizler felsefi ve matematik düşünme yeteneğine sahip değilsiniz.

İnsanlık tarihi yukarı doğru daireler çizerek hareket eder, bir aero gibi. Daireler farklı farklıdır, kimi zaman altından kimi zaman kandan olur, ama hepsi de eninde sonunda aynı şekilde 360 dereceye bölünür. Yani sıfırdan başlar, ilerler: 10, 20, 200, 360 derece derken yeniden sıfırdadır. Evet, yine sıfıra döndük, doğru. Ama benim matematik düşünen aklım için apaçık: Bu bütünüyle başka bir sıfır, yepyeni. Sıfırdan sağa doğru yola çıktık, sıfıra soldan vardık; dolayısıyla, artı sıfır yerine eksi sıfırdayız. Anlıyor musunuz şimdi?

Bu Sıfır bana ketum, heybetli, bir bıçak gibi darve keskin bir uçurum olarak görünüyor. En yırtıcı, galiz karanlıkta, soluğumuzu tuta tuta Sıfır Uçurumu'nun zifiri gece sahilinden açıldık. Biz Kolomb'lar olarak yüzyıllar boyu kürek çektik de çektik, çektik de çektik, yerkürenin etrafını dolaştık ve nihayet, hurra! Selam atışı, herkes güverteye: Karşımızda Sıfır Uçurumu'nun öbür, o ana dek hiç bilinmeyen, Tek Dev-

let'in buzul ışıltısıyla aydınlanan tarafı duruyordu; masmavi bir kütle, güneş ve gökkuşağı pırıltıları, yüzlerce güneş ve milyarlarca gökkuşağı...

Sıfır Uçurumu'nun öbür yakasıyla aramızda yalnızca bıçak sırtı mesafe varsa ne olmuş? Bu bıçak, insanlığın yarattığı en sağlam, en ölümsüz, en dâhice şeydi. O bir giyotindi, bütün düğümleri çözecek evrensel bir aletti ve bıçağın keskin ucunda bir paradokslar yolu uzanmaktaydı — korkusuz bir akla yaraşır yegâne yol...

KAYIT 21.

Plan: Yazarın Yükümlülüğü. Buz Kabarıyor. En Zor Aşk.

Dün onun günüydü ve yine gelmedi; onun yerine yine belli belirsiz ifadelerle dolu, hiçbir şeyi açıklamayan notu elime geçti. Ama sakindim, tümüyle sakin. Tamı tamına notunda istediği gibi hareket ediyorsam, güvenliğe onun kuponunu verip sonra perdeleri indirerek odamda tek başına oturuyorsam, bu herhalde onun isteklerine karşı gelecek gücüm olmadığından değil. Gülerim buna! Elbette hayır. Nedeni çok basit: Perdeleri indirince etrafımda yüzlerine plaster sargı bezi gülümsemelerini yapıştırmış herkesten koptuğumda, bu sayfaları rahat rahat yazabiliyorum; birincisi bu. İkincisi ise, onu, I'yı kaybedersem, onunla, bütün bilinmeyenleri (o gardırop, geçici ölümüm ve diğer olayları) açacak yegâne anahtarı da kaybetmekten korkuyorum. Sırf bu satırların yazarı olmamdan ötürü o olayları açıklığa kavuşturmayı artık bir yükümlülük saymaktayım; ama insanın genel olarak bilinmeyen her şeyle organik bir düşmanlık içinde bulunduğunu da söylemeye gerek yok elbet; *homo sapiens*, ancak gramerinde soru işaretleri kalmadığında, yalnızca ünlemler, virgüller ve noktalar kullanır olduğunda tam anlamıyla insanlaşacak.

Dolayısıyla, yalnızca ve yalnızca kendime biçtiğim yazarlık yükümlülüğünün yönlendirmesiyle, bugün saat 16.00'da aero'yu aldım ve yine Kadim Konak'a gittim. Karşıdan güçlü bir rüzgâr esiyordu. Aero, hava akımlarını güçlükle yarıp geçiyor, görünmez dallar birer kamçı gibi ıslıklarla şaklıyordu. Kent aşağıdaydı, her şey sanki buz mavisi kütlelerden yapılmış gibi görünüyordu. Derken aniden bir bulut; karaltısı aşağıda hızla yayılıyor; buz, kurşuni bir renge bürünüyor, kabarıyor; hani bahar olunca, kıyıda durup beklersin: Kütle ha çatırdadı ha çatırdayacak, çözülmeye, bükülmeye, akmaya başlayacaktır; dakikalar geçer de geçer, ama buz hâlâ öylece durmaktadır; bu kez sen içten içe kabarmaya başlarsın, yüreğin giderek daha huzursuz, daha sıklıkla atmaya başlar (sahi, neden mi bunları yazıyorum, bu tuhaf duygular nereden mi çıkıyor? Şu en saydam, en dayanıklı kristali, ömrümüzü kırıp geçecek bir buzkıran yok da ondan...).

Kadim Konak'ın girişinde kimse yoktu. Çevresini dolandım ve kapıcı ihtiyar kadını Yeşil Duvar'ın yanında gördüm: Elini alnına götürerek siperlik yapmış yukarıya bakıyordu. Duvarın üzerinde sivri, kara üçgenler şeklinde birtakım kuşlar: Çığlık çığlığa kendilerini elektrik akımlarından oluşan bir koruyucu bariyere doğru atıyor, sonra geriye püskürtülüp yeniden duvarın üzerinde uçuyorlardı.

Görüyorum: Yüzündeki kara, büzüşmüş kırışıklıklar üzerinde eğri büğrü, telaşlı karaltılar ve bana çabucak bir bakış.

— Kimse, kimse yok burada! Evet evet! Girmek lüzumsuz. Evet...

Neden lüzumsuz olsun? Hem bu tuhaf tavır, bana birinin gölgesiymişim gibi davranmak da nereden çıktı? Öyle ya, belki de sizler hepiniz benim gölgelerimsiniz. Bu sayfaları sizinle doldurmasaydım ne olacaktı? Daha düne kadar dört köşeli bembeyaz birer çöldü bunlar. Ben olmasam satır de-

nen şu dar patikalarda peşimden sürüklediğim okurlar sizi görebilirler miydi?

Tüm bunları elbette ona söylemedim; deneyimlerimden biliyorum: Yapılabilecek en büyük eziyet, bir insanın içine, gerçek olduğuna –başka herhangi bir gerçek değil, üç boyutlu bir gerçek olduğuna– ilişkin kuşku tohumları ekmektir. Yalnızca soğuk bir sesle ona işinin kapıyı açmak olduğunu belirttim, o da beni kapıdan buyur etti.

Issız. Sessiz. Rüzgâr, orada, duvarların ardında kalmıştı, tıpkı omuz omuza, ikimiz bir olmuş aşağıdan, koridorlardan çıktığımız günkü gibi uzaktaydı. Böyle bir şey gerçekten olduysa tabii. Birtakım taştan kemerlerin altından geçiyordum ve ayak seslerim rutubetli kubbelerden sekip ardıma düşüyorlardı, sanki ensemde biri beni her adımda takip ediyordu. Sivilceler gibi duran kırmızı kerpiçleriyle sarı duvarlar, kare pencerelerden oluşan kara gözlüklerinin ardından beni dikizliyorlar, ben ambarların ezgiyle gıcırdayan kapılarını açar, köşe bucak didik didik aranırken hep beni gözetliyorlardı. Çitin kapısı ve boş bir alan: İki Yüzyıl Savaşları anıtı. Yerden yükselen cavlak, taştan kaburgalar, sapsarı dişlerini gösteren duvarlar, dikey borularıyla eski bir ocak, duvar üzerine saçılmış sarı ve kızıl tuğlalar arasında ilelebet taşlaşmış bir gemi.

Bir an aynı sarı dişleri bir yerlerde daha gördüm gibi geldi –ama bulanık bir yerlerde, derinlerde, yoğun bir su tabakasının altındaydı sanki– ve aramaya koyuldum. Çukurlara yuvarlanıyor, taşlara takılıp tökezliyor; paslı pençelerce ünifimden yakalanıyordum; tuzlu, yakıcı ter damlaları alnımdan aşağıya, gözlerime doğru süzülüyordu...

Yoktu işte yok! O gün aşağıda koridorlardan yukarıya çıktığımız yeri bulamıyordum, yok olmuştu. Ama belki de böylesi daha iyiydi. Geriye en büyük olasılık olarak, bütün bunların benim anlamsız "rüyalarımdan" biri olması kalıyordu.

Bitkin, bir tür örümcek ağına, tozlara bulanmış halde, artık çitin kapısını açtım, büyük avluya döndüm. Birden ardımda hışırtılar, ayak sürümeler ve önümde pembe, kanat kulakları, iki büklüm gülüşüyle S.

Gözlerini kıstı, matkaplarıyla içimi oyarken sordu:

— Gezintiye mi çıkmıştınız?

Sustum. Kollarım beni rahatsız etmeye başlamıştı.

— Ne oldu peki, şimdi kendinizi daha iyi hissediyor musunuz?

— Evet, teşekkür ederim size. Sanırım artık normale dönüyorum.

Matkaplarını benden çıkardı, gözlerini yukarıya çevirdi. Kafası geriye yattı, ilk kez âdemelmasını fark ettim. Yukarıda, çok da yüksek olmayan bir mesafede, yaklaşık 50 metrede aero'lar vızıldıyordu. Böyle alçaktan ve yavaş uçmalarından, aşağıya çevrili kara hortum şeklindeki dürbünlerinden bunların Koruyucuların aygıtları olduğunu anlamıştım. Sayıları her zaman olduğunun tersine iki üç tane değil, on ile on iki arasında bir şeydi (ne yazık ki, yaklaşık bir sayıyla yetinmek zorundayım).

— Neden bugün bu kadar çoklar? -diye sorma cüretini kendimde buldum.

— Neden mi? Hmm... Doktorun hakikisi, insanı daha sağlıklıyken, yarın ya da ertesi gün ya da bir hafta sonra hastalanmadan önce iyileştirmeye başlar. Koruyucu bakım işte!

Başıyla selamladı, avludaki taş basamakların üstünde patır patır yürümeye başladı. Sonra döndü ve omuz üstünden seslendi:

— Dikkatli olun!

Tek başıma kalmıştım. Sessiz. Boş. Uzakta, Yeşil Duvar'ın üstünde kuşlar, rüzgâr dört dönüyor. Ne demek istedi bu S bana?

Aero, hava akımları üzerinde hızla süzülüyordu. Aşağılarda bulutların bazen silik bazen koyu gölgeleri, masmavi

kubbeler, buzul camdan küpler; her şey kurşunileşmekte, kabarmakta...

AKŞAM

Notlarımı açtım; amacım şu sayfalara, artık iyice yaklaşan yüce Oybirliği Günü üzerine, kanaatimce yararlı (yani siz okurlara yararlı) birkaç düşünce ekleyebilmekti. Ama gördüm ki, yazamayacağım. Her an rüzgârın kara kanatlarıyla camdan duvarları şamarlayışına kulak kesiliyor, ikide bir etrafıma bakınıyor, bekliyorum. Peki neyi? Onu da bilmiyorum. Ama odamda, tam karşımda o tanıdık, kahverengiye çalan pembe solungaçlar belirince çok mutlu oldum; içtenlikle söylüyorum. Tam karşıma oturdu, dizlerinin arasına girmiş ünif pilesini hanım hanımcık düzeltti ve hızla bana gülücükler yapıştırdı, her bir yarama bir parça. Kendimi mutlu, sımsıkı sarmalanmış hissediyordum.

— Biliyor musunuz, bugün sınıfa gittim (Çocuk Yetiştirme Fabrikası'nda çalışıyor), bir baktım, duvarda bir karikatür. Evet, inanın bana! Beni balık olarak çizmişlerdi. Belki de ben gerçekten de...

— Hayır, hayır, siz, -diye hemen atıldım (yakından bakınca sahiden hiç de solungaça filan benzer bir şey yoktu, benim bütün o solungaç demelerim tamamıyla densizlik).

— Evet, neyse ne, önemi yok. Ama anlıyorsunuz ya, tavrın kendisi. Ben de elbette Koruyucuları çağırdım. Çocukları çok severim ve bence en güç, en yüksek sevgi, acımasızlıktır. Anlıyorsunuz değil mi?

Hem de nasıl! Bunlar benim görüşlerimle o kadar çakışıyordu ki. Dayanamadım ve ona 20'nci kaydımdan bir bölüm okudum: "Sessizlik; düşünceler metalik netlikte tıkırdıyor" cümlesinden başlayarak.

Kahverengiye çalan pembe solungaçların titreyişini hiç bakınama gerek kalmadan görüyordum; giderek bana yak-

laşıyorlardı ve işte ellerimde kuru, sert, hafif hafif batan parmaklar.

— Verin, verin onu bana! Bunu ses kaydına alacağım ve ezberlemeyi bütün çocuklara zorunlu tutacağım. Bunlar sizin Venüslülerinizden çok bize, bizlere gerekli, bugün de, yarın da, ondan sonra da.

Etrafına bakındı, sessizce konuştu:

— İşittiniz mi, diyorlar ki, Oybirliği Günü'nde...

Atıldım:

— Ne, ne diyorlar? Ne olacakmış Oybirliği Günü'nde?

Duvarlar ardında olmanın verdiği dinginlik kaybolmuştu. Bir anda kendimi dışarıya, yukarılara fırlatılmış hissettim; kuvvetli bir rüzgâr damların üzerinde dört dönüyor, yamuk yumuk, kasvetli bulutlar çöktükçe çöküyordu...

U güven verici biçimde omuzlarımdan kavradı, sımsıkı tutuyordu (gerçi şunu da fark ettim: Ben heyecanlandıkça parmaklarındaki kılçıklar da titriyordu).

— Sakin olun tatlım, heyecanlanmayın. Ağızları torba değil ki... Hem sonra, eğer gerek duyarsanız o gün sizin yanınıza gelirim, okuldaki çocukları başka birine bırakır sizinle ilgilenirim; çünkü biliyorsunuz ya, canım, siz de çocuksunuz, size de gerek...

— Hayır, hayır, –diye elimi kolumu sallayarak itiraz ediyordum,– gerek filan değil! Yoksa hep benim gerçekten de çocuk olduğumu, yalnız kalamayacağımı düşünürsünüz... Asla! (Açıkçası, o güne ilişkin başka planların vardı.)

Gülümsedi: Gülümseyişindeki altmetin besbelli şuydu: "Ah ne kadar da dik kafalı bir oğlan!" Sonra oturdu. Gözlerini yumdu. Yine dizlerinin arasına girmiş ünif pilesini utangaç bir tavırla düzeltti. Bu kez başka konuya geçti:

— Sanırım bir karar vermeliyim... Sizin adınıza... Hayır, yalvarırım size beni sıkıştırmayın, daha düşünmem gerek...

Hiç de sıkıştırmamıştım. Ama mutlu olmam gerektiğini ve kendini sunarak bir başkasının son yıllarını taçlandırmaktan daha büyük bir şeref olamayacağını anlıyordum.

...Bütün gece birtakım kanat sesleri; bense yürüyor ve ellerimle başımı kapatıp kanatlardan korunuyorum. Sonra sandalye. Ama sandalye bizim şimdikiler gibi değil, eski tarzda, ahşap. Ayaklarını yokluyorum, bir atı inceler gibi (sağ ön, sol arka, sol ön ve sağ arka), sandalye yatağıma doğru koşuyor, üstüne zıplıyor. Sevişiyorum ahşap sandalyeyle: Hiç rahat değil, can yakıyor.

Çok şaşırtıcı: Şu rüya hastalığını iyileştirecek ya da mantıklı, hatta belki de yararlı kılacak bir çare bulunamaz mı?

KAYIT 22.

Plan: Donakalmış Dalgalar. Her Şey Kusursuzlaşır. Ben Bir Mikrobum.

Düşünün, sahildesiniz: Dalgalar ahenkle kabarıyor; tam yükselmişken birden öylece kalıyor, donuyor. İşte bizim Çizelge'de önceden belirlenmiş gezintimizin de aniden karışması, altüst olduktan sonra donup kalması böyle ürpertici, böyle olağandışı bir olaydı. Kroniklerimize bakılırsa benzer bir olay en son 119 yıl önce yaşanmış; tam gezinti yolunun üstüne, tiz bir ses ve toz duman içinde gökten meteor düşmüş.

Biz de her zamanki gibi, yani Asur savaşçı betimlerindeki halimizle yürüyorduk: Bin tane kafa, hepsinde iki bitişik ve entegre bacak, uzunlamasına iki entegre kol. Bulvarın sonunda, akümülatör kulesinin gözdağı verircesine uğuldadığı noktada bir dörtgen bizi karşılıyor: İki yanında, önünde, ardında silahlı Koruyucular; ortada üç insan var, üniflerinden altın numaraları sökülmüş: Her şey ürpertici biçimde apaçık.

Kulenin tepesindeki devasa kadran, bir surat olmuştu: Bulutların üzerinden eğilmiş, aşağıya saniyeler tükürerek aldırışsızca bekliyordu. Ve saat tam 13.00'ü 6 dakika geçe dörtgende birtakım kıpırdanmalar oldu. Her şey benim tam yanımda gerçekleşiyordu, en ufak ayrıntılar bile gözümün

önündeydi; ince uzun boynunu, şakağında birbirine geçmiş mavi damarları apaçık anımsıyorum: Küçük, bilinmeyen bir dünyanın coğrafi haritasındaki nehirler gibiydiler; o bilinmeyen dünya ise bir gençti. Herhalde sıramızdaki birini fark etti: Ayak parmak uçlarında yükseldi, boynunu uzattı, biraz öyle kaldı. Silahlılardan biri mavi kıvılcımlar saçan elektronik kamçısını gence şak diye vurdu; genç ince ince, köpek yavrusu gibi inledi. Ardından keskin bir şaklama daha, yaklaşık her 2 saniyede bir inleme, bir şaklama, bir inleme.

Önceki gibi Asur ahengiyle yürümeye koyulduk; kıvılcımların çıkardığı zarif zikzaklara bakarken şunları düşündüm: "İnsan toplumunda her şey sınırsızca kusursuzlaşır ve kusursuzlaşmaya zorunludur. Eskiden şu kamçı ne kadar çirkin bir aletti, şimdiyse nasıl bir güzellik..."

Ama o anda, tam hız giderken bir somunun yerinden çıkması gibi, saflarımızdan ince, esnek ve kıvrak bir kadın figürü çığlıkla aramızdan fırladı. "Yeter! Durun!" diyerek dosdoğru dörtgene atıldı. Tıpkı 119 yıl önceki meteor gibiydi: Bütün gezinti o an dondu ve sıramız ayazda aniden buz kesilen dalgaların gri ibikleri gibi kalakaldı.

Bir an ben de herkes gibi kadını yadırgadım: Numarası yoktu, yalnızca insandı, varlığını yalnızca Tek Devlet için utanç vesilesi metafizik bir öz olarak sürdürüyordu. Ama bir hareketiyle –dönerken kalçasını sola eğince– birden şunun ayırdına vardım: Biliyorum, biliyorum, bu kırbaç kadar kıvrak bedeni; gözlerim, dudaklarım, ellerim bu bedeni tanıyor, işte tam o anda tamamıyla emin olmuştum.

Silahlılardan ikisi yolunu kesmek için koşmaya başladı. Şimdi kaldırımın şu berrak, aynamsı noktasındalar, güzergâhları kesişecek, şimdi yakalayacaklar onu... Yüreğim bir yutkundu, durdu ve olur mu olmaz mı, aptalca mı mantıklı mı, hiç düşünmeden o noktaya atıldım...

Dehşetle dört açılmış binlerce gözü üzerimde hissediyordum, ama bu his de içimden kopup çıkan o yabani, kıllı elli

yaratığa daha amansız ve taşkın bir kuvvet veriyor, onun hızına hız katıyordu. Tam iki adım kalmışken, kadın arkasını döndü ki...

Karşımda titreyen, çillerle kaplı bir yüz, kızıl kaşlar... O değil! I-330 değil bu!..

Kudurmuşçasına, yırtıcı bir sevinç. Şöyle bağırmak istiyorum: "İşte burada! Yakalayın şunu!" Ama tek duyduğum kendi kendime fısıldayışlarım. Omzumda ağır bir el, beni tutuyor, götürmeye başlıyorlar, onlara açıklamaya çalışıyorum...

— Dinleyin beni, anlamalısınız, ben sanmıştım ki o...

Ama kendimi, bütün hastalığımı, şu satırlara yazdıklarımı açıklamak ne mümkün! Sonunda susuyorum, uysal uysal gidiyorum... Rüzgârın ani bir darbesiyle dalından kopan bir yaprak aşağıya uysalca düşerken bile nasıl her komşu dala budağa takılır, tersyüz olursa, ben de öyle, çıt çıkarmayan küre kafaların her birine, duvarların oluşturduğu buzul saydamlığa, akümülatör kulesinin bulutlara gömülü mavi ibresine takılıp gidiyordum.

Kör kalın bir perde bütün bu muhteşem dünyayı benden sonsuza dek ayıracaktı ki ne göreyim: Az ötede, pembe kanat kollarını açmış, tanıdık, görkemli bir kafa kaldırımdaki yansımada süzülüp gelmekteydi. Tanıdık, ruhsuz bir ses:

— Numara D-503'ün hasta olduğuna ve duygularını düzenleyecek durumda bulunmadığına tanıklık etmeyi görev bilirim. Ve eminim, kendisi doğal bir öfkeye kapılıp...

— Evet, evet, --diye sarıldım.– Hatta bağırmıştım, yakalayın onu diye!

Ardımda, omuzlarının arkasından:

— Hiç de bağırmadınız.

— Evet, ama istedim. Velinimet'e yemin olsun ki, istedim.

Bir an gri, soğuk matkap gözlerle içimi oydu. Tanıdık kafa söylediklerimin (aşağı yukarı) gerçek olduğunu mu

gördü, yoksa beni yine tam zamanında kurtarmak gibi gizli bir emeli mi vardı bilmiyorum, ama çıkarıp küçük bir not yazarak beni tutanlardan birine verdi: İşte yine özgürdüm, yani daha doğrusu yine muntazam, uçsuz bucaksız, Asur sıralarına bağlanmıştım.

Dörtgen, üzerindeki çilli yüz ile coğrafi harita gibi mavi damarlı şakak da köşenin ardında kayboldular, ilelebet. Biz ise yürüyorduk — bir milyon kafadan oluşan tek bir gövde ve her birimizde itaatin verdiği; belki de moleküllerin, atomların, fagositlerin duyduğu türden bir mutluluk. Eski dünyada bunu (çok çok kusurlu olsalar da) bizim yegâne atalarımız olan Hıristiyanlar iyi anlamışlardı: İtaat bir fazilettir, dik başlılık ise ahlaksızlık; "BİZ" Tanrıdandır, "BEN" ise şeytandan.

Bana gelince, ben herkesle aynı adımı atıyorsam da herkesten ayrıydım. Sanki üzerinden eski devirlerin demirden treni geçmiş bir köprü gibiydim, yaşadığım sarsıntıdan dolayı hâlâ titriyordum. Kendimi duyuyordum. Oysa ancak iltihaplı bir göz, kesilmiş bir parmak, ağrıyan bir diş kendini duyar, kendi bireyselliğinin bilincine varır; sağlıklı bir göz, parmak, diş ise hiç yok gibidir. Açık değil mi, birey bilinci yalnızca ve yalnızca bir hastalıktır.

Ben belki de artık çalışkan, mikropları (mavi şakaklı ve çilli mikropları) güzel güzel yutan bir fagosit değilim; tam tersi, belki de bir mikrobum; belki de içimizde tıpkı benim gibi fagosit taklidi yapan binlercesi var.

Ya bugünkü, aslında pek önemli olmayan olay, bütün bu yaşananlar, yalnızca bir başlangıçsa? Sonsuzluğun cam cennetimize gönderdiği alev alev yanan, gürüldeyen göktaşları sürüsünden ilk meteorsa?

KAYIT 23.

Plan: Çiçekler. Kristalin Eriyişi. Keşke.

Yalnızca yüzyılda bir açan çiçekler vardır derler. Neden bin yılda bir, on bin yılda bir açan çiçekler de olmasın? Belki de bugüne dek bunu bilmememizin nedeni, bin yılda birin tam da bugüne denk gelmiş olmasıdır.

İşte bugün, keyifli mi keyifli, başım bir hoş, merdivenlerden nöbetçiye inerken, baktığım her yerde binlerce yıllık tomurcuklar usulca patlıyordu; koltuklar, pabuçlar, altın plakalar, elektrikli lambalar, birisinin kapkara gür kaşları, kemerlerin yontma sütunları, basamaklara düşürülmüş bir mendil, nöbetçinin masası, masada zarif, kahverengi, çilli yanaklarıyla U... Her şey olağandışı, yeni, zarif, pembe ve ıslaktı.

U benim pembe kuponumu aldı, başının hemen üzerinde –cam duvarın ardında– ay görünmez bir daldan sarkmaktaydı, masmaviydi, mis kokuluydu. İçim içime sığmıyordu, parmağımla ayı işaret ettim:

— Ay, görüyorsunuz, değil mi?

U bir bana baktı, sonra da kuponda yazılı numaraya; bense onun büyüleyici iffetini dışa vuran bilindik hareketine bakıyordum: Dizlerinin arasına girmiş ünif pilesini düzeltiyordu.

— Siz, tatlım, normal değilsiniz, hasta görünüyorsunuz... E çünkü normal olmamak ile hasta olmak aynı şey. Kendinizi öldürüyorsunuz ve bunu size kimse söylemiyor, kimse.

Buradaki "kimse" elbette kupon üzerindeki numaraya denk düşüyordu: I-330. Ne tatlısınız, ne harikasınız U! Elbette haklısınız, akıl sağlığım pek yerinde sayılmaz, hastayım; bende ruh varmış, mikrobum ben. Ama çiçek açmak da hastalık değil midir? Tomurcuğun patlarken canı yanmıyor mudur? Peki hiç düşünmediniz mi, spermatozoidin de mikropların en korkuncu olduğunu?

Yukarıya çıktım, odamdaydım. Koltuğun geniş çanağı üzerinde I-330. Hemen yerlere kapandım, ayaklarına sarıldım; kafam dizlerindeydi, tek söz etmiyorduk. Sessizlik, nabız atışı... Şöyleyiz: Ben bir kristalim ve eriyerek ona, I'ya karışıyorum. Beni uzamda sınırlayan o cilalanmış kenarların nasıl da çözünüp gitmekte olduğunu apaçık duyumsuyorum; onun dizlerinde yok oluyorum, eriyorum, küçülüyor, küçülüyorum; aynı anda da daha da genişliyor, büyüyor, ele avuca sığmaz oluyorum. Çünkü o, kendisi değil, o Kâinat. Ve işte bir saniyeliğine, ben ve yatağın yanında mutlulukla dolup taşan bu koltuk tek beden oluyoruz: Kadim Konak kapısında muhteşem gülümsemesiyle duran ihtiyar kadın, Yeşil Duvar ardındaki yabani orman, ihtiyar bir kadın gibi uyuklayan gümüş karası birtakım harabeler, tam şu anda, sanırım çok uzak olmayan bir yerlerde çarpan kapı; hepsi benim içimde, hepsi benimle birlikte nabız atışlarımı dinliyor, bu asude saniyenin içinden hızla geçip gidiyor...

Anlamsız, dolaşık, boğuk sözcüklerle ona açıklamaya çalıştım; ben bir kristalim de, işte benim içimde bir kapı var da, işte mutlu bir koltuk gibi hissediyorum da. Ama ağzımdan öyle saçmalıklar dökülüyordu ki, kestim, utanmıştım. Birden tekrar başladım:

— Sevgili I, affet beni! Hiç anlamıyorum, ne aptalca şeyler söylüyorum...

— Aptalca olduğunu nereden çıkarıyorsun, fena mı? Yüzyıllar boyu aklı yüceltip besledikleri gibi insanın aptallığını da besleselerdi, belki ondan da olağanüstü değerli bir şeyler çıkabilirdi.

— Doğru... (Bana haklı gelmişti; o an nasıl haklı gelmeyebilirdi ki?)

— Ve yaptığın bir aptallık için, dün gezinti sırasında yaptığın aptallık için artık seni çok, ama çok daha fazla seviyorum.

— Ama peki neden bana acı çektirdin, neden gelmedin, neden kuponlarını yolladın, neden zorladın beni o şeye...

— Belki de seni sınamam gerekmiştir? Belki de istediğim her şeyi yapıp yapmayacağını, her şeyinle benim olup olmadığını bilmem gerekmiştir?

— Öyleyim, hem de her şeyimle!

Yüzümü –her şeyimi– avuçlarının içine aldı, kafamı kaldırdı:

— Peki sizin şu "her erdemli numaranın yükümlülükleri" ne olacak? Ne diyorsun?

Tatlı, keskin, bembeyaz dişler; o gülümseyiş. Koltuğun geniş çanağı üzerinde bir arı gibi: İğnesi de var, balı da.

Evet, yükümlülükler ya... Son notlarımı şöyle bir hatırımdan geçiriyorum: Gerçekten de, aklıma bile gelmemiş yükümlülükler...

Susuyordum. Kendimden geçmiş (ve muhtemelen budala gibi) gülümsüyordum; gözbebeklerine bakıyor, birinden diğerine geçip duruyor, ikisinde de kendimi görüyordum: Ufacık, milimetrik boyutlardaydım ve o ufacık, rengârenk dehlizlere hapsolmuştum. Sonra yeniden –arılar– dudaklar, çiçek açmanın tatlı sızısı...

Her birimizde, yani biz numaralarda, görünmez, sessiz sessiz tıklayan bir metronom vardır ve bizler, saate bile bakmadan zamanı en fazla 5 dakika sapınayla bilebiliriz. Ama o anda içimdeki metronom da durmuştu, geçen süreyi bilemi-

yordum; telaşla yastığın altından saat plakasını çıkardım...

Velinimet'e şükür: Daha yirmi dakika vardı! Ama dakikalar küçülüp ufalmış, gülünç gülünç koşuşturuyorlardı ve ona her şeyi, kendimle ilgili her şeyi anlatmam gerekiyordu: O-90'ın mektubunu, ona bebek verdiğim berbat geceyi; nedense kendi çocukluk yıllarımı, matematikçi Plyapa'yı, $\sqrt{-1}$'i, Oybirliği kutlamalarına ilk gidişimi, öyle bir günde ünifimin üzerinde mürekkep lekesi görünce nasıl da ağladığımı.

I kafasını kaldırdı, dirseklerine dayandı. Dudaklarının kenarlarında iki uzun, keskin çizgi ve kalkmış kaşlarının oluşturduğu karanlık köşe: Bir haç.

— Belki de o gün, –dedi ve durdu, kaşları daha da kararmıştı. Elimi tuttu, sıkıca kavradı.– Söyle bana, beni hiç unutmayacaksın, beni her zaman hatırlayacaksın, değil mi?

— Ama neden? Neden böyle dedin şimdi? I, canım benim?

I susuyordu ve gözleri artık beni es geçiyor, delip geçerek uzaklara bakıyordu. Birden rüzgârın devasa kanatlarıyla camı şamarlayışını duydum (elbette bu sürekli oluyordu, ama ancak o an duymuştum), nedense Yeşil Duvar'ın üstünde tiz çığlıklar atan kuşlar aklıma gelmişti.

I başını şöyle bir silkeledi, kafasının içinden bir şeyi söküp attı. Bir kez daha bir saniyeliğine bana her yanıyla dokundu, tıpkı bir aero'nun tamamen inmeden hemen önce bir saniyeliğine yere dokunup kalkması gibi.

— Neyse, çoraplarım! Çabuk!

Çorapları masama atılmıştı, açık duran kayıtlarının –193'üncü sayfanın– üzerindeydi. O telaşla kayıtlarımı da karıştırdım, sayfalar dört bir yana dağıldı; bir daha da sıraya koymam olanaksız; ama daha önemlisi, yapabilsem bile, hiçbir zaman gerçek bir sıra olamayacaktır bu; ne yapsam birtakım fazlalıklar, boşluklar, iks'ler kalacaktır.

— Yapamıyorum ben, –dedim.– Sen, işte burada, yanımdasın, ama aynı zamanda kadim, nüfuz edilmez bir duvarın

ardında gibisin: Duvarın ardından hışırtılar, sesler duyuyorum, ama sözcükleri seçemiyorum, öte yanda ne var bilemiyorum. Böyle yapamayacağım. Her zaman benden sakladığın bir şey var, hiç bana açıklamadın Kadim Konak'tayken nereye düştüğümü, o koridorların ne olduğunu, orada o doktorun ne aradığını; yoksa bunların hiçbiri olmadı mı?

I elini omzuma koydu, gözlerimden ağır ağır derinlerime inmeye başladı.

— Hepsini öğrenmek istiyor musun?

— İstiyorum. Zorundayım.

— Peki her zaman, sonuna dek, seni nereye götürürsem götüreyim ardımdan gelmekten korkmayacağına söz veriyor musun?

— Evet, nereye olursa!

— Güzel. Ben de sana söz veriyorum, şenlik bittiğinde, keşke... Ah evet: Şu sizin İntegral, hep sormayı unutuyorum, çok işi kalmadı, değil mi?

— Hayır. Ama neden "keşke" dedin? Yine mi? Nedir "keşke"?

I (çoktan kapının eşiğindeydi):

— Kendin göreceksin.

Yalnız kalmıştım. Ondan geriye kalan tek şey, zar zor duyulan hoş bir kokuydu, Duvar'ın ardındaki birtakım çiçeklerin tatlı, kuru, sarı tozlarına benziyordu. Dahası: Soru işareti kancalarını iyice içime saplamıştı; eskilerde balık avlarken kullanılan olta iğneleri gibi (Tarihöncesi Devir Müzesi'nden biliyorum).

...Durup dururken nereden çıkardı İntegral'i şimdi?

KAYIT 24.

Plan: Fonksiyonun Limiti. Paskalya. Her Şeyi Karalamak.

Aşırı devir yapmaya zorlanmış bir makine gibiyim; mil yatakları iyice kızışmış durumda, ergiyen metal bir dakika sonra damlamaya başlayacak ve her şey mahvolup gidecek! Haydi çabuk, soğuk su getirin, mantık getirin! Kova kova su döküyorum, ama mantık kızgın yatakların üzerine değdiği gibi fosluyor, ele avuca gelmez beyaz buharlar halinde havaya karışıyor.

Tamam, şu apaçık: Fonksiyonların gerçek değerini saptamak için limitlerini almak gerekir. Şurası da apaçık: Dünkü o "Kâinat'ta eriyip gitme" saçmalığı, limiti alındığında ölüm anlamına geliyor. Çünkü ölüm, Kâinat'ta nihai olarak eriyip gitmem demek. Buradan da şu çıkar; eğer aşka "A" ve ölüme de "Ö" dersek, A=f(Ö) olur, yani aşk ile ölüm...

Evet, kesinlikle bu böyle. Bu nedenle I'dan korkuyorum, onunla mücadele içindeyim, istemiyorum. Ama neden içimde bu "istemiyorum" yanında bir de "istiyorum" var? İşin korkuncu şu ki, dünkü o asude ölümü canım yine istiyor. İşin korkuncu şu ki, şimdi bile, mantıksal fonksiyonu entegre ettikten ve buna göre I'nın içinde ölümü sakladığını

netleştirdikten sonra bile, hâlâ onu, dudaklarını, ellerini, sinesini, her milimetresini istiyorum...

Yarın, Oybirliği Günü. Elbette o da gelecek ve onu göreceğim, ama yalnızca uzaktan. I'yı uzaktan görmekten büyük acı duyacağım, çünkü ona ihtiyacım var; o beni karşı konulmaz biçimde kendine doğru çekiyor, onunla olmak, onun ellerini, omuzlarını, saçlarını... Ama bu acıyı bile istiyorum, varsın olsun.

Yüce Velinimet! Ne absürt bir şey acıyı arzulamak. Oysa kim bilmez, bir negatif birim olarak acı, mutluluk adını verdiğimiz toplamı eksiltir. Dolayısıyla da... Öyle işte, "dolayısıyla" filan yok. Yalın. Çıplak.

AKŞAM

Evlerin cam duvarlarının ardı rüzgârlı, kanı kaynatan bir pembelik, tekinsiz bir günbatımı. Bu pembelik gözüme girmesin diye koltuğu çeviriyorum; kayıtlarıma göz gezdirirken fark ediyorum: Yine unutmuşum kendim için değil, sizler için yazdığımı; hem sevdiğim hem acıdığım, hâlâ aşağılarda bir yerlerdeki uzak yüzyıllarda sürünen siz meçhuller için.

İşte size Oybirliği Günü, o kutlu gün hakkında biraz bilgi. Bu günü her zaman, çocukluk yıllarından beri sevmişimdir. Bana öyle geliyor ki, bunun bizim için anlamı, "Paskalya'nın" eskiler için anlamı gibi bir şey. Anımsıyorum bir zamanlar neler yaptığımızı; tam da bu günün arifesinde kendine bir tür saatli takvim hazırlar, geçen her saati neşe içinde karalarsın: Bir saat daha yaklaşmışsındır, bir saat daha az bekleyeceksindir... Açıkçası kimsenin görmeyeceğini bilsem, bugün bile böyle bir takvim yanımda taşır, yarına, onu uzaktan da olsa görmeye ne kadar kaldığını saat saat izlerdim...

(Kaydım kesildi: Yepyeni, daha terziden yeni çıkmış bir ünif getirdiler. Âdet gereği, yarın için hepimize yeni ünifler verirler. Koridorda koşuşturmalar, sevinç ünlemleri, gürültüler.)

Devam ediyorum. Yarın, yıl be yıl aynıyla yinelenen ve her defasında yeni bir heyecan uyandıran her şeyi bir kez daha göreceğim: Kudretli Oy Çanağı ve adanmışlıkla kaldırılan eller. Yarın her yıl yapılan Velinimet seçimleri günü. Yarın sarsılmaz, kale gibi sağlam mutluluğumuzun anahtarını yeniden Velinimet'e teslim edeceğiz.

Elbette bu, eskilerin o dağınık, düzensiz seçimlerine benzemez; söylemesi bile gülünç geliyor, o devirlerde seçimlerin sonucu bile önceden belli değilmiş. Devleti hesapsız kitapsız, rastlantılar üzerine körlemesine bina etmek — nasıl bir saçmalık bu? Ama gelin görün ki, bunu anlamak bile yüzyıllar almış.

Söylemeye gerek yok, bu konuda da diğer her şeyde olduğu gibi rastlantıya, sürprize en ufak yer tanımayız. Dolayısıyla seçimler de daha çok sembolik bir önem taşır: Bizlerin bir bütün, milyonlarca hücrelik tek bir organizma, –eski devirlerdeki İncil'in diliyle– tek bir Kilise olduğumuzu anımsarız. Çünkü Tek Devlet'in tarihi, böyle kutlu bir günde o görkemli uyumu bozmaya yeltenecek tek bir oy çıktığına tanık olmamıştır.

Eskilerin, seçimleri gizli oyla, hırsızlar gibi saklanarak gerçekleştirdiği söyleniyor; hatta bazı tarihçilerimize göre seçim şenliklerinde bile kimliklerini titizlikle gizleyerek boy gösterirlermiş (bunun fantastik ölçüde karanlık bir gösteri olduğunu tahmin ediyorum: Gece, meydan, simsiyah kabanlarına bürünmüş, duvarların dibinden sinsi sinsi yürüyen siluetler; rüzgârda eğilen kızıl alevleriyle meşaleler...). Ne gerek vardı bu kadar gizliliğe, şu güne dek buna açık bir yanıt verilmiş değil: En büyük olasılık, seçimleri gizemli, karanlık, hatta belki de suç niteliğinde birtakım göreneklerle bağlantılandırmış olmaları. Bizimse saklayacak, utanacak bir şeyimiz yok. Seçimleri açık açık, göğsümüzü gere gere, gündüz gözüyle kutluyoruz. Herkesin Velinimet'e oy verdiğini görebiliyorum, herkes de benim Velinimet'e oy verdiği-

mi görebiliyor — "herkes" ile "ben" tek bir "BİZ" olduktan sonra başka türlüsü olanaklı mı zaten? Eskilerin hırsızlar gibi korka saklana yapılan "gizli" seçimleri yanında bu ne kadar da soylu, içten, yüksek duruyor. Ayrıca: Ne kadar da amaca uygun. Hem, gerçi varsayılamaz bile ya, diyelim her zamanki tekseslilığimizi bozan bir çatlak ses çıktı; görünmez Koruyucular burada, aramızda durur: Kafası karışan numaraları anında saptayıp onları daha fazla yanlış adım atmaktan, Tek Devlet'i de onlardan hemen kurtarabilirler. Bitirmeden önce son bir konu...

Duvarın ardında, sol tarafta: Gardırobun aynalı kapısının önünde bir kadın alelacele ünifinin düğmelerini çözmekte. Bir iki saniye sonra, belli belirsiz: Dudaklar, iki dik, pembe tomurcuk. Derken perde iniyor, dün yaşananlar aniden içimi kaplıyor; şu "bitirmeden önce son bir konu" neydi, artık bilmiyorum da anlatmak istemiyorum da, istemiyorum! Tek istediğim, I. Her an, her dakika her zaman yanımda bulunmasını, yalnızca benimle olmasını istiyorum. Şu Oybirliği üzerine yazdıklarım da gereksiz şeyler, hepsini karalamak geliyor içimden, yırtıp atmak. Çünkü biliyorum (isterse küfür sayılsın, ama gerçek bu) tek kutlama, tek şölen, onunla yan yana, omuz omuza olduğumuz zamandır. O yanımda yoksa yarınki güneş yalnızca teneke bir daire, gökyüzü de maviye boyanmış bir tenekedir ve ben, bense...

Telefonun ahizesini kavradım:

— I, siz misiniz?

— Evet benim. Saat çok geç!

— Belki de henüz o kadar geç değildir. Size bir şey soracaktım da... Yarın benimle olmanızı istiyorum. Sevgili...

"Sevgili" kısmını son derece kısık bir sesle söyledim. Nedense bu sabah hangarda olanlar gözümün önüne geliverdi: Şaka olsun diye yüz tonluk bir çekicin altına bir saat koymuşlardı, çekiç kalktı, yüzümüzde hissettiğimiz hafif bir

esinti ve saatin üzerine yüz tonluk, hafif, yumuşak bir dokunuş.

Duraksama. Orada, I'nın odasında birinin fısıldayışları kulağıma geliyor sanki. Sonra da I'nın sesi:

— Hayır, yapamam. Anlayın artık: Ben kendim... Hayır, olmaz. Neden mi? Yarın görürsünüz.

GECE.

KAYIT 25.

Plan: Göklerden İniş. Tarihteki En Büyük Katastrof. Bilinenin Sonu.

Başlamadan önce herkes ayağa kalktı ve Tek Devlet Marşı –Müzik Fabrikası'nın yüzlerce trompeti ile milyonlarca insanın sesi eşliğinde– başlarımızın üzerinde şanlı, aheste bir bayrak gibi dalgalanmaya başladı; o an her şeyi unutmuştum: Bugünkü kutlama için I'nın dün söylediği tedirgin edici şeyi, hatta sanırım I'nın kendisini bile. Bir anda, ünifindeki küçücük, anca kendisinin fark edebileceği leke yüzünden ağlayan, bir zamanların o ufak oğlanı olmuştum. Varsın üzerimdeki temizlenemez lekeleri etrafımda kimse görmüyor olsun, ben biliyorum suçlu olduğumu, bu alnı ak yüzü pak insanlar arasında yerimin olmadığını. Ah, o an çıksam ve böğüre böğüre haykırsam hakkımdaki her şeyi. Bu sonum olacaksa da olsun –olsun!– yeter ki bir saniyeliğine kendimi saf, tasasız, şu çocuksu mavilikteki gök gibi hissedeyim.

Bütün gözler yukarıya, oraya bakıyordu: Sabahın tertemiz, henüz geceden kalan gözyaşlarıyla nemli semalarında, zar zor seçilen bir leke göründü, kâh kararıyor kâh ışıklarla bezeniyordu. O idi bu, göklerden bize doğru inmekteydi; aero'sunda yeni bir Yehova'ydı, eski devirlerdeki Yehova gibi bilge, hem sevecen hem acımasız. O her saniye bize daha da

yakınlaşırken milyonlarca yürek de O'nu selamlamak için göklere yükseliyordu. İşte artık bizi görüyordu. Ben de zihnimde onunla birlikte göklerden aşağıları gözlemliyordum: İnce, mavi noktacıklarla belirtilmiş, aynı merkeze bakan daireler halinde tribünler, neredeyse bir örümcek ağının daireleri gibi; her biri üzerinde mikroskobik güneşlerin ışıldayışı (plakaların parıltısıydı bunlar); birazdan da tam merkezde beyaz, bilge Örümcek parıldayacaktı: Ellerimizi kollarımızı esirgeyici mutluluk ağlarıyla bağlamış, beyaz giysileri içindeki Velinimet.

Nihayet göklerden O'nun ulu inişi sona erdi, marş çalan bakır enstrümanlar sustu, herkes oturdu ve o anda anladım: Gerçekten de en ince örümcek ağı iyice gerilmiş titremekteydi, neredeyse kopacak ve olanaksız bir şey ortaya çıkacaktı.

Hafifçe kalkıp etrafıma bakındım ve her bir yüzü tek tek gezen sevecen, telaşlı gözlerle karşılaştım. Bir tanesi kolunu kaldırmış, hafif bir parmak hareketiyle bir başkasına işaret veriyordu. Öteki de yanıt olarak parmaklarıyla sinyal verdi. Ve yine... Anlamıştım: Bunlar Koruyuculardı. Anlamıştım: Bir şeyden dolayı telaşlanmışlardı; ağ gerilmişti, titremekteydi. İçimde sanki aynı uzun dalgaya ayarlanmış bir alıcı varmış gibi, ben de titremeye başladım.

Sahnede şair, seçime giriş kasidelerini okuyordu, bense tek söz duymuyordum; tek duyduğum, altılı hece sarkacının ölçü salınımları ile her salınımda belirlenmiş bir anın yaklaşmakta olduğu hissiydi. Bir de kişileri –tıpkı sayfalar gibi– tek tek gözden geçiriyor, yine de aradığım o biricik kişiyi göremiyordum; oysa onu hemen bulmak zorundaydım, çünkü sarkaç tıkladı tıklayacaktı, sonra da...

Evet o, o adam bu, hiç kuşku yok. Aşağıda, sahnenin yanında, pembe, kanatsı kulaklar süzülerek hızla geçti, parıldayan cam üzerinde karanlık, iki büklüm, S şeklinde, koşturan bir cismin yansıması göründü; tribünler arasındaki dolambaçlı geçitlerde bir yere doğru gidiyordu.

S ile I-330 — sanki bir nevi iplik var (onların aralarında yani, bence bir iplik her zaman vardı; ne ipliği olduğunu henüz bilmiyorum ama günün birinde onu söküp atacağım). Bakışlarımı ona kilitledim, bir yün yumağı gibi gittikçe gidiyordu, ardı sıra da ipliği. Derken durdu ve işte...

Bir yıldırım çarptı sanki, yüksek voltajlı: Beni delip geçmişti, donakalmıştım. Bizim sırada, hemen hemen 40 derece uzağımda S durdu, eğildi. I-330'u görmüştüm ve yanında da mide bulandırıcı, zenci dudaklarıyla sırıtan R-13'ü.

İlk aklıma gelen hemen oraya koşup I'ya bağırmaktı: "Neden bugün şu adamlasın? Neden benimle olmayı istemedin?" Ama görünmez, esirgeyici bir örümcek ağı ellerimle ayaklarıma dolanmıştı; dişlerimi sıkmış, demir bir külçe gibi oturduğum yere yapışmıştım, gözlerimi bir an olsun oradan ayırmıyordum. Yüreğimdeki keskin, fiziksel acıyı şu anmış gibi hissediyorum; ne düşündüğümü anımsıyorum: "Fiziksel olmayan nedenlerden fiziksel bir acı doğabiliyorsa, apaçık ki..."

Ne yazık ki cümlenin sonu zihnimden kaçıp gitti; tek anımsadığım, "ruh" hakkında bir şeylerin belirip kaybolduğu, içimden anlamsız, eski bir ifadenin geçtiği: "Ruhum çekildi." Kaskatı kesilmiştim: Altılı hece ölçüsü de sustu. Şimdi başlayacak... Ama ne?

Âdetlerimiz beş dakikalık seçim öncesi ara öngörür. Âdetlerimiz seçim öncesi suskunluk öngörür. Ama bu, her zamanki gerçek bir ibadet ve huşu suskunluğu değildi; bu seferki, eskilerde, henüz akümülatör kulelerimizin bilinmediği, yabani gökyüzünün hâlâ zaman zaman "gök gürültüleriyle" kükrediği devirlerdeki gibi bir suskunluktu. Bu sefer, bir gök gürlemesi karşısında eskiler nasıldıysa öyle kalmıştık.

Hava, saydam bir külçe. İnsan soluk alabilmek için ağzını kocaman açmak zorunda hissediyordu. Gerginlikten acıyan kulaklarım kaydediyordu: Arkamda bir yerlerde, fare kemirişi gibi telaşlı birtakım fısıltılar. Hiç gözlerimi kaldırmadan o ikisini, –I ile R'yi– yan yana, omuz omuza görebiliyordum,

bana yabancı –nefret edilesi– gelen kıllı ellerim, dizlerimin üzerinde zangır zangır titremekteydi.

Herkesin elinde saatli plakalar. Bir. İki. Üç... Beş dakika... Sahneden dökme demir, ağır mı ağır bir ses:

— "Kabul" diyenler lütfen elini kaldırsın.

Keşke eskisi gibi O'na, O'nun gözlerine dosdoğru, bütün adanmışlığımla bakabilseydim: "İşte her şeyimle buradayım. Her şeyimle. Al beni!" Ama bu kez cesaret edemiyordum. Güç bela –bütün eklemlerim paslanmışçasına– elimi kaldırabildim.

Kalkan milyonlarca elin hışıltısı. Birisinden "Ah!" diye bir inilti. Bir şeylerin artık başladığını hissetmiştim, bir şeyler süratle yokuş aşağı yuvarlanıyordu ama ne olduğunu anlamıyordum — anlayacak mecalim de yoktu, bakmaya cesaretim de...

— "Ret" diyenler?

Kutlamalarda en kıvanç verici an hep bu olmuştur: Herkes kılını kıpırdatmadan yerinde oturmaya devam eder, Numaraların Numarası'nın esirgeyici boyunduruğu karşısında huşuyla başını eğer. Ama o sırada yeniden bir hışıltı işittim dehşetle: Son derece hafifti, bir iç çekiş gibiydi, ama Tek Devlet Marşı'nı çalan bakır trompetlerden daha iyi duyulmuştu. İnsanın ancak verdiği son soluk bu kadar zor işitilir belki, ama herkesin beti benzi atmıştı; alınlarda soğuk ter damlaları...

Başımı kaldırdım ve...

Saniyenin yüzde biri kadardı, saatin kıl inceliğinde zembereği kadardı. Gördüğüm: Binlerce el yukarı kalktı –"Ret"– ve indi. I'nın bembeyaz, çarpı işaretine dönmüş yüzünü gördüm, elini kaldırdığını da. Gözlerim kararmıştı.

Yine zemberek, duraksama, sessizlik, nabız atışı. Ardından –sanki çılgın bir yönetmenin işareti üzerine– bütün tribünlerde patırtılar, çığlıklar, kaçışırken savrulan üniflerin rüzgârı, şaşkın şaşkın koşuşturan Koruyucuların siluetleri, tam burnumun dibinde birinin havaya kalkmış topuğu,

topuğun yanında birinin yırtılırcasına açılmış, duyulmaz bir çığlık atan ağzı. Nedense bana hepsinden çok batan da oydu: Sanki devasa bir ekrandaymış gibi, sesleri duyulmaksızın çığlıklar atan binlerce ağız.

Ve yine ekrandaymış gibi, epey aşağılarda, bir an gözüme çarpan, O-90'ın rengi atmış dudakları. O-90 geçitteki bir duvara sinmiş öylece duruyor, kollarını çapraz yapmış, karnını koruyordu. Birden yok oldu; ya sürüklendi gitti ya aklımdan çıktı, çünkü...

Artık olaylar ekranda değil, benim içimde, sıkışmış yüreğimde, son hız atan şakaklarımda akıyordu. Kafamın sol üst tarafında, bankta birden R-13 belirdi; tükürükler içinde, kıpkırmızı, kudurmuş haldeydi. Kollarında I vardı, onun da yüzü bembeyaz kesilmiş, ünifi omzundan göğsüne kadar yırtılmıştı ve beyazın üzerinde, kan vardı. I, R-13'ün boynuna sımsıkı sarılmıştı ve R de bir goril gibi mide bulandırıcı, çevik hareketlerle, dev sıçrayışlarla –banktan banka atlayarak– onu yukarılara taşıdı.

Eski devirlerdeki bir yangın gibi her yan kızıla kesmişti ve aklımdan tek şey geçiyordu: Hemen atlayıp onlara yetişmek. O kuvvetin bana nereden geldiğini şimdi anlayamıyorum, ama bir koçbaşı gibi kalabalığı yardım, birilerinin omzuna, banklara filan basarak onlara yaklaştım ve R'yi ensesinden yakaladım:

— Sakın ha! Sakın diyorum! Hemen. (Bereket, sesim pek duyulmuyordu, herkes bağrışıyor, herkes koşuşturuyordu.)

— O da kim? Ne demek bu? Ne oluyor? –diye döndü, dudakları püskürürken titriyordu, herhalde bir Koruyucuya yakalandığını sanmıştı.

— Ne mi? Beni mecbur etme, izin vermem! Hemen bırak onu, derhal!

Ama yalnızca dudaklarını öfkeyle şapırdattı, başını iki yana salladı ve ileriye kaçtı. O anda –sanırım bunu yazmaya utanıyorum ama herhalde yazmalıyım, zorunluyum buna;

yazmalıyım ki siz meçhul okurlarım, hastalığının hikâyesini her ayrıntısıyla öğrenebilesiniz– neyse, o anda bir hamle edip kafasına vurdum. Anladınız değil mi, vurdum! Bütün berraklığıyla anımsıyorum. Anımsadığım bir başka şey: O vuruşun verdiği bir tür kurtuluş, bütün bedenimi kaplayan bir hafiflik hissi.

I hızla R'nin kollarından kaydı.

— Gidin, –diye bağırdı R'ye.– Görmüyor musunuz: O işte... Siz kaçın, R, bırakın beni!

R, bembeyaz, zenci dişlerini gıcırdatarak yüzüme bir söz püskürttü, aşağıya doğru daldı ve gözden kayboldu. I'yı kucağıma aldım, kendime sıkı sıkı bastırdım ve taşımaya başladım.

Yüreğim nasıl da atıyordu; dev bir yürekti bu, her bir vuruşla nasıl da taşkın, sıcak, nasıl da mutlu dalgalar yayıyordu. Varsın bir şeyler darmadağın olsun, ne önemi var! Yeter ki onu böyle kucağımda taşıyayım, taşıyayım, taşıyayım...

GECE SAAT 22.00

Kalemi ellerimde güçlükle tutuyorum: Bu sabahki bütün o baş döndürücü kargaşadan sonra haddi hesabı olmayan bir yorgunluk. Acaba Tek Devlet'in asırlardır bizi kurtaran duvarları mı çöktü? Yoksa yine korunaksız kaldık da uzak atalarımız gibi o yabani özgürlük durumuna mı döndük? Yoksa Velinimet de mi yok artık? Ret... Oybirliği Günü'nde, ret oyu vermek mi? Onlar yüzünden utanç, acı, dehşet içindeyim. Sahi, kimdi "onlar"? Peki, ben kimim? "Onlar" mıyım yoksa "biz" miyim? Ben ne olduğumu biliyor muyum?

Neyse, I, güneşten iyice ısınmış camdan bankta oturuyordu; tribünün en tepesindeydik, taşıdığım yerde. Sağ omuzdan aşağıya doğru, çok güzel, hesaplanması olanaksız bir eğrinin başlangıcı — bir kesik; ince mi ince, kırmızı yılan gibi süzülen kan. I ise sanki kanın da farkında değildi, açılmış göğsünün de... hayır, hayır: Hepsini görüyordu aslında,

ama o anda ona gereken tam da buydu; eğer üniforması sağlam olsaydı onu kendi elleriyle yırtardı, o...

— Ya yarın... –Sıkılmış, parıldayan keskin dişlerinin arasından doyumsuzca soluyordu.– Yarın ne olacağı belli değil. Anlıyor musun, ne ben biliyorum ne de başkası biliyor, hiçbir şey belli değil! Bilinen her şey sona erdi, anlıyorsun değil mi? Artık yalnızca yeni olan, inanılmaz olan, daha önce görülmemiş olan var.

Aşağılarda bir yerlerde inleyenler, birbirini ezenler, bağrışanlar. Ama çok uzaktalardı, hatta giderek de uzaklaşıyorlardı, çünkü o bana bakıyor; kısık, altın pencerelerinin, gözbebeklerinin ardından beni kendine doğru çekiyordu. Uzun uzun öylece sustuk. Nedense aklıma geldi, bir keresinde Yeşil Duvar ardında birisinin anlaşılmaz, sarı gözbebeklerine bakmıştım da Duvar'ın üzerinde kuşlar çığlıklarla uçuşmaya başlamıştı (yoksa bu başka sefer miydi?).

— Dinle: Eğer yarın özel bir şey olmazsa, seni oraya götüreceğim, anlıyor musun?

Hayır, anlamıyordum. Ama bir şey söylemeden başımı salladım. Ben erimiş biriydim, sonsuzküçüktüm, bir noktaydım...

Eninde sonunda bu noktasal durumun da kendi mantığı vardır (günümüzde): En fazla bilinmezlik barındıran şey, noktadır; azıcık kayıverse, biraz kımıldasa, binlerce farklı eğriye, yüzlerce cisme dönüşebilir.

Kımıldamaktan çok korkuyorum: Neye dönüşürüm o zaman? Bence herkes de benim gibi en ufak kıpırtıdan bile korkuyor. İşte şimdi, ben bunu yazarken herkes oturmuş, kendi camdan hücrelerine kapanmış, bir şeylerin olmasını bekliyor. Koridorda, olağan zamanlarda bu saatte uğuldayıp duran asansörden çıt gelmiyor, ne bir gülüş ne bir ayak sesi var. Bazen görüyorum: İkişer ikişer, etraflarına bakınarak parmak uçlarında koridordan geçerken fısıldaşanlar oluyor...

Yarın neler olacak? Yarın neye dönüşeceğim acaba?

KAYIT 26.

Plan: Dünya Hâlâ Dönüyor. Döküntü. 41°

Sabah. Tavanın ötesinde her zamanki gürbüz, yuvarlak, al yanaklı gökyüzü. Herhalde tepemde ucube, dörtgen bir güneş, etrafta hayvan kürklerinden rengârenk giysilerle gezen insanlar ya da taştan, nüfuz edilmez duvarlar görsem bu kadar şaşırmazdım. Acaba dünya –bizim dünyamız– hâlâ dönüyor mu? Yoksa bu yalnızca bir süredurum hali mi ve jeneratör artık kapatılmışsa da çarklar biraz daha uğuldamayı sürdürecek, iki kez, üç kez daha dönüp dördüncüde kalacak mı?..

Hiç sizin de başınıza geldi mi bu tuhaflık? Gece uyandınız, gözlerinizi karanlığa açtınız, birden bir his gelir: Dünyanız şaşmıştır, hemen, çabucak ellerinizle etrafı yoklar, tanıdık, katı bir şeyler; bir duvar, lamba ya da sandalye ararsınız. Ben de işte Tek Devlet Gazetesi'ni elime aldığımda öyle yokladım, aradım taradım ve işte oradaydı:

"Dün çoktandır herkesçe sabırsızlıkla beklenen Oybirliği Günü gerçekleştirildi. Ve sarsılmaz bilgeliğini defalarca kanıtlamış olan Velinimet, oybirliğiyle 48'inci kez seçildi. Kutlama, mutluluk düşmanlarının bazı sabotajlarıyla gölgelendi; bunlar, yaptıklarıyla Tek Devlet'in dün yenilenen

temelindeki tuğlalardan biri olma hakkını da elbette kaybetmişlerdir. Herkes bilmektedir ki, bunların oylarını hesaba katmak, tıpkı görkemli, destansı bir senfoniye konser salonunda rastlantı eseri bulunan hastaların öksürüklerini de katmak kadar saçma olup..."

Ne bilgece! Acaba her şeye rağmen bir şekilde kurtulduk mu? Ama gerçekten de bu kristal berraklığındaki silojizme kim itiraz edebilir?

Devamında iki satır daha:

"Bugün 12.00'de Yönetim Bürosu, Tıp Bürosu, Güvenlik Bürosu ortak bir toplantı gerçekleştirecektir. Önümüzdeki günlerde önemli bir Devlet kararı beklenmektedir."

Hayır, duvarlar hâlâ yerinde, işte buradalar, hissedebiliyorum onları. Ayrıca o garip kaybolmuşluk, nerede olduğunu bilememe, dünyasını şaşırma duygusu da geçti ve artık lacivert gökyüzünü, yusyuvarlak güneşi gördüğüme hiç mi hiç şaşırmıyorum; herkes, –olağan haldeki gibi– işine gücüne gidiyor.

Bulvarda özellikle sert, çınlayan adımlarla yürüyorum; herkes aynı şekilde yürüyormuş gibi geliyor. Ama dört yol ağzında, tam köşeyi dönerken görüyorum: Herkes tuhaf bir şekilde, binanın köşesini uzaktan dolanarak geçiyor, sanki duvarda bir boru patlamış, dışarı soğuk su püskürtmekte; kaldırımdan geçmek olanaksız.

Beş, altı adım daha ve soğuk su beni de sırılsıklam ediyor, savuruyor, kaldırımdan atıyor... Yukarıda, duvarın yaklaşık iki metre üstünde dörtgen bir kâğıt ve kâğıtta anlaşılmaz, zehir yeşili harfler.

MEFİ.

Aşağıda ise sırtı iyice bükülmüş, öfkeden ya da heyecandan saydam saydam titremekte olan kanat kulaklar. Sağ elini yukarıya uzatmış, sol elini çaresizce –vurulmuş, yaralı bir

kanat gibi– arkasına atmış, — kâğıdı yırtmak için sıçrıyor ama yapamıyor, yetişemiyor.

Muhtemelen etraftaki herkesin aklından geçen şu: "Bu kadar insan arasından ben yaklaşacak olursam bir suç filan işlediğimi ve tam da bu yüzden yardım etmek istediğimi sanabilirler..."

İtiraf etmeliyim: Aklımdan tam da bu fikir geçiyordu. Ama anımsadım, o benim kaç kez gerçek koruyucu meleğim olmuş, kaç kez beni kurtarmıştı; yaklaştım, elimi uzattım ve kâğıdı yırttım.

S arkasını döndü, matkaplarıyla hızlı hızlı içimi oymaya başladı, derinlere indi ve oradan bir şey çıkardı. Sonra sol kaşını kaldırdı, kaşıyla "Mefi" yazısının sallandığı duvarı işaret etti. Gülümseyişiyle ağzının kenarında beliren küçük kuyruk gözüme çarptı, çok şaşırmıştım, neredeyse neşeli bile denebilirdi. Tabii, şaşılacak ne var? Her doktor, bir hastalığın kuluçka döneminin usandırıcı, ağır ağır yükselen hararetindense her zaman döküntü ve kırk derece ateşi tercih edecektir: Çünkü o durumda hiç değilse nasıl bir hastalığın olduğu açıktır. Bugün duvarlardan sarkan "Mefi" yazısı, bir döküntü. O gülüşü gayet iyi anlıyorum...*

Yeraltı trenine iniş. Ayaklarımın altındaki lekesiz, cam basamaklarda yine beyaz bir sayfa: "Mefi." Aşağıdaki duvarda, bankta, vagonun aynasında (anlaşılan alelacele yapıştırılmış; özensiz ve eğri büğrü), her yerde aynı beyaz, korkutucu döküntü.

Sessizlikte tekerleklerin uğuldayışı daha bir net duyuluyordu, gürül gürül akan bir kan gibiydi. Birinin omzuna çarptılar, adam irkildi, kâğıt dolu bir paketi düşürdü. Solumda bir başkası duruyordu: Sürekli gazetenin aynı, aynı, aynı satırını okuyordu; gazetesi hafif hafif titremekteydi. Her yanımda –dizlerimde, ellerimde, gazetelerde, kirpikle-

* Kabul etmeliyim, bu gülüşün kesin anlamını, baştan sona en tuhaf, en beklenmedik olaylarla geçen birkaç günün ardından çözebildim.

rimde– nabzımın giderek sıklaştığını hissediyordum ve kim bilir, bugün orada I'yla karşılaşınca ateşim termometrede kara çizgiyle gösterilen derecelere –39'lara, 40'lara, 41'lere– fırlayabilirdi.

Hangarda da uzaklardan, görünmez bir pervaneyle uğuldayan bir sessizlik. Tezgâhlar susmuş, somurtmuş duruyorlardı. Yalnızca vinçler usuldan, ayakuçlarına basar gibi süzülüyor, eğiliyor, kıskaçlarıyla lacivert, dondurulmuş hava külçeleri tutuyor, İntegral'in bordasındaki tanklara yüklüyorlardı: Artık İntegral'i deneme uçuşuna hazırlıyoruz.

— Ne dersiniz? Yüklemeyi bir haftaya bitirebilir miyiz?

Soran benim, İkinci Mühendis'le konuşuyorum. Genelde yüzü şirin mi şirin, mavi ve çok zarif pembe çiçeklerle (gözleri ve dudaklarıyla) bezenmiş bir porselen gibidir; ama nedense bugün hepsi sanki biraz solgun, silik. Yüksek sesle hesaplıyoruz, ama aniden yarıda kesip ağzımı hayretle açıyorum: Yukarılarda, kubbenin altında, vincin kaldırdığı lacivert külçe üzerinde küçük bir beyaz dörtgen fark ediliyor — yapıştırılmış bir kâğıt bu. Her yanım zangırdıyor, belki de gülmekten, evet, kendi gülüşümü duyuyorum (kendi gülüşünüzü duymanın ne demek olduğunu bilir misiniz?).

— Hayır, dinleyin... –diyorum.– Düşünün, eski çağlardasınız, bir uçakta, beş bin metre yükseklikte kanat kırılıyor, döne döne düşerken hesaplamaya başlıyorsunuz: "Yarın saat on ikiden ikiye kadar... ikiden altıya kadar... altıda da yemek..." Gülünç değil midir bu? İşte bizim şu halimiz de aynı böyle!

Gök mavisi çiçekler kımıldamaya, açmaya başladılar. Peki ya ben cama dönüşmüşsem ve o da görebilmişse üç dört saate olacakları...

KAYIT 27.

Plan: Plan Yok. Olanaksız.

Sonu görünmez koridorlarda tek başınayım, hani o koridorlarda. Dilsiz, beton bir gök. Bir yerlerde taşın üzerine su damlıyor. Aynı bildik, ağır, nüfuz edilmez kapı; kapının ardından boğuk bir uğultu gelmekte.

Tam saat 16.00'da bana geleceğini söylemişti. Ama saat 16.00'yı on dakika geçti, on beş dakika geçti, gelen giden olmadı.

Bir an, önceki ben halimdeyim, o kapı açılacak diye korku içinde. Son bir beş dakika daha, eğer çıkagelmezse o zaman...

Bir yerlerde bir taşa su damlıyor. Kimsecikler yok. Hüzün veren bir mutlulukla şunu düşünüyorum: Kurtuldum. Koridorda geriye ağır ağır yürüyorum. Tavanda lambaların oluşturduğu titrek, nokta nokta ışık şeritleri giderek zayıflıyor, cansızlaşıyor...

Birden arkamda kuvvetli bir kapı çarpması; koşturma sesleri, tavandan duvara oradan yere yumuşak bir sıçrayış — bu I'ydı; kaçmaktan biraz soluksuz kalmıştı, ağzından soluyarak konuşmaya başladı.

— Biliyordum burada olacağını, geleceğini! Biliyordum: Sen sen...

Kirpik mızraklar açıldı, içeriye girmeme izin verdi ve... bu eskilerde kalmış, saçma, ucube ayinin bana neler yaptığını nasıl anlatabilirim, dudaklarının dudaklarıma değmesinin? Hangi formül ifade edebilir ruhumda her şeyi silip süpüren, geride yalnızca onu bırakan kasırgaları? Evet, evet ruhumda; istediğiniz kadar dalga geçin.

Gözkapaklarını güçlükle aralıyor ve zorlanarak, yavaşça konuşuyordu:

— Hayır, yeter artık... sonra değil: Şimdi, gidelim.

Kapı açıldı. Basamaklar aşınmış, eskimiş. Sabırsızca koşturan bacaklar, bir vınlama ve ışık...

* * *

O zamandan beri neredeyse yirmi dört saat geçti, içim biraz duruldu; yine de olanların doğruya biraz yakın bir resmini verebilmem bile son derece zor. Kafamın içinde bomba patlamış gibi; açılmış ağızlar, kanatlar, çığlıklar, sayfalar, sözcükler, taşlar — yan yana, üst üste, art arda...

Anımsıyorum, ilk şöyle dedim: "Çabuk, dosdoğru geriye." Çünkü anlamıştım: Ben koridorlarda beklerken bir şekilde Yeşil Duvar'ı kırmış ya da çökertmişler ve duvar ardındaki her şey o düşük dünyadan temizlenip arındırılan kentimize doluşmuştu.

I'ya bu tür bir şeyler söylemiş olmalıyım.

I kahkaha koyverdi:

— Ne ilgisi var! Biz Yeşil Duvar'ın ardına geçtik yalnızca...

Gözlerimi açtığımda, bugüne kadar yaşayan kimsenin –Duvar'ın bulanık camları ardından ve binlerce kez küçültülmüş, zayıflatılmış, karartılmış biçimleri dışında– görmediği şeyler tam karşımda duruyordu.

Güneş... Bizim kaldırımların ayna yüzeyinde eşit dağıtılmış güneşimiz değildi bu: Birtakım capcanlı güneş kırıkları, dur durak bilmeden oynaşan ışık benekleri vardı ki, insanın

gözleri kamaşıyor, başı dönüyordu. Ağaçlar başları göklere değen mumlar gibiydi; ya da çarpık bacaklarıyla toprağa çöreklenmiş örümcekler; ya da dilsiz, yeşil çeşmeler gibi... Her şey sürünüyor, fısıldıyor, hışırdıyor, ayağımın dibinden pürtüklü, küçük bir yumak sıvışıp kaçıyordu; bense zincirlenmiştim, tek adım atamıyordum, çünkü ayağımın altında düz bir yüzey yoktu. Anlıyorsunuz ya, dümdüz, pürüzsüzlük değil, tersine, tiksindirici, vıcık, yumuşak, canlı, yeşil, kıpırdak bir şey vardı.

Bütün bunlar karşısında serseme dönmüştüm, boğuluyordum — sanırım en uygun söz budur. Sarkan bir dala iki elimle tutunmuş, duruyordum.

— Yok bir şey, yok bir şey! İlk seferin olduğundan böyle, geçer. Korkma!

I'nın yanında, yeşil, yürek hoplatan bir doku üzerinde birinin son derece ince, bir kâğıttan kesilmiş profili... hayır, birinin değil, biliyorum kim olduğunu. Anımsadım: Doktordu bu; hayır, hayır her şeyi çok açık biçimde anlamıştım. Anladığım şuydu: Bunların ikisi beni avuçlarına alıp kahkahalarla öne sürmüşlerdi. Ayaklarım birbirine dolanmıştı, kayıyorlardı. Etrafta gaklamalar, yosunlar, tümsekler, ciyaklamalar, dallar budaklar, gövdeler, kanatlar, yapraklar, ıslıklar...

Derken, ağaçlar kaçışıp dağıldılar; gözlerimin önünde alabildiğine bir düzlük, düzlüğün üzerinde insanlar... ya da nasıl demeli bilemiyorum belki daha doğrusu, varlıklar.

Burası anlatması en zor kısmı, çünkü her türlü inandırıcılık sınırını ihlal ediyor. I'nın neden ağzını inatla açmadığını artık anlamış durumdayım: İnanmam olanaksızdı — ona bile. Herhalde yarın kendi elyazımla şu yazdıklarıma ben de inanamayacağım.

Bir açık alanda, kafatasına benzer çıplak bir taşın etrafında üç yüz, dört yüz kişilik bir insan topluluğu — insan diyelim, yoksa anlatmam daha da zorlaşacak... Bir tribündeki insan topluluğu içinde ilk anda yalnızca tanıdıklarınız

gözünüze çarpar ya, burada da ilkönce bizim soluk mavi üniflileri gördüm. Bir saniye sonra, üniflilerin arasında bir şey son derece net ve yalın biçimde gözüme ilişti: Yağız, al, altın sarısı, koyu doru, demir kırı, beyaz insanlar — yani gördüğüm kadarıyla insanlar. Hiçbirinin üzerinde giysi yok ve hepsinin üzerinde kısa, parlak tüyler var, Tarihöncesi Müzesi'nde herkesin görebileceği doldurulmuş atları andırıyorlar. Ama dişilerin arasında yüzleri tıpkı –evet evet tıpkı– bizim kadınlarımız gibi olanlar var: Renkleri zarif bir pembe ve kılsızlar; göğüsleri de kıldan arınmış; boylu boslu, gürbüz, harika geometrik formlar. Erkeklerinse yalnızca yüzlerinin bir kısmı tüysüz — atalarımızda olduğu gibi.

Gördüklerim o denli inanılmaz, o denli umulmadıktı ki, öylece kalakalmıştım, tam anlamıyla söylüyorum: Öylece kalakalmış, bakıyordum. Hani, bir tartı gibi: Kefesini yükledikçe yükleyin, azamiyi aştıktan sonra artık ne kadar ekleseniz ibre hareket etmez ya.

Bir baktım, yalnızım; I yanımda yok, nasıl ve nereye kaybolduğunu bilmiyorum. Çevremde yalnızca güneşte tüyleri atlas gibi parıldayanlar vardı. Bir tanesinin sıcak, gürbüz, yağız omzunu tuttum:

— Baksanıza, Velinimet aşkına, kadının nereye gittiğini gördünüz mü? Daha şimdi, şu dakika buradaydı...

Gür, sert kaşlar bana baktı:

— Şşşş! Sessiz ol. –Ve bütün gürlüğüyle alanın ortasını, kafatasına benzer sarı taşı gösterdi.

Orada, yukarıda, başların üzerinde, herkesin üzerinde I'yı gördüm. Güneş o taraftan dosdoğru gözlerime vuruyordu ve o yüzden I baştan aşağı –lacivert gökyüzünden bir tuval üzerinde– keskin, köşeli bir karaltı, lacivert üzerinde köşeli bir siluet olmuştu. Bulutlar hafiften yükseliyordu; aslında yükselenler bulut değil, taştı sanki ve I da bir taşın üstündeyken ardındaki kalabalıkla, alanda usulca, bir gemi gibi süzülüyordu; hafif hafif, ayakları altındaki toprak kayıp gidiyordu...

— Kardeşler... –Seslenen I'ydı.– Kardeşler! Hepiniz biliyorsunuz, orada, Duvar'ın ardında, kentte İntegral'in yapımı sürüyor. Yine biliyorsunuz, bu Duvar'ı — bütün duvarları — yerle bir edeceğimiz gün geldi çattı; yerle bir edeceğiz ki, yeşil rüzgâr bir uçtan bir uca bütün yeryüzünde esebilsin. Oysa İntegral, bu duvarları daha da yukarılara, bu gece sizlere karanlık gece yaprakları arasından gökte yana yana fısıldayacak binlerce farklı yeryüzüne de taşıyacak...

Taşın çevresinde dalgalar, köpükler, rüzgârlar:

— Kahrolsun İntegral! Kahrolsun!

— Hayır kardeşlerim, kahrolmasın. Ama İntegral bizim olmalı. Onu göğe ilk fırlatacakları gün, biz de içinde olacağız. Çünkü İntegral'in mühendisi bizim yanımızda. Duvarları terk etti, aranızda olmak için benimle buraya geldi. Yaşasın Mühendis!

Bir anda, yukarılarda bir yerlerdeyim; altımda kafalar, kafalar, kafalar, kocaman açılmış, haykıran ağızlar, bir kalkıp bir inen eller. O denli olağandışı, tuhaf, sarhoş ediciydi ki: Kendimi herkesin üstünde hissediyordum; ben bendim, ayrıydım, bir dünyaydım; her zaman olduğum gibi parçalardan bir parça değil, artık tek başına bir bütündüm.

Derken, sevecen kucaklamalar sonrasındaki gibi büzüşmüş, mutlu, yumrulaşmış bedenimle aşağıda, taşın tam yanındayım. Güneş, yukarıdan gelen bir ses, I'nın gülümseyişi. Altın saçlı, her yanı atlas altını, çim kokan bir kadın. Elinde gördüğüm kadarıyla ahşap bir kâse var. Kırmızı dudaklarıyla bir yudum alıyor ve bana veriyor; susamışım, gözlerimi yumuyor, yangını söndürmek için kana kana içiyorum, o tatlı, ısırgan, soğuk kıvılcımları.

Ardından damarlarımdaki kan ve onunla birlikte bütün dünya binlerce kez hızlanıyor; hafifleyen yeryüzü bir kuş tüyü gibi havalanıyor. Benim için her şey hafif, basit, apaçık.

Şimdi de karşımdaki duvarda o tanıdık, devasa harfler: Mefi; bu yazı nedense her şeyi birbirine bağlayan çok gerek-

li, çok basit, sağlam bir iplik. Kaba bir suret görüyorum; sanırım o da aynı taşın üstünde: Kanatlı bir genç erkek, bedeni saydam ve yüreğinin olması gereken yerde göz kamaştırarak için için yanan bir kor bulunuyor. Ve yine: Bu kor parçayı da anlıyorum... daha doğrusu, duyumsuyorum –ne kadar işitilmez olsa da, her bir sözünü duyumsuyorum (yukarıdan, taşın üstünden konuşuyor)– ve herkesin birlikte soluk aldığını, Duvar'ın üzerindeki o kuşlar misali, herkesin birlikte bir yerlere uçacağını duyumsuyorum.

Arkada soluyan, gür bir çalılığı andıran gövdelerden yüksek bir ses:

— Ama bu çılgınlık!

Belleğimde kaldığı kadarıyla o an ben de –evet sanırım o bendim– taşın üstüne çıktım ve oradan bir güneşe, bir kafalara, bir de lacivert arka planlı yeşil, sivri dişli testereye baktım ve bağırdım:

— Evet, evet tam bir çılgınlık! Ve herkesin çıldırması gerek, herkes çıldırmalı, en kısa zamanda! Bu bir zorunluluk, biliyorum bunu.

I yanımdaydı, gülümsüyordu. Ağzının kenarlarından yukarı doğru iki uzun kara çizgi, dikaçılı; benimse içimde bir kor; bütün bunlar nasıl da ani, hafif, biraz sızılı ve muhteşem...

Sonrası, kopuk, parça parça kırıntılar halinde.

Alçaktan ağır ağır uçan bir kuş. Görüyorum: Benim gibi o da canlı, bir insan misali başını bir sağa, bir sola çeviriyor ve kara, yuvarlak gözleriyle içimi oyuyor...

Bir diğer parça: Bir sırt, eski bir fildişi renginde, parlayan tüyler. Sırtın üstünde kara, ufacık, saydam kanatlarıyla bir böcek — sırt, böceği kovmak için silkeleniyor ve sonra bir kez daha silkeleniyor...

Başka bir parça: Gölge yapmış yapraklar — örülmüş, parmaklık biçiminde. Birileri gölgelikte uzanmış, eski çağların efsanevi besinine benzer bir şey çiğniyorlar: Uzun, sarı bir meyve ve siyah bir şeyin tanesi. Bir kadın onu ağzıma

koyuyor; bana bir gülme geliyor: Yiyip yiyemeyeceğimi bilemiyorum.

Sonra yine kalabalık, kafalar, eller, ayaklar, ağızlar. Birkaç saniyeliğine belleğimde yüzler beliriyor, kabarcıklar gibi patlayıp kayboluyorlar. Ve yine bir anda –ya da belki yalnızca bana öyle geliyor– uçmakta olan saydam kanat kulaklar.

Var gücümle I'nın elini tutuyorum. Dönüp bakıyor:

— Neyin var?

— O burada... Gördüm onu...

— O kim?

— ...Daha demin... kalabalığın içinde...

Kömür karası, ince kaşlar şakaklara doğru uzanıyor: Dik üçgen, gülümseme. Anlamıyorum: Neden gülümsüyor, nasıl gülümseyebiliyor?

— Anlamıyorsun I, anlamıyorsun, onun ya da onlardan birinin burada olmasının ne demek olduğunu.

— Gülünç! Duvarın içinden kimin aklına gelir bizim burada olduğumuz? Anımsasana: Sen bunun olabileceğini düşünebilir miydin? Bizi orada arıyorlar, istedikleri kadar da arasınlar! Saçmalıyorsun.

Kaygısızca, neşeyle gülümsüyor, ben de gülümsüyorum; yeryüzü –sarhoş, neşeli, hafif– akıp gidiyor...

KAYIT 28.

Plan: İkisi de. Entropi ile Enerji. Bedenin Nüfuz Edilmez Kısmı.

Evet, sizin dünyanız bizim uzak atalarımızın dünyasına benziyorsa, zihninizde şunu canlandırabilirsiniz: Günün birinde okyanusta giderken yerin altıncı, yedinci katına –Atlantis gibi bir yere– düşmüşsünüz de orada insanlar, görülmemiş labirent kentlerde kanatları olmadan havada geziniyorlar ya da aero'ları, taşları sırf bakışlarının gücüyle yukarı kaldırabiliyorlar; kısacası, rüya denen hezeyan nöbetine tutulsanız bile aklınıza gelemeyecek şeyler görmektesiniz. İşte dün de benim için öyleydi. Çünkü –biliyorsunuz– İki Yüzyıl Savaşları'ndan beri içimizden kimse Duvar'ın ardına geçmemişti; size bundan söz etmiştim.

Biliyorum: Size karşı sorumluluğum, benim meçhul dostlarım, dün önüme serilen bu acayip ve beklenmedik dünyayı ayrıntılarıyla anlatmamı gerektiriyor. Ama şu anda buna dönecek durumda değilim. Hep yeni bir şey, hep yeni bir şey, bir olaylar sağanağı altındayım ve hepsini toplamaya gücüm yetmiyor: Altına ünifimi tutuyor, avuçlarımı açıyorum, ama yine de olaylar kenarlardan akıp gidiyor, bu sayfalara kala kala birkaç damla kalıyor...

Önce kapının ardından yükselen sesler duydum, onun sesini tanımıştım, I'ydı bu; kıvrak ve metalikti, diğeri ise neredeyse –ahşap bir cetvel kadar– bükülmez sesiyle U. Ardından kapı hışımla patlayarak ardına kadar açıldı, ikisini de odama mermi gibi sıktı. Tam olarak öyle: Mermi gibi sıktı.

I kolunu oturduğum koltuğun sırtına koydu, sağ omzunun üzerinden başını çevirip dişlerini göstere göstere diğerine gülümsedi. O gülüşün hedefinde olmak istemezdim.

— Dinleyin, –dedi I bana,– bu kadın anlaşılan sizi benden korumayı görev bellemiş, küçük bir çocukmuşsunuz gibi. Sizin izninizle mi oluyor bu?

O anda diğeri, solungaçlarını titreterek:

— Evet, o bir çocuk. Doğru! O yüzden göremiyor, sizin onunla birlikte olmanızın sebebini... Bütün bunların komedi olduğunu. Evet! Ve benim görevim de...

O an aynada: Doğrusal kaş çizgim ortadan kopuverdi, tel gibi attı. Yerimden fırladım, öbür kendime zar zor hâkim olarak, sımsıkı, titreyen kıllı yumruklarımla ve her bir sözü gıcırdayan dişlerimin arasından zorlukla çıkararak yüzüne haykırdım — doğrudan doğruya, o solungaçlara:

— Şşş... şşşimdi hemen buradan defol! Hemen dedim!

Kerpiç kırmızısı solungaçlar kabardı, sonra indi ve soldu. U ağzını açıp tam bir şey söyleyecekti ki döndü, kapıyı çarptığı gibi çıkıp gitti.

I'nın ellerine atıldım:

— Affedilmez bir şey bu, kendimi bu yüzden asla affetmeyeceğim! Nasıl sana böyle... Bu ne cüret? Ama sakın, ama sakın onun hakkında benim de... onu... sanma sakın... Tüm bunların nedeni pembe kuponuma kaydolmak istemesi, ama ben...

— Neyse ki, kaydolmayı başaramayacak. Onun gibi binlercesi olsa umurumda değil. Eminim ki, o binlerceye değil, bir tek bana inanacaksın. Çünkü dün olanlardan sonra her

şeyimle, sonuna kadar, nasıl istersen iste, seninleyim. Senin avcundayım artık, ne zaman istersen...

— Ne? Ne zaman mı? –O anda fark ettim, kanım kulaklarıma, yanaklarıma uğradı, bağırdım:– Olmaz öyle şey, bana bu konuyu asla açma! Anla lütfen, o ben önceki bendim, şimdi ise...

— Kim bilir nesin... İnsan roman gibidir, son sayfasına kadar nasıl biteceğini bilemezsin. Yoksa okumanın anlamı olmazdı...

I başımı okşuyordu. Yüzünü göremiyor, ama sesinden çıkarıyordum: O anda uzaklarda bir yere bakıyordu, gözleriyle bulutların ardına takılmış, usul, usul, yavaş yavaş, bilinmez bir yerlere süzülüyordu...

Birden beni eliyle uzaklaştırdı, katı ve şefkatli bir sesle:

— Dinle: Sana ne söylemeye gelmiştim; belki de bunlar artık son günler.. Biliyorsun, bu akşamdan itibaren bütün oditoryum toplanmaları iptal edildi.

— İptal mi edildi?

— Evet. Yanından geçerken gördüm: Oditoryum binalarında bir şeyler hazırlıyorlar, masalar, beyaz önlüklü doktorlar filan.

— E ne demek oluyor bu?

— Bilmiyorum. Henüz kimse bilmiyor. En kötüsü de bu ya. Yalnızca hissediyorum: Akımı açtılar, kıvılcımlar saçılmaya başladı, bugün değilse yarın... Ama belki de başaramazlar.

Çoktandır anlayamaz olmuştum: Onlar kimdi, biz kimdik. Neyi isteyeceğimi de anlamıyordum: Başarsalar mı iyi, başaramasalar mı? Tek bildiğim şuydu: I o an bir şeylerin tam eşiğine gelmişti. Ha oldu ha olacak...

— Ama bu çılgınlık, –dedim.– Siz ve Tek Devlet. Bunun namlu ucunu parmağınla tıkayıp atışı engelleyebileceğini sanmaktan farkı yok. Bu tamamen çılgınlık!

Gülümseme:

— "Herkes çıldırmalı, ne kadar çabuk, o kadar iyi!" Dün birileri böyle söylemişti de. Anımsıyor musun? Orada...

Evet, belleğimde kayıtlıydı bu. Demek, gerçekten de olmuştu. Susmuş, onun yüzüne bakıyordum: O an özellikle belirginleşmişti şu yüzündeki kara haç.

— I, tatlım, çok geç olmadan... Sen istersen, her şeyi bir kenara atayım, unutayım her şeyi ve birlikte çıkıp gidelim oraya, Duvar'ın ardına... onların yanına... Onlar da kim gerçi, bilmiyorum ya.

Kafasını salladı. Gözlerindeki karanlık pencereler ardında, içeride bir yerlerde şömine yanmakta; alevler, kıvılcımlar yükselmekte; kuru, katran kömürler tepelemesine yığılı durmaktaydı. Anlamıştım: Artık çok geçti, sözlerim anlamsızdı...

Ayağa kalktı, artık gidiyordu. Belki son günler, belki son dakikalar... Elini kavradım.

— Hayır! Biraz daha, birazcık daha... hadi, lütfen... lütfen...

Elimi ağır ağır yukarı kaldırdı, ışığa tuttu; o denli nefret ettiğim, kıllı elimi. Çekmek istedim, ama sıkı sıkıya tutuyordu.

— Senin elin... Senin haberin yoktur, ama bilenler bilir: Buradaki, kentteki kadınlar bazen oradakilere gönüllerini kaptırırlar. Herhalde senin de damarlarında güneşli ormanın kanından birkaç damla dolaşıyor. Belki ben de o yüzden sana...

Duraklama... Ne tuhaf: Duraklamada, boşlukta, hiçlikte yüreğim nasıl da atıyor. Bağırdım:

— Aha! Hiçbir yere gitmiyorsun! Bana oradakileri anlatmadan hiçbir yere çıkmıyorsun, çünkü seviyorsun... seviyorsun onları ve bense onların kim olduklarını, nereden geldiklerini bilmiyorum bile. Kim oradakiler? İnsanlığın kaybettiğimiz diğer yarısı mı, H2 ve O gibi? H2O akarsular, denizler, şelaleler, dalgalar, fırtınalar — olması için iki yarının birleşmesi gerekir...

I'nın her bir hareketini ayrıntılarıyla anımsıyorum. Masada duran cam üçgenimi eline alışını, ben konuşurken sivri kenarını yanağına bastırışını, yanağında önce beyaz bir sıyrığın belirip hemen kızardıktan sonra kayboluşunu. Ve çok ilginç: Ne söylediği pek aklımda değil, özellikle de en başta söyledikleri; yalnızca kopuk kopuk birtakım suretler, renkler.

Biliyorum: Başta konu İki Yüzyıl Savaşları'ydı. Ardından, yemyeşil çimlerin üzerinde, kara çamurlar üzerinde, mavimsi karlar üzerinde kıpkırmızı, hiç kurumayan göletçikler. Sonra sarı, güneş altında yanmış çimenler, çıplak, sapsarı, perişan insanlar –ve perişan köpekler– yanlarında yörelerinde şişmiş leşler, köpek leşleri ya da belki de insan... Tabii bunlar duvarların ardında olup bitenlerdi: Çünkü kent artık zaferini kazanmıştı ve kentte bugünkü petrolden besinlerimiz vardı.

Sonra neredeyse yerden göğe uzanan kara, ağır dalgalar; bir o yana bir bu yana salınışları: Ormanların, ağaçların üzerinde yavaş yavaş hareket eden sütunlar, duman bunlar. Boğuk bir uğultu, inilti: Uçsuz bucaksız, sıra sıra karaltıları kente doğru sürüyorlar; onları zorla kurtaracak, onlara mutluluğu öğretecekler.

— Bütün bunları aşağı yukarı biliyordun değil mi?

— Evet, aşağı yukarı.

— Ama bilmediğin, çok az insanın bildiği bir şey vardı: Onların küçük bir bölümü her şeye rağmen kurtuldular ve orada, Duvar'ın ardında kaldılar. Çırılçıplak halde ormana kaçtılar. Orada ağaçlardan, yılanlardan, kuşlardan, çiçeklerden, güneşten öğrendiler. Gövdeleri kıllarla kaplandı, ama kıllarının altında yine de sıcak, kırmızı kan dolaşıyordu. Sizin halinizse beter: Rakamlarla kaplanmışsınız, kafanıza bitler gibi rakamlar üşüşmüş. Sizi her şeyden soyup çırılçıplak ormana salmak lazım. Korkudan, mutluluktan, dizginsiz öfkeden, soğuktan titreyerek öğrensinler, ateşlere tapınsınlar. Biz kim miyiz, biz Mefi'yiz; istediğimizse...

— Hayır, bir dakika, Mefi mi? Mefi ne demek?

— Mefi mi? Eski bir isim... hani... Anımsıyorsundur: Oradayken, taşın üzerinde bir genç adam sureti vardı... Ya da hayır: Sizin dilinizle anlatayım, daha çabuk anlarsın. Şöyle: Dünyada iki güç vardır, entropi ile enerji. Biri saadet ve huzura, dengenin getirdiği mutluluğa; diğeri ise dengenin bozulmasına, sancılı, bitmek bilmez harekete işaret eder. Entropiye bizler, daha doğrusu sizin atalarınız, Hıristiyanlar, Tanrıymışçasına secde ederlerdi. Bizlerse Deccaliz, biz...

O anda çok kısık bir hışırtıyla kapı çalındı; yamyassı, gözlerini örten alnıyla bana birkaç kez I'nın mektuplarını getirmiş kişi içeriye daldı.

Yanımıza kadar koştu, durdu, bir hava pompası gibi soluk soluğaydı ve ağzından tek söz çıkaramıyordu: Var gücüyle koşmuş olmalıydı.

— Bu da nedir? Neler oluyor? –diyerek elinden tuttu I.

— Geliyorlar, buraya... –Pompa son havasını da puf diye salmıştı.– Nöbetçiler... yanlarında da... ne denir... Böyle kambur gibi...

— S mi?

— Hah evet! Binadalar. Az sonra burada olurlar. Çabuk, çabuk!

— Boş versene! Hallederiz... –Gülüyordu, gözlerinde kıvılcımlar, neşeli alevler.

Bu ya boş, akıldışı bir cesaret gösterisiydi ya da anlamadığım bir şeyler dönüyordu.

— I, Velinimet aşkına! Anlasana, buraya gelirlerse...

— Velinimet aşkına mı? –Dikaçılı sivri üçgen: Gülüş.

— Yani... O zaman... Benim için. Yalvarıyorum sana.

— Ah, seninle bir işim daha vardı... Neyse, ne yapalım, yarına...

Neşeyle (evet, neşeyle) başını eğerek veda etti; öbürü de alından siperliği altından eğilerek kısa bir selam verdi. Yine tek başıma kalmıştım.

Hemen masaya koştum. Notlarımı açtım, kalemimi elime aldım; beni Tek Devlet yararına harıl harıl çalışırken bulacaklardı. Ama birden başımdaki saç telleri cana geldi, ayrı ayrı kımıldanmaya başladı: "Ya notları okuyacakları tutarsa; tek sayfasını okusalar, hele bu sonunculardan birini?"

Masada oturmuş kalmıştım, hareket edemiyordum; birden baktım, duvarlar sallanıyor, elimdeki kalem titriyor, harfler dalgalanıyor, birbirine giriyordu...

Gizlesem mi? Ama nereye? Her yer cam. Ya yaksam? Koridordan da komşu odalardan da görürler. Hem, bu benim azap veren –ve belki de en değerli– parçam olmuş, onu artık yok edemem, yapamam.

Öteden –koridordan– konuşmalar, ayak sesleri. Ancak bir tutam sayfayı alıp altıma saklayabildim — her atomuyla sarsılan sandalyeye mıhlanmış haldeydim, ayaklarımın altındaki güverte bir yükseliyor bir alçalıyordu...

Büzüşüp topak olmuş, alnımı kendime siperlik etmiş, adeta kaşlarımın altından, pusuya yatmış izliyordum: Oda oda dolaşıyorlardı; koridorun sağ tarafındaki son odadan başlamışlar, giderek yaklaşıyorlardı. Komşulardan kimi benim gibi donup kalmıştı, kimi ise yerinden fırlayarak gelenleri karşılıyor, kapılarını ardına kadar açıyorlardı — ne talihliler! Keşke ben de...

— "Velinimet, insanlığın kusursuz dezenfeksiyonunu sağlamak için zorunludur; böylelikle Tek Devlet'in organizmasında hiçbir peristalsis..." –Elimden kaçıp duran kalemi zapt etmeye çalışarak bastıra bastıra bu kusursuz saçmalığı yazıyor, masanın üstüne abandıkça abanıyordum; başımın içindeyse çıldırmış bir demirci ve arkamda sesler: Kapının kolu tıkırdadı, bir esinti geldi ve altındaki sandalye salınmaya başladı...

Ancak o zaman gözümü sayfalardan ayırıp içeri girenlere bakabildim (bir komedide oynamak ne kadar da zor... ah, kimdi bana bugün komediden söz eden?). En önde S var-

dı, meymenetsiz bir ifadeyle, hiç ses çıkarmadan gözleriyle içimde, sandalyemde, elimde titreyen sayfalarda kuyular oyuyordu. Derken birkaç saniyeliğine, kapının eşiğinde tanıdık, her gün karşılaştığım bazı yüzler gördüm; içlerinden biri, diğerlerinden ayrılıyordu: Kabaran, pembemsi kahverengi solungaçlar...

Bir yarım saat önce bu odada olanlar aklıma geldi, neyin peşinde olduğu apaçıktı. Bütün varlığım, bedenimin notları gizleyen (neyse ki, nüfuz edilmez) kısmında atıyor, çarpıyordu.

U arkadan öbürüne, S'ye yaklaştı, dikkatle koluna ilişti ve usulca konuştu:

— Bu D-503, İntegral'in Mühendisi'dir. İsmini duymuşsunuzdur sanırım. O hep böyledir, masa başında... Kendine hiç acımaz!

...Ben miyim o? Ne kadar harika, şaşırtıcı bir kadın.

S uçarcasına yanıma geldi, omzumun üstünden masaya eğildi. Yazdıklarımı dirseğimle kapatmaya çalıştım ama sert bir sesle bağırdı:

— Derhal bana orada ne yazdığınızı göstermenizi rica ediyorum!

Utançtan alev alev yanar halde sayfayı ona uzattım. Okuduğunda gülüşünün gözlerinde parladıktan sonra yüzünden aşağıya doğru süzülüp hafif bir kuyruk çizerek, ağzının sağ ucunda bir yere yerleştiğini gördüm.

— Biraz muğlak, ama yine de... Neyse, devam edin: Sizi daha fazla tutmayalım.

Sudaki kürek gibi şapırtılarla kapıya yöneldi; onun uzaklaşırken attığı her adımda bacaklarım, kollarım, parmaklarım bedenime yavaş yavaş geri dönüyordu; ruhum bütün bedenime yine eşit olarak dağılmaya başlamıştı, soluk alıyordum...

Son olarak: U odada kaldı, yanıma sokuldu, kulağıma eğildi ve fısıldadı:

— Şansınız varmış ki, ben...

Anlamamıştım: Ne demek istemişti?

Akşam ilerleyen saatlerde öğrendim: Üç tane numarayı yanlarında götürmüşlerdi. Ne var ki, diğer bütün olan biteni olduğu gibi bunu da kimse yüksek sesle konuşmuyordu (aramızda belli etmeden dolaşan Koruyucuların terbiye edici etkisi). Sohbetlerin konusu daha çok barometrenin ne kadar da hızlı düştüğü, havaların nasıl da değiştiğiydi.

KAYIT 29.

Plan: Yüzdeki İplikler. Filizler. Doğal Olmayan Kompresyon.

Tuhaf: Barometre düşüyor, ama henüz rüzgâr yok, sessizlik. Orada, yukarıda, –bizim henüz duyamadığımız– bir fırtına başladı. Kara bulutlar tam hız süzülmekte. Henüz sayıca az, bölük pörçük, diş diş parçalar halinde. Ya da, ya da sanki yukarılarda bir kent viran oluyor da duvarların, kulelerin yıkıntıları aşağıya doğru düşüyor, gözlerimizin önünde dehşet bir hızla büyüyor — yakınlaşıyor, yakınlaşıyor. Ama engin, masmavi göklerden gelip yere, bize, dibe vurmasına hâlâ birkaç gün var.

Aşağısı ise sakin. Havada ince, anlaşılmaz, neredeyse görünmez iplikler var. Her sonbahar oradan, Duvar'ın ardından buraya gelirler. Ağır ağır buraya süzülürler ve aniden hissedersiniz: Yüzünüzde yabancı, daha önce görmediğiniz bir şeyler vardır, silmeye, temizlemeye çalışırsınız, ama olmaz, ne yapsanız, çıkmaz...

Böyle ipliklerden özellikle Yeşil Duvar'ın orada çokça var; bu sabah oradaydım: I, kendisiyle Kadim Konak'ta –şu bizim "dairemizde"– buluşmamı istediğini belirtmişti.

Kadim Konak'ın koyu kırmızı gövdesi karşıma çıktığında, arkamda birtakım küçük, telaşlı adımlar, hızlı hızlı so-

luklar duydum. Arkamı döndüm ve gördüm: O-90'dı bu, peşimden gelmişti.

Gözüme biraz farklı göründü, sanki her yanıyla kusursuz, yumuşak bir yuvarlak kesilmişti. Elleri, göğsündeki fincanlar, gayet iyi bildiğim bedeni yusyuvarlaktı ve üzerindeki ünifi zorluyordu; o ince malzemeyi yırtıp dışarı, güneşe, gün yüzüne her an fırlayacak gibiydi. Tahminimce oralarda, yeşil ormanlarda da filizler bahar ayında toprağı aynı şekilde yarıp çıkıyorlardır; bir an önce dallar, yapraklar salmak, bir an önce çiçek açmak için.

Birkaç saniye sustu, mavi ışıltısı yüzüme vuruyordu.

— Sizi gördüm, orada, Oybirliği Günü'nde.

— Ben de sizi gördüm... –Biraz aşağıda, dar geçitte duvara sokulmuş karnını tuttuğu hali o an aklıma gelmişti.

Ünifin altındaki yuvarlak karnına istemsizce gözüm ilişti.

Besbelli fark etmişti, pembe bir yuvarlak oldu, pespembe gülümsüyordu.

— Nasıl mutluyum... Nasıl mutluyum... Doluyum. Anlıyorsunuz ya: Dolup taşıyorum. Sonra, yürürken sağı solu hiç duymuyorum, yalnızca içimi dinliyorum, kendimi...

Susuyordum. Yüzümde yabancı bir şey vardı ve rahatsız ediyordu, bir türlü kurtulamıyordum ondan. Birden, hiç beklenmedik biçimde, daha da mavi ışıldayarak elimi tuttu; elimde onun dudaklarını hissettim... Bu, ömrümde ilk kez oluyordu. O güne kadar hiç bilmediğim, eskilere ait bir şefkat gösterisiydi bu; bu hareketten öyle utandım ve rahatsız oldum ki, (belki biraz da kabaca) hemen elimi çektim.

— Dinleyin, çıldırmışsınız siz! Hatta o da değil, siz iyice... Nesine seviniyorsunuz? Sizi neyin beklediğini unuttunuz mu yoksa? Belki şimdi değil ama bir ay, iki ay sonra kesin...

O-90 sönmüştü; bütün o yuvarlakları bir anda indi, büzüldü. Benimse yüreğimde acıma duygusuyla bağlantılı sinir bozucu, hatta hastalıklı bir kompresyon (yürek, ideal bir pompadan başka bir şey değildir; kompresyonu, daralması

–pompanın sıvıyı emip kalması– ise teknik olarak absürttür; buradan çıkan sonuç da apaçıktır: Bütün "sevgilerin", "acımaların" ya da böyle bir kompresyona yol açan başka her şeyin ne denli absürt, doğaya aykırı, hastalıklı olduğu).

Sessizlik. Sol yanda, Duvar'ın bulanık, yeşil camı. Önümde koyu kırmızı bir devasa yapı. Bu iki renk bileşke halinde etki göstererek bende –ve bence– parlak bir fikir doğurdu.

— Bekleyin! Sizi nasıl kurtaracağımı biliyorum. Kendi çocuğunuzu görüp ölmenizi önleyeceğim. Onu besleyebileceksiniz –anlıyorsunuz ya– bir meyve gibi kollarınızda nasıl büyüdüğünü, yuvarlaklaştığını, tombullaştığını görebileceksiniz...

Baştan aşağı titredi ve bana sımsıkı tutundu.

— O kadını anımsıyorsunuzdur... hani, biraz zaman oldu, gezintideyken. İşte o şimdi burada, Kadim Konak'ta. Gidip onu görelim, sizi temin ederim: Her şeyi kısa sürede halledeceğim.

I ile birlikte onu Kadim Konak'ın koridorlarında taşıyışımız gözlerimin önünde canlanmıştı bile, onun orada, çiçekler, çimler, yapraklar arasında... Ama O-90 aniden kendini geri çekti, yüzündeki hilalin boynuzları titredi, aşağı büküldü.

— Yoksa o kadın, hani, dedi.

— Yani... –Nedense dilim dolanmıştı.– Evet, işte, o kadın.

— Ve siz de bana diyorsunuz ki, onun yanına git, ondan ricacı ol... Bir daha sakın bana böyle bir şey söylemeyin!

Gerisingeriye döndüğü gibi hızla benden uzaklaştı. Sanki aklına son bir şey gelmişti, tekrar bana döndü ve bağırdı:

— Öleceksem de ölürüm! Sizi hiç ilgilendirmez... Hem sizin için ne fark eder?

Sessizlik. Yukarıdan, masmavi kulelerin, duvarların parçaları gözlerimin önünde korkunç bir hızla büyüyerek üzerime doğru düşüyor; ama uçsuz bucaksız gökleri kat edip

gelmelerine daha saatler –belki de günler– var; görünmez iplikler havada aheste aheste süzülüyor, yüzüme yapışıyor; ne yapsan temizleyemiyorsun, kurtulamıyorsun.

Ağır ağır Kadim Konak'a yürüyorum. Yüreğimde absürt, acı veren bir kompresyon...

KAYIT 30.

Plan: Sayıların Sonuncusu. Galileo'nun Hatası. Daha İyi Olmaz mı?

İşte size I'yla olan konuşmam: Dün, orada, Kadim Konak'tayız; rengârenk bir keşmekeş, düşüncelerin mantıksal akışını tıkamış durumda; her yanda kırmızı, yeşil, tunç sarı, beyaz, turuncu renkler... Tepemizde ise mermerde donakalmış gülüşüyle küçük, yassı burunlu eski devir şairi...

Konuşmamızı harfi harfine aktaracağım; çünkü bence konuştuklarımız, Tek Devlet'in yazgısı için — hatta ve hatta Kâinat için muazzam ve belirleyici önem taşıyacak. Hem belki siz, meçhul okurum, siz de biraz bana hak verirsiniz...

I hemen, en ufak bir hazırlık olmadan her şeyi üstüme boca etti:

— Biliyorum, yarından sonraki gün İntegral'in ilk deneme uçuşunu gerçekleştireceksiniz. Biz de o gün onu ele geçireceğiz.

— Nasıl? Yarından sonra mı?

— Evet. Sakin ol, heyecanlanma. Kaybedecek tek saniyemiz yok. Dün Koruyucuların rastgele topladıkları yüz kişiden on ikisi Mefi'ymiş. İki üç gün gecikirsek öldürülürler.

Susuyordum.

— Denemenin gidişatını gözlemlemek için size elektrik, makine mühendisleri, doktorlar, meteorologlar gönde-

receklerdir. İşte tamı tamına saat on ikide –aklında iyi tut bunu– öğle yemeği çağrısı yapılıp da herkes yemekhaneye geçtiğinde, biz koridorda kalacak ve herkesi yemekhaneye kilitleyeceğiz; bunu yaptığımızda İntegral bizim... Anlıyorsun değil mi? Bu ne pahasına olursa olsun zorunlu. İntegral bizim ellerimizde her şeyi bir anda, hızla ve sancısız bitirmemizi sağlayacak bir aygıt olacak. Onları aero'ları... hah! Bir atmacanın karşısında sinekler gibi kalacaklar. Ola ki, başka çare kalmadı, motorların ağzını aşağıya bir çevririz ve sırf bununla bile...

Atıldım:

— Bu düşünülemez bile! Saçmalık! Neye yol açacağınızı anlamıyor musunuz? Devrim bu!

— Evet, devrim! Neden saçmalıkmış?

— Saçmalık, çünkü devrim diye bir şey olamaz. Çünkü bizim –senden söz etmiyorum, benden söz ediyorum– devrimimiz sonuncusuydu. Bundan sonra artık devrim olamaz. Bunu herkes bilir...

Kaşların oluşturduğu alaycı diküçgen:

— Tatlım benim: Sen matematikçisin. Hatta daha fazlası: Sen matematik filozofusun. Bana sayıların en sonuncusunu söylesene.

— Yani? Ben... Anlamadım ben. Ne sonuncusu?

— İşte, en son, en yüksek, en büyük olanı.

— Ama I, bu çok saçma. Bir kere sayılar sonsuz sayıdadır, nasıl olur da sayıların sonuncusundan söz edebilirsin?

— O zaman sen nasıl devrimlerin sonuncusundan söz edebiliyorsun? Sonuncu diye bir şey yoktur, devrimler sonsuza kadar gider. Sonuncu, ancak çocuklar için vardır. Çocukların aklı sonsuzluğu almaz, akşamları huzur içinde uyumaları için zorunludur bu...

— İyi de bunların ne anlamı var, bütün bunların anlamı nedir, Velinimet aşkına? Ne anlamı var bunun artık herkes mutlu mesutken?

— Varsayalım... Neyse, diyelim öyle olsun. Ya sonra?

— Gülünç! Baştan aşağı çocukça bir soru. Çocuklara bir şey anlatırsın, sonunda anlatacak bir şey de kalmaz, yine de sorup dururlar: Ya sonra? Peki neden?

— Çocuklar yegâne cesur filozoflardır. Cesur filozoflar da her zaman çocukturlar. O nedenle çocuklar gibi her zaman sormaları gerekir: Ya sonra?

— Sonrasında bir şey yok! Nokta. Bütün kâinat aynı düzeyde, bütün her yer aynı...

— Aha, her yer aynı düzeyde! İşte bu entropinin ta kendisi, psikolojik entropi. Sen bir matematikçisin, anlamıyor musun, yaşam yalnızca ve yalnızca farklılıktadır; yaşam derece farklılığındadır, yaşam ısı kontrastındadır. Her yer, bütün kâinatta aynı ölçüde sıcak ya da aynı ölçüde soğuk cisimler varsa... Onları çarpıştırmak gerekir ki, ateş, patlama, cehennem ortaya çıksın. Biz de çarpıştıracağız.

— Ama I, anlasana lütfen: Bizim atalarımız, ta İki Yüzyıl Savaşları'nda tam da böyle yaptılar...

— Evet ve gayet de haklıydılar, binlerce kez haklıydılar. Tek hataları ise daha sonraları en sonuncu sayı olduklarına inanmış olmalarıydı, oysa doğada böyle bir şey yok, yok! Hataları, Galileo'nun hatasıydı: Galileo, Yerküre'nin Güneş etrafında döndüğünü söylerken haklıydı, ama bütün güneş sisteminin başka bir merkez etrafında döndüğünü bilmiyordu, Yerküre'nin gerçek, göreli değil, gerçek yörüngesinin basit bir daire olmadığını bilmiyordu...

— Ya siz?

— Biz ise, artık sonuncu sayı diye bir şey olmadığını biliyoruz. Belki unuturuz. Hayır: Büyük ihtimalle unutacağız da yaşlandığımızda, ne de olsa herkes er geç yaşlanır. O zaman da kaçınılmaz olarak düşeriz, ağaçtan düşen güz yaprağı gibi ya da yarından sonra sizlerin düşeceği gibi... Ya da hayır, hayır, tatlım, sen değil. Sen artık bizimlesin, sen yanımızdasın!

Ateşli, fırtınalı, ışıltılıydı; onu daha önce hiç böyle görmemiştim. Beni kuşatıp sarmalıyordu, her şeyiyle. Yok olup gitmiştim...

Son olarak, gözlerime dik dik, çetin bir bakış:

— Sakın unutma: On ikide.

Yanıtladım:

— Tamam, unutmam.

Ayrıldı. Gürültülü cümbüşün ortasında tek başıma kalmıştım; maviler, kırmızılar, yeşiller, sarılar, turuncular...

Evet, 12.00'de... Saçma bir duygu, hani yabancı, istilacı bir şey aniden yüzüme yerleşmişti, öyle söküp atamayacağın bir şey. Birden dün sabah aklıma geldi; I'nın yüzüne U'nun haykırdığı sözler... Nedendi? Nasıl bir absürtlük.

Alelacele çıktım, çabucak eve gitmeliydim, çabucak...

Ardımda bir yerlerden Duvar'ın üzerindeki kuşların tiz çığlıkları geliyordu. Önümde günbatımı güneşi — kıpkırmızı, kristalize olmuş alevden — küre küre kubbeler, bütün görkemiyle harıl harıl yanan küp evler. Gökte donakalmış bir şimşek: Akümülatör kulesinin sivri ucu. Ve bütün bunları, bütün bu kusursuz, geometrik güzelliği ben, kendi ellerimle... Acaba başka çıkış, başka yol yok mu?

Oditoryumun birinin (numarasını anımsamıyorum) yanından geçiyordum. İçeride bir yığın bank; ortada masalar var, üzerleri kar beyazı camla örtülü; beyaz üzerinde, sanki güneşin pembe kanından leke. Bütün bunların içinde bilinmez –bu nedenle de tekinsiz– bir yarın gizli. Doğal olmayan bir şey bu: Düşünen, gören bir varlığın kural dışı, bilinmez iksler içinde yaşaması. Hani gözlerinizi bağlasalar, sizi o halde, el yordamıyla, sendeleye tökezleye yürümeye zorlasalar ve önünüzde bir yerlerde, çok yakınınızda bir uçurumun olduğunu, yalnızca bir adım daha attığınızda sizden geriye yalnızca eciş bücüş bir et parçası kalacağını biliyor olsanız. Tam onun gibi bir şey değil mi bu?

...Peki ya önce davranıp kendimi baş aşağı atarsam? Tek ve doğru yol, her şeyi hemen şimdi halledecek yol bu olmaz mı?

KAYIT 31.

Plan: Yüce Operasyon. Hepsini Affettim. Trenlerin Çarpışması.

Kurtuldular! Son anda, tam her şey kaybedildi, tam her şey bitti derken...

Hani, Velinimet'in o korkunç Makinesi'nin basamaklarından adım adım çıkmışsınızdır da cam külah ağır bir tangırtıyla üstünüze kapanır ve yaşamınızda son kez gözlerinizle mavi göğü çabuk çabuk – yudumlarsınız...

Ve birden, bütün bunların yalnızca "rüya" olduğu ortaya çıkar. Güneş pespembe, şen şakraktır, hele duvar... Elinizi soğuk duvarda okşayarak gezdirmek nasıl bir mutluluk, bembeyaz yastıkta kafanızın oluşturduğu çukurun tadını doyasıya çıkarmak nasıl bir hazdır!

Bugün sabah Devlet Gazetesi'ni okurken de yaşadıkların aşağı yukarı buydu. Korkunç bir rüyaydı ve artık sona erdi. Bütün cesaretimi ve inancımı yitirmiş, yaşamıma kendi ellerimle son vermeyi düşünüyordum. Akşam yazdığım son satırları şimdi okurken utanıyorum. Ama ne fark eder; bırakayım kalsınlar, bir zamanlar olabilecek ve artık olamayacak inanılmaz şeylerin anıtı olsunlar. Evet, artık olamayacak!

Devlet Gazetesi'nin ilk sayfasında şu yazılar parıldıyordu:

Sevinin,

Çünkü bundan sonra kusursuzsunuz! Bugüne kadar sizin evlatlarınız, makineler sizden daha kusursuzdu.

Nasıl mı?

Dinamodan çıkan her bir kıvılcım, saf aklın kıvılcımıydı; pistonun her dönüşü, katıksız bir silojizmdi. Peki ya, sizin mantığınız da bu kadar yanılmaz mıydı? Vinçlerin, pres makinelerinin, pompaların felsefesi, bir tam yuvarlak daire gibi tamamlanmış ve apaçıktı. Ya sizin felsefeniz o kadar yuvarlak mıydı?

Mekaniğin güzelliği, sarkaç misali şaşmaz, kesin ritimdedir. Peki siz, çocukluktan beri Taylor sistemiyle beslenmiş kimseler, sarkaç kesinliğine ulaşabilmiş miydiniz?

Bugüne kadar aranızda tek fark vardı.

Makinelerin düşleri yoktur.

Siz hiç silindir pompasının fizyonomisinde, çalışması sırasında uzak, akla hayale gelmez düşlere dalıp gülümsediğini gördünüz mü? Hiç vinçlerin geceleri, dinlenmeye ayrılmış saatlerde huzursuzca bir o yana bir bu yana dönüp içler çektiğini duydunuz mu?

Hayır!

Oysa Koruyucular sizde –utançtan yüzünüz kızarsın!– sürekli bu gülüşlere, iç çekişlere tanık oluyorlar. Ve –indirin başınızı– Tek Devlet tarihçileri, utanç verici olayları yazmamak için istifa ediyorlar.

Ama bunlar sizin suçunuz değil. Sizler hastasınız. Bu hastalığın adı ise:

Fantezi.

O, kemire kemire alında kara kırışıklıklar ortaya çıkaran bir kurtçuktur. O, sizi çılgınca hep daha ileriye, bu "ileri" tam da mutluluğun biteceği yerde başlasa bile koşmaya iten

hummadır. O, mutluluğa giden yol üzerindeki son barikattır.

Sevinin öyleyse: Bu barikat da yıkıldı.

Yol açıldı.

Devlet Bilimi'nin son buluşu: Fantezinin merkezi, beyinde Varol köprüsü kısmında küçücük bir sinir ucudur. Bu sinir X ışınlarıyla üç aşamalı olarak yakıldığında fanteziden sonsuza dek kurtulacaksınız.

Sonsuza dek.

Bundan sonra kusursuzsunuz, makinelerle denksiniz, yüzde yüz mutluluk yolu artık açıldı. Elinizi çabuk tutun, genciyle, yaşlısıyla, Yüce Operasyon için acele edin! Yaşasın Yüce Operasyon! Yaşasın Tek Devlet, yaşasın Velinimet!

...Peki siz olsaydınız, bütün bunları benim notlarımdan, sanki eski, antika bir romandan değil de bende olduğu gibi, tir tir titreyen elinizde tuttuğunuz hâlâ mürekkep kokan bir gazete sayfasından okumuş olsaydınız, siz de benim gibi bugün değilse de yarın asıl gerçeğin bu olduğunu biliyor olsaydınız, siz de benim gibi hissetmez miydiniz? Sizin de benim gibi başınız fır fır dönmez miydi? Tüylerinizi diken diken eden, tatlı, buz gibi iğnecikler sizin de sırtınızda, ellerinizde koşuşturmaz mıydı? Siz de kendinizi Atlas misali bir dev olarak, şöyle bir uzatsanız kafanızı cam tavana çarpacak gibi hissetmez miydiniz?

Hemen telefonun ahizesini kaptım:

— I-330... Evet, evet: 330. –Sonra tek soluk almadan bağırdım:– Evdesiniz değil mi? Okudunuz mu, okuyor musunuz? Bunun anlamı... demek ki... Müthiş bir şey bu!

— Evet... –Uzun, karanlık bir sessizlik. Ahizeden kısık kısık cızırtılar geldi, bir şeyler düşünüyordu...– Bugün mutlaka sizi görmeliyim. Evet, bende, saat 16.00'dan sonra. Mutlaka.

Canım benim! Ne kadar da tatlı! "Mutlaka"... Hissediyordum: Gülümsemekteydim ve kendimi durduramıyordum; anlaşılan sokakta yürürken de bu gülüşümü yüzümde taşıyacaktım, tıpkı tepemdeki bir sokak lambası gibi...

O sırada, dışarıdan güçlü bir rüzgâr beni dürttü. Dolandı, ıslık çaldı, kamçıladı. Ama bu benim neşemi daha da artırmaktan başka işe yaramadı. Bağır, çağır, hiç fark etmez: Artık yıkabileceğin bir duvar yok. Kafama dökme demirden kara bulutlar yağıyormuş, yağsın: Hiçbiriniz güneşi karartamayacaksınız; onu sonsuza dek zenite zincirledik; Nun oğlu Yuşa'yız biz!

Köşede kalabalık bir Nun oğlu Yuşa kümesi alınlarını cam duvara yaslamış duruyordu. İçeride, kör edici beyazlıktaki masa üzerinde biri uzanmıştı. Beyazın altında, iki yana açılarak sarı bir üçgen oluşturan çıplak ayakları görünüyordu; beyaz hekimler yumulmuş bakıyorlardı; bir beyaz el, bir başka ele dolu bir şırınga uzattı.

— Ya siz, siz neden girmiyorsunuz? –diye sordum; seslenişim kimseye değildi, daha doğrusu herkeseydi.

— Ya siz? –diyerek bana döndü birinin küresi.

— Ben sonra. Önce yapmam gereken...

Biraz bozulmuştum, oradan ayrıldım. Gerçekten de önce onu, I'yı görmeliydim. Ama neden "önce", bunun yanıtını kendime veremiyordum...

Hangar. İntegral, buz mavisi rengiyle pırıldıyor, ışık huzmeleri saçıyordu. Makinenin dinamosu usul usul uğuldamakta, durmadan aynı sözü yinelemekteydi; söyledikleri sanki bir yerlerden tanıdık geliyordu, benim sözlerime benziyordu. Eğildim, motordan çıkan uzun, soğuk boruyu okşadım. Nasıl da tatlı, nasıl da sevimli. Yarın canlanacaksın, yarın ömründe ilk kez karnından püsküren alev ve kıvılcımlarla sarsıla sarsıla çalışmaya başlayacaksın...

Her şey dünkü haliyle kalsaydı, bu kudretli cam canavara hangi yüzle bakardım? Yarın saat 12.00'de ona ihanet edeceğimi bilseydim... Evet... ihanet edeceğimi...

Arkamdan dirseğime dikkatli bir dokunuş. Döndüm, tabaksı, yassı yüzüyle İkinci Mühendis.

— Biliyorsunuzdur, –dedi.

— Neyi? Operasyonu mu? Evet, ne iş değil mi? Nasıl da her şey, her şey birden...

— Hayır canım, o değil: Deneme uçuşu ertelendi, yarından sonra olacak. Hep şu Operasyon yüzünden... Boşuna acele ettirdiler, ite kaka...

"Hep şu Operasyon yüzünden"... Gülünç, kıt insan. Tabağının ötesini göremiyor. Bir bilse, Operasyon olmasa, yarın 12.00'de cam bölmeye kilitlenecek, orada debelenip duracak, duvarlara tırmanacaktı...

Odamdaydım, saat 15.30'du. İçeri girdim, U'yu gördüm. Kemikleşmiş, dimdik, katı bir halde sağ yanağını eliyle desteklemiş, masamda oturuyordu. Muhtemelen uzun süredir beklemekteydi: Çünkü beni karşılamak için yerinden kalktığında beş parmağının izi yanağında kalmıştı.

Bir an gözümde canlandı, o talihsiz sabah yine burada, masanın başında, I'nın yanında, burnundan soluyordu... Ama hemen öbür an, bugünün güneşiyle gözümden silinip yitti işte. Apaydınlık bir günde odaya girip dalgınlıkla anahtarı çevirir de lambayı açarsanız, sanki lamba hiç açılmamış gibi olur ya; işte öyle gülünç, zavallı, gereksiz...

Hiç düşünmeden U'ya elimi uzattım, onu affetmiştim; iki elimi de tuttu, iyice kavradı, dikenlerini batırırcasına sıktı; eski süslemeler gibi zangırdayan yanaklarıyla heyecandan titreye titreye konuştu:

— Epey bekledim... Bir dakikacık da olsa... Diyecektim ki: Sizin için, sizin adınıza çok mutlu oldum! Anlıyorsunuz ya, yarın, yarından sonra... Tamamen iyileşeceksiniz, yeniden doğacaksınız...

Masanın üstünde bir sayfa gördüm; dünkü notlarımın son iki sayfasıydı; akşam nasıl bıraktıysam öyle duruyorlardı. Eğer orada neler yazdığımı görmüşse... Neyse, ne fark eder: Artık hepsi tarih oldu, artık bunların hepsi dürbünün tersinden bakıyormuşum gibi gülünç bir uzaklıkta...

—Evet, –dedim,– biliyor musunuz, daha demin bulvarda

yürüyordum, önümde biri vardı ve gölgesi kaldırıma vuruyordu. İnanın, gölge parlıyordu. Sanırım –aslında eminim– yarın hiç gölge kalmayacak, tek bir insanın, tek bir eşyanın bile gölgesi olmayacak; güneş herkesin içine işleyecek...

Sevecen ama katı bir tonla araya girdi:

— Nasıl bir fantezi sizinki! Okuldaki öğrencilerin böyle konuşmalarına izin vermezdim...

Derken çocuklar hakkında bir şeyler anlatmaya başladı; onları nasıl, toplu halde Operasyon'a götürdüğünü, nasıl hepsini operasyon masasına bağlamak gerektiğini, "sevenin, acımasız, evet acımasız olması gerektiğini" ve sanırım nihayet bir karar verdiğini...

Dizlerinin arasındaki soluk mavi kumaşı düzeltti, başka bir şey söylemeden, hızla her yanıma gülücükler yapıştırıp ayrıldı.

Ve neyse ki, bugün güneş gökte durmuyor, hızla geçip gidiyordu; saat 16.00 olmuştu, ben kapıya vuruyordum, yüreğim küt küt vuruyordu.

— Girin!

Yerdeyim, koltuğunun hemen yanına atılmış, bacaklarına sarılmış, kafamı yukarı kaldırmış gözlerine bakıyorum; sırayla, bir birine bir öbürüne; ikisinde de kendimi görüyorum: Güzelliğin içinde bir esir...

Öte yanda, duvarın ardında fırtına; kara bulutlar her zamankinden yüklü: Varsın olsun! Kafamın içi altüst halde, sözcüklerden bir tufan kopmuş; bense avaz avaz, güneşle birlikte bir yerlere uçuyorum... ama, hayır, artık o yerin neresi olduğunu da biliyoruz; ve ardımda gezegenler: Lavlar püskürten, yanan, şarkılar söyleyen çiçeklerin mesken tuttuğu gezegenler; bir de mantık tuğlalarının bütünleşerek organize toplumlar kurduğu, lacivert, dilsiz gezegenler — yeryüzümüz gibi mutlak olanın, yüzde yüz mutluluğun zirvesine erişmiş gezegenler.

Birden, yukarıdan bir ses:

— Sen de zirvenin bütünleşmiş tuğlalardan kurulu, organize bir toplum olduğunu düşünmüyor musun?

Üçgen daha da dik açılı, daha da karanlık:

— Mutlulukmuş... Nedir peki bu? Arzular acı vericidir, değil mi? O zaman apaçık: Mutluluk, hiçbir arzunun olmaması demektir, en ufak bir arzunun... Bugüne kadar mutluluğun önüne artı koyarken mutlak mutluluğa ise eksi, hem de ilahi bir eksi koymuş olmamız nasıl da büyük bir hata, nasıl anlamsız bir önyargı.

Ben –anımsıyorum– kafam karışmış halde mırıldandım:

— Mutlak eksi, 273°...

— Eksi 273 derece, evet tamı tamına. Biraz dondurucu gerçi, ama yine de zirvede olduğumuzu gayet kanıtlamaz mı?

Böylelikle –biraz benim yerime de konuşarak– düşüncelerimi nihai sonucuna taşımıştı. Yine de, bunlarda ürkütücü bir yan vardı, anlayamıyordum ama güç bela ağzımdan bir "hayır" çıkarabildim.

— Hayır, –dedim.– Sen... Sen dalga geçiyorsun...

Gülmeye başladı, dolu dolu, ortalığı çınlatarak. Sonra hızla, bir anda kahkahası öyle bir eşiğe vardı ki, bir adım geri attı, hafifçe eğildi... Duraklama.

Doğruldu. Elini omzuma koydu. Uzun uzun, usul usul bana bakıyordu. Sonra beni kendine çekti ve her şey bir anda yitti; keskin, yanıp tutuşan dudakları dışında her şey.

— Elveda!

Uzaklardan bir seslenişti bu, yukarılardan; bana kadar varması süre almıştı, belki bir dakika, belki iki.

— Nasıl, ne "elvedası"?

— Sen hastasın, benim yüzümden suçlar işledin, sana da çok acı vermedi mi? Şimdiyse Operasyon geçirip benden kurtulacaksın. İşte onun elvedası.

— Hayır, –diye bağırdım.

Bembeyaz ten üzerindeki amansız sivriliğiyle siyah üçgen konuştu:

— Nasıl yani? Mutluluğu istemiyor musun?

Kafamın içinde şiddetli bir sarsıntı; iki mantık treni çarpışmış, birbirine girmiş, dağılmış, parçalanmıştı...

— Evet, bekliyorum, seç artık: Ya Operasyon ile yüzde yüz mutluluk ya da...

— "Sensiz yapamam, sen olmazsan olmaz," –bu sözleri söyledim mi yoksa yalnızca düşündüm mü, bilemiyorum, ama I duymuştu.

— Evet, biliyorum, –diye yanıtladı. Ardından omuzlarımı tutarken gözlerini gözlerimden bir an ayırmadan devam etti:

— Öyleyse yarın görüşürüz. Yarın, saat on ikide. Unutmadın ya?

— Hayır. Bir gün ertelendi... Yarından sonraya...

— O bizim için daha iyi. On ikide... Yarından sonra...

Loş caddede tek başıma yürüyordum. Rüzgâr çevremde dönüyor, beni tutuyor, savuruyordu, bir kâğıt parçası gibiydim; dökme demirden göğün parçaları uçuyor, uçuyordu; sınırsızlığın ötesine uçmaları için bir iki günleri daha vardı... Arada karşıdan gelen ünifler bana temas ediyor, sürtünüyordu, ama yürüyüşümde bir başımaydım. Benim için apaçıktı: Herkes kurtulmuştu ama artık benim bir kurtuluşum yoktu; kurtulmak istemiyordum...

KAYIT 32.

Plan: İnanmıyorum. Traktörler. İnsan Yongası.

Öleceğinize inanıyor musunuz? Evet, insan ölümlüdür, ben de bir insanım: O halde... Ama hayır, sorduğum o değil: Bu kadarını bildiğinizi biliyorum. Benim sorduğum: Hiç buna inanmışlığınız var mı, yani sonunuzun geldiğine inandınız mı, aklınızla değil, bedeninizle inandınız mı, şu an bu sayfayı tutan parmaklarınızın sararıp kaskatı olacağını hiç hissettiniz mi?

Hayır, elbette inanmıyorsunuzdur; bu nedenle bugüne kadar hiç onuncu kattan sokağa kendinizi atmadınız, bu nedenle bugüne kadar yemeğinizi yediniz, sayfaları çevirdiniz, tıraşınızı oldunuz, gülümsediniz, yazdınız, çizdiniz...

Bugün benim için de aynısı –evet, tamı tamına aynısı– geçerli. Biliyorum ki, hemen saatin küçük kara ibresi gece yarısına doğru şuraya, tam aşağıya inecek, ardından yine yavaş yavaş yukarıya çıkıp son bir çizgiyi geçtiğinde inanılmaz bir sabah başlayacak. Bunu biliyorum bilmesine, ama yine de sanki pek inanmıyorum buna; ya da belki yirmi dört saat şu anda bana yirmi dört yıl gibi geldiği için böyle. Bu sayede hâlâ bir şeyler yapabiliyorum, bir yerlere koşturabiliyor, soruları yanıtlayabiliyor, İntegral'in merdivenlerinden

tırmanabiliyorum. Derken, İntegral'in suda sallandığını hissediyor ve hemen tırabzana sıkı tutunmak gerektiğini algılıyorum; elimin altında soğuk cam. Saydam, canlı vinçlerin turnalar misali boyunlarını eğip gagalarını uzattıklarını, motorları alabildiğine dehşetle parlasın diye İntegral'i özenle ve şefkatle beslediklerini görüyorum. Ve nehrin aşağısında, rüzgârdan iyice kabarmış lacivert su damarlarını, düğümlerini de görebiliyorum. Ama şöyle ki: Bütün bunlar sanki benden çok uzakta olup biten olaylar, çok yabancı, kabataslak, bir sayfa üzerindeki teknik çizimler gibi. Yine de tuhaftır, İkinci Mühendis'in yassı, kabataslak yüzü birden konuşmaya başlıyor:

— Peki motora ne kadar yakıt alıyoruz? Üç desek... yok, üç buçuk saat desek...

Önümde –izdüşüm halinde, kabataslak– hesap makinesi tutan elim var; logaritmik bir kadran ve 15 sayısı.

— On beş ton. Ama siz iyisi mi... evet, iyisi mi yüz alın...

Çünkü her şeye rağmen gayet eminim ki, yarın...

Göz ucumla da sayaç tutan elimin artık dikkat çekici ölçüde titremeye başladığını fark ediyorum.

— Yüz mü? Neden öyle aşırı bir yük alalım? Bir haftalık yakıt bu. Hatta ne bir haftası, daha da fazla!

— Belki az bile gelir... kim bilir...

— Ben biliyorum...

Rüzgâr ıslık çalıyor, hava görünmez bir şeyle ağzına kadar dolup ağırlaşıyordu. Zar zor soluk alıyor, zar zor adım atıyordum; bulvarın sonunda akümülatör kulesinin saatindeki ibre de zar zor, ağır ağır ama bir saniye bile durmaksızın ilerliyordu. Kulenin sivri külahı –bulutlar içinde kalmış– donuk, lacivert rengiyle boğuk boğuk uğuldamaktaydı: Elektrik çekiyordu. Ve Müzik Fabrikası'nın trompetleri ulumaya başladı.

Her zamanki gibi dörderli sıralar. Ama sıralar bu kez biraz düzensizdi, belki de rüzgâr yüzünden dağılıp bozulu-

yordu. Giderek intizam daha da bozuldu. Köşede sanki bir şeye tosladılar, geri çekildiler ve hep birden yoğun, donmuş, sıkışmış, soluk soluğa bir topak olup boyunlarını kaz gibi uzattılar.

— Bakın! Hayır, şuraya bakın, çabuk!

— Onlar! Bunlar onlar!

— ... Ama ben... Olamaz! Olmaz böyle şey, Makine kellemi alsın daha iyi..

— Sussana! Delirdin mi...

Oditoryum'da, tam köşede kapı ardına kadar açıldı ve içeriden yavaşça, ağır adımlarla, elli insandan oluşan bir yürüyüş kolu belirdi. Aslında "insan" tam denemez; ayakları ayak değildi de birtakım ağır, paletli, görünmez bir dingille dönen tekerleklerdi; insan değillerdi de, insan biçiminde traktörlerdi. Başlarının üstünde altın güneş işlemeleriyle beyaz bayraklar rüzgârda dalgalanıyordu ve güneşlerin ışınları üzerinde şöyle yazıyordu: "Bizler ilkiz! Operasyon'dan ilk geçen bizleriz! Herkes bizi izlesin!"

Ağır ağır, kararlı adımlarla kalabalığı yarıp yürüyorlardı; hiç şüphe yok, yolları üzerinde biz değil de duvar, ağaç, ev olsa yine aynı şekilde hiç duraksamadan duvarı, ağacı, evi de yarıp geçerlerdi. Derken, bulvarın ortasına gelmişlerdi bile. Kol kola girmiş, zincir gibi uzayıp açılmışlardı ve yüzleri bize dönüktü. Bizlerse gergin, dimdik kalkmış başlardan oluşan bir topaktık ve bekliyorduk. Boyunlar kaz misali uzamıştı. Bulutlar. Rüzgârın ıslığı.

Birden zincir iki, sağ ve sol ucundan hızla kıvrıldı ve hızlanarak, sanki yokuş aşağı inen bir ağır makine gibi üzerimize yürüdü; bizi kıskıvrak çembere almışlar, ağzına kadar açık kapılara doğru sürüklüyorlardı, kapıdan içeriye...

Bir yerlerden tiz bir çığlık:

— Tuzak bu! Kaçın!

Herkes kaçışmaya başladı. Duvarın tam yanında dar, canlı zincirde bir boşluk hâlâ vardı, herkes oraya yönelmiş,

başları birden kama sivriliğiyle ileri uzanmıştı; sivrilen dirsekler, kaburgalar, omuzlar, böğürler. Yangın hortumundan tazyikle püsküren su gibi yelpaze biçiminde etrafa saçıldı herkes; her tarafta yeri döven ayaklar, çırpınan kollar, ünifler birbirine karışıyordu. Bir an, S harfi gibi iki büklüm gövde ile saydam kanat kulaklar gözüme çarptı ve kayboldu, sanki yer yarılıp içine girmişti. Tek başımdaydım, her tarafımda bir görünüp bir yiten kollar, bacaklar. Koşuyorum...

Soluklanmak için bir girişte durdum, sırtımı kapılara sıkı sıkıya yasladım ve o anda rüzgâr hızıyla küçük bir insan yongası yanıma geldi.

— Ben her zaman... Hep sizin arkanızdaydım... İstemiyorum –anlıyorsunuz ya– istemiyorum. Kabul ediyorum...

Bileğimde yuvarlak, küçücük elleri ve yuvarlak, lacivert gözleri: Bu oydu, O-90. Sanki duvardan aşağı kaymış, yere çökmüştü. Orada, yerde, soğuk basamaklar üzerinde bir yumru haline gelmişti ve ben O-90'ın tepesinde, başını, yüzünü okşuyordum nemli ellerle. Sanki: Ben çok büyüktüm, o ise son derece küçük, benim küçücük bir parçamdı. Bu, I'yla birlikteyken duyduklarımdan bütünüyle farklıydı; şimdi kafamda canlandırabiliyorum: Eskilerin, kendi çocuklarına karşı duydukları da buna benzer bir şey olabilir.

Aşağıda, yüzünü kapatan ellerin arasından belli belirsiz sözler duydum:

— Her akşam... Yapamıyorum, eğer beni iyileştirirlerse... Her akşam, tek başıma, karanlıkta, onu düşünüyorum, ona ne olacağını, benim onunla nasıl... O zaman kesinlikle yaşayamam anlıyor musunuz? O yüzden, yapmanız gerek... gerek...

Saçma bir duygu ama gerçekten de eminim: Evet yapmam gerek. Saçma, çünkü bu benim görevim olmasına rağmen bir suç. Saçma, çünkü ak aynı zamanda kara olamaz, görev ile suç örtüşemez. Veya hayatta kendi başına akla kara yoktur ve rengin ne olacağı yalnızca temeldeki mantıksal

önermeye bağlıdır. Ve buradaki önerme de O'ya yasalara aykırı olarak bir çocuk verdiğim olduğuna göre...

— Peki tamam, ama yapmayın, sakin olun –dedim.– Anlıyorsunuz ya: Sizi I'ya götürmeliyim, geçen sefer de söylediğim gibi, o sizi...

— Tamam... (–Sessizce, ellerini yüzünden çekmeden.)

Ayağa kalkmasına yardım ettim. Susmuş, her birimiz kendi düşüncelerimize –ya da kim bilir, belki de aynı düşünceye– dalmış, kararmakta olan yolda dilsiz, kurşuni evlerin arasından, kamçı gibi inen rüzgâr altında ilerliyorduk...

Saydam, gergin bir noktada, rüzgârın ıslıkları içinde o tanıdık, su birikintilerine basarcasına şapırdayan adımları arkamda işittim. Köşeyi dönerken arkama baktığımda, kaldırımın mat camında seğirten bulut yansımaları arasında S'yi gördüm; kollarım o anda bana yabancılaştı, rastgele salınmaya başladılar, O'ya yüksek sesle yarından söz etmeye koyuldum... evet yarın, İntegral'in ilk uçuşu gerçekleşecekti ve bu görülmemiş, mucizevi, abidevi bir olay olacaktı.

O-90 bana, yüksek sesle, anlamsızca oradan oraya sallanan kollarıma şaşkın şaşkın, yusyuvarlak, lacivert lacivert bakıyordu. Ama ağzını açmasına fırsat vermiyor, konuşuyor da konuşuyordum. İçimdense –ayrı, yalnızca benim duyabileceğim– bir fikir heyecanla vızıldıyor, sürekli dürtüp duruyordu. "Olmaz... Bir şeyler yap... Onu peşine takmış, I'ya götüremezsin..."

Sola dönmek yerine sağa yöneldim. Köprü kölece bir itaatle, bükülü sırtını üçümüzün ayakları altına sermişti: Benim, O'nun ve peşimizdeki S'nin. Karşı kıyıda parıldayan binalardan suya karışan alevler, çılgın beyaz köpükler üzerinde binlerce kıvılcım halinde heyecanla sıçrayıp saçılarak dağılıyordu. Rüzgâr uğulduyordu, sanki hemen tepemizde bir yerlerde gergin bir bas teli titremekteydi. Ve o bas sesin içinde, peşimizdeki ses de bir an olsun kesilmiyordu...

Eve geldik, yaşadığım eve. O-90 kapıda durdu, bir şeyler söylemeye çalıştı:

— Hayır! Hani söz vermiştiniz...

Ama sözünü tamamlamasına izin vermeden aceleyle onu kapıdan içeri soktum; artık içeride, lobideydik. Nöbetçi masasının üzerinde tanıdık, heyecanla titreşen sarkık yanaklar; çevresinde sıkışık bir numaralar öbeği, bir tartışma dönüyor, ikinci katın korkuluklarından sarkmış bakan başlar, ardından hep birden aşağıya koşturuyorlar. Ama bunu sonra anlatırım... Bense o sırada hemen O'yu karşı köşeye çekip sırtımı duvara dayadım (orada, duvarın ardında görmüştüm: Kaldırımın üzerinde karanlık, koca kafalı bir karaltı ileri geri süzülüyordu), not defterimi çıkardım.

O-90 kendini yavaşça sandalyeye bıraktı, sanki ünifinin içinden buharlaşmış, bedeni eriyip gitmiş de geriye yalnızca boş bir giysi ve boş –lacivert boşluğunda insanı yutan– gözler kalmıştı. Usanmış halde sordu:

— Neden beni buraya getirdiniz? Kandırdınız mı beni?

— Hayır... Sessiz olun! Bakın şuraya, görüyor musunuz duvarın ardını?

— Evet. Bir gölge var.

— O gölge sürekli peşimizde... Yapamam. Anlıyorsunuz ya, olmaz. Şimdi şuraya iki sözcük yazacağım, bunu alın ve tek başınıza gidin. Eminim, o kalıp beni izlemeye devam edecektir.

Ünif yeniden bedenle doldu, karın bölgesinde ufak bir yuvarlak belirdi, yanaklarda belli belirsiz görünen bir renklenme, tan kızılı.

Soğuk parmaklarına not kâğıdını tutuşturdum, avucunu sıkıca kapattım ve gözlerimle son kez onun lacivert gözlerinden bir yudum aldım.

— Elveda! Belki bir gün...

Elini çekti. Boynunu büktü, yavaşça ilerledi, iki adım attı, hızla döndü ve işte yine karşımdaydı. Dudakları titriyordu,

gözleri, dudakları, her şeyi bana aynı şeyi, aynı sözü söylüyordu; nasıl dayanılmaz bir gülümseme, nasıl bir sancı...

Ardından bu boynu bükük insan yongası kapılardan geçti, duvarın dışında ufacık bir gölge oldu, ardına bakmadan, çabucak uzaklaştı, her adımda daha da hızlanarak...

U'nun masasına yaklaştım. Solungaçlarını telaş ve kızgınlıkla şişirerek konuşmaya başladı:

— Görüyorsunuz ya, herkes aklını kaçırdı! İşte şu adam yemin ediyor, Kadim Konak'ın yakınında çıplak, baştan aşağı kıllarla kaplı bir insan görmüş...

Kalabalıktan, kafa kafaya vermiş numaralar öbeğinin içinden bir yerlerden bir ses:

— Doğru! Ve yine söylüyorum: Gördüm, evet.

— E n'oldu bari beğendiniz mi, ha? Ne zırvalar!

Bunlar "zırvaydı", buna öyle sarsılmaz biçimde inanıyordu ki, kendi kendime sordum: "Gerçekten de bütün bunlar, son zamanlarda bu başıma gelenler, bütün bu etrafımda olanlar gerçekten de zırva değil mi?" Ama sonra kendi kıllı ellerime baktım ve o sözleri anımsadım: "Herhalde senin de damarlarında ormanın kanından birkaç damla dolaşıyor. Belki ben de o yüzden sana..."

Hayır, neyse ki zırva değil bu. Hayır hayır, ne yazık ki zırva değil.

KAYIT 33.

Plan: (Bu Kayıt Plansız, Çalakalem, Sonuncu.)

O gün gelip çattı.

Çabuk, gazeteye bak: Yazmışlardır belki... Gazeteyi gözlerimle okuyorum (yani tam şöyle: O anda gözlerim bir kalem gibi, bir sayaç gibi, tutulabiliyor, hissedilebiliyor; bana yabancılaşmış, bir aygıta dönmüş).

Gazetede ilk sayfada kocaman harflerle:

"Mutluluğun düşmanları uyumaz. Mutluluğa dört elle sarılın, koruyun onu! Yarın işlere ara verilecek, bütün numaralar Operasyon'a gidecektir. Gitmeyenler, Velinimet'in Makinesi'ne tabi olacaktır."

Yarın! Belki de yarın... Acaba yarın mı bir şeyler olacak?

Günün rehavetiyle elimi (aygıtımı) kitap rafına uzattım, bugünün gazetesini diğerlerinin, altın işlemeli cildin yanına koyacaktım. Koyarken düşünüyordum:

— Neden? Bir şey fark eder mi? Ben buraya, bu odaya artık asla, hiçbir zaman...

Derken gazete elimden kaydı, düştü. Öylece duruyor, gözlerimi odada, odanın her bir köşesinde gezdiriyor, hız-

la toparlanıyordum; geride bıraktığıma üzüleceğim her şeyi telaşla görünmez bir bavula tıkıştırıyordum. Masa. Kitaplar. Koltuk. Bir zamanlar I'nın oturduğu koltuk, hani benim önünde, dibinde kapandığım... Sonra yatak...

Böyle bir dakika geçti, iki dakika geçti; boş yere mucize bekliyorum, belki telefon çalar diye, kim bilir, I telefon açar ve söyler ne olacağını...

Hayır. Mucize filan yok...

Artık gidiyorum, bilinmeze doğru. Bunlar son satırlarım. Elveda siz meçhul, siz sevgili okurlarım; sizlerle birlikte ne sayfalar geçirdik, hastalıklı ruhumun bütün yanlarını, tümüyle gevşemiş son cıvatama, boşalmış son zembereğime kadar sizlere açtım.

Gidiyorum.

KAYIT 34.

Plan: Azatlılar. Güneşli Gece. Telsiz-Valkiriya.

Ah, keşke gerçekten kendimi ve herkesi parça parça edebilsem, keşke gerçekten –onunla birlikte– Duvar'ın ardında bir yerlerde, sivri, sarı dişlerini göstererek dolaşan yaratıkların arasında olabilsem, keşke gerçekten bir daha asla buralara dönmesem. Böylesi binlerce, milyonlarca kez kolay olurdu. Peki şimdi ne olacak? Gidip şu kadını boğazlasan... Bir işe yarayabilir mi?

Hayır, hayır, hayır! Toparla kendini D-503. Kendini sağlam mantık eksenine yerleştir; kısa süre de olsa bütün gücünle manivelaya yüklen, bir antikçağ kölesi gibi silojizm denen değirmentaşlarını döndür, ta ki olan biten her şeyi kaydedene, enine boyuna anlayana kadar...

İntegral'in içine girdiğimde herkes gelmiş, yerini almıştı; bu devasa, camdan kovanın bütün petekleri doluydu. Güverte camından, aşağıdaki minik minik, karıncamsı insanlar görünüyordu; telgrafın, dinamonun, transformatörlerin, altimetrelerin, supapların, göstergelerin, motorların, pompaların, boruların etrafında. Ana salonda tabelaların, cihazların başında meşgul kimseler — elbette Bilim Bürosu'nca görevlendirilmişler. Yanlarında da iki yardımcısıyla birlikte İkinci Mühendis.

Üçünün de başları kaplumbağa gibi omuzlarının arasına gömülmüş, benizleri atmış, solgun, ışıksızdı.

— Ne oldu? –diye sordum.

— İşte... Ürkütücü... –atmış benziyle gülümsedi biri. – Herhalde bilmediğimiz bir yere inmek gerekecek. Zaten genel olarak bilmediğimiz o kadar...

Onların yüzlerine bakamıyordum; bir saat içinde onları tam da bu ellerle Saat Çizelgesi'nin huzur veren rakamlarından sonsuza dek çıkaracak, Tek Devlet'in ana kucağından sonsuza dek koparacaktım. Bana "Üç Azatlı" adlı yapıttaki trajik figürleri anımsatıyorlardı; bu öyküyü bizde her okul çocuğu bilir. Öyküde deney amacıyla üç tane numara çalışmaktan bir ay boyunca azat edilirler; ne istiyorsan yap, nereye istersen git denir bunlara.* Bu biçarelerse her günkü çalışma yerlerinin etrafında gezinir, aç gözlerle içeriyi izler, meydanlarda durur ve bütün saatlerini, organizmalarının günün o saatinde yapmaya artık muhtaç olduğu işleri yaparak geçirirler: Havayı kesip yontar, görünmez çekiçlerle vurur, görünmez demirleri döverler. Nihayet, on gün sonra artık dayanamazlar: El ele tutuşup suya doğru yürür ve Marş'ın başlamasıyla birlikte, derinlere, diplere gömülürler, ta ki su acılarını dindirinceye dek...

Yineleyeyim: Bu insanlara bakmaya dayanamıyordum, hızla oradan çıktım.

— Gidip makineyi bir test edeyim, –dedim, – sonra yola çıkıyoruz.

Bana birtakım sorular yöneltiyorlardı, ateşlemenin hangi voltajda olacağını, kış tanklarına ne kadar balast suyu gerektiğini. İçimde bir gramofon vardı ve bütün sorulara kendisi gayet hızlı ve kesin yanıtlar veriyordu; bense hiç ara vermeden kendi içime, kendi düşüncelerime yoğunlaşıyordum.

Derken birden, daracık koridorda –içimdeki bir şey beni buraya getirmişti– buldum kendimi ve o andan itibaren her şey başladı.

---

* Bu çok eskilerde, Çizelge'den sonra III. yüzyılda gerçekleşmiş bir olay.

Dar koridorda etrafımda gelip geçen soluk ünifler, gri suratlar arasında bir saniyeliğine onu gördüm: Saçları gözlerini kapatmış, alnının altından bakan biri, ta kendisi. Anlamıştım, içeridelerdi ve hiçbir yere gidemezdim; artık yalnızca dakikalar kalmıştı, birkaç on dakika... Bütün bedenimde küçük küçük, moleküllerime yayılan bir titreme başladı (ve her şey bitene kadar da durmak bilmedi); sanki devasa bir motor çalıştırılmışlardı da bedenimin bütün yapısı –fazla hafif olduğu ortaya çıkmış– zangırdıyor; duvarlar, perdeler, kablolar, kirişler, ateşler, her şey titriyordu...

O da burada mı, henüz bilmiyordum. Ama artık zaman yoktu, ardımdan birini yollayıp köprü üstüne çağırdılar: Gitme zamanı gelmişti... ama nereye?

Gri, solgun benizler. Aşağıya, suyun içinde gergin, lacivert damarlar. Gökyüzünde ağır, dökme demirden katmanlar. Elimi kaldırırken, kumanda ahizesini alırken hep dökme demir ağırlığı.

— Yukarıya, 45 derece!

Boğuk bir patlama –kalkış– kıç tarafında beyaz, yeşil bir su dağı kabarıyor; yumuşak, kauçuk güverte ayaklarımızın altında, kalkıyor ve her şey aşağıda kalıyor, bütün bir ömür, sonsuza dek. Bir saniye sonra, sanki her şey bir çukurun derinlerine düşmekte, etraftaki her şey daha da diplere sürüklenip uzaklaşmaktaydı; kentin buz mavisi kavisli silueti, kabarcık misali yuvarlak kubbeler, akümülatör kulesinin yalnız, kurşuni bacası, her şey. Derken birden pamuktan bir bulut perdesi içinden geçtik, karşımızda güneş, lacivert gök. Saniyeler, dakikalar, miller geçtikçe göğün laciverdi iyice koyulaştı, karanlığa döndü; soğuk, gümüş ter damlaları gibi beliren yıldızlar...

İşte karşımızda tekinsiz, göz kamaştırıcı parlaklıkta, kara, yıldızlı, güneşli bir gece. Sanki aniden sağır olmuşsunuz gibi, motorların böğürüşünü görüyorsunuz, ama yalnızca görüyorsunuz; motorlar da dilsiz ve sessiz, güneş de.

Bütün bunlar beklenen, doğal gelişmelerdi. Yerkürenin atmosferinden çıkmıştık. Ama her şey son derece hızlı, ne olduğunu anlayamadan geliştiğinden etrafımdaki herkes ürkmüş, suskunlaşmıştı. Oysa bana bu dilsiz fantastik güneşin altında her şey daha kolay bile geliyordu: Sanki son kez bir kıvrılarak kaçınılmaz bir eşiği geçmiştim ve bedenim orada, aşağılarda bir yerlerde kalmış, bense yeni bir dünyaya, her şeyin muhtemelen farklı, baş aşağı dönmüş olduğu bir dünyaya hızla koşuyordum...

— Hızı koruyun, –diye bağırdım makine dairesine, ya da ben değil de, içimdeki gramofon bağırdı; sonra aynı gramofon, mekanik, mafsallı el hareketiyle kumanda kolunu İkinci Mühendis'e uzattı. Bense iliklerime, moleküllerime işleyen ve bir tek benim duyabildiğim bir titremeyle tepeden tırnağa kaplanmıştım, aşağıya kaçtım, aramaya...

Subay salonunun kapısı, o kapı: Bir saat sonra ağır ağır gıcırdayacak ve kilitlenecek olan... Kapının yanında tanımadığım, bodur biri; kalabalıkta yüzlerce, binlercesi arasında ayırt edemeyeceğiniz bir yüzü var; ama kolları olağanüstü uzun, ta dizlerine kadar; sanki yanlışlıkla başka bir insan türü arasından alelacele alınmış.

Uzun kol uzandı ve önümü kesti:

— Nereye gidiyorsunuz?

Anlamıştım: Her şeyi bildiğimi bilmiyordu. Öyle olsun, belki de böylesi gereklidir. Ben de tepeden tepeden, bilerek sertleştirdiğim bir tonla seslendim:

— Ben İntegral'in mühendisiyim. Tatbikatı ben yürütüyorum. Anlaşıldı mı?

Kollar kayboldu.

Subay salonu. Aygıtlar ve haritalar ile onların üzerinde gezinen gri, diken diken kafalar — aralarında da sarı, dazlak, kemale ermiş kafalar. Oradaki herkesi gözlerimle hemen paketleyiverdim, sonra geriye, koridordan merdivene, oradan aşağıya, makine dairesine. Aşağısı çok sıcaktı, kızgın

borulardan gelen uğultular, sefil bir sarhoşlukla dönen parıltılı pervaneler, kadranlarda bir an olsun durmayan, hafif hafif titreşen ibreler...

Ve işte, nihayet, takometrenin yanında, alnı not defterine gömülmüş halde...

— Dinleyin... –(Çok gürültülüydü, kulağına bağırmak gerekiyordu.)– O burada mı? Nerede?

Karaltıda –alnının altından– bir gülümseme:

— O mu? Orada. Telsizde.

Hemen telsizin başına koştum. Üç kişi vardı. Hepsi de kanatsı kulaklıklı başlıklar takmıştı. O ise başını her zamankinden yukarıya dikmiş, antik efsanelerdeki Valikiriyalar misali kanatlanacak, ışıldayarak uçacak gibiydi; yukarıdaki şu devasa mavi kıvılcımları yayan radyo anteni değildi de sanki oydu ve hafif bir yıldırım, bir ozon kokusu yayıyordu.

— Birisi... Hayır, hiç değilse. Siz... –dedim, soluk soluğaydım (koşturmaktan).– Aşağıya, yere, hangara bir şey bildirmem lazım... Gidelim, ben dikte ederim...

Aygıt odasının yanında, küçücük, kutu gibi bir kamaradayız. Masada, yanımda. Elini buldum ve sıkıca tuttum.

— Nasıl gidiyor? Neler olacak?

— Bilmiyorum. Anlıyorsun ya, bu muhteşem bir şey. Yani, nereye gideceğini bilmeden uçmak, bir hedefin olmadan... Bak birazdan saat on iki olacak, sonra kim bilir neler? Akşama ise... Acaba akşama ikimiz nerede olacağız? Belki çayırlarda, belki kuru yapraklar üzerinde...

Ondan mavi kıvılcımlar çıkıyor, yıldırım kokusu yayılıyordu, içimdeki titreme giderek şiddetleniyeye başlamıştı.

— Kaydedin, –dedim yüksek bir sesle; hâlâ soluk soluğaydım (koşuşturmaktan).– Saat: On bir otuz. Hız: Altı bin sekiz yüz...

Kanatlı miğferin altından, gözlerini kâğıttan ayırmaksızın, fısıldadı:

— ...Dün akşam o kadın elinde sizin notunuzla bana

geldi... Biliyorum. Her şeyi biliyorum: Bir şey söyleme. Peki o çocuk senin, değil mi? Ben de onu gönderdim, artık Duvar'ın ardında. Yaşayacak...

Yeniden köprüüstündeyim. Yeniden yıldızlarla dolu kapkara gök, göz kamaştırıcı güneşiyle akıl almaz gece; saatin ibresi bir dakikadan diğerine ağır aksak ilerliyor; ve her şeyi sanki duman basmış, çok ince, çok çok zor (ancak benim tarafımdan) fark edilen bir titreme almış.

Nedense bir an hayıflandım, keşke bütün bunlar burada değil de aşağıda, yeryüzüne yakın bir yerlerde olsaydı.

— Stop, –diye bağırdım, makine dairesine.

Yine de ilerliyorduk –süredurum yasası– ama giderek yavaşlayarak. Derken, İntegral bir saniye kadar bir saç teline takıldı, bir an hareketsiz asılı kaldı, ardından tel koptu ve İntegral taş gibi aşağıya düşmeye başladı, hızlanarak. Sessizlik içinde geçen dakikalar, on dakikalar –nabız duyuluyor– önümdeki ibre 12.00'ye yaklaşıyor ve artık gözümde apaçık: Bu taş benim, I da yeryüzü; ama ben birisinin attığı bir taşım ve karşı konulmaz biçimde bu taşın düşmesi, yere yapışması, parçalara ayrılması gerekiyor... Peki ya... Aşağıda kalın, gök mavisi bulutlar görünmeye başladılar bile... Peki ya...

Ama içimdeki gramofon devreye girdi; ahizeyi mafsallı hareket kesinliğiyle aldı ve emri verdi: "Yarım yol"; taşın düşüşü durmuştu. Dört aşağı destek ünitesi, ikisi kıç, ikisi burun tarafında yorgun yorgun hırıldayarak İntegral'i paralize etmişti; İntegral biraz silkindi, sonra bir demire asılıymış gibi sabitlendi; artık havada, yerden birkaç kilometre yüksekte duruyordu.

Herkes güverteye doluştu (ibre 12.00'deydi ve yemek zili); cam küpeşteye abanıp aşağıdaki esrarengiz, ırak dünyayı yudumluyorlardı. Kehribarı, yeşili, lacivertiyle güz ormanı, çayır, göl. O koyu mavi fincan tabağının kenarında birtakım sarı, kemiksi kalıntılar, tehdit edercesine uzanmış

sarı, kupkuru bir parmak: Büyük olasılıkla, eski kilisenin mucize eseri ayakta kalmış kulesi.

— Bakın, bakın! İşte orada, sağ tarafta!

Orada, yeşil düzlük üzerinde hızlı bir leke, kahverengi gölgesiyle uçuyordu. Elimde dürbün vardı, mekanik bir hareketle gözlerime kaldırdım: Çayırın tam göbeğinde atlardan oluşan kahverengi bir sürü, kuyruklarını savurarak koşturuyordu, sırtlarındaysa doru, beyaz, siyah renkler...

Ardımdaki:

— Size diyorum: Gördüm, bir surattı.

— Gidin! Başkalarına da anlatın!

— Al bak, al bak, dürbün...

Ama artık kaybolmuşlardı. Uçsuz bucaksız, yeşil bir ıssızlık... Ve ıssızlıkta, beni, onu, herkesi dolduran tiz bir zil sesi: Yemek, bir dakika sonra, saat 12:00'de.

Birbirinden kopuk anlara, parçalara ayrılmış bir dünya. Basamaklarda birinin altın plakası tınladı, ama umursamadım, nitekim hemen sonra topuklarımın altında çatırdadı. Bir ses: "Size ne diyorum? Gördüm suratını!" Karanlık bir kare: Subay salonunun açık kapısı. Sıkılı, bembeyaz, keskin keskin gülümseyen dişler...

O an saat çalmaya başladı, birinci çınlayışıyla ikincisi arası hiç bitmeyecekmiş gibi yavaş, soluksuz ilerliyordu; ön saflar harekete geçmişti ki, kare kapı aniden iki tanıdık ve olağanüstü uzun kol tarafından kapatıldı:

— Durun!

Birinin parmakları avuçlarıma girdi, I-330'du bu ve yanımdaydı:

— Bu kim? Tanıyor musun onu?

— Acaba... Yoksa, bu o değil mi...

Adam birinin omuzlarına çıktı. Yüzlerce suratın üzerindeydi, onun gibi yüzlerce, binlerce surat vardı ama aynı zamanda herkesten de ayrı bir surattı bu:

— Koruyucular adına... Size söylüyorum, onlar da duy-

sunlar, her biri kulağını iyice açsın, size söylüyorum: Biliyoruz. Henüz numara numara kimdir bilmiyoruz, ama hepsini biliyoruz. İntegral'i ele geçiremeyeceksiniz! Deneme sürüşü sonuna kadar devam edecek. Ve bunu siz –şu an sakın ama sakın kıpırdamaya cüret etmeyin– bunu siz kendi ellerinizle yapacaksınız. Sonraysa... Neyse, şimdilik bu kadar...

Sessizlik. Ayaklarımın altındaki cam tabakalar, ayaklarımla birlikte eridi, pamuksulaştı. Yanımda bembeyaz bir gülümseme, çılgın, lacivert kıvılcımlar. Dişlerin arasından kulağıma fısıldayış:

— Bu sizin eseriniz mi? Şimdi "görevinizi yapmış" mı oldunuz? Pekâlâ...

Eli elimden ayrıldı; Valkiriya'nın öfkeyle kanatlanmış miğferi benden uzaklaştı gitti.

Bense bir başıma kaskatı kesilmiştim, susuyordum, herkes gibi subay salonuna yürümeye başladım...

"Ama hayır ben değilim, ben değilim! Kimseye bir şey söylemedim, bir tek şu beyaz, dilsiz sayfalara..."

İçimden –sessiz bir feryatla– ona bunları bağırdım. Masada, karşımda oturuyordu ve bir kez bile gözleriyle bana temas etmedi. Yanında ise pürüzsüz, sapsarı bir dazlak kafa. Kulağıma bir konuşma çalındı (I'ydı bu):

— "Soyluluk" mu? Ama çok sevgili profesör, bu sözcüğün basit bir filolojik incelemesi bile gösterir ki, bu bir önyargıdır, eski, feodal dönemlerin kalıntısıdır. Oysa biz...

Hissediyordum: Beyaza kesmiştim ve birazdan hepsi bunu görecekti. Ama içimdeki gramofon her lokma için 50 sabit çiğneme hareketi sayıyordu; kendimi içeriye kilitlemiş, eskilerin saydam olmayan evlerinden birinde, kapıyı taşlarla kapatmış, pencereleri örtmüştüm...

Derken elimde yeniden kumanda ahizesi; buzul, nihai bir kasvetle uçuş, bulutların arasından buzul, yıldızlı ve güneşli geceye geçiş. Dakikalar, saatler. Ama anlaşılan içimde hararetle, tam devir çalışan, benim bile duymadığım bir man-

tık motoru işlemekteydi. Çünkü aniden lacivert uzayda bir noktada yazı masamı, üzerinde de U'nun solungaç yanaklarını gördüm; bir de kayıtlarının unutulmuş yapraklarını. O anda anlamıştım: Ondan başkası olamazdı, apaçıktı bu...

Ah, keşke, keşke telsize ulaşabilsem... Kanatlı miğferler, mavi yıldırımların kokusu... Anımsıyorum, ona karşı yüksek sesle bir şeyler söylediğimi, onunsa sanki camdanmışım, uzaklardan bağırıyormuşum gibi içimden ötelere baktığını:

— Meşgulüm: Aşağıdan veri alıyorum. Siz komut verin işte orada...

Küçük kamarada bir dakika düşündükten sonra sert bir tonla komuta başladım:

— Saat: On dört kırk. Tam yol aşağıya! Motorlar dursun. Her şey bitti.

Köprüüstü. İntegral'in mekanik yüreği durmuştu, düşüyorduk; düşüyorduk ama, yüreğim düşüşte değildi, direniyor, giderek ağzıma doğru çıkmaya zorluyordu. Bir bulut, ardından uzaklarda yeşil bir leke; yeşil hızla büyüyor, daha da büyüyor, rüzgâr hızıyla üzerimize geliyor; artık her şey bitti.

İkinci Mühendis'in porselen beyazı, allak bullak suratı. Beni tüm gücüyle iten herhalde oydu, kafamı bir yere vurdum ve her yer kararda; düşerken belli belirsiz şunu işittim:

— Tam yol geriye!

Yukarıya doğru sert bir çekiş... Gerisini anımsamıyorum.

KAYIT 35.

Plan: Kasnak İçinde. Bir Küçük Havuç. Cinayet.

Bütün gece uyumadım. Bütün gece tek düşündüğüm... Dünden sonra kafam sargı bezleriyle sımsıkı sarılı. Aslında sargı bezi değil de, kasnak: Saydam çelikten, amansız bir kasnak kafama iyice perçinlenmiş; kafama çakılı tek bir düşünce halkası: U'yu öldürmek.

U'yu öldürmek ve sonra ona gidip "Şimdi inandın mı?" demek. En iğrenç yanı da, öldürmede pis, ilkel bir şey olması; bir aletle kafa parçalamak, ağza tiksindirici ölçüde şekerli bir tat hissi veriyor, tuhaf; tükürüğümü yutamıyorum, durmadan bir peçeteye tükürüyorum, ağzım kuru.

Dolabımda, bir dökme işleminden sonra kopmuş ağır bir piston kolu bulunuyordu (kırılmanın yapısına mikroskopla bakmam gerekmişti). Notlarımı rulo yaptım (şimdi neyim var neyim yok hepsini okusun bakalım, son harfine kadar), piston kolunu sardım, aşağıya indim. Merdivenlerde, sonsuzca uzanan basamaklarda mide bulandırıcı bir ıslaklık, bir vıcıklık vardı, ikide bir peçeteyle ağzımı siliyordum...

Aşağıdaydım. Yüreğim kabardıkça kabarmıştı. Durdum, kolu çıkarıp nöbetçi masasına koydum.

Ama U ortalarda yoktu: Bomboş, buz parçası gibi bir masa. Anımsamıştım: Bugün bütün işler tatil edilmişti; herkesin Operasyon geçirmeye gitmesi zorunlu tutulmuştu ve haliyle onun burada oturup da kaydetmesi gereken ne bir olay ne de bir kişi vardı...

Sokak. Rüzgâr. Gökyüzünde koşturan dökme demir levhaları. Tıpkı dün yaşanan anlara benziyordu: Bütün dünya kopuk, kesici, bağımsız parçalar halinde dağılmıştı ve her biri de baş aşağı düşerken bir saniyeliğine duruyor, karşımda havada asılı kalıyor ve iz bırakmadan kayboluyordu.

Hani şu sayfadaki kara, koyu harfler birden hareket etmeye başlasa, panikle oraya buraya dağılsa ve ortada tek bir sözcük, anlamsızlıktan başka şey kalmasa: pat-lat-puf. Sokakta da öyle etrafa saçılmış, düzensiz bir kalabalık vardı; önümde, ardımda, köşede, karşıda.

Derken, kimse kalmadı. Bir saniye içinde her şey baş aşağı giderken dondu kaldı: Orada, ikinci katta, havada asılı cam hücrede erkek ile kadın öpüşüyor; kadın, üzüntü içinde, bütün bedeniyle geri çekiliyordu. Ebediyen, son defa...

Köşenin birinde, kımıldayan, dikenli çalı kafalar. Kafaların üzerinde, havada asılı bir bayrak, üzerinde sloganlar: "Kahrolsun Makineler! Kahrolsun Operasyon!" Bense uzakta (kendimden uzakta) düşünüyordum: "Belki de, herkeste insanın içinden bir parçanın alınmasıyla ama ancak yürekle birlikte alınmasıyla giderilebilecek böyle bir rahatsızlık vardır ve herkes bir an önce..." Bir anda dünyada her şey yok olmuştu, şu yaratığımsı ellerimdeki ağır, dökme demirden rulo dışında...

O an bir küçük oğlan: Birden tam karşımda beliriyor, alt dudağının altında bir gölgecik. Alt dudak, sıvanmış bir gömlek kolu gibi bükülmüş; bütün yüzü allak bullak, ağlamakta; var gücüyle birinden kaçıyor, peşinde birtakım ayak sesleri...

Oğlandan çağrışım: "Evet, U şu anda okulda olmalı, elimi çabuk tutmalıyım." En yakın yeraltı treni girişinden içeriye daldım.

Kapılarda biri peşimden koşarak:

— Çalışmıyor! Bugün tren çalışmıyor! Orada.

İnmeye devam ettim. Aşağısı tam bir delilikti. Yontulmuş kristal güneşler parıldıyordu. Birbirine geçmiş başlardan bir platform. Boş, hareketsiz bir tren.

Sessizlik içinde bir ses. Bir kadın sesi, kim olduğu görünmüyor ama ben biliyorum; bu o esnek, kıvrak, kamçı gibi şaklayan ses; şakaklara doğru kalkmış keskin üçgen kaşlar oralarda bir yerlerde... Bağırdım:

— İzin verin! Bırakın oraya geçeyim! Geçmem lazım...

Ama birinin kıskaçları: Ellerimde, omuzlarımda çiviler. Sessizlik içindeki ses:

— ...Hayır, siz yukarıya koşun! Orada sizi tedavi edecekler, boğazınıza kadar yağlı mutluluklarıyla besleyecekler; sizler de sırtınız pek, karnınız tok, huzur içinde pinekleyecek, gayet organize biçimde, aynı anda horuldayacaksınız. E yoksa duymuyor musunuz şu yüce horultu senfonisini? Şapşallar: Onlar sizleri solucanlar gibi kıvrılan, solucanlar gibi için için kemiren soru işaretlerinden kurtarmak istiyorlar. Sizse hâlâ burada durmuş beni dinliyorsunuz. Hemen yukarı, Yüce Operasyon'a! Burada bir başına kalmam sizi ne ilgilendirir? Size ne başkalarının benim için bir şey istemesini istemiyorsam, kendim istemek istiyorsam, hatta imkânsızı istiyorsam?

Bir başka ses, yavaş ve ağırdan:

— Yok canım! İmkânsız mı? Yani sen kalk aptalca hayallerinin peşinden sürekli koş ama o hayaller yalnızca kuyruklarını burnunun önünde sallasın dursun, öyle mi? Hayır, biz o kuyruğu yakaladığımız gibi yere çalarız, sonra da...

— Sonra, sonra da mideye indirir, yine horuldamaya koyulursunuz. Ta ki yeni bir kuyruk burnunuzun önünde belirinceye dek. Derler ki eskilerde böyle bir hayvan varmış: Eşek. Bu hayvanın durmadan ileri, hep ileri gitmesini sağlamak için arabadan burnunun önüne doğru, ama ulaşa-

mayacağı bir havuç uzatırlarmış. Olur da yakalarsa mideye indirirmiş...

Birden kıskaçlar beni bıraktı, hemen onun sesinin geldiği yere atıldım. O anda her şey akmaya, birbirine karışmaya başladı. Arkadan bir çığlık: "Buraya, buraya geliyorlar!"

Bir ışık parlayıp söndü, birileri akımı kesti, sonra bir çığ; çığlıklar, uğultular, kafalar, parmaklar...

Bu yeraltı tünelinde ne kadar böyle sürüklendik bilmiyorum. Sonunda basamaklar, hafif bir ışık, derken yavaş yavaş aydınlanış, işte yine sokaktaydık, sanki bir vantilatör çalışmıştı da herkes farklı yönlere...

İşte tek başımaydım. Rüzgâr vardı ve bir de gri, basık – hemen hemen başımın üstünde– bir loşluk. Kaldırımın nemli camında, çok çok derinlerde ters çevrilmiş ateşler, duvarlar, baş aşağı yürüyen siluetler. Bir de elimdeki inanılmaz ağır rulo, beni derine, en diplere çeken.

Aşağıda, U yine masasında değildi; odası boş ve karanlıktı.

Kendi daireme çıktım, ışığı açtım. Kasnakla sıkıştırılmış şakaklarım zonkluyordu, hep aynı, çakılı düşünce halkası içinde adımlıyordum: Masa, masanın üzerinde beyaz rulo, yatak, kapı, masa, beyaz rulo... Soldaki odada perdeler inmişti. Sağımdakinde, kitabın üzerinde yumru kafalı bir dazlak vardı, alnı da dev, sarı bir paraboldü. Alnındaki kırışıklıklar, okunması zor sapsarı satırlar gibiydi. Bazen göz göze geliyorduk ve bence o sarı satırlarda benden söz ediliyordu.

...Saat tam 21.00'de gerçekleşti. U kendi geldi. Belleğimde net kalan tek şey var: Öyle gürültüyle soluk alıp veriyordum ki, soluyuşumu işitiyor, daha sessiz olmaya çalışsam da başaramıyordum.

Oturdu, ünifinin dizlerini düzeltti. Pembemsi, kahverengi solungaçları titreşiyordu.

— Ah hayatım, doğruymuş demek, yaralandınız mı? Daha şimdi öğrendim de hemen...

Piston kolu önümde, masada duruyordu. Ayağa fırladım, daha da gürültüyle soluyordum. O da duydu, konuşmasını kesti; nedense o da ayağa kalktı. Kafasındaki o yeri artık görüyordum, ağzımda iğrenç, şekerli bir tat... mendil, ama mendil de yok, yere tükürdüm.

Öte tarafta, sağ duvarın ardında beni anlatan sarı kırışıklıklar. Görmemesi gerek, iğrençliği artacak eğer görürse... Düğmeye bastım –varsın perde iznim olmasın, artık ne fark eder– perdeler inmişti.

U besbelli sezmiş, anlamıştı, kapıya doğru hamle etti. Ama önüne geçtim, gürültüyle soluyarak ve bir an bile gözlerimi kafasındaki o yerden ayırmadan...

— Siz... siz çıldırmışsınız! Sakın ha... –Geri geri çekildi ve yatağa oturdu, daha doğrusu, düştü; ellerini, avuç içlerini birbirine yapıştırmış halde dizlerinin arasına soktu, titriyordu. İyice gerilmiş halde, bakışlarımla onu sımsıkı tutarak yavaşça kolumu masaya uzattım; tek elimle silindiri aldım.

— Yalvarıyorum size! Bir gün, yalnızca bir gün! Yarın, yarın olsun geleceğim ve her şeyi kendim yapacağım...

Neyden söz ediyordu bu? Kolumu kaldırdım ve...

Ve bana göre: Onu öldürdüm. Evet, meçhul okurlarım, bana gönül rahatlığıyla katil diyebilirsiniz. Eminim, piston kolunu kafasına indirirdim, eğer son anda şöyle bağırdığını duymasaydım:

— Lütfen... lütfen... Tamam... Ben... Hemen şimdi.

Zangır zangır titreyen elleriyle ünifini çekip yırttı, löp löp, sarı, sarkmış bedeni yatağa sırt üstü uzandı... O anda fark ettim; sanırıştı ki, perdeleri indirmemin nedeni, yani istediğim...

Bu öyle beklenmedik, öyle saçma bir şeydi ki, kahkaha patlattım. İçimdeki iyice gerilmiş zemberek boşaldı, ellerim gevşedi, piston kolu tangırtılarla yere düştü. Orada kendi deneyimimle şunu gördüm ki, kahkaha en korkunç silahmış: Kahkahayla her şeyi öldürebilirsiniz, öldürmeyi bile.

Masaya oturmuş gülüyordum –çaresiz, son bir gülüştü bu– bütün bu saçma sapan durumdan hiçbir çıkış görmüyordum. Her şey doğal akışına bırakılsaydı nereye varırdı bilemiyorum ama birden yeni bir dışsal etmen: Telefon çaldı.

Hemen telefona sarıldım, ahizeyi sımsıkı tutuyordum: I-330 olmasındı? Ahizede hiç de tanıdık olmayan bir ses:

— Ayrılmayınız.

Usandırıcı, uzayıp giden bir cızırtı. Uzaklardan, ağır adımların giderek yaklaşması, giderek daha yüksek yankılanması, dökme demirin giderek ağırlaşması. Ve nihayet:

— D-503 mü? Aha... Velinimet konuşuyor. Hemen bana geliniz!

Dinnn, ahize yerine kondu, dinnn.

U hâlâ yatakta uzanmış, gözlerini kapatmıştı; solungaçları yayvan bir sırıtışla ardına kadar açılmıştı. Yerden giysisini aldım, ona fırlattım, dişlerimin arasından şöyle dedim:

— Haydi! Çabuk, çabuk!

U dirsekleri üzerinde doğruldu, memeleri iki yana akmışçasına sarkmıştı, gözleri yusyuvarlaktı, her yanı mumlanmış gibiydi.

— Nasıl?

— Öyle işte. Haydi, giyinsenize!

Bir düğüm olmuş, var gücüyle giysisine sarılmıştı, ezilen bir sesle:

— Arkanızı dönün...

Arkamı döndüm, alnımı cama dayadım. Kara, nemli aynada ateşler, siluetler, kıvılcımlar titreşiyordu. Hayır, aynada değil, içimdeydi bunlar... Neden O kalkıp beni arasın? Acaba I-330'u, beni, her şeyi öğrendi mi?

U giyinip kapıya gelmişti bile. Ona doğru iki adım atıp ellerini onlardan istediğimi damla damla çıkaracakmış gibi sıktım:

— Dinleyin beni... Onun adını — biliyorsunuz kimden söz ettiğimi — siz mi söylediniz? Siz mi yaptınız? Tek iste-

diğim doğruyu bilmek... Başka bir şey umrumda değil. Yalnızca doğru...

— Hayır.

— Hayır mı? Ama oraya hemen gidip haber verdiniz...

Altdudağı birden tıpkı o küçük oğlanınki gibi dışa doğru büküldü ve yanaklarda damlacıklar...

— Çünkü ben... korktum. Çünkü eğer I... onun uğruna siz... artık sevmezdiniz... Ah, yapamam, yapamazdım!

Anlamıştım: Doğruydu bu. Anlamsız, gülünç, insani bir doğru! Kapıyı açtım.

KAYIT 36.

Plan: Bomboş Sayfalar. Hıristiyanlığın Tanrısı. Annem Hakkında.

Tuhaf şey, kafamda bomboş, beyaz bir sayfa var: Buraya nasıl geldim, nasıl bekledim (beklediğimden eminim) — hiçbir şey anımsamıyorum, tek bir ses, tek bir yüz, tek bir jest bile. Sanki benimle dünya arasındaki bütün hatlar kesilmiş.

Kendime geldiğimde O'nun huzurunda duruyordum, başımı kaldırmaya korkar halde. Tek gördüğüm, O'nun devasa, dökme demirden elleriydi ve dizlerinin üstünde duruyorlardı. Öyle ki, sanki elleri kendi bedenini eziyor, dizlerini onlar büküyordu. Yavaş yavaş parmaklarını oynatıyordu. Yüzü yükseklerde, sisler ardında bir yerdeydi ve sesi tam da o denli uzaktan geldiği için öyle gök gürlemesi gibi değildi, kulaklarımı zorlamıyor, sıradan insan sesine benziyordu.

— Demek siz de öyle mi? İntegral'in Mühendisi siz misiniz? Siz ki yüce fatih olmaya namzettiniz. Siz ki adınızla Tek Devlet'in tarihinde yepyeni, parlak bir sayfa açacaktınız... Siz misiniz o?

Kan kafama, yanaklarıma hücum etmişti; yeniden bir beyaz sayfa: Yalnızca şakaklarım atıyordu ve yukarılardan yankılı bir ses duyuyordum ama tek söz ayırt edemiyordum. Ancak sözlerini bitirdiğinde kendime gelebildim ve baktım:

Eli hareket etti, yüz ton ağırlığındaymış gibi yavaşça kaydı, işaretparmağı bana sabitlendi.

— Haydi? Neden susuyorsunuz? Öyle mi, değil mi? Cellat mı diyeceksiniz?

— Öyle, –diye yanıtladım boynumu eğerek. Gerisini apaçık duyuyordum.

— Ne olmuş? O sözcükten korktuğumu mu sanıyorsunuz? Hiç o sözcüğün kabuğunu soyup da içinde ne varmış diye bakmayı denediniz mi? Ben size şimdi göstereyim. Anımsayın: Koyu mavi bir tepe, çarmıh, kalabalık. Birtakım insanlar, tepeye çıkmış, üstlerine başlarına kan sıçramış, bedeni çarmıha germekteler; diğerleri, aşağıdakiler ise gözyaşlarına batmış, bakıp izliyorlar. Sizce en zor, en mühim rolü yukarıdakiler üstlenmiş değil midir? Onlar olmasa bu haşmetli trajedi sahnelenebilir miydi? Kara kalabalıklar o yukarıdakilere lanetler okuyordu ama tam da bu nedenle, trajedinin yazarı –Tanrı– yukarıdakileri daha cömertçe ödüllendirse yeridir. Hıristiyanlığın tanrısı, kâfirleri cehennem ateşinde yavaş yavaş yakan o en müşfik Tanrı da tam bir cellat değil midir? Hem çarmıhlarda Hıristiyanlarca yakılanlar, yakılmış Hıristiyanlardan daha mı azdır? Buna rağmen, kabul edersiniz, bu Tanrı'yı yüzyıllar boyunca sevginin Tanrısı olarak ululadılar. Absürt mü? Hayır, aslında hiç de değil. İnsanın sökülemez aklıselim beratı, kanla yazılmıştır. Ta zamanında vahşi, kıllı tüylü haliyle bile insan şunu anlamıştı: İnsanlığa duyulan hakiki, cebirsel sevgi, asla insaniyet taşımamalıdır ve hakikatin değişmez nişanesi acımasızlığıdır. Tıpkı ateşin değişmez nişanesinin yakıcılığı olması gibi. Bana yakmayan bir ateş gösterebilir misiniz? Haydi, sürün kanıtlarınızı, tartışın!

Nasıl tartışabilirdim? Söyledikleri (önceki) benim de düşüncelerimken nasıl tartışabilirdim? Yalnızca ben onlara böyle işlenmiş, parlak bir zırh giydirememiştim. Sustum...

— Eğer bu susuşunuz benimle hemfikir olduğunuz anlamına geliyorsa, sizinle çocuklar yattıktan sonra konuşan iki

yetişkin gibi konuşalım: En ufak ayrıntısına kadar. Soruyorum: İnsanlar –ta kundaktan başlayarak– ne için dua eder, düş kurar, acı çeker? Birinin çıkıp onlara ilk ve son defa mutluluğun ne olduğunu söylemesi ve sonra da onları o mutluluğa zincirlemesi için. Bizim şimdi yaptığımız da bu değilse nedir? Şu kadim cennet hayali... Anımsayın: Cennettekiler ne arzu bilir ne merhamet ne de sevgi; oradakiler –hayal güçleri operasyonla alınmış mukaddes (yalnızca bu nedenle mukaddes)– meleklerdir, Tanrı'nın kullarıdır... İşte biz de tam şu düş kurma denen şeyi kesip atabileceğimiz, tam onu avucumuzun içine aldığımız (yumruğunu sıkmıştı: öyle ki, avucunda bir taş olsaydı suyu fışkırırdı), geriye yalnızca derisini yüzüp onu parçalara ayırmanın kaldığı anda, işte tam o anda sizin gibiler...

Dökme demir yankılar birden kesildi. Baştan aşağı kıpkırmızıydım, tıpkı örsün üzerinde çekiçle dövülen bir pik demir gibi. Çekiç havaya kalkmış bekliyordu, şimdi ha indi ha inecek. Bu daha da... dehşet...

Birden:

— Yaşınız kaç?

— Otuz iki.

— Ama tam yarı yaşınızda, on altı yaşında birinin naifliğindesiniz! Dinleyiniz: Acaba bir kez bile aklınıza gelmedi mi, onların –henüz isimlerini bilmiyoruz ama eminim sizden öğreneceğiz– onların tek istediğinin İntegral'in Mühendisi olduğu, sırf sizi kullanmak için...

— Hayır! Olamaz! –diye bağırdım.

...Tıpkı ellerinle yüzünü kapatıp bir mermiye bağırmak gibi: Kendi ağzınızdan çıkan "Hayır!" ünleminin saçmalığını duyarsınız ama mermi çoktan sizi delip geçmiştir, yerde kıvranmaktasınızdır bile.

Evet, evet: İntegral'in Mühendisi... Evet, evet... Ve hemen: Burnundan soluyan, kerpiç kırmızısı solungaçlarıyla U'nun yüzü; hep birlikte odamda olduğumuz o sabah...

Apaçık anımsıyorum: Gülmeye başlamıştım, başımı kaldırdım. Karşımda dazlak, Sokrates dazlaklığında bir insan ve kelinde ter damlacıkları.

Her şey ne kadar basit. Her şey nasıl sonsuz bir banallikte, nasıl gülünç bir basitlikte...

Kahkahadan soluğum kesilmişti, katıla katıla gülüyordum. Avcumla ağzımı kapatıp kendimi son sürat dışarı attım.

Basamaklar, rüzgâr, etrafa sağanak halinde saçılan ateş parçacıkları, yüzler ve tam hız bir koşu: "Hayır! Onu görmeliyim! Yalnızca bir kez daha görmeliyim onu!"

Sonrası yine boş, bembeyaz bir sayfa. Tek anımsadığım şey: Ayaklar. İnsanlar değil, basbayağı ayaklar: Rastgele yerlere vuran, yukarılardan bir yerlerden kaldırıma düşen yüzlerce ayak, ağır bir ayak yağmuru. Bir de neşeli, muzip bir şarkı, bir çığlık — muhtemelen bana yönelik: "Hey! Hey! Buraya, bize doğru!"

Derken ıssız bir meydan, rüzgârla dolup taşıyor. Tam ortasında mat, ağır, devasa bir kütle: Velinimet'in Makinesi. İçimde uyandırdığı beklenmedik bir yansıma, bir yankı: Parlak, bembeyaz bir yastık; yastıkta arkaya yaslanmış gözleri yarı kapalı bir baş: Keskin, tatlı dişlerin oluşturduğu bir şerit... Bütün bunlar saçma ve korkunç bir şekilde Makine'yle bağlantılı; nasıl bilmiyorum, ama henüz görmek, yüksek sesle söylemek istemiyorum; hayır, olmaz.

Gözlerimi kapadım, yukarıya, Makine'ye çıkan merdivenlere oturdum. Yağmur yağıyordu sanırım: Yüzümde bir ıslaklık vardı. Uzaklarda bir yerlerde boğuk çığlıklar. Ama kimse duymuyor, canhıraş bağırışlarını kimse işitmiyordu: Kurtarın beni bundan, kurtarın!

Eskilerin sahip olduğu gibi bir annem olsaydı keşke. Evet evet, benim olan bir anne. Onun gözünde İntegral'in Mühendisi, numara D-503 ya da Tek Devlet'in bir molekülü değil de yalnızca basit bir insan parçası –ona ait bir parça– ol-

saydım, tepelenmiş, ezilmiş, atılmış bir parça... Ben birilerini çarmıha gerer ya da birileri beni çarmıha gererken –ne fark eder, herhalde ikisi de aynı şeydir– kimsenin duymadığını duysa ve o buruş buruş, yaşlı, kırışık dudaklarıyla...

KAYIT 37.

Plan: Tek Hücreliler. Kıyamet Günü. Onun Odası.

Sabahleyin yemekhanedeyken solumdaki komşum bana telaşla fısıldadı:

— Yesenize hadi! Size bakıyorlar!

Var gücümle gülümsedim. Bu gülümseyişi, yüzümdeki bir yara gibi hissediyordum: Gülümsüyordum ve yaranın kenarları giderek açılıyor, açıldıkça verdiği acı da artıyordu...

Dahası da var. Tam çatalımı lokmaya batıracaktım ki, birden çatal elimde titredi ve tabakta çınladı; o anda masalar, duvarlar, kap kacak, hava her yer titremeye zangırdamaya başladı; dışarıda, göklere yükselen muazzam bir tantana; kafaların, evlerin içinden geçip ta uzaklara uzanan, giderek duyulması zorlaşan, sonra su yüzeyindeki küçük halkalar gibi sönüp giden ses dalgaları.

Bir anlığına beti benzi atmış yüzler, aralanmış ağızlar, havada donup kalmış çatallar.

Sonra birden her şey birbirine karıştı, asırlardır izlediği raydan çıktı, herkes yerinden fırladı (marşı söylemeden), hâlâ ağızlarında lokmalarını, çiğniyor, yutuyor, birbirlerine yapışmış soruyorlardı: "Ne? Neydi o? Neler oluyor?" Bir zamanların ahenkli yüce Makine'sini oluşturan bu parçalar,

şimdi kırıklar halinde aşağıya doğru dökülmekteydi; asansörlerden merdivenlere, her yerde ayak patırtıları, kopuk, yarım yamalak sözler — tıpkı rüzgârın yırtıp üfürdüğü mektup parçaları gibi...

Komşu binalardaki herkes de aynı şekilde aşağıya inmişti; bir dakika içinde bulvar mikroskop altındaki bir su damlası gibi oldu: Cam gibi saydam bir damla içine tıkılmış tek hücreliler ne yaptığını bilmez halde bir sağa bir sola, bir yukarı bir aşağı koşuşturuyordu.

— Aha, –biri muzaffer bir tonla konuştu, – karşımda bir ense ve göğü gösteren bir parmak; sarı-pembe tırnağı ve tırnağın dibinde, ufukta batmaya yüz tutmuş bir aya benzeyen beyazlığı netlikle anımsıyorum. Pusula gibiydi: Yüzlerce göz, bu parmağı izleyerek gökyüzüne yüzünü döndü.

Gökte görünmez bir takipten kaçan, çarpışan, birbirinin içinden geçen, üzerinden atlayan kara bulutlar; ve kara bulutlarla boyanmış halde, havada sallanan kara hortumlarıyla Koruyucuların kara aero'ları. Bir de daha uzakta, batıda, sanki bir şeyler...

Başlangıçta kimse neler döndüğünü anlamadı, ben bile anlamadım ki, –heyhat– diğer herkesten daha fazla şey biliyordum. Çok çok büyük bir kara aero sürüsüne benziyordu: Akıl almaz yükseklikte bir yerlerde, zar zor seçilen, hızla uçuşan noktalar. Biraz daha yakınlaştılar: tepeden hırıltılı, gurultulu damlacıklar ve nihayet, başlarımızın üzerinde kuşlar. Gök, aşağı doğru inen sivri, kara, delici üçgenlerle dolmuştu; bir fırtınayla aşağıya yağıyor, kubbelere, çatılara, direklere, balkonlara konuyorlardı.

— Ahaa. –Muzaffer ense, arkasını döndü; alnının altından konuşandı bu. Ama hemen sonra önceki halinden geriye yalnızca bir nevi ismi kaldı, sanki o hep saklandığı alnının altından çıktı ve yüzündeki –gözlerinin, dudaklarının çevresindeki– kıl demetleri üzerinde ışıklar belirdi; gülümsüyordu.

— Anlıyorsunuz ya, –rüzgârın ıslıkları, kanatlar, gaklamalar arasında bana sesleniyordu.– Fark ettiniz mi: Duvar. Duvarı yıkmışlar! An-la-dı-nız-mı?

Bu arada, arka planda bir yerlerde belirip kaybolan suretler –kafalarını uzatmış– hemen içerilere, evlerine koşuyorlardı. Kaldırımın ortasında hızlı ama yine de (kütlesinden dolayı) yavaşmış gibi görünen bir operasyonlular seli o yöne –batıya– doğru akmaktaydı.

Dudakların, gözlerin çevresinde ışıklı kıl demetleri. Elini kavradım:

— Baksanıza: O nerede? I-330 nerede? Duvarın ardında mı, yoksa... Benim onu mutlaka... Duyuyor musunuz? Yapamıyorum...

— Burada, –diye bağırdı bana, sarhoş, neşeli bir edayla; sağlam, sarı dişler...– Burada, kentte, iş başında. Hahha, biz hepimiz iş başındayız!

Biz kimiz? Ben kimim?

Çevresinde onun gibi bir elli tane daha vardı; onun gibi alınlarının altındaki karanlıktan çıkmış, devasa, neşeli, sağlam dişli elli kişi daha. Genişçe açılmış ağızlarıyla fırtınayı yuta yuta ve görünüşte zararsız, masum elektrik tabancalarıyla (nereden bulmuşlardı bunları?) operasyonlular gibi ama onların etrafından dolanacak bir yoldan, paraleldeki 48. bulvardan aynı yöne, batıya gidiyorlardı...

Rüzgârdan yapılmış sıkı halatlar büküle büküle çarpıp beni tökezletiyor, bense ona, I-330'a koşuyordum. Neden mi? Ben de bilmiyorum. Tökezliyordum, bomboş sokaklar, yabancı, vahşi bir kent, kuşların susmak bilmeyen zafer çığlıkları, tam bir kıyamet. Cam duvarların ardında birkaç evde gözüme şu ilişiyordu (daha doğrusu çarpıyordu): Kadın ve erkek numaralar utanmadan çiftleşmekteydiler, hatta perdeleri bile indirmeden, kuponları filan da olmadan, güpegündüz...

Bina. Onun yaşadığı bina. Kapısı ardına kadar açık, kaybolup gitmiş. Aşağıda, nöbetçi masasında kimse yoktu.

Asansör de katlar arasında kalmıştı. Soluk soluğa, bitmek bilmeyen merdivenlerden yukarıya koşmaya başladım. Koridor. Haydi, çabuk –tekerlek parmakları gibi geçen– kapı numaraları: 320, 326, 330... I-330, işte!

Cam kapıdan içeriyi görüyordum: Odada her şey darmadağınık, tepetaklak olmuş, parçalanmıştı. Sandalye bu keşmekeşte ters dönmüştü, sırtüstü, dört bacağı havaya dikilmiş, ölü bir hayvan gibiydi. Yatak duvardan yamuk biçimde, biraz gelişigüzel ayrılmıştı. Yerde her yana saçılmış, çiğnenmiş pembe kuponlar vardı.

Eğildim, bir, iki, üç, kuponları alıp baktım: Hepsinde D-503 yazıyordu, hepsinde ben vardım; erimiş, kenarlardan taşmış bir benden damlalar. Geriye tüm kalan bunlardı işte...

Nedense onları böyle yerde ayaklar altında bırakmaya içim elvermedi. Bir tutam aldım, masaya koydum, özenle düzelttim, baktım ve... kahkahalara boğuldum.

Önceleri bilmiyordum, artık biliyorum, siz de biliyorsunuz: Kahkahanın farklı renkleri vardır. Kahkaha, içimizdeki bir patlamanın uzak yankısıdır: Belki kırmızısıyla, mavisiyle, altın rengiyle havai fişekler denebilir bunlara, belki de insan bedeninin yırtılıp göğe fırlayan parçaları...

Kuponların üzerinde hiç de tanıdık gelmeyen bir isim gözüme çarptı. Rakamları anımsamıyorum, aklımda harf kalmış: F. Masanın üzerindeki bütün kuponları bir hamleyle yere süpürdüm, üzerlerinde tepindim, topuğumla böyle iyice, iyice çiğnedim ve oradan çıktım...

Koridorda, kapısının karşısındaki pencere eşiğinde oturuyordum; aptal gibi, uzun uzun bir şeyler bekliyordum. Sol tarafımdan ayak sesleri geldi. Bir ihtiyar: Yüzü, delinmiş, içi boş, kırışıklıklarla çökmüş bir kese gibiydi — delikten saydam bir şey sızıyor, yavaş yavaş aşağı süzülüyordu. Ben de yavaş yavaş, belli belirsiz anlamıştım: Gözyaşıydı bu. İhtiyar uzaklaşmışken birden kafama dank etti ve ona seslendim:

— Baksanıza, bakar mısınız! Numara I-330'u tanıyor musunuz?..

İhtiyar arkasına döndü, umutsuzca ellerini iki yana açtı ve topallaya topallaya uzaklaştı...

Alacakaranlıkta evime döndüm. Batı yönünde gökyüzü her saniye bir beyaz bir lacivert kasılmalarla sıkışıyor, o yönden boğuk, derin bir gürleme geliyordu. Çatılar kapkara, uyuklayan kafacıklarla kaplanmıştı: Kuşlardı bunlar. Yatağa uzandığım gibi vahşi bir hayvan üstüme çöktü; uyku beni ele geçirmişti...

KAYIT 38.

Plan: (Hangi başlığı koyacağımı bilemiyorum. Belki de tek başlık yeter: Atılmış İzmarit.)

Uyandım; parlak gün ışığı, bakmak ne mümkün. Gözlerimi sıkıca yumdum. Kafamın içinde yakıcı, lacivert bir sis tabakası, her şey sis altında. Ve sisin ardından bir ses:

"Ama ışığı yakan ben değilim, nasıl olur..."

Yerimden sıçradım: Masada I-330, çenesini eline yaslamış, yapmacık bir gülümsemeyle bana bakıyordu.

Şu anda da aynı masada yazıyorum bunları. On, on beş dakika kadar geçmiş: Zembereklerin en gerginine insafsızca dolanmış dakikalar. Sanki daha şimdi kapı ardından kapandı da ona ulaşmak, onun ellerini tutmak hâlâ mümkün; hatta belki gülecek ve diyecek ki...

I-330 masada oturmuştu. Ona doğru atıldım:

— Sen, sen! Gelmiştim, odanı gördüm, sandım ki sen...

Ama sözümün yarısında sivri, sabitlenmiş kirpiklerle karşılaşınca durdum. Anımsamıştım: Bana İntegral'deyken de aynı böyle bakmıştı. İşte şimdi, tam şu saniye –onu kendime inandırmak için– ne söyleyeceksem söyleyecektim, yoksa bir daha asla...

— Dinle I... Sana... yani söylemem gerek... yani her şeyi... Hayır dur, bir su içeyim...

Ağızda bir kuruluk, emici bir kâğıtla içi kaplanmış gibi. Suyu doldurmaya başladım, olmuyordu: Bardağı masaya koydum ve sürahiyi iki elimle sıkıca kavradım.

Artık görebiliyordum: Lacivert sis sigaradan geliyordu. Sigarayı dudaklarına götürdü, bir nefes çekti, dumanı ben suyu nasıl yuttuysam öyle yuttu ve konuştu:

— Boş ver. Sus. Ne fark eder, görüyorsun ya, buradayım işte. Aşağıda beni bekliyorlar. Sen ise bu son dakikalarımızın...

Sigarayı yere attı, koltuğun kollarından güç alarak kendini arkaya yasladı (duvarda düğme vardı ama ulaşması zordu). Koltuğun sallandığını ve ayaklarından ikisinin yerden kalktığını anımsıyorum. Sonra perdeler indi.

I-330 bana yaklaştı, sıkıca sarıldı. Elbisesinin altında dizleri görünüyordu; yavaş, nazik, sıcak, her şeyi kaplayan bir zehir...

Sonra birden... Bazen olur: Tam tatlı, sıcacık bir rüyaya dalmışsındır, birden bir şey seni deşer, ürperirsin ve gözlerin yine kocaman açılır... Şimdi olan da buydu: Odasında yerlere saçılmış pembe kuponlar, birinin üzerinde F harfi ve rakamlar... Zihnimde hepsi birbirine geçti, bir yumak oldu ve şimdi bile tarif edemeyeceğim bir duyguyla I-330'u sıkıca kavradım; öyle sıktım ki acıdan bağırdı...

On dakikalar, on beş dakikalar içinden bir dakika daha, o parlak beyaz yastığın üzerinde, kısılmış gözlerle geriye yaslanmış bir baş; keskin, tatlı diş taneleri. Bunlar arsızca, anlamsızca, acı çektire çektire bana olmayacak, şimdi olmaması gereken bir şeyi anımsatıyordu. Onu giderek daha sevecen, daha haşin sıkıyordum ve parmaklarının bıraktığı lacivert lekeler giderek daha parlak hale geliyordu...

Bana şöyle dedi (gözlerini açmamıştı, fark etmiştim):

— Dün Velinimet'e gitmişsin diyorlar, doğru mu?

— Evet, doğru.

Bunu duyunca gözleri kocaman açıldı; onu hayranlıkla izliyordum, benzinin atışını, solup gidişini, bütün yüzünün kaybolup geriye bir tek gözlerinin kalışını.

Ona her şeyi anlattım. Ama neden bilmiyorum... hayır, doğru değil, biliyorum, tek bir konuda sustum: O'nun bana söylediği son şey, bana neden ihtiyaç duydukları konusu...

Banyo edilen bir fotoğraf gibi ağır ağır yüzü yeniden belirdi: Yanaklar, beyaz dişler, dudaklar. Ayağa kalktı, gardırobun aynalı kapısına yaklaştı.

Yine ağızda bir kuruluk. Kendime su koydum ama içmesi tiksindirici geldi; bardağı masaya bıraktım ve sordum:

— Bunun için mi geldin? Bilmen gerektiği için mi?

Aynadan bana, şakaklara doğru kalkmış kaşlarıyla keskin, alaycı bir üçgen. Bir şey söylemek için döndü ama söylemedi.

Gereği de yoktu. Biliyordum.

Vedalaşma vakti mi? Yabancılaşmış bacaklarımı hareket ettirdim, sandalyeyi savurdum; tepetaklak devrildi, tıpkı I-330'un odasındaki gibi, ölmüştü. I-330'un dudakları soğumuştu; tıpkı vaktiyle burada, kendi odamda da yatağın zemininin soğukluğu gibi.

Evden çıktığında yere oturdum, attığı izmarite bakakaldım.

Daha fazla yazamayacağım, artık içimden gelmiyor!

KAYIT 39.

Plan: Son.

Olup bitenler doymuş bir kimyasal solüsyona eklenen son tuz tanesi gibiydi: Kristaller diken diken kabardı, katılaştı, dondu. Artık benim için apaçıktı: Karar verilmişti, yarın sabah bunu yapacaktım. Kendini öldürmekle aynı şeydi istediğim, ama belki ancak o zaman yeniden doğabilecektim. Ne de olsa, diriltmek için önce öldürmek gerekir.

Batı yönünde gökyüzü lacivert kramplarla kasılıyordu. Başımda nasıl bir ağrı ve zonklama! Bütün gece o halde oturdum ve ancak sabah yedide uykuya daldım; karanlık çekilmiş, yeşile dönmeye ve kuşlarla dolu çatılar görünmeye başlamışken...

Uyandım: Saat on olmuştu bile (anlaşılan bugün alarm çalışmıyordu). Masada –dünden kalan– su dolu bardak duruyordu. Suyu kana kana içtim ve koşarak çıktım: Son derece çabuk, olabildiğince çabuk olmam gerekiyordu.

Gökyüzü boş ve maviydi, fırtına gökyüzünü tam anlamıyla oymuştu. Keskin köşeli siluetler; her şey lacivert güz havasından kesip çıkarılmış gibi, inceydi, dokunması bile korkutucuydu: Sanki dokunduğun an bir çatırtı kopacak ve her şey cam parçaları halinde etrafa saçılacaktı. İçimden sürekli aynı sözler geçiyordu: Düşünme, düşünmemen gerek, düşünmemelisin, yoksa...

Ben de düşünmüyor, hatta belki tam anlamıyla da görmüyor, yalnızca kayıt yapıyordum. İşte şurada bir kaldırım, bir yerlerden esen rüzgâr ve getirdiği yeşil, kehribar sarısı, kızarmış yapraklar. Tepede kuşlar ve aero'lar birbirlerinin arasından geçerek uçuşuyorlar. Öte yanda kafalar, ardına kadar açılmış ağızlar, rüzgârla sallanan kollar. Her yanda çınlama, çatırtı ve vızıltılar...

Ardından, sanki bir vebanın süpürüp geçtiği bomboş sokaklar. Anımsıyorum: Tahammül edilmez ölçüde yumuşak, vıcık, ama hareketsiz bir şeye takıldım. Eğilip baktım: Bir ceset. Sırt üstü uzanmış, bükülü bacaklarını açmış, bir kadın gibi. Yüzü ise...

Sanki şimdi bile püskürerek kahkaha atan kalın, zenci dudakları tanıdım. Gözlerini sıkıca yummuş, suratıma kahkaha atıyordu. Bir saniye sonra, üzerinden atladım ve koşmaya başladım; çünkü artık dayanamıyordum, bir an önce yapmalıydım, yoksa, –öyle hissediyordum– aşırı yüklenmiş bir ray gibi bozulacak, yamulacaktım...

Neyse ki yirmi adım kalmıştı, altın harfleriyle tabela görünüyordu: "Güvenlik Bürosu". Kapıda bir durdum, havayı çekebildiğimce içime çektim ve içeriye girdim.

İçeride, koridorda numaralar uçsuz bucaksız bir kuyruk halinde, art arda sıralanmışlardı; ellerinde kâğıtlar, kalınca defterler vardı. Temkinli bir adım attım, sonra ikincisini, sonra yine durdum.

Kuyruğu baştan sona kat etmeye başladım, kafam çatlayacak gibiydi, ellerinden tutarak kuyruktakilere yalvarıyordum; tıpkı hastanın keskin, anlık bir acıyla her şeyi hemen bitirecek bir şeyler için yalvarması gibi.

Ünifinin belini kemerle iyice sıkmış, kalçasını iki yarım küresini de belli edecek şekilde dışarı çıkarmış ve sanki orada da gözleri varmış gibi onu sürekli etrafa çeviren bir kadın vardı. Yüzüme doğru horuldadı:

— Karnı ağrıyor! Tuvalete götürsenize şunu, şurada sağdan ikinci kapı...

Yüzüme kahkahalar, kahkahalardan boğazımda bir düğüm; o an ya bir çığlık atacaktım ya da... ya da...

Aniden arkamdan biri bileğimden kavradı. Döndüm: Saydam, kanat kulaklar. Ama her zamanki gibi pembe değil, bu kez kan kırmızısıydı: Âdemelması gırtlağında kıpırdanıyor, ince deriyi yırtacak gibi oluyordu.

— Burada ne işiniz var? –diye sordu, ani bir hamleyle bana sokularak.

Ben de ona yapışmıştım:

— Çabuk, odanıza gidelim. Şimdi ben de her şeyden... Hemen! Sizin olmanız çok iyi... Belki sizin olmanız korkunç, ama olsun, iyidir...

O da I-330'u biliyordu ve bu bana daha bir ıstırap veriyordu, ama belki duyduğunda o da ürperecekti ve öldürme işini birlikte yapacaktık; böylece, bu son saniyemi yalnız geçirmiş olmayacaktım...

Kapı çarparak kapandı. Anımsıyorum: Kapının altına bir kâğıt parçası sıkışmış, kapı kapanırken sürüklenmişti. Sonra üzerimiz bir fanusla kapatılmış gibi, özel, havasız bir sessizlik çöktü. Ağzından tek bir söz çıksaydı –ne demiş olursa olsun– en boş söz bile olsa, anında her şeyi ortaya dökerdim. Ama susuyordu.

Kulaklarım uğuldayasıya gergin bir halde konuştum (yüzüne bakmıyordum):

— Sanırım ondan hep nefret ettim, en başından beri. Mücadele de ettim... Ne var ki, hayır hayır, bana inanmayın, kurtulabilirdim ama istemedim, ölmek istiyordum; benim için her şeyden değerliydi... Yani ölmek değil de, onun... Şimdi bile, şimdi her şeyin bu kadar farkındayken bile... Biliyor musunuz, Velinimet beni çağırdı?

— Evet, biliyorum.

— Peki bana ne dediğini... Anlasanıza, tıpkı hemen şu an altınızdan zemini çekmişler, siz de her şeyle birlikte, şu masadaki kâğıtlar, okkalar... Mürekkep saçılmış, her taraf leke...

— Ee, hadi, hadi! Acele edin. Başkaları bekliyor.

Sonra ona tıkana kekeleye burada yazılan her şeyi anlattım. Gerçek beni, kıllı beni, I-330'un bana ellerim üzerine söylediklerini –evet, her şey zaten böyle başlamıştı– bir ara nasıl da görevlerimi yapmak istemediğimi, kendimi nasıl kandırdığımı, bana nasıl sahte evrak ulaştırdığını, günden güne nasıl paslandığımı, yeraltındaki koridorları, Duvar'ın ardının nasıl olduğunu...

Bunların hepsini birbirinden kopuk, anlamsız parçalar halinde anlattım. Anlatırken tıkanıyordum, sözcükler yetmiyordu. Çarpılmış, iki büklüm dudaklar sırıtarak sözcüklerimi tamamlıyordu; minnettarlıkla kafamı sallıyordum: Hah, evet, tam öyle... Ve giderek o benim yerime konuşur olmuştu, (neler oluyordu?) bense yalnızca dinliyordum: "Evet, sonra da... Tam olarak öyle oldu, evet, evet!"

Boynumun etrafında, sanki bir eter soğukluğu duymaya başladım ve güçlükle sordum:

— Ama nasıl olur, bunu sizin bilmenize kesinlikle...

Sırıtışı –aynı sessizlikle– daha bir büküldü... Ardından:

— Biliyorsunuz, benden bir şeyler gizlemek istediniz; Duvar'ın ardında gördüğünüz her şeyi saydınız, ama bir şeyi unuttunuz. Söylesenize, öyle değil mi? Yoksa anımsamıyor musunuz, orada bir an için, bir saniye için birini daha gördüğünüzü? Yani beni? Evet, evet beni.

İrkilme.

Birden yıldırım hızıyla beynimde çaktı, her şey en mahrem yerlerine kadar karşımdaydı: O, o da onlardandı... Ve her şeyimle ben, çektiğim bütün o ıstıraplar, bitap halde son bir hamleyle fedakârca buraya taşıdığım her şey artık yalnızca ve yalnızca gülünçtü, tıpkı İbrahim ile İshak'ın o kadim hikâyesi gibi. İbrahim, son derece soğukkanlı biçimde oğlunu kesmek üzere bıçağı kaldırmıştır ki aniden tepeden bir ses duyar: "Sakın ha! Şaka yapmıştım..."

Giderek daha da bükülen sırıtıştan gözlerimi ayırmaksızın ellerimi masanın kenarına yasladım, sandalyemi yavaş yavaş, yavaş yavaş geriye iterek uzaklaştım; sonra birden, tüm gücümle fırladım; bağırışlar, basamaklar, açılan ağızlardan tam hız geçerek dışarıya çıktım.

Aşağıya nasıl indim, metro istasyonundaki umumi tuvaletlerden birine kendimi nasıl attım, anımsamıyorum. Yukarıda herkes ölüyor, tarihin en yüce, en akılcı uygarlığı yok oluyorken burada –nasıl bir ironiyse– her şey eskisi gibi, kusursuz kalmıştı. Düşündüm: Bütün bunlar ölüme mahkûmdu, hepsinin üzerini otlar kaplayacak, bütün bunlardan geriye yalnızca "efsaneler" kalacaktı.

Yüksek sesle inliyordum. Tam o anda bir his: Birisi şefkatle omzumu sıvazladı.

Benim komşumdu bu, sol tarafımdaki meskende oturan. Alnı devasa, çıplak bir paraboldü ve sarı, anlaşılması zor kırışıklıkların oluşturduğu satırlar vardı. Benden söz eden satırlar.

— Sizi anlıyorum, tamamen anlıyorum, –dedi.– Ama yine de sakin olun. Gerek yok. Her şey dönecek, mutlaka dönecek. Yeter ki, benim keşfimi bir öğrenin. İlk kez size söylüyorum: Hesapladım ve buldum, sonsuzluk diye bir şey yok!

Dehşetle ona bakıyordum.

— Evet, evet, söylediğim gibi: Sonsuzluk yok. Dünya sonsuz olsa, içerdiği maddenin ortalama yoğunluğunun sıfıra eşit olması gerek. Sıfır olmadığına göre de ki bunu biliyoruz, o zaman Kâinat sonludur; küre formundadır ve kâinatın çapının karesi y^2 = ortalama yoğunluk, çarpı... Artık tek yapmam gereken katsayıyı hesaplamak ve sonra... Anlıyorsunuz ya, her şey sonlu, her şey basit, her şey hesaplanabilir; öyleyse, felsefi olarak zafer bizim demektir, anlıyorsunuz değil mi? Ama siz, azizim, hesaplamayı bitirmeme engel oluyorsunuz, sürekli bağırıyorsunuz...

Beni neyin daha çok sarstığını bilemiyorum: Onun bu keşfi mi, yoksa bu kıyamet saatindeki metaneti mi: Ellerinde (o an tek gördüğüm oydu) bir not defteri ve logaritmik kadran vardı. Anlamıştım: Herkes ölse bile, benim görevim (sizin de karşınızda benim meçhul, sevgili okurlarım) kayıtlarımı bitmiş bir halde bırakmaktı.

Komşumdan bir kâğıt rica ettim ve oraya bu son satırları yazdım...

İçimden nokta bile koymak geldi, tıpkı eskilerin ölülerini gömdükleri çukurların başına haç koymaları gibi, ama birden kalemim kaydı ve parmaklarının arasından düştü...

— Dinleyin, –dedim komşumu dürterek.– Dinleyin size ne diyeceğim! Bana yanıt vermek zorundasınız: Şu sizin sonlu evreniniz tam olarak nerede bitiyor? Onun ötesinde ne var?

Yanıt veremedi; yukarıdan, basamaklardan aşağıya koşuşturma sesleri.

KAYIT 40.

Plan: Olgular. Çan. Eminim.

Gün. Apaçık. Barometre 760.

Bu iki yüz yirmi iki sayfayı gerçekten ben, D-503 olarak mı yazdım? Bir ara bunları hissetmiş ya da hissettiğimi sanmış olabilir miyim?

Benim elyazım. Dahası, şimdiki bu elyazısı da aynı, ama neyse ki yalnızca elyazısı. Sayıklamalarım yok, saçma metaforlarım yok, duygularım yok: Yalnızca olgular var. Çünkü sağlıklıyım, bütünüyle, kusursuz biçimde sağlıklıyım. Gülümsüyorum, gülümsemeden duramıyorum: Kafamdan kıymık gibi bir şey çıkardılar, artık kafam hafif mi hafif, bomboş. Daha doğrusu: Boş değil de, içinde yabancı, gülümsemeyi engelleyen bir şey yok (gülümsemek, normal bir insanın normal durumudur).

Olgular böyle. Kâinat'ın sonlu olduğunu bulan komşumla birlikte o akşam, beni, bizimle bulunan herkesi en yakın oditoryuma götürdüler (oditoryumun numarası da nedense tanıdıktı: 112). Burada masalara bağlandık ve Yüce Operasyon'dan geçtik.

Öbür gün ben, D-503, Velinimet'in huzuruna çıktım ve ona mutluluğun düşmanları hakkında bildiğim her şeyi anlattım. Neden daha önce o kadar zor geliyordu bu bana?

Anlaşılmaz şey. Tek açıklaması: O sıralar hastaydım (ruhum vardı).

Aynı gün akşamleyin O'nunla, Velinimet'le aynı masadaydım; (ilk kez) ünlü Gaz Odası'nda oturuyordum. O kadını getirdiler. İfadesini benim önümde verecekti. Kadın sürekli susuyor ve gülümsüyordu. Keskin ve bembeyaz dişleri olduğunu fark ettim, güzeldi.

Derken onu Çan'ın altına götürdüler. Benzi iyice solmuştu, gözleri siyah ve kocaman olduğundan çok güzel görünüyordu. Çan'ın altından hava pompalamaya başladıklarında başını geriye attı, gözlerini kıstı, dudaklarını sıktı — bunlar bana bir şeyler anımsatıyordu. Bana bakıyor, sandalyenin kollarına sıkı sıkıya tutunuyordu. Gözleri tamamen kapanıncaya dek bakmayı sürdürdü. Sonra çıkardılar, elektrotlar yardımıyla hemen kendine getirdiler, derken yeniden Çan'ın altına oturttular. Aynı şeyi üzerinde üç kez daha tekrarladılar ama ağzından tek söz alamadılar. Diğerleri, kadınla birlikte getirilenler, daha samimi çıktılar: Çoğu daha ilk seferde konuşmaya başladı. Yarın hepsi birlikte Velinimet'in Makinesi'ne çıkan basamakları boylayacaklar.

Bu ihmale gelmez çünkü Batı mahallelerinde hâlâ kaos, böğürtüler, cesetler, yabani yaratıklar ve –ne yazık ki– aklın yolundan sapmış önemli sayıda numara var.

Ama şehir merkezini kesecek şekilde, 40'ıncı bulvar üzerinde yüksek voltaj dalgalarıyla geçici bir Duvar inşa edilebildi. Umarım kazanabiliriz. Dahası, eminim kazanacağız. Çünkü akıl, kazanmayı gerektirir.

1921
Son.

Modern Klasikler Dizisi - 187

Bütün yerkürenin Tek Devlet'in egemenliği altına alınmasından bin yıl sonra uzay gemisi İntegral, başka gezegenlerdeki "yabani" varlıkları aklın boyunduruğu altına almak amacıyla kalkışa hazırlanmaktadır. Projenin mühendisi, tam da bu günlerde uygarlık merdiveninin alt basamaklarındaki potansiyel okurlar için yazmaya koyulduğu günlükte, Tek Devlet'teki yaşamı anlatır. Modern sanayi toplumu öyle bir noktaya varmıştır ki özgür irade artık mutsuzluk sebebidir ve yurttaşların yaşamları F. W. Taylor'ın geliştirdiği verimlilik sistemine dayanan matematiksel bir kesinlikle denetlenebilmektedir. Devasa Yeşil Duvar tarafından ilkel yabani dünyadan koparılan Tek Devlet'in yurttaşları sürekli yeniden seçilen Velinimet tarafından yönetilir. İsim yerine numaralarla çağrılır, birörnek giysiler giyip yapay yiyeceklerle beslenirler. Özel yaşamları ise yoktur. Aldous Huxley'nin *Muhteşem Yeni Dünya* ve George Orwell'in *1984* romanlarına esin kaynağı olan *Biz*, Zamyatin'e "karşı ütopyacı romanın babası" unvanını kazandırmıştır. İngilizce çevirisi 1924'te New York'ta yayımlanan roman, Sovyetler Birliği'nde ise ancak 1988 yılında okurla buluşabilmiştir.

YEVGENİ ZAMYATİN (1884-1937): Rusya'nın Tambov yönetim birimindeki Lebedyan kentinde dünyaya gelen Zamyatin, roman, öykü ve oyunlar kaleme almıştır. Petersburg'da gemi mühendisliği öğrenimi gördü. Taşra yaşamını yeren *Bir Taşra Öyküsü* (1913) ile askerliği eleştiren *Dünyanın Sonunda* (1914) ilk yapıtlarıydı. *Dünyanın Sonunda*'nın çarlık sansürü tarafından zararlı bulunması üzerine yargılandı. I. Dünya Savaşı sırasında Rusya'nın ısmarladığı buzkıranların yapımını denetlemek üzere gönderildiği İngiltere'de, İngilizlerin sıradan ve duygusuz yaşamını yeren *Adalılar*'ı (1918) yazdı. Devrimden önce sol ve anarşizan akımlara yakın olmasına karşın devrim sonrası Bolşevikleri ironik bir bakışla eleştirmesi gözden düşmesine sebep oldu. 1920'li yıllarda artık Rusya'da kitap basamaz olunca 1931'de muhtemelen Gorki'nin araya girmesiyle ve Stalin'in izniyle yurtdışına çıkarak yaşamının son yıllarını Paris'te geçirdi.

9 786254 058530

ÖZGEN BERKOL DOĞAN
BİLİMKURGU KÜTÜPHANESİ